

WEB SİTESİ OLUŞTURMA YAZILIMI HEDİYE!

Tam sürüm WebSite X5 Home 10 ile hiç kodlama bilmeden basit web siteleri oluşturabilirsiniz.

UZAKTAN KONTROL

Bilgisayarınızı telefon veya tabletiniz üzerinden yönetin

GÜVENLİ ANDROID

Mobil cihazınıza virüs bulaşmış olabilir mi? Öğrenmek için bedava güvenlik taraması yapın.

PCnet

Teknolojiyi seviyoruz Ağustos 2014 Yıl 17 Sayı 203 Fiyat 7,90 TL

İNTERNET REKLAMLARINI ENGELLEYİN!

Reklamlar yüzünden tarayıcınız yavaşlıyor, içerikleri okuyamaz hale mi geliyorsunuz? Hepsinden kurtulun!

HER ŞEYİNİZİ GİZLEYİN!

- Dosyalarınızı ve mesajlarınızı şifreleyin
- Aramalarınızı güvenli hale getirin
- Kişisel bilgileriniz ele geçirilmesin
- Mobil dünyada da gizli kalın

AYIN DOSYA KONULARI TAM 48 SAYFA

**İNTERNET
WEB'İN
GELECEĞİ**
+ Yakında göreceğimiz web teknolojileri

**ANALİZ
FİYAT
EGİLİMLERİ**
+ Teknolojik ürününlerin fiyatlarını ne belirliyor?

**YAZILIM
ÇÖKMEYEN
BİLGİSAYAR**
+Yöntemlerimizi uygulayın, PC'niz bir daha çökmesin

NASIL YAPILIR?

Daha hızlı oyunlar + Kendi bulutunuzu kurun + Sosyal medyada etiketlenmeyin

2014/8/112448 (KKTC:9,75 TL)

ISSN 1301-4773

9 771301 477005

selim@PCnet.com.tr

@maxcoder

Hepsine hükmedecek bir cihaz

Fotoğraf çekmek için akıllı telefonunuzu fotoğraf makinenizden daha çok kullanıyorsunuz, değil mi? En iyi araç, her zaman en pratik araç olmayabiliyor. O yüzden binlerce liralık DSLR fotoğraf makinenizle daha az fotoğraf çekiyor olabilirsiniz veya dijital fotoğraf makineniz bir çekmede duruyordur. Evet, o cihazlar daha iyi fotoğraf çekiyor ama hemen bir fotoğraf çekmek istediğinizde cebinizden çıkarabileceğiniz bir akıllı telefonunuz yok mu zaten? Üstelik aynı telefonla e-postalarınızı bile yanıtlatabiliyorsunuz!

İlk bakışta, başarılı akıllı telefonlar, fotoğraf çekmek için kompakt fotoğraf makinenizin ve e-posta okumak için bilgisayarınızın yerini alabilmiş gibi görünüyor ama bu demek değil ki tek bir cihazla tüm sorunlarınızı çözebilirsiniz. Elektronik aletler giderek daha çok yönlü hale gelirken, her görev için ayrı bir alet kullanmak ne kadar mantıklı acaba? Bence epey mantıklı. En azından şimdilik...

Bu yazıyı yazdıktan kısa bir süre sonra bir haftalık bir tatile çıkacağım. Çoğu kişi tatilini tek bir tabletle sürdürmeyi tercih ediyor ama benim yanımda iPad'im, e-kitap okuyucum, dizüstü bilgisayarım, hatta eski iPod'um bile olacak. Bir de basılı kitap tabii.

Apple, iPad'i hem bilgisayarın hem de e-kitap okuyucuların yerini alacak bir cihaz gibi pazarlıyor ama elektronik mürekkepli gerçek bir e-kitap okuyucu kullandıktan sonra iPad'de kitap okumanın tadı kaçıyor. Öte yandan, renkli ve etkileşimli e-dergileri takip etmek için de iPad gibisi yok; tabii arkadan aydınlatmalı o ekranı güneş ışığı altında okuyabilirsiniz.

Apple, iPad'le gerçekten de dünyayı değiştirdi ama Steve Jobs'ın "PC sonrası çağ" dediği şey bir türlü gerçek olmadı. PC'lerin bir yere gittiği yok. Tabletler "içerik tüketimi" ve iletişim için harika cihazlar ama "üretim" için bilgisayarların yerini alamıyorlar. Akıllı telefonunuzda veya tablette kısa bir e-posta yazmanın bile nasıl bir işkenceye dönüşebileceğini benim anlatmama gerek yok herhalde.

İtiraf etmeliyim ki iki yıl önce 16 GB kapasiteli bir akıllı telefon olarak hata yapmışım: Uygulamalarla doldurduğum telefona müziklerimin çok az bir kısmı sığıyor. O yüzden 5 yaşındaki 30 GB'lık iPod video'mu da zaman zaman yanımda taşıyorum. Spotify veya Deezer için akıllı telefon harika ama çoğu telefonun 16 GB'den fazla alan sunan modelleri yok, o yüzden sıkı bir müzik dinleyicisiyseniz yüksek kapasiteli bir MP3 çalar gibisi yok.

Çoğumuzun akıllı telefonunda GPS var ama araç için navigasyon cihazları ölmedi. Çok iş yapan ama çoğunu mükemmel şekilde yapamayan akıllı saatler hâlâ tutmadı. Belki Apple bu durumu değiştirebilir ama şimdilik daha az işi daha ucuza daha iyi yapan aktivite izleyici bileklikler daha popüler.

Yanılıyor olabilirim ama bir cihaza ne kadar çok işlev eklenirse işlevlerin başarısı o kadar azalıyor gibi geliyor bana. "Cihazları birleştirme" furiasının sona ereceğini düşünmüyorum ama "hepsine hükmedecek bir cihaz" da yapılamayacak. En azından şimdilik...

Selim Şamlu

Yazı İşleri Müdürü

PCnet içindekiler

18 Tüm internet reklamlarını engelleyin

28 FİYAT EĞİLİMLERİNİ ANLAMAK

44 İNTERNETTE HER ŞEYİ GİZLEYİN

Keşfet

- 03** Selim Şumlu
- 06** Karanlıktan aydınlığa
- 08** Kivan Tanrıkulu
- 10** Nevra İlhan
- 12** Görev listesi
- 14** Güvenlik gündemi
- 16** Köken: doğal kullanıcı arabirimleri

Dosya Konuları

- 18** Tüm internet reklamlarını engelleyin
- 28** Fiyat eğilimlerini anlamak
- 34** Google'ın satın aldığı şirketler
- 40** Konsept PC'ler
- 82** Ne oldu bu yazılımlara?
- 86** Blok blok teknoloji
- 92** Davranışlarınızı değiştirecek 12 uygulama
- 96** Web'in geleceği
- 122** Eski parçaları değerlendirin

Alışveriş Rehberi

- 95** Ayın eğlencelikleri
- 102** Online kitaplar
- 104** Gerçekte ne kadar RAM'e ihtiyacınız var?
- 108** Ürün inceleme
- 114** Sistem sihirbazı
- 116** Ayın bedava yazılımları
- 118** Mobil uygulamalar
- 120** Ayın web siteleri

NASIL ALIŞVERİŞ YAPILIR?

PCnet

DB
DOĞAN BURDA DERGİ

YAYINCI

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

İcra Kurulu Başkanı

Mehmet Y. YILMAZ

Yayın Direktörü (Sorumlu)

Gökhan SUNGURTEKİN

Yazı İşleri Müdürü Selim ŞUMLU selim@PCnet.com.tr

Görsel Yönetmen Hasan KAYA hkaya@doganburda.com

Katkıda Bulunanlar

A. Kıvanç TANRIKULU, Görkem YILDIRIM,
Can Barış ÇEVİK, Murat DELİGÖZ, Müge UÇAR,
Ahmet Lokman URAL, Nevra İLHAN

Ankara Temsilcisi Erdal İPEKŞEN 0 (312) 207 00 71-207 00 95

Web: www.PCnet.com.tr **E-posta:** PCnet@PCnet.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim DENİZEL

Projeler Direktörü

(Tüzel Kişi Temsilcisi) Ferit ÖZKAŞIKÇI

Satış Direktörü Orhan TAŞKIN

Finans Direktörü Didem KURUCU

Üretim Direktörü Servet KAVASOĞLU

REKLAM

Grup Başkanı Viki HABİF

Grup Başkan Yardımcısı Koray BİLİCİ

Reklam Satış Müdürleri

Hatice TARHAN Tel: 0 212 336 53 37, Sevil HOŞMAN Tel: 0212 336 53 17
Ebru ELÇİ Tel: 0212 336 53 39

Reklam Teknik Müdürü

Nusret KIRILMIOĞLU Tel: 0 212 336 53 60 (3 hat) Faks: 0 212 336 53 90

Kurumsal İletişim Direktörü

Neslihan SADIKOĞLU

Rezervasyon

Tel: 0 212 336 53 00 - 57 - 59 Faks: 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel: 0 (312) 207 00 72-73

İzmir Reklam Tel: 0 232 463 78 30

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70 Faks: 0 212 336 53 91

Burda International

Italy

Mariolina Siclari, International Advertising Sales Director

T. +39 02 91 32 34 66 / mariolina.siclari@burda.com

Burda Community Network

Germany

Vanessa Noetzel / T. +49 89 9250 3532 / vanessa.noetzel@burda.com

Michael Neuwirth / T. +49 89 9250 3629 / michael.neuwirth@burda.com

Austria/Switzerland

Goran Vukota / T. +41 44 81 02 146 / goran.vukota@burda.com

France/Luxembourg

Marion Badolle-Feick / T. +33 1 72 71 25 24 / marion.badolle-feick@burda.com

UK/Ireland

Jeannine Soeldner / T. +44 20 3440 5832 / jeannine.soeldner@burda.com

USA/Canada/Mexico

Salvatore Zammuto / T. +1 212 884 48 24 / salvatore.zammuto@burda.com

Yönetim Yeri

Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul

Tel: 0 212 410 35 74 / Faks: 0 212 410 33 57

Baskı: Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Sanayi Mahallesi 1650. Sokak No:2 Doğan Medya Tesisleri

Esenyurt/İstanbul

Dağıtım: Yaysat A.Ş. 0 212 622 22 22 Yayın Türü: Yerel, süreli, aylık

© PCnet Dergisi Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. PCnet Dergisi'nin isim ve yayını hakkı, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alınıp yapılamaz.

FİPP üyesidir.

DB Abone Hizmetleri Hattı

Tel: 0 212 478 0 300 Faks: 0 212 410 35 12 - 13 abone@doganburda.com

Pazar hariç her gün 09:00 - 18:00 arasında hizmet verilmektedir.

DB Okur Hizmetleri Hattı

Tel: 0 212 478 0 300 okurhizmetleri@doganburda.com Dergimizle birlikte

aldığınız DVD'lerdeki sorunlar için Okur Hizmetleri Hattı'mızla iletişime

geçebilirsiniz.

104 Ne kadar RAM'e ihtiyacınız var?

102 İnternet kitapçıları

Nasıl Yapılır?

44 İnternette her şeyi gizleyin

50 Telefon kamerası için gizli yöntemler

52 WebSite X5 Home ile web sitesi hazırlayın

54 Oyunları daha hızlı ve akıcı çalıştırın

56 Bilgisayarınız çökmesin

62 Bir yazıcıyı tüm bilgisayarlarınızla paylaşın

64 Fotoğraflarda etiketlenmekten korunun

65 VLC media player ipuçları

66 Güvenli bulut servisini kurun

69 Bant genişliğinizi sömürenleri bulun

70 Tanınmayan USB belleğinizi onarın

72 PC'nizi tüm cihazlardan yönetin

78 Android'de güvenlik taraması yapın

80 Her şeye şifre koyun

Kesfet

► YAPILACAK YENİ ŞEYLER ► HARİKA WEB SİTELERİ ► İLGİNÇ BİLGİLER

KARANLIKTAN AYDINLIĞA

Teknoloji dünyasında "kötülükleri" ile ün salan 13 site, servis ve kişiyi yakından tanıyın.

ihtimali de söz konusu.

Korsan paylaşım işinden emekli olan Kim Dotcom, bu yıl içinde Baboom (baboom.com) adında bir çevrimiçi müzik servisini hayata geçirmeyi planlıyor. Şu an için sitede tek bir albüm var, o da Dotcom'un kötü müzikleri olan "Good Times" adlı kendi albümü.

3. ASHLEY MADISON

Türkiye'de adını pek duymadığımız Ashley Madison, internette reklamlarıyla da pek karşılaşmayı ummayacağınız bir web sitesi; zira Ashley Madison, eşlerini aldatmak isteyen insanları buluşturan bir çöpçatanlık sitesi. Buna rağmen site, çok iyi hedeflenmiş reklamlar, ortaklık bağlantıları ve halkla ilişkiler hamleleriyle gündeme oturmayı başardı. Bugün sitenin 30 ülkede 21 milyon üyesi var.

4. NAPSTER

Napster hâlâ müzik işi yapıyor ama artık yasal! Yıllar önce müzik sektörünü yerle bir eden şey, Napster ve ardından gelen taklitçileri olmuştu. Bedava müziğin çekiciliği ve çok düşük yakalanma riski nedeniyle bir nesil müziğe neredeyse hiç para vermeden büyüdü. Napster'in zirveye çıktığı dönemde 80 milyon kullanıcısı vardı. Yıllar süren hukuk mücadelelerinin sonunda 2001'de servis kapatıldı ama adı ve logosu yaşamaya devam ediyor. İlk Napster'la herhangi bir bağı olmayan yeni Napster, Spotify tarzı, abonelik temelli bir müzik servisi olarak çalışıyor.

5. KAZAA

Kazaa, Napster'in ölümüne yol açan hukuki sorunları yaşamadan Napster'i taklit etmeyi hedefleyen bir girişimdi ama müzik sektörü Kazaa'yı da pençesine almakta gecikmedi. Napster gibi o da davalarla boğuştu ve sonunda o da abonelik temelli bir müzik servisine dönüştü ama Napster'in aksine Kazaa onu da beceremeyip battı. Ancak Kazaa'nın ilk yaratıcıları Niklas Zennström ve Janus Friis yollarına devam ederek Skype ve Joost gibi önemli yazılımlara imza attılar.

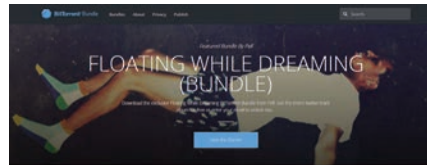
Teknoloji dünyası garip bir yer. Orada sıfırdan başlayanların kahraman olması, halk düşmanlarının nüfuzlu kimselere dönüşmesi, gazete manşetlerinde kötü adam olarak ifşa edilen insanların temize çıkması mümkün. Gelin, internette kötü ün kazanmış en dikkat çekici sitelerin, kişilerin ve servislerin nasıl geri döndüklerine göz atalım.

1. BITTORRENT

Bir zamanlar BitTorrent demek korsan film demekti ama markanın sahibi olan BitTorrent, Inc. şirketi markayı "yasallaştırmak" için epey çaba sarf etti, etmeye de devam ediyor. BitTorrent Bundle denilen ve ücretsiz içeriklerle korumalı içerikleri bir araya getiren paketler Madonna, Eddie Izzard, De La Sou, Public Enemy gibi ünlüler tarafından yeni çalışmalarını tanıtmak için kullanıldı.

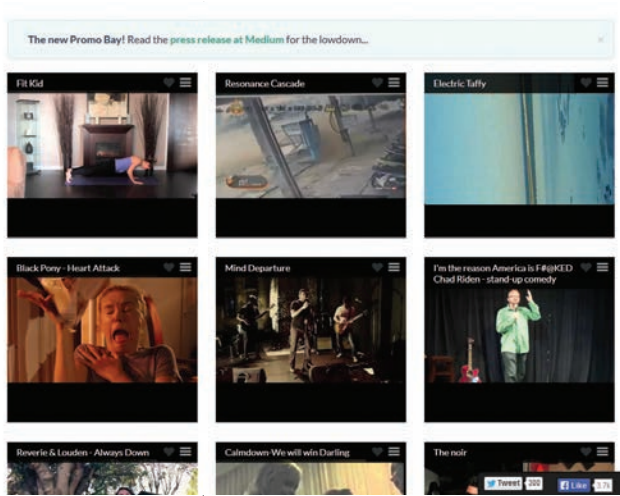
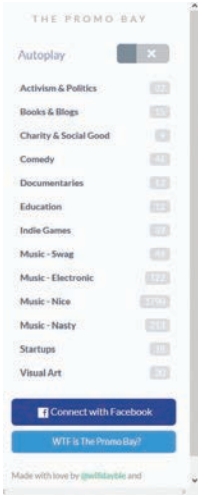
Korumalı içerikleri açmak için kullanıcının e-posta adresini vermesi gerekiyor, yani kullanıcı bir nebze olsun anonim olmadığının farkına varıyor. Yakında

BitTorrent Bundle'ları ücretli içerik de sunmaya başlayacak BitTorrent gelirlerden pay alacak.

2. KIM DOTCOM

Kim Dotcom, Megaupload adlı dosya barındırma sitesinin kurucusu. Megaupload neredeyse tamamen korsan içerik yüklemek ve paylaşmak için kullanılıyordu ve Kim Dotcom bu sayede resmen para bastı. Ancak site 2012 yılında ABD Adalet Bakanlığı tarafından kapatıldı ve film stüdyolarının açtığı çeşitli davalar hâlâ sürüyor. Yeni Zelanda'da yaşayan Dotcom'un ABD'ye ihraç edilme

6. THE PIRATE BAY

The Pirate Bay'in asıl amacının korsanlık olmadığını düşünen kimse fazla saf demektir. Orada dolaşan torrent'ların hepsi Linux dağıtımları, özgür yazılımlar vb. olsaydı Linux şimdiye dek dünyanın en popüler işletim sistemi olmuştu. İtiraf edelim ki The Pirate Bay, adına yakışır şekilde, ağızına kadar korsan içerikle dolu.

The Pirate Bay yine de adını temizle çıkarmak için The Promo Bay gibi birkaç girişimde bulundu. The Promo Bay, tanınmak amacıyla eserlerini BitTorrent üzerinden bedava dağıtmaya gönüllü sanatçı ve grupların eserlerini öne çıkaran bir proje. Genellikle yeni çıkan bu gruplar The Pirate Bay'in ana sayfasına da yerleşerek birçok kişiye ulaşabiliyor ama doğrudan para kazanamıyorlar elbette.

7. CRAIGSLIST

Listemizde çoğu maddenin aksine Craigslist yola çıktığında "kötü adam" değildi. ABD'de çok popüler olan bu ilan servisi, yerel etkinlikleri duyurmanın ve seri ilanları paylaşmanın etkili bir yoluydu. Ne yazık ki yetişkinlere yönelik ilanlar giderek daha fazla tartışmaya yol açmaya başladı ve Craigslist fuhuşa teşvikle, hatta seks işçisi ticaretine aracılık etmekle suçlandı. 2009'da Craigslist ilanlarını temizlemeye karar verdi ve ABD ile Kanada'da "yetişkin hizmetleri" kategorisini kaldırdı.

8. IMESH

iMesh de sonradan yasallaşan korsan müzik paylaşım servislerinden birisi. İlk çıktığında Kazaa tarzı bir P2P servisi olan iMesh artık RIAA (Amerika Kayıt Endüstrisi Birliği) onaylı. iMesh hâlâ dosya

paylaşımı yapıyor ama içeriği RIAA'nın onayladığı 15 milyon şarkı ve videoyla sınırlı.

9. VUZE

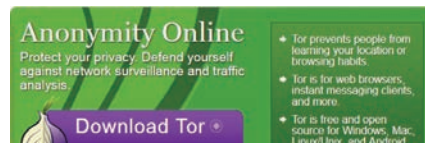
Eski adı Azureus olan bu BitTorrent istemcisi dünyanın en popüler BitTorrent programlarından biriydi ama 3. sürümünden itibaren yasal içeriğe yönelmeye, BBC ve Showtime gibi iş ortaklarının içeriklerini öne çıkarmaya başladı. Vuze ısrarla kullanıcılarının yasadışı torrent indirmeleri gerektiğini söylüyor.

10. TOR

Bazı teknolojiler iyi niyetli olsa da şöhretleri lekelenabiliyor. Tor da bunu yaşayanlardan. ABD ordusunun sponsor olduğu Araştırmalar sonucunda ortaya çıkan Tor'un asıl amacının nispeten tehlikeli bölgelerindeki aktivist ve gazetecilerin sansürden ve fişlemeden kaçınabilmesiydi, ancak gizliliği koruyan bu servis siber suçlular tarafından da sıklıkla kullanılıyor.

İngiliz Çocuk Tacizi ve Çevrimiçi Korumu Merkezi'nin verilerine göre geçen yıl İngiltere'deki 15.000 Tor kullanıcısından 5.000'i servisi uyuşturucu satın almak veya yasadışı fotoğraflar paylaşmak gibi suç teşkil eden amaçlarla kullanıyordu. Gizlilik taraftarları Tor'un saygınlığını geri kazandırmaya çalışıyor. EFF, "Tor

hakkında bilmeniz gereken 7 şey" adında bir makale yayımladı ve herkesi Tor kullanmaya davet etti. Biz yine de uyaralım: Tor kullandığınız keşfedilirse fişlenme ihtimaliniz bazı durumlarda daha yüksek olabilir.

11. YOUTUBE

YouTube artık telif hakkı sahiplerine para kazandıran, saygın bir platform sunuyor ama 2007'de durum hiç de öyle değildi. Amerikalı medya devi Viacom, o zamanlar YouTube'u yeni satın almış olan Google'a telif hakkı ihlalleri nedeniyle 1 milyar dolarlık bir tazminat davası açmıştı. Viacom haklıydı da: 2006'da çıkan haberlere göre sitede en çok izlenen videoların çoğu birilerinin telif haklarını ihlal ediyordu. Bugünlerde ise YouTube hem telif hakkı sahiplerinden bolca para kazanıyor hem de onlara kazandırıyor.

12. CHRISTOPHER POOLE

"moot" rumuzuyla da tanınan Christopher Poole, 4Chan adlı forum tarzı sitenin kurucusu. Site, içeriği nedeniyle geçmişte epey tartışmaya sebep oldu ve zaman zaman hâlâ oluyor. Christopher Poole, Canvas adlı yeni bir çevrimiçi servise fon yaratmak için 2011'de dedikodulara göre 3.625.000 \$ topladı. Daha seviyeli içeriklere ev sahipliği yapan 4Chan tarzı bir site olan Canvas, dahili resim paylaşım araçlarıyla internet "mim"leri oluşturmayı ve paylaşmayı sağlayan bir yer olacaktı. Canvas'ın yaratıcıları DrawQuest adlı bir çevrimiçi çizim uygulamasına da hayat verdiler ama Poole'un parası tükenince iki site de bu yıl kapandı.

13. FACEMASH

İnternetin gediklileri, bir kişinin fotoğrafına bakarak ne kadar seksi olduğuna göre bir puan verdiğimiz Hot or Not sitesini hatırlayacaktır. Facemash, Harvard Üniversitesi öğrencilerine has bir Hot or Not klonuydu. Yaratıcısı "Neredeyse bazı insanların fotoğraflarını çiftlik hayvanlarının yanına koyup hangisinin daha çekici olduğunu oylatacaktım." diye yazmıştı. Site kapatıldı ve telif hakkı, güvenlik ve gizlilik ihlalleriyle suçlandı ama yaratıcısı Mark Zuckerberg o fikirdeni yola çıkarak Facebook'a meydana getirdi. ■

Xbox One Türkiye'ye geliyor

Türkiye'de 5 Eylül'de Türkçe arayüzle piyasaya sürülecek olan Xbox One'in perakende zincirlerinde ön sipariş tarihi 21 Temmuz olarak açıklandı. 21 Temmuz - 5 Eylül tarihleri arasında ön sipariş veren kullanıcılar Xbox One'i büyük avantajlarla alma fırsatı yakalayacak. Konsol sadece ön siparişe özel olarak yaklaşık 450 TL değerinde iki oyunla birlikte gelecek.

Xbox One, Kinect, FIFA 15, Dance Central, Spotlight, kulaklık, Day 1 özel kumanda ve Day 1 Achievement'tan oluşan paket 1.999 TL'den; FIFA 15, Forza 5, kulaklık ve kumandanın oluşan paket ise 1.599 TL'den ön siparişte yerini alacak. Bu kampanya sadece ön sipariş için geçerli olacak.

Bilgi için: www.xbox.com

TTNET Müzik'ten 1.000 şarkı

TTNET Müzik'in son güncellemesiyle ücretsiz şarkı hakları genişletildi. Artık tüm TTNET Müzik üyeleri ayda 1.000 şarkıyı hem mobil hem de web platformları üzerinden ücretsiz olarak dinleyebilecek. TTNET abonesi olsun veya olmasın tüm kullanıcılar www.ttnetmuzik.com.tr adresinden TTNET Müzik

servisine ücretsiz üye olarak bu ayrıcalıktan yararlanabiliyorlar.

GALAXY S5 EĞİTİMİ CEBİNDE!

Samsung'dan online eğitimler

"Samsung Uzaktan Bağlantı Desteği" ve "Samsung Akıllı Telefon Eğitimi" adı altında sunulan eğitimlerle, Samsung müşterileri; ister televizyonları ister akıllı telefonları hakkında detaylı bilgiye diledikleri an erişebiliyor. Müşterilerine özel online eğitim sunan Samsung, tüketicilerine, akıllı telefonların sunduğu özelliklerden nasıl faydalanabileceklerini öğretiyor. Her Samsung akıllı telefon ve tablete göre içeriği ve konuları değişen İnteraktif Eğitim,

tüm Samsung modelleri için ücretsiz sunuluyor. Samsung müşterisi, ürünü satın alırken bayiye veya sonrasında çağrı merkezi temsilcisine bilgilerini ileterek eğitimden yararlanma hakkını elde ediyor. Samsung tüketicileri, karşılaştıkları zorlukları aşmak ya da sorularına yanıt bulmak üzere 444 77 11'i arayarak İnteraktif Eğitim ya da Uzaktan Eğitim talep edebiliyor.

Bilgi için: bit.ly/egitim203

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Kıvanç TANRIKULU

@kivancco

Bir varmış bir yokmuş

Uzun yıllardır internet hakkında yazıyorum. Birçok web sitesinin yapımında, yönetiminde görev aldım. Google'ın ucundaki okyanusun birkaç damlası da benim eserimdir diyebilirim belki. Yazdıklarım çoğu zaman interneti öven, okuyanı internet kullanmaya yönlendirme amacı taşıyan şeylerdi. Geçen zamanla gereksizleşmeye başladı interneti ve sağladığı olanakları anlatmak. Artık meseleye başka açılardan bakma zamanı.

İnternet doktor değil. İnternet otomobil tamircisi değil. Çok parası olanlar için yatırım danışmanı değil. Belki doktorlar, tamirciler, danışmanlar zaman zaman bulunuyor internette ve izler bırakıyorlar; fakat interneti bunların yerine koymak doğru değil.

Bedeninizde gözlemlediğiniz bir değişikliğin sebebinin internette arayarak psikolojinizi allak bullak edebilirsiniz. Arama sonuçlarına tıklayarak ekranda gördüklerinizi irdelemeden doğru kabul edecek olursanız, kendinize kanser teşhisi koymanız dakikalar sürmez. Daha da tehlikelisi, hızınızı alamayıp aynı dakikalar içinde kendi tedavinize başlamanız! Web'deki kocakarı reçetelerinden mutfakta bulabildikleriniz, hatta belki eczaneye uğrayıp reçetesiz satın alabildiğiniz kim bilir hangi ilaçlar...

Aslında internet "bir varmış, bir yokmuş" gibi davranmak gerekiyor. Doğrusu şu ki, bedeninizde sizi rahatsız eden bir değişiklik gözlemlerseniz, internet yokmuş gibi davranmalısınız. Google'a değil, vakit kaybetmeden bir doktora anlatmalısınız derdinizi.

Bir doktora internet üzerinden ulaşmanız durumunda da çok olasılıklı, geniş kapsamlı, bulanık yanıtlar alacağınızdan emin olabilirsiniz. Yazdığınız birkaç satır, elbette etraflı bir muayenenin yerini tutmayacak, yıllarını tıp eğitimine vermiş akıllı başında bir doktor size bu satırlar üzerinden teşhis koymayacaktır. İyisi mi, interneti bu meselede yalnızca hastanenin ya da doktorun adresini edinmek için kullanın.

CeBIT Bilişim Eurasia 2014 için geri sayım

Dünyanın en önemli bilişim organizasyonlarından CeBIT Bilişim Eurasia, 11-14 Eylül tarihlerinde İstanbul'da düzenlenecek. 2014 Yılında CeBIT Bilişim Eurasia'nın konsepti değişiyor, etkinliği odağı tamamen iş dünyasına çevriliyor. Fuarın organizatörü Deutsche Messe / Hannover Messe Turkey'in Genel Müdür Yardımcısı Murat Özer, değişimi şöyle anlattı: "Değişim devam ediyor ve CeBIT Bilişim Eurasia'da 2014 yılı hedefimiz inovasyon ve gelecek teknolojilerinin yer aldığı, CeBIT Global Konferans etkinlikleri ile güçlendirilmiş İş Dünyası Platformu yaratmak ve içinde bulunduğumuz coğrafyada liderliğimizi

sürdürmek.

Bu yıl gerçekten CeBIT Bilişim Eurasia'da köklü değişiklikler bizleri bekliyor. 15 yıldır İstanbul'da düzenlenen CeBIT bünyesinde hem profesyonel iş dünyası hem de nihai müşterileri ilgilendiren ürünler yer alıyordu. Profesyonel iş dünyası katılımcılarımız tarafından gelen talepler doğrultusunda 2014 yılında düzenleyeceğimiz etkinlik tamamen iş dünyasına odaklı olacak.

Bu yılki fuar alanında özellikle geçtiğimiz yıl yoğun olarak gördüğümüz katılımcı belediye stantları yerini Bilişim, Geleceğin Teknolojileri, İnovasyon ve CeBIT Global Konferans etkinliklerine bırakacak."

Oyunculara öze dev ekran

ASUS, 27 inç oyuncu monitörü ROG Swift PG278Q'yu tanıttı. 2560 x 1440 piksel çözünürlüklü yeni monitör, 144 Hz tazeleme oranı ve 1 ms tepki süresiyle hareket bulanıklığına son veriyor. Monitördeki ROG Swift aynı zamanda en iyi oyun tecrübesini sunmak için ASUS'a özel GamePlus, Tazeleme Oranı Turbo tuşu ve NVIDIA G-SYNC teknolojilerini barındırıyor. PG278Q, doğal WQHD çıkışı için DisplayPort

1.2, çift USB 3.0 girişi, VESA duvar adaptörü uyumluluğu, yükseklik ayarı, çevirme, aşağı-yukarı eğme ve dikey döndürme gibi birçok ergonomik ayarı oyunculara sunuyor. ASUS'a özel GamePlus teknolojisi, ekranda ekstra nişangâh ve sayaç görmenizi sağlıyor. Oyuncular dört farklı nişangâhtan birini seçebiliyor ya da gerçek zamanlı strateji oyunlarında rakiplerine üstünlük sağlamak için sayaç kullanabiliyor.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Nevra İLHAN

@nevraihan

Anne, bana bu akşam Barbie yapabilir misin?

Çok kısa bir süre sonra çocuğunuzdan böyle bir cümle duyarsanız şaşırmayın. Birkaç sene önce sadece gazetelerin bilim sayfalarında haberi çıkan 3D yazıcılarla yapılanları okuduğumuzda bize çok da gerçekçi gelmiyordu. Yazıcıda kulak yapacaklarmış, sonra da bunu insanda deneyeceklermiş! "Organı laboratuvarı yapacağız" deseler inanacağız ama yazıcı-kulak ilişkisi kafamıza pek oturmuyordu açıkçası. Astronotlar için 3D yazıcıyla pizzalar yapılabileceğini okuduk sonra. Bu haberler giderek fazlaştı; onları birçok yerde görmeye, okumaya başladık. Meraklıları, evlerine daha basit modellerinden alıp, kurabiye-kek kalıpları, takılar, oyuncaklar yapmaya başladılar. Hatta bu nesnelerin satıldığı internet siteleri oluştu.

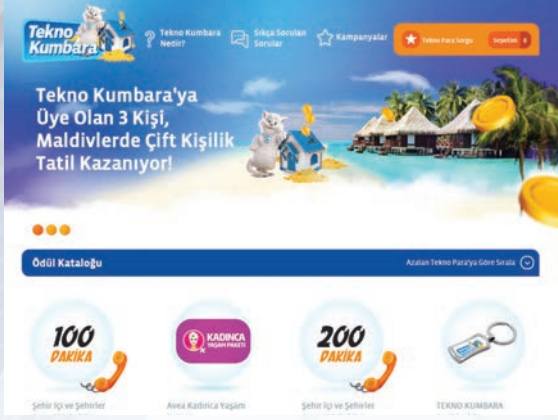
Biz çocukken izlediklerimizden de etkilenip, uçan arabalar, ısınlanma olacak diye beklerken; önce internet, şimdi de ileride kalp ve böbrek bile yapılabilecek 3D yazıcılar bizi hiç hazır olmadığımız bir yerden yakaladı. Zamanında internet konusunda olduğu gibi, kavramakta elbet güçlükler yaşanacaktır ama eve 3D yazıcı alıp kendi tasarladığımız ayakkabıları, takıları, uçak maketlerini, oyuncakları yapabileceksek bu teknolojiye neden hayır diyelim? İnternette olan hazır tasarımları da kullanmak mümkün ama bir çizim programı öğrenip kendi nesnemizi kendimiz tasarlamamız daha da keyifli olacaktır. Şu an için en çok kullanılan malzeme plastik, hem ucuz hem de işlenmesi kolay bir malzeme olduğu için tercih ediliyor. Daha profesyonel olanlarda metal, gümüş, hatta altın malzemeye çalışanları mevcut.

Özellikle tıp alanında başarılı olunursa faydası inanılmaz boyutlara çıkacak. Organ nakli bekleyen birçok hasta için umut olacak ki bu bile ne kadar iyi bir buluş olduğunun kanıtı.

Kabul edelim, hayalimizdeki 2000'ler bu değildi ama 3D yazıcı gibi yeni buluşlar önce şaşırtsa da sonrası için heyecanlandırıyor ve bize yepyeni ufuklar açtıyor.

Görev listesi

Bu ay internette yapmanızı önerdiğimiz 10 görevi sıralıyoruz.

TEKNO KUMBARA'DAN HEDİYELERİNİZİ ALIN

www.teknokumbara.com.tr

Türk Telekom, müşterilerine birlikte geçirdikleri yıllar için teşekkür etmek üzere Tekno Kumbara programını hayata geçirdi. Tüm Türk Telekom aboneleri Tekno Kumbara'ya hemen üye olup birikmiş puanlarını hediyeye dönüştürebiliyor. Tekno Kumbara hediyeleri arasında sinema bileti, Biletix hediye çeki, E4 akıllı ev telefonu, TNET Müzik ve Tivibu abonelikleri, Türk Telekom ve Avea konuşma paketleri, Ferrari test sürüşü gibi çok sayıda ve herkese hitap eden seçenekler var.

Program kapsamında müşteriler, Türk Telekom'da şimdiye kadar geçirdikleri her gün için 1 Tekno Para, Türk Telekom müşterisi olmaya devam ettikleri her ay için 100 Tekno Para ve ayrıca aylık fatura tutarlarının 5 katı Tekno

Para kazanıyor. Türk Telekom müşterileri Tekno Para'ları ile hediye kataloğunda yer alan 335 farklı alternatiften istediklerini seçebilecekler.

Siz de çoğu kullanıcı gibi en azından birkaç yıldır Türk Telekom abonesiyeniz kayda değer miktarda puanınız birikmiş olmalı. Bunları siteye üye olur olmaz harcayabilirsiniz.

SANAL SALDIRILARI CANLI İZLEYİN

map.ipviking.com

Bu ürkütücü harita, dünya üzerinde gerçekleşen siber saldırıları canlı olarak ekranınıza yansıtıyor. Fırlayan çizgilerin yönü hangi ülkeden hangi ülkeye saldırı yapıldığını, çizgilerin renkleri ise saldırının türünü gösteriyor. Haritayı birkaç dakika boyunca izleyince genel bir eğilimi fark etmeniz zor olmayacak: Çin resmen ABD'yi sanal saldırı bombardımanına tutuyor. ABD hem de saldırganlar hem hedefler arasında ilk sırada. Bizim incelememiz sırasında saldırganlar listesine Türkiye de girmişti.

Norse adlı güvenlik şirketi tarafından geliştirilen harita en iyi Chrome'da çalışıyor. Sistem, saldırıları tespit etmek için dünyaya

yayılmış "bal kovarı" (honeypot) denen sunuculardan yararlanıyor. Bal kovanları, sanal saldırıları kendine çekip analiz etmek için bilerek güvenlik açığı bırakılmış ağlara deniyor.

SOKAK SANATINDA YOLCULUĞA ÇIKIN

bit.ly/sokak203

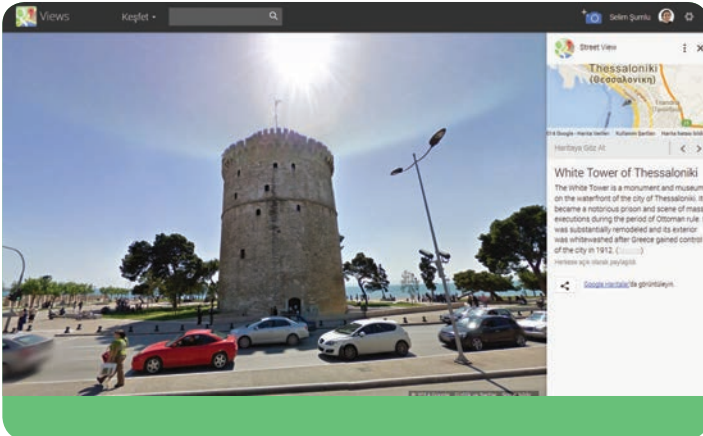
Google Cultural Institute projesi, bu sefer de 5.000'den fazla fotoğrafla sokak sanatını mercek altına aldı. Dünyanın çeşitli yerlerinden toplanan graffiti ve duvar yazıları, koleksiyonlara ve sergilere ayrılmış. Çeşitli ülkelerdeki müthiş duvar resimlerini en ince ayrıntısına kadar incelemeniz mümkün. Öyle ilginç tasarımlar var ki biz bir oturusta birkaç yüz fotoğrafı inceledik bile.

YENİ GÖZLÜĞÜNÜZÜ SANAL AYNA'DA DENEYİN

www.optick.com.tr

Yüzünüze uyan ve sizi zararlı ışıklardan koruyacak bir güneş gözlüğü bulmak, karar verme sürecini de ekleyince epey zaman alıyor. Taznınıza uygun bir güneş gözlüğü bulmak için mağaza mağaza dolaşıp onlarca gözlük denemek istemiyor musunuz? Öyleyse yeni gözlüğünüzü Sanal

STREET VIEW'DE YUNANİSTAN'I KEŞFEDİN

bit.ly/yunanistan203

Yaklaşık 5 yıl önce Yunanistan, gizlilik gerekçesiyle Google'ın ülkede fotoğraf çekmesini yasaklamıştı ama bunun bir işe yaramadığını anlamış olacaklar ki Street View kameraları sonunda Yunanistan'a girdi ve komşu ülkenin birbirinden güzel görüntülerini dünyayla buluşturdu. Biz ilk olarak meşhur Parthenon tapınağına baktık ama etrafını saran vinçler ve kapalı hava nedeniyle pek de heybetli görünmüyordu. bit.ly/yunanistan203 adresine girerseniz Google'ın sizin için seçtiği Beyaz Kule (Selanik), Korfu, Mykonos Limanı gibi daha iyi fotoğraflanmış mekânlara ulaşabilirsiniz. Akropolis Müzesi gibi bazı iç mekânlar da gezilebiliyor.

CHROME'UN FUTBOL OYUNLARINI OYNAYIN

kickwithchrome.withgoogle.com

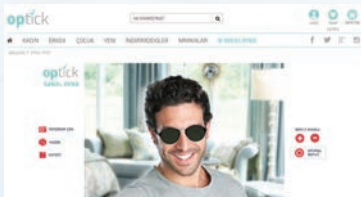
Brezilya'da sergilenen futbol becerileri Google mühendislerine ilham vermiş olacak ki üç futbol oyunu geliştirmişler. Oyunların ilginç yanı, bilgisayar ekranında oynanmalarına rağmen telefon veya tablet (Android veya iOS) üzerinden kontrol edilmeleri. Üstelik çok oyunculu oynamak da mümkün.

Infinite Dribble oyununda Messi olup rakiplere çalım atabilir, Space Kick'te uzaya doğru top sektirebilir, Shootout'ta görünmez kaleciye penaltı atabilirsiniz.

Ayna'da deneyebilirsiniz!

Optick.com.tr adresine girerek Sanal Ayna'ya tıklayın ve beğendiğiniz gözlükleri denemeye başlayın. Uygulamanın web kamerasına erişmesine izin vermeniz yeterli, başka bir kurulum gerekmiyor. Sanal Ayna, seçtiğiniz gözlükleri web kamerasından gelen görüntünüzün üzerine oturtuyor, hatta kafa hareketlerinizi de takip ediyor. Kararsız kaldıysanız ve arkadaşlarınızın da fikrini almak istiyorsanız uygulamayla çektiğiniz fotoğraflarınızı sosyal medya hesaplarınızdan paylaşabilirsiniz. Seçtiğiniz gözlüğü Optick.com.tr'den anında satın almanız da mümkün.

GOOGLE'I INSTAGRAM'DA TAKİP EDİN

<http://instagram.com/google>
Google da moda ayak uydurup birçok marka gibi Instagram hesabı açtı. Tabii Google'dan sıradan görüntüler paylaşmasını beklemek doğru olmaz. İnternet devinin Instagram hesabında şirketin düzenlediği etkinliklerden fotoğraf ve videolar, Google ofislerinden ve çalışanlarından görüntüler, Google ürünleri ve projeleriyle ilgili kareler ve ilginç ürün tanıtımları var. Google sevenlerin takip etmesini öneririz.

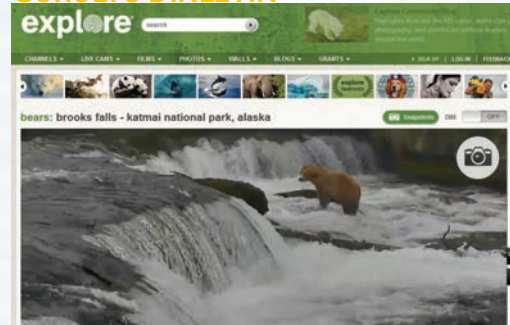
ALASKA'DAKİ AYILARI İZLEYİN

bit.ly/ayilar203

Explore.org üç yıldır Alaska'daki Brooks Şelalesi'nden "Boz Ayı ve Somon Kamerası" adını verdiği canlı web kamerası yayınları

yapıyor. Becerikli ayıkların nasıl balık tutup karınların doyurduklarını canlı olarak izleyebilirsiniz. Alaska'daki Katmai Ulusal Parkı'nda bulunan kameralar sonbahara kadar devrede olacak.

GÜRÜLTÜ DİNLEYİN

www.simplynoise.com
SimplyNoise bir "gürültü" oluşturucu. Kullanımı basit: En tepedeki üç gürültü renginden birini (beyaz, pembe veya kahverengi) seçiyor, sonra ses düzeyini ayarlıyorsunuz. SimplyNoise, bu gürültüleri dinlemenin uyumaya yardımcı olduğunu, odaklanmayı kolaylaştırdığını, çocukları yatıştırdığını ve migren sancılarını giderdiğini iddia ediyor. Herkesin en iyi tepki verdiği gürültü rengi farklı olduğu için üç seçeneği de denemeniz öneriliyor.

EŞYALARIN GERÇEK BÖYÜTLARINI GÖRÜN

pective.com

Pective adlı site, çok sayıda eşyanın gerçekte ne boyutta olduğunu monitörünüzde gösterebiliyor. Bunun için tek yapmanız gereken, ilginizi çeken bir nesneyi seçtikten sonra monitörünüzün genişliğini girmek. Coca-Cola kutusu, 100 dolar, tabanca, Microsoft Surface gibi çeşitli kategorilerden yüzlerce ürün fotoğrafı yer alıyor.

BİLGİLİK

Skybox

Skybox nedir?

Tam adı Skybox Imaging olan şirket, yüksek çözünürlüklü uydü görüntüleri ve uydudan HD video kaydı üzerinde çalışan bir şirket. Bunları Kasım 2013'te uzaya gönderilen SkySat-1 adlı uydusuyla yapıyor. Şirket 500 milyon dolara Google tarafından satın alındı.

Skybox görüntüleri ne kadar kaliteli?

Skybox ile kaydedilen görüntüler son derece ayrıntılı. Uydü o kadar güçlü ki seyir halindeki arabaları takip edebiliyor ve çatılardaki ayrıntıları seçebiliyor. Ayrıca 30 fps hızında 90 saniyelik videolar kaydedebiliyor. Evet, halihazırda bunları yapabilen 9 ticari uydü var ve Google da onlardan hizmet alıyor ama Skybox'ın aksine o teknoloji çok pahalı. Skybox normal bir uydudan 20 kat daha küçük ve maliyeti daha az.

Google Skybox'la ne yapacak?

Google Earth'ün görüntü kalitesi dünyanın çoğu yerinde oldukça iyi ama mevcut görüntülerin hepsi eski (genellikle 1 ila 3 yaşında). Skybox sayesinde Google Haritalar daha güncel tutulabilecek. Bu yıl gönderilecek iki yeni Skybox uydusu sayesinde Google, haritalarda yapması gereken değişiklikleri daha kolay takip edebilecek.

Google çok yüksek çözünürlüklü görüntüler sunacak mı?

Geçen yıl Google bu konuya kesin olarak "hayır" yanıtını veriyordu ama çünkü özel uyduların 50 cm'den küçük nesneleri göstermesini yasaklayan düzenlemeler vardı ama bunlar Ocak 2014'te kaldırıldı. Google artık Google Earth ve Haritalar'da ultra yüksek kalitede görüntüler sunma olanağına sahip ve zaman içinde muhtemelen bunu yapacaktır.

Gizlilikle ilgili endişeler ne olacak?

Şimdilik endişelenmeye gerek yok çünkü proje henüz emekleme aşamasında ve 2018'de tamamlanması hedefleniyor. Tabii o zaman kadar gizlilik sorunları belirginleşebilir. Ne de olsa bu uydular muhtemelen insanların yüzlerini bile seçerek kimin, ne zaman, nerede olduğunu tespit etmeyi sağlayabilir.

GÜVENLİK GÜNDEMİ

UZMANLARDAN İPUÇLARI VE GÜNCEL TEHDİTLER

SORU-CEVAP

Güvenlik yazılımlarındaki virüs tanımları sürekli güncellendiğine göre her yıl güvenlik yazılımı satın almaya gerek var mı?

Bir güvenlik yazılımı satın aldığınızda aslında yazılımın kendisini değil, belli bir süreli kullanım lisansını satın alıyorsunuz. Bu lisans, virüs tanımlarının lisans süresi boyunca (genellikle 1 yıl) güncellenmesine olanak tanıyor. Dolayısıyla 1 yılın sonunda yazılım çalışmaya devam etse bile virüs tanımları güncellenmeyeceği için yeni tehditlere karşı korunmasız kalırsınız ki bu hiç doğru bir hareket olmaz. Bu yüzden ya lisansın yenilenmesi ya da o yazılımın kaldırılıp ücretsiz bir antivirüse geçilmesi gerekir.

Virüslerin popülerliği sona mı eriyor?

Aslında bu çoktan sona erdi bile. "Virüs" terimi, tanımı gayet açık bir kötü amaçlı yazılım (malware) türünü ifade ediyor ama nedense medyada çoğu zaman yanlış kullanılıyor. Günümüzdeki kötü amaçlı yazılımların çok azını virüsler oluşturuyor.

Virüs, solucan, truva atı gibi kötü amaçlı yazılım türleri arasındaki

farklar genellikle o yazılımın teknik olarak nasıl yayıldığına dayanıyor. Bunları elbette herkes bilmeyebilir ama her zararlının virüs olmadığını bilmekte fayda var.

Günümüzdeki en popüler kötü amaçlı yazılım türü ise "fidyeci yazılımlar" (ransomware). Bu yazılımlar dosyalarınızı şifreliyor ve verilerinizi geri vermek için sizden fidye talep ediyor.

Şirketlerin hack'lendiklerini açıklamaları ne kadar doğru?

Çok doğru. Hem de bunu durumu fark eder etmez yapmalılar. Böylece müşteriler, ele geçirilen özel verileri varsa kendilerini korumak için önlem alabilirler. Elbette şirketin öncelikle hangi verilerin çalındığını tespit etmesi, müşterileri de ne yapması gerektiği konusunda bilgilendirmesi gerekir. Bireysel olarak bu hack girişimlerini engelleyemezsiniz ama her servis için farklı bir şifre kullanmanız, şifreniz çalınırsa başka hesaplarınızın da çalınmasını önleyecektir.

GÜVENLİK UYARISI

Dropbox'tan Cryptowall çıktı

Siber suçluların Cryptowall adlı fidyeci yazılımı yaymak için kullandıkları yeni bir yöntem ortaya çıktı. Kullanıcılara suçlular tarafından gönderirken tuzak e-postalarda bir Dropbox linki yer alıyor. Dropbox'tan indirilen ZIP dosyasının içinden bir Windows ekran koruyucusu çıkıyor. Çoğu kullanıcı SRC (ekran koruyucu) dosyalarının aslında EXE dosyası olarak çalıştığını bilmediği için ekran koruyucu açıyor. Dosya çalıştırılınca tarayıcı açılıyor ve kullanıcıdan 500 \$ değerinde Bitcoin talep ediliyor. Cryptowall'un yaklaşık 340.000 sisteme bulaştığı tahmin ediliyor.

Heartbleed sızısı devam ediyor

Bugüne dek karşılaşılan en büyük güvenlik açıklarından Heartbleed'in ayrıntılarını mayıs sayımızda anlatmıştık. OpenSSL'de bulunan bu açık, web sunucularından çok sayıda verinin hiçbir iz bırakmadan çalınmasını sağlayabiliyor. Errata adlı güvenlik firmasına göre hâlâ 300.000 sistemde Heartbleed açığı bulunuyor. İlk haftalarda bu sayının 600.000 olduğu tahmin ediliyordu ama çoğu sistem yöneticisi hemen sistemlerini güncelledi. Errata, önümüzdeki 10 yıl içinde eskiyen sistemler değiştikçe Heartbleed açığı olan sistemlerin azalacağını söylüyor ama 10 yıl sonra bile muhtemelen binlerce sistem hâlâ bu açıktan etkileniyor olacak.

Chrome uzantıları devre dışı

Google, web tarayıcısı Chrome'a Chrome Web Mağazası dışından yüklenen uzantıları otomatik olarak devre dışı bırakmaya başladı. Böylece çeşitli yazılımlarla birlikte otomatik olarak, kullanıcının isteği dışında yüklenen uzantılar artık yüklenemeyecek. Bu şekilde zararlı uzantılara karşı önlem alınmış oluyor ama faydalı/ücretli uzantılar geliştiren bazı şirketler de değişiklikten etkilendi.

SÖZLÜK

Güvenlik terimlerini açıklıyoruz

Pushdo

Spam gönderiminde kullanılan bir truva atı

2009'dan beri yayılan Pushdo truva atı, kurbanlarını Cutwail adlı botnete dahil ediyor. Pushdo'nun yeni bir varyantı temmuz ayı içinde Hindistan başta olmak üzere Türkiye, Vietnam, İngiltere, Fransa ve ABD'yi etkilemeye başladı. Yeni varyantın 24 saat içinde 11.000 sisteme bulaştığı tahmin ediliyor. Eskiden daha çok Zeus ve SpyEye adlı bankacılık truva atlarını yaymak için kullanılan Pushdo, bugünlerde Cutwail botneti üzerinden spam gönderimi için kullanılıyor.

Spam'ciler ücret karşılığında Cutwail kurbanlarının bir kısmını kiralayarak onların bilgisayarları üzerinden spam e-posta gönderiyor. Bugüne dek Cutwail'in birçok komuta merkezi tespit edilip kapatılsa da botnetin tamamını kapatmak mümkün olmadı.

GÜVENLİK GÜNDEMİ

UZMANLARDAN İPUÇLARI VE GÜNCEL TEHDİTLER

SORU-CEVAP

Güvenlik yazılımlarındaki virüs tanımları sürekli güncellendiğine göre her yıl güvenlik yazılımı satın almaya gerek var mı?

Bir güvenlik yazılımı satın aldığınızda aslında yazılımın kendisini değil, belli bir süreli kullanım lisansını satın alıyorsunuz. Bu lisans, virüs tanımlarının lisans süresi boyunca (genellikle 1 yıl) güncellenmesine olanak tanıyor. Dolayısıyla 1 yılın sonunda yazılım çalışmaya devam etse bile virüs tanımları güncellenmeyeceği için yeni tehditlere karşı korunmasız kalırsınız ki bu hiç doğru bir hareket olmaz. Bu yüzden ya lisansın yenilenmesi ya da o yazılımın kaldırılıp ücretsiz bir antivirüse geçilmesi gerekir.

Virüslerin popülerliği sona mı eriyor?

Aslında bu çoktan sona erdi bile. "Virüs" terimi, tanımı gayet açık bir kötü amaçlı yazılım (malware) türünü ifade ediyor ama nedense medyada çoğu zaman yanlış kullanılıyor. Günümüzdeki kötü amaçlı yazılımların çok azını virüsler oluşturuyor.

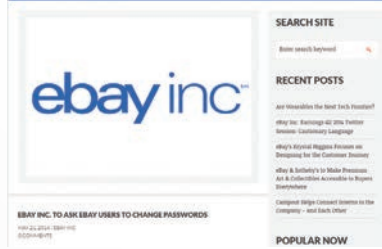
Virüs, solucan, truva atı gibi kötü amaçlı yazılım türleri arasındaki

farklar genellikle o yazılımın teknik olarak nasıl yayıldığına dayanıyor. Bunları elbette herkes bilmeyebilir ama her zararlının virüs olmadığını bilmekte fayda var.

Günümüzdeki en popüler kötü amaçlı yazılım türü ise "fidyeci yazılımlar" (ransomware). Bu yazılımlar dosyalarınızı şifreliyor ve verilerinizi geri vermek için sizden fidye talep ediyor.

Şirketlerin hack'lendiklerini açıklamaları ne kadar doğru?

Çok doğru. Hem de bunu durumu fark eder etmez yapmalılar. Böylece müşteriler, ele geçirilen özel verileri varsa kendilerini korumak için önlem alabilirler. Elbette şirketin öncelikle hangi verilerin çalındığını tespit etmesi, müşterileri de ne yapması gerektiği konusunda bilgilendirmesi gerekir. Bireysel olarak bu hack girişimlerini engelleyemezsiniz ama her servis için farklı bir şifre kullanmanız, şifreniz çalınırsa başka hesaplarınızın da çalınmasını önleyecektir.

GÜVENLİK UYARISI

Dropbox'tan Cryptowall çıktı

Siber suçluların Cryptowall adlı fidyeci yazılımı yaymak için kullandıkları yeni bir yöntem ortaya çıktı. Kullanıcılara suçlular tarafından gönderirken tuzak e-postalarda bir Dropbox linki yer alıyor. Dropbox'tan indirilen ZIP dosyasının içinden bir Windows ekran koruyucusu çıkıyor. Çoğu kullanıcı SRC (ekran koruyucu) dosyalarının aslında EXE dosyası olarak çalıştığını bilmediği için ekran koruyucu açıyor. Dosya çalıştırılınca tarayıcı açılıyor ve kullanıcıdan 500 \$ değerinde Bitcoin talep ediliyor. Cryptowall'un yaklaşık 340.000 sisteme bulaştığı tahmin ediliyor.

Heartbleed sızısı devam ediyor

Bugüne dek karşılaşılan en büyük güvenlik açıklarından Heartbleed'in ayrıntılarını mayıs sayımızda anlatmıştık. OpenSSL'de bulunan bu açık, web sunucularından çok sayıda verinin hiçbir iz bırakmadan çalınmasını sağlayabiliyor. Errata adlı güvenlik firmasına göre hâlâ 300.000 sistemde Heartbleed açığı bulunuyor. İlk haftalarda bu sayının 600.000 olduğu tahmin ediliyordu ama çoğu sistem yöneticisi hemen sistemlerini güncelledi. Errata, önümüzdeki 10 yıl içinde eskiyen sistemler değiştikçe Heartbleed açığı olan sistemlerin azalacağını söylüyor ama 10 yıl sonra bile muhtemelen binlerce sistem hâlâ bu açıktan etkileniyor olacak.

Chrome uzantıları devre dışı

Google, web tarayıcısı Chrome'a Chrome Web Mağazası dışından yüklenen uzantıları otomatik olarak devre dışı bırakmaya başladı. Böylece çeşitli yazılımlarla birlikte otomatik olarak, kullanıcının isteği dışında yüklenen uzantılar artık yüklenemeyecek. Bu şekilde zararlı uzantılara karşı önlem alınmış oluyor ama faydalı/ücretli uzantılar geliştiren bazı şirketler de değişiklikten etkilendi.

SÖZLÜK

Güvenlik terimlerini açıklıyoruz

Pushdo

Spam gönderiminde kullanılan bir truva atı

2009'dan beri yayılan Pushdo truva atı, kurbanlarını Cutwail adlı botnete dahil ediyor. Pushdo'nun yeni bir varyantı temmuz ayı içinde Hindistan başta olmak üzere Türkiye, Vietnam, İngiltere, Fransa ve ABD'yi etkilemeye başladı. Yeni varyantın 24 saat içinde 11.000 sisteme bulaştığı tahmin ediliyor. Eskiden daha çok Zeus ve SpyEye adlı bankacılık truva atlarını yaymak için kullanılan Pushdo, bugünlerde Cutwail botneti üzerinden spam gönderimi için kullanılıyor.

Spam'ciler ücret karşılığında Cutwail kurbanlarının bir kısmını kiralayarak onların bilgisayarları üzerinden spam e-posta gönderiyor. Bugüne dek Cutwail'in birçok komuta merkezi tespit edilip kapatılsa da botnetin tamamını kapatmak mümkün olmadı.

Doğal Kullanıcı Arabirimleri

İnsan odaklı bilgisayar arabirimlerinin köklerini gün yüzüne çıkarıyoruz.

El hareketleri ve ses gibi doğal kullanıcı arabirimlerinin (NUI) nispeten yeni keşifler olduğu sanılır. Oysa bu arabirimler bilgisayarların ilk günlerine kadar uzanıyor.

Daha iyi bir klavye

Yaşı 140'ı bulan QWERTY klavye düzeni aslında yazım işlemini yavaşlatabilmek için özellikle tasarlanmıştır. Bu yöntemle o zamanlarda kullanılan mekanik daktiloların harf çubuklarının hızlı yazımda sıkışma riskinin azaltılması düşünülmüştür. Daha verimli bir standartlar yapmak adına birçok deneme olduysa da bu klavye düzeni hâlâ hüküm sürüyor.

Bu örneklerden birisi, tasarımcısı August Dvorak'ın adını taşıyan Dvorak Simplified Keyboard (DSK). Patenti 1936 yılında alınan bu klavyede en çok kullanılan 9 karakter orta sırada yer alır ve binlerce İngilizce kelime, sadece orta sıradaki bu 9 karakterle yazılabilir. En çok kullanılan işletim sistemlerinin DSK klavye desteği bulunuyor. Türkçeye özel F klavye de benzer bir tasarım anlayışının ürünü.

Klavyenin ötesi

Stanford Araştırma Enstitüsü (SRI) çalışanı Douglas Engelbart, NUI'nin öncülerindenidir. 1960'larda "İnsan Anlayışını Artırmak: Kavramsal Bir Çerçeve" başlıklı makalesiyle, bir vizyonu gerçekleştirecek teknolojileri icat etmiştir. En önemli yeniliklerinden biri, metal tekerlekler ve aşıp bir gövdeden oluşan fare prototipiydi.

Engelbart, Aralık 1968'da yaptığı tanıtımdaysa izleyicileri "oN-Line Sistem" (NLS) adını verdiği sistemle bir kez şaşırttı. "Işık kalem" ile çalışan sistem, bir kelime işlemci gibi kesme, kopyalama ve yapıştırma işlevlerine sahipti.

El hareketleri

Hareket algılama sistemlerinin de geçmişi eskilere dayanır. Çizim ve animasyon uygulamaları Sketchpad, 1963'te çıkmıştı. Ivan Sutherland'ın yazdığı uygulama, ekran üzerinde ışık kalemiyle yapılan hareketler aracılığıyla ekrandaki nesneleri seçebiliyor, taşıyabiliyor ve değiştirebiliyordu.

Amil Teitelman 1964'da eğitilebilen bir el hareketi tanıyıcı geliştirdi. Bu buluşu ileride Tom Ellis'in Grail'i (GRAPHic Input Language) oluşturmasına yardım edecekti. Yine de 1970'lerden beri CAD sistemlerinde yoğun olarak kullanılmasına rağmen, 1992 yılında klavyesiz Apple Newton'un tanıtılmasına kadar hareket tanıma

~	!	@	#	\$	%	^	&	*	(	)	{	}	←
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	[	]		Backspace
Tab	"	<	>	P	Y	F	G	C	R	L	?	+	
	,	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Caps Lock	A	O	E	U	I	D	H	T	N	S	-	=	Enter
Shift	:	Q	J	K	X	B	M	W	V	Z	~	Shift	
	;	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Ctrl	Win Key	Alt									Alt Gr	Win Key	Menu Ctrl

İngilizceye özel Dvorak Basitleştirilmiş Klavye düzeni

sistemleri halkın önüne çıkmadı.

Akıllı telefon, tablet ve bilgisayarlarımızdaki modern çoklu dokunmalı, hareketlere duyarlı yazılımlar bu ilk çalışmalara çok şey borçlu. Aynı şey; cihaz, vücut ve uzuv hareketlerini gerçek zamanlı olarak algılayan dahili hareket sensörleri ve dijital fotoğraf makinelerinin ardında yatan kodlar için de geçerli.

El yazısı

El yazısı tanıma, hareket algılama teknolojisinin daha da uzmanlaşmış bir hali. Dijital kalemle yapılan çizim ve işaretlerin analiz edilip yorumlanmasına dayanıyor. Sayısız el yazısı tarzına uyum sağlamak için çok yönlü karmaşık öğrenme algoritmaları kullanılıyor. Üstelik kullanıcı girişlerini gerçek zamanlı olarak dönüştürebilmek önemli miktarda işlemci gücü gerektiriyor.

Bu teknolojiyi de halka ulaştıran yine Apple Newton olmuştur. Ancak akıllı el yazısı tanıma özelliği ilgi çekse de o zamanki işlemci gücünün yetersiz olması nedeniyle kabul edilebilir bir kalite düzeyine ulaşamamıştı.

Apple Newton MessagePad ile çizim yapılabiliyordu.

Konuşma tanıma

Her gün kullandığımız elektronik aygıtlar ve sistemlerle konuşarak etkileşim kurmak birçok kişi tarafından doğal kullanıcı arabirimlerinde son nokta olarak görülüyor. AT&T'nin Bell Laboratuvarları bu potansiyeli 1936 gibi inanılması güç bir tarihte araştırmaya başlamıştı ve "Audrey" sistemi 1952'de okunan rakamları tanıyabilir hale gelmişti. IBM'in 1962'de tanıttığı "Shoebbox" makinesi ise 16 farklı İngilizce komutu anlayabiliyordu.

1970'lerde Amerikan ordusu ses tanıma teknolojilerine fon sağlamaya başladı. Bunlar arasında DARPA Konuşma Anlama Araştırması (SAR) da vardı. Askeri ilgi, bu alandaki yeniliklerin hızlanmasını sağladı.

Henüz Türkçe yanıt veremeseler de günümüzde artık zekâları internette bulunan Apple Siri ve Google Sesli Arama gibi yeni sanal asistanlarımız var. ■

TÜM İNTERNET REKLAMLARINI ENGELLEYİN

Sinir bozucu reklamların internet gezintinizi ikide bir kesintiye uğratmasından sıkılmadınız mı? Görmek istediğiniz reklamları nasıl seçeceğinizi ve hangi yeni reklam hilelerine karşı tetikte olmanız gerektiğini öğrenin.

Çevrimiçi reklamlar çok sinir bozucu olabilir ama onlar olmasaydı birçok web sitesi maliyeti kurtarıp ayakta kalabilmek için bizden para istemek zorunda kalacaktı. Reklamlar web'in bedava ve herkese açık olması için bir zorunluluk olsa da içeriklerinden bazıları içeriği görmemizi engelleyerek, tarayıcımızı yavaşlatarak, mahremiyetimizi ihlal ederek çizgiyi aşıyor. Bu, özellikle de ekranda görülen reklamları engellemenin daha zor olduğu ve reklamcılarının giderek daha çok hedef aldığı akıllı telefon ve tabletler için geçerli.

Bu yazımızda en ısrarcı, en rahatsız edici reklamlarla nasıl mücadele edeceğinizi ve görmek istediğiniz reklamlara nasıl izin vereceğinizi öğreneceksiniz. Mobil aygıtınıza nasıl reklam önleyici kuracağınızı, YouTube reklamlarını nasıl atlayacağınızı, Flash reklamlarını nasıl engelleyeceğinizi, Facebook reklamlarını nasıl filtreleyeceğinizi ve sizi rahatsız etmeyen reklamları nasıl "beyaz liste"ye alacağınızı öğreneceksiniz. Bir yandan da Adblock Plus'la "kabul edilebilir reklam" politikası hakkında konuşup internet reklamcılığının geleceğine bakıyoruz.

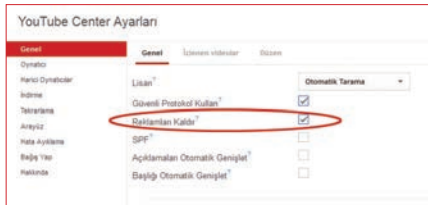
PC'NİZDEKİ REKLAMLARI ÖNLEYİN

YouTube'daki reklamları atlayın

YouTube'un reklamları çok rahatsız edici değil çünkü beş saniye sonra geçilebiliyor. (Bazılarıysa hiç geçilemiyor.) Bununla birlikte çok sayıda videoyu arka arkaya izliyorsanız bu zamanın geçmesini beklemek kısa süre içinde can sıkıcı bir hal alabiliyor.

İnanılmaz derecede popüler olan ve şu anda Firefox, Chrome, Internet Explorer, Opera, Safari ve Android sürümü bulunan ücretsiz tarayıcı eklentisi Adblock Plus (adblockplus.org) tüm YouTube reklamlarını otomatik olarak engelliyor. Sizi sinir eden diğer şeyler içinse youtube.adblockplus.me adresine giderek yorumları, video önerilerini ve video içi notları filtreleyebilirsiniz.

Alternatif olarak kullanılabileceğiniz, YouTube reklamlarını engellemede kullanılan başka tarayıcı eklentileri de var. Bunlara Chrome'da YouTube için Adblock (<http://bit.ly/adblock203>) ve Firefox'ta YouTube Center'ı (bit.ly/center203) örnek verebiliriz.

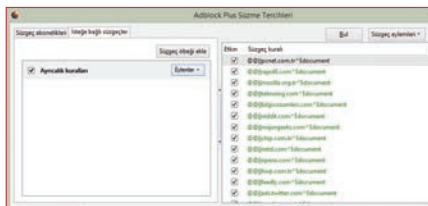

Bazı sitelerde reklamların görünmesine izin verin

Reklamlar genelde web sitelerinin tek geliridir, o yüzden nadiren girdiğiniz sitelerdeki sinir bozucu reklamları önleseniz bile sevdiğiniz ve gelirlerine katkıda bulunmak istediğiniz sitelerde reklamlara izin vermek hem iyi bir fikir hem de doğru bir hareket. Bu Böylece siteler içeriklerini bedavaya sunabiliyor ve parasızlıktan kapanmıyor.

Çoğu reklam önleme aracı bir beyaz liste (whitelist) aracılığıyla kendilerini geçici olarak devre dışı bırakıp reklamların görüntülenmesine izin verebiliyor.

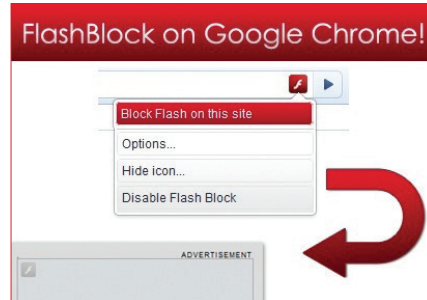
Arka sayfadaki "Nasıl yapılır?" kutumuza bakarak Adblock Plus'ın Chrome sürümünde beyaz liste özelliğini nasıl kullanacağınızı öğrenebilirsiniz.

Hangi Flash reklamlarını göreceğinizi seçin

Eğer hiç olmadık anlarda bangır bangır bağırarak Flash reklamlarından gına geldiyse Firefox için Flashblock (bit.ly/fbfirefox203)

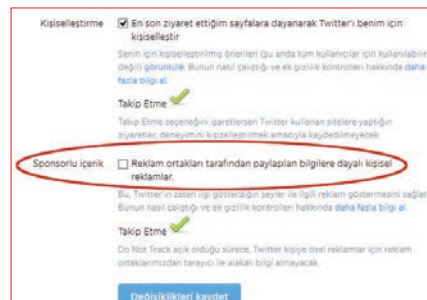
veya benzer isim taşıyan Chrome için FlashBlock (bit.ly/fbchrome203) web sayfalarındaki Flash animasyonlarının otomatik oynatılmasını önleyerek akıl sağlığınızı koruyabiliyor. Eğer bir video izlemek, oyun oynamak ya da reklam görmek isterseniz sadece ekrandaki düğmeye basarak Flash içeriğinin oynatılmasına izin verebilirsiniz. Flash'ın otomatik çalışmasını istediğiniz sitelerin engellenmemesi için onları beyaz listeye ekleyebilirsiniz. Flashblock, web sitelerindeki HTML5 içeriği engellemeye de olanak veriyor.

Twitter'ın kişiye özel reklamlarına hayır deyin

Twitter daha önce ilgilendiğiniz içerikle ilgili reklam gösteriyor. Burada amaç, sizinle ilgili ve dolayısıyla daha cazip reklamlar görüntülemek. Twitter, hesabınızı reklam ortaklarıyla paylaşılan bilgiyle bir araya getiriyor. Reklamcılarla Twitter arasında bireysel detaylar değiş tokuş edilmiyorsa da kişiye özel reklam kavramından ve işleminden hoşlanmıyor olabilirsiniz.

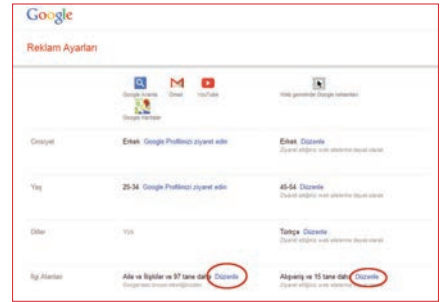
Neyse ki Twitter bunu iptal etmeyi kolaylaştırıyor. Tek yapmanız gereken twitter.com'a girip sağ üstteki çarkı tıklamak, Ayarlar'a girmek "Güvenlik ve gizlilik"e tıklamak. Şimdi buradan "Reklam ortakları tarafından paylaşılan bilgilere dayalı kişisel reklamlar" işaretini kaldırıp değişiklikleri kaydedin.

Google reklam tercihlerinizi değiştirin

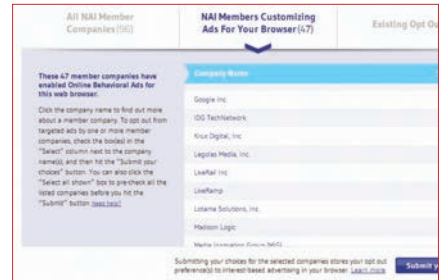
Google reklamlarından rahatsız olmuyorsanız ama ilginizi de çekmiyorlarsa Google'ın Reklam Ayarları sayfasına giderek (www.google.com/settings/ads) arama devinin hakkınızda neler bildiğini (ya da ne bildiğini sandığınızı) öğrenebilirsiniz. Buradaki bilgiler arasında cinsiyetiniz, yaşı, kullandığınız diller ve ilgi alanlarınız

var. Özellikle de bu sonuncusu işe yarayabilir çünkü genelde içinde hiç ilgi duymadığınız şeyler de yer alıyor. O listeyi düzenleyebilir veya isterseniz Google'da ya da web'de size gösterilen ilgi alanına dayalı reklamları devre dışı bırakabilirsiniz.

İlgi alanınıza bağlı reklamları durdurun

Az önce gördüğümüz gibi Google'da ilgi alanınıza göre belirlenen reklamları engellemek çocuk oyuncağı ama Google her ne kadar devasa da olsa sonuçta reklam ağlarından sadece bir tanesi. Eğer bu tür reklamların internette başka hiçbir yerde karşınıza çıkmasını istemiyorsanız onları Microsoft'ta (choice.microsoft.com) ve Yahoo'da da (bit.ly/yahoo203) iptal etmelisiniz. networkadvertising.org/choices adresindeki araç da çok sayıda reklam ağından bir seferde çımanız sağlıyor.

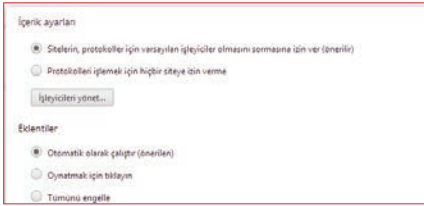
İndirme linki şeklinde gizlenmiş reklamlar

Web'de insanın sabrını en çok zorlayan şeylerden biri de sahte dosya indirme (download) düğmeleri. Bunlar birçok ücretsiz yazılım sitesinde (özellikle de BitTorrent sitelerinde) gerçek dosya indirme bağlantısının altında ya da üstünde bulunuyor ve daha çarpıcı olduğundan sizi kandırıyor. Programı indirme umuduyla tıkladığınızda başka siteye gidiyor, böylece apayrı bir program indirdiğinizle ya da bilgisayarınıza zararlı bir şeyler bulaştığıyla kalıyorsunuz. Bu tür sinsi reklamlardan kaçınmak için fare imlecini tıklamadan düğmenin üstüne getirin ve tarayıcının alt kısmından bağlantının sizi nereye götüreceğini görün. Daha önce bahsettiğimiz Adblock Plus bu tür reklamların çoğunu yok ediyor ama siz yine de daha önce ziyaret etmediğiniz web sitelerinde gözünüzü dört açın.

REKLAMLARI YOK EDİN

Açılır pencereleri ve altta kalan pencereleri kapatın

Tarayıcınız muhtemelen açılır pencereleri (pop-up) kendiliğinden engelliyordur ama yine de arada kaçanlar olabiliyor. Öncelikle tarayıcınızın açılır pencere engelleyicisini kontrol edin. Bunun için Internet Explorer'da çarka tıklayıp "Internet Seçenekleri > Gizlilik > Açılır Pencere Engelleyicisini Aç"ı işaretleyin. Firefox'ta ise "Seçenekler > İçerik > Açılır pencereleri engelle"yi işaretleyin. Chrome kullanıcıları ise "Ayarlar > Gelişmiş ayarları göster > İçerik ayarları > Pop-up'lar > Hiçbir sitede pop-up'lara izin verme (önerilen)"i seçmeli.

Son yıllarda tarayıcının önünde değil arkasında açılan reklamlar (pop-under) da moda oldu. Bunlar çok daha sinir bozucu çünkü siz kapatana kadar tarayıcınızın yavaşlamasına, hatta donup kalmasına yol açabiliyorlar.

Poper Blocker adlı Chrome uzantısı (bit.ly/poper203) bu tür reklamları otomatik olarak saptayıp engelliyor ama engellenmiş içeriği açılan uyarı penceresinde "Allow always"e basarak görüntüleyebilirsiniz. Firefox içinse NoScript adlı muhteşem eklenti (noscript.net) sinsi pencerelerini oluşturmak için çoğunlukla JavaScript kullanan bu pencere altı reklamları kapatıyor.

Bazı Facebook reklamlarını filtreleyin

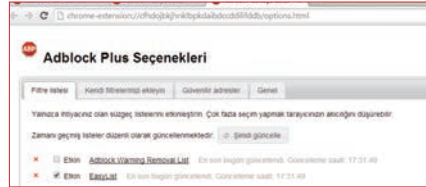
Facebook bir sürü reklamla dolup taşıyor ama Adblock Plus sosyal ağı en kötü

yanlarını törpülemeyi kolaylaştırıyor. Öncelikle facebook.adblockplus.me adresine gidip neleri engellemek istiyorsanız onun altındaki "add" düğmesine tıklayın. Tüm Facebook reklamlarını, sadece yan çubuktakileri, haber kaynağındakileri, "beğenebileceğiniz sayfalar," "tanıyor olabileceğiniz kişiler" ve "bu sayfaya oy verin" saçmalıklarını kapatabilirsiniz. Bunun çalışması için tarayıcınızda Adblock Plus eklentisi yüklü olmalı.

"Kabul edilebilir" reklamları önleyin

Adblock Plus web'i daha çekilir kılmak için harika bir araç fakat reklam verenleri zarara uğratmamak için tüm reklamları önlemiyor. Adblock Plus'ın "kabul edilebilir" saydığı reklamlar varsayılan olarak beyaz listeye alınıyor. Biz de bu reklamların rahatsız edici olmadıklarını düşünüyor ve engellenmelerini önermiyoruz ama yine de onları da engellemek isterseniz Firefox'ta Adblock Plus simgesine tıklayıp menüden "Süzgeç tercihleri"ne girin ve "Rahatsız etmeyen bazı reklamlara izin ver" işaretini kaldırın. Chrome'da ise simgeye tıklayıp Seçenekler'e girdikten sonra ilgili işareti

kaldırın. Firefox eklentisi Adblock Edge'e de geçebilirsiniz (bit.ly/edge203). Bu, Adblock Plus'ın kabul edilebilir olsa da olmasa da hiçbir reklama izin vermeyen sürümü.

Reklamları reklam önleyici kullanmadan engelleyin

Firefox üzerinde Adblock Plus kullanmanın bellek (RAM) tüketimini ciddi oranda artırdığını biliyor muydunuz? Bunun gerçek olduğunu Adblock Plus geliştiricileri de kabul ediyor ve bellek tüketimini azaltmak için bazı çözümler geliştiriyorlar ama çok ciddi bir değişiklik olmayacağını da itiraf ediyorlar. Eğer bu sizin için sorunsal, reklamları ChrisPC Anonymous Proxy Pro (proxy.chris-pc.com) gibi web'de anonim dolaşmanıza izin veren bir vekil sunucunu (proxy) aracıyla da engelleyebilirsiniz. Programın 14 günlük ücretsiz deneme sürümü var ve fiyatı da yaklaşık 20 avro. Piyasada bir sürü ücretsiz proxy aracı bulunsun da bunlar genelde reklam destekli ve bu da zaten proxy kullanmanın amacına ters düşüyor! Alternatif olarak, Adblock Plus'ın yeni rakibi olan ve çoğu tarayıcıyla çalışan Adfender'i (www.adfender.com) kullanabilirsiniz.

İnternet bağlantınızdan tüm reklamları çıkarın

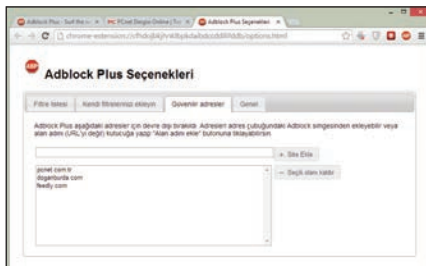
Adblock Plus gibi ücretsiz bir araç internette karşınıza çıkan çoğu reklamı ortadan kaldırabilir ama daha ileri teknoloji ürünü (ve pahalı) bir çözüm isterseniz AdTrap'i satın almayı düşünebilirsiniz. Bu küçük ve sıfır yapılandırma gerektiren donanımsal güvenlik duvarı, reklamları daha ev aygıtlarınıza, bilgisayarlarınıza, tabletlerinize, akıllı telefonlarınıza ve oyun konsollarınıza ulaşmadan internet bağlantınızdan ayıkıyor. Fiyatı 159 dolar ama Türkiye'deki bir adrese sipariş verirsiniz 75 avruluk gümrük muafiyetini aştığı için gümrüğe takılacak ve ekstra vergi ödemeniz gerekecektir.

MINİ ATÖLYE Adblock Plus'ta siteleri beyaz listeye alın

1 Belli bir web sitesi için reklamlara daima izin vermek istiyorsanız o siteyi ziyaret ederken araç çubuğundaki Adblock Plus simgesine tıklayın. Bu size reklamların engellenip engellenmediğini ve kaçının engellendiğini söyleyecek. "Bu siteye etkin" satırına tıklayarak Adblock Plus'ı devre dışı bırakın. Bu siteyi beyaz listenize eklenecek ve ziyaretiniz sırasında ABP logosu gri renge dönüşecek.

2 Pencerenin en altındaki Seçenekler'e tıklayıp "Güvenilir adresler"i seçerek beyaz listedeki tüm siteleri görebilir ve yenilerini ekleyebilirsiniz. Adblock Plus'ı belli bir sitede devre dışı bırakmak için alan adını (örn. pcnet.com.tr) yazıp "Site Ekle"ye basın. Bir sitedeki reklamları engellemeye geri dönmek için alan adını seçin, sonra "Seçili olanı kaldır"ı tıklayın.

3 Tüm reklamlara izin verip sadece en çok rahatsız edenleri engellemek de bir yöntem. Önce "Filtre listesi" sekmesine tıklayın ve tüm filtrelerin işaretlerini kaldırın. Bir reklam sizi rahatsız ettiğinde reklama sağ tıklayıp "Öğeyi Engelle"yi seçin. Böylelikle o reklam alanı ileride gösterilmeyecek. Bu seçeneği göremediyseniz Seçenekler'e Genel sekmesindeki "Sağ tıkladığınızda 'Öğeyi Engelle' seçeneğini göster"i işaretleyin.

MOBİL AYGITLARDA REKLAMLARI ENGELLEYİN

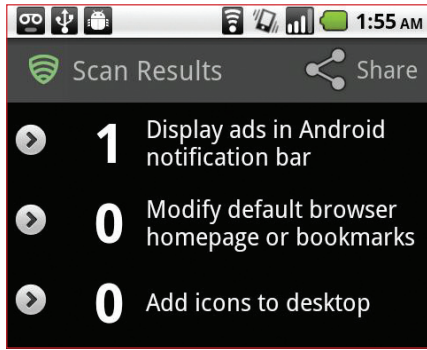
Android'e reklam engelleyici kurun

Google, reklam engelleyici uygulamaları "başka hizmet veya ürünlerin çalışmasını izinsiz şekilde engelledikleri" gerekçesiyle geçen yıl Play Store'dan kaldırdı. Bunlar arasında masaüstü tarayıcılar için en sevdiğimiz eklenti olan Adblock Plus'ın Android sürümü de yer alıyordu. Adblock Plus'ı artık Play Store'dan yüklemek mümkün olmasa da birkaç dakika uğraşarak Play Store dışından elle yüklemek mümkün. Android'de gezdiğiniz web sitelerindeki reklam banner'larını kaldırmak istiyorsanız Adblock Plus'ı Android'e nasıl kuracağınızı bir sonraki sayfada öğrenebilirsiniz.

Android'de "simge spam'i reklamlarını" kaldırın

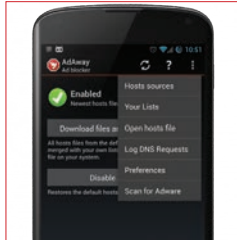
Aygıtınızın ana ekranında indirdiğinizi hiç hatırlamadığınız bir uygulamanın görüldüğü oldu mu? Buna simge spam'i deniyor. Gerçek bir uygulamaya benzese de aslında oraya aygıtta bir başka uygulama tarafından konmuş bir reklam.

Silmek de hiçbir işe yaramıyor çünkü simge tekrar çıkıyor. Kaldırmanın tek yolu reklamları üreten uygulamayı kaldırmak. Ad-Network Scanner & Detector (bit.ly/adnet203) kaynağı saptamanıza yardım ediyor.

Root'lanmış Android telefonda reklamları kaldırın

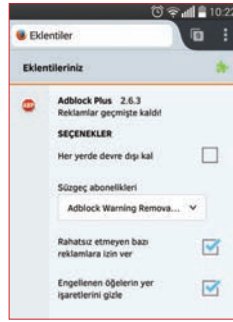
Android'li bir aygıtı root'lamak (yani özelleştirmek için

işletim sistemine erişim hakkı sağlamak) yapabileceğiniz konusunda çok daha fazla seçenek tanıyor. Eğer telefonunuz root'lanmışsa AdAway uygulamasını kurmayı düşünebilirsiniz. Tıpkı Adblock Plus gibi bu uygulama da Google Play'de yer almıyor fakat F-Droid'den (bit.ly/adaway203) indirebiliyorsunuz. AdAway reklamları hem uygulamalar içinde hem de tarayıcınızda engelliyor. Yine de sızılmayı başaran reklam olursa AdAway'ın kara listesine ekleyebilirsiniz.

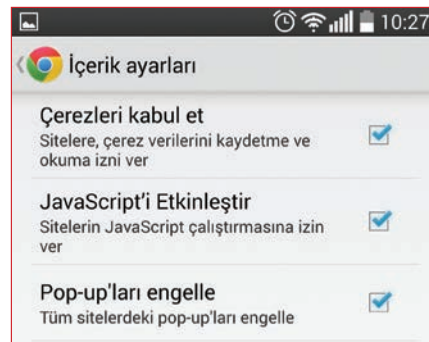
Android için Firefox'ta reklamları engelleyin

Firefox'u Android'de varsayılan tarayıcı olarak kullanmanın birkaç faydası var. İlk olarak, Firefox'un Sync özelliğini kullanarak masaüstü tarayıcınızla mobil aygıtınızda arasında yer imlerini, parolaları, geçmiş ve sekmeleri eşitleyebilirsiniz. İkinci avantajı da Adblock Plus'ı kullanabilmeniz. Üstelik kurulumu ve kullanımı klasik Adblock Plus'a göre daha kolay. Google Play'den Firefox'u yükleyip çalıştırın, menüden Araçlar > Eklentiler'e girip Adblock Plus'ı aratın ve yükleyin.

Chrome'un Android sürümünde açılır pencereleri önleyin

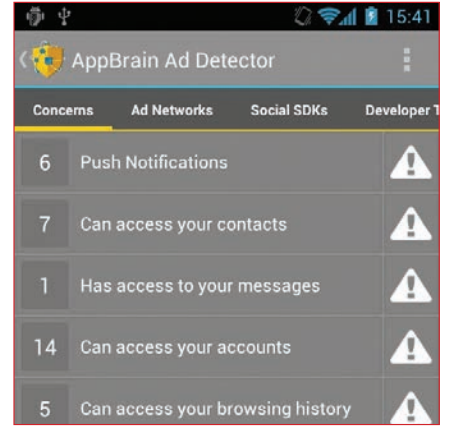
Açılır pencereler kesinlikle reklamların en rahatsız edici türü, özellikle de küçük ekranlı aygıtlarda. Eğer Chrome'da sürekli bunlarla karşılaşıyorsanız açılır pencere önleyiciniz kapalı olabilir. Tarayıcıyı çalıştırıp "Ayarlar > İçerik ayarları"na girin. "Pop-up'ları engelle" seçeneği işaretli olmalı. Değilse işaretleyin.

Hangi Android uygulamalarının reklam gösterdiğini görün

Birçok Android uygulaması reklam destekli çünkü geliştiriciler ancak bu sayede programları bedava sunabiliyor. Ad-Network Scanner & Detector (bit.ly/adnet203) ve AppBrain Ad Detector (bit.ly/appbrain203) uygulamaları size hangi

uygulamaların reklam içerdiğini söylüyor, reklam amaçlı push bildirimi gönderen veya mahremiyet sorunları olan uygulamalardan haberdar olmanızı sağlıyor.

iPhone ve iPad'inizdeki reklamları önleyin

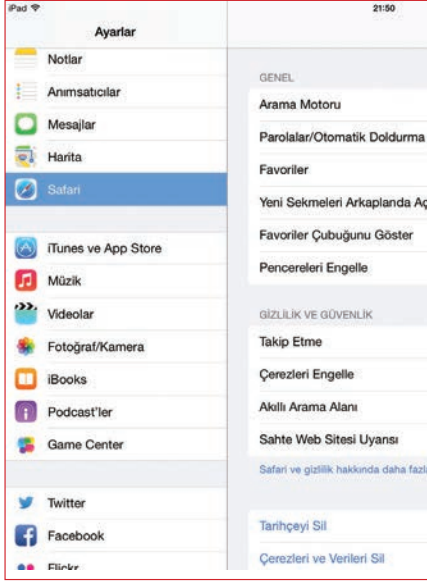
Adblock for iOS (bit.ly/ios203) uygulaması internette reklam banner'larına, açılır pencerelere, katmanlı reklamlara takılmadan gezmenize izin veriyor. Bu aslında sıradan özelliklere sahip alternatif bir tarayıcı, faydası da reklam olmaması. Ücretsiz sürüm reklamları sadece kısa süreliğine önlüyor ve bir süre sonra para verip Pro sürümü satın almanızı istiyor (8,99 TL).

iOS'te reklamcılar sizi takip etmesini önleyin

Reklamcılar (ve Apple'ın) sizi takip etmesini önlemek için yapabileceğiniz birkaç şey var. iPhone veya iPad'inizde Ayarlar uygulamasını açın, aşağı inip Safari'ye dokununuz ve "Takip Etme" seçeneğini açın. Hangi çerezlerin engelleneceğini (varsayılan seçenek "Üçüncü parti ve reklamlardan") ve açılır

REKLAMLARI YOK EDİN

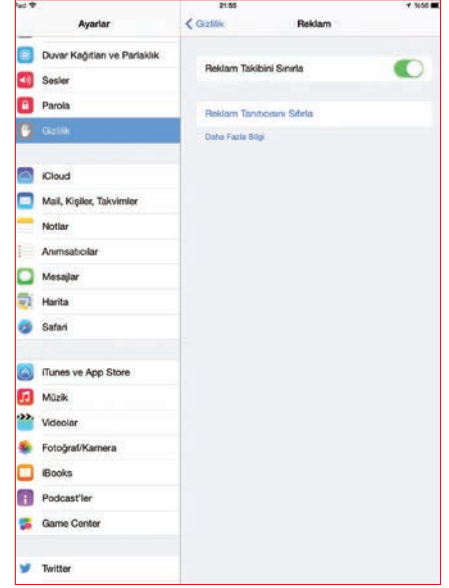
pencereleri engellemeyi de seçebilirsiniz.

Şimdi soldan Gizlilik'e basıp Konum Servisleri'ni kapatın veya konumunuzu hangi uygulamaların öğrenebileceğini tek tek ayarlayın.

iOS'te ilgi alanı temelli reklamlardan kurtulun

İlk bölümde masaüstü tarayıcınızda ilgi alanı temelli reklamları nasıl iptal edebileceğinizi anlatmıştık. Eğer iPhone ya da iPad sahibiyse benzer bir yöntemi Apple'ın iAd ağından çıkmak için uygulayabilirsiniz. Ayarlar > Gizlilik > Reklam menüsüne girip "Reklam Takibi Sınırla" ayarını açın. iAd reklam takibi hakkında bilgi almak isterseniz oo.apple.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Bunu iptal ettiğinizde göreceğiniz reklamların sayısının azalmayacak ama artık ilgi alanınızla bağlantısı kalmadığından alakasız reklamlar göreceksiniz.

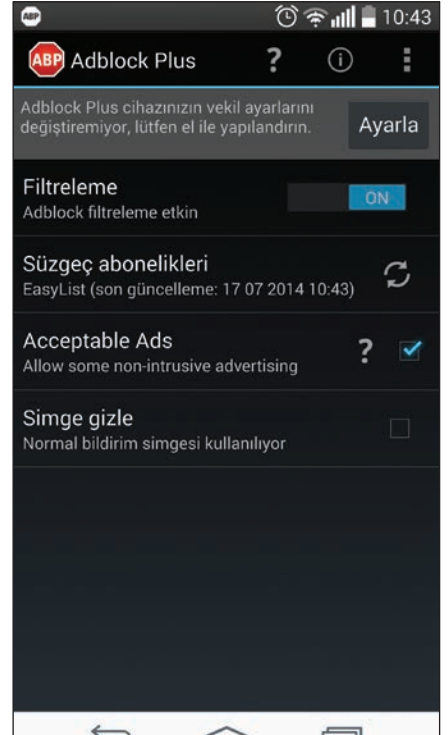
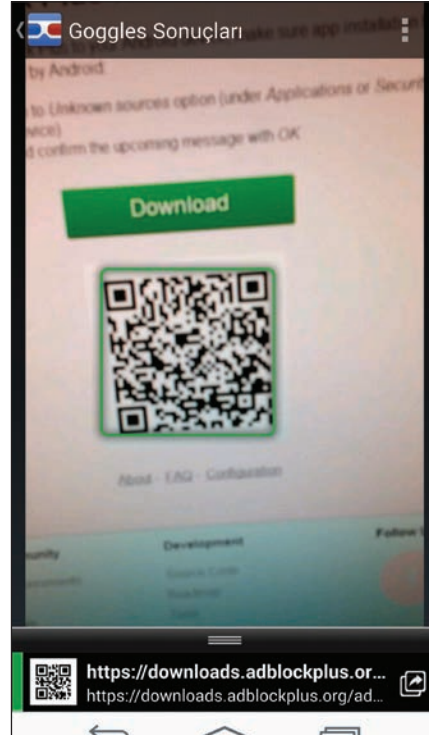

MİNİ ATÖLYE Android'e Adblock Plus kurun

1 Adblock Plus artık Google Play'den indirilemiyor ama geliştiricinin web sitesinden hâlâ indirebilirsiniz (adblockplus.org/en/android). Kurulum gayet kolay ve bunun için "sideloading" denilen bir işlevden yararlanıyor. Önce Android aygıtınızda Ayarlar kısmına gidip "Güvenlik" seçin ve "Bilinmeyenler kaynakları" seçeneğini işaretleyin.

2 Artık Google Play dışındaki kaynaklardan da uygulama kurabileceksiniz. Bilgisayarda adblockplus.org/en/android-install adresini açın. Uygulamayı APK biçiminde veya QR kodunu taratarak indirebilirsiniz. Google Goggles gibi bir QR kodu okuyucuyla ikinci yöntemi uygulamak daha kolay. İndirilen dosyaya dokunup uygulamayı kurun.

3 İndirilen APK dosyasını telefonunuzu PC'ye USB kabloyla bağlayarak kurabilirsiniz. Ayrıca doğrudan microSD kartından da kurabilirsiniz. Kurulum tamamlanınca uygulamayı çalıştırın ve gerekirse vekil ayarlarını yapın. Filtrelemeyi açın, abonelikleri güncelleyin ve kabul edilebilir reklamlara izin verip vermeyeceğinizi seçin.

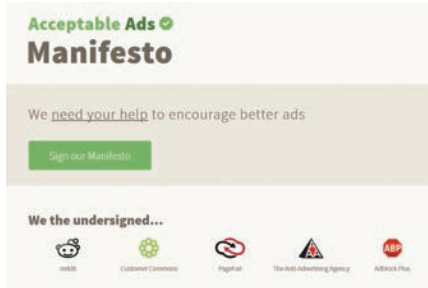

İNTERNET REKLAMLARI NEDEN DEĞİŞMELİ?

Adblock Plus temsilcileriyle Kabul Edilebilir Reklamlar Manifestosu'nu ve internet reklamcılığının nasıl iyiye götürülebileceğini konuştuk.

SKabul Edilebilir Reklamlar Manifestosu'nu (acceptableads.org) yayımlamanıza ne sebep oldu? Şu ana kadar nasıl gidiyor?

YHerkesin gidip Adblock Plus'ın "ne olduğunu" anlayabileceği bir site istedik. Bir bakıma kabul edilebilir reklamlar ölçütümüzün (bit.ly/kabul203) sadeleştirilmiş hali, fakat aynı zamanda bir harekete geçme çağrısı. Aynı şeyleri hisseden kişilere ve örgütlere bize katılmaları çağrısında bulunuyoruz. Şu ana kadar www.change.org'da 1000 imza topladık ve sekiz ayrı örgüt katılma niyetini belirtti.

Kabul Edilebilir Reklamlar Manifestosu, kötü reklamları kaldırıp interneti daha iyiye götürmeyi hedefliyor.

SAdblock Plus'un "kabul edilebilir" veya "kabul edilemez" reklam sınıflandırmasını açıklayabilir misiniz?

YGenelde bir dizi şeyi dikkate alıyoruz: Etiketleme (Reklamın reklam olduğu belirtilmiş mi?), yerleşim (Okuma akışını bozuyor mu veya aşırı yer kaplıyor mu?), görünüm (Anlaşılır durağan görüntüler ve yazılı reklamlar iyi, zıplayıp duran hareketli görüntüler kötü.) ve davranış (Reklam bir linkse sayfadaki diğer linkler gibi mi davranıyor?). Son olarak da ölçütümüzü geliştirmek için sürekli yeni yollar aradığımızı ve yorum almaktan memnun olduğumuzu vurgulamalıyım.

SŞirketler Adblock Plus'ın popülarlığı karşısında reklamlarını daha az rahatsız edici hale getirdiler mi?

YBazıları öyle yaptı ve kabul edilebilir reklamlar girişimimize katıldı ya da banner'lerden vazgeçti, fakat birçok şirket hâlâ rahatsız edici reklamların olumsuz etkisinin farkında değil. Bu biraz tembellikten biraz da sorunu kavrayamamaktan kaynaklanıyor olsa gerek. Sonuçta interneti ne şekilde deneyimleyeceğini kullanıcı kendi belirliyor ve dizginler onun elinde olmalı.

SReklam gelirine bel bağlamış web sitesi sahipleri, sitelerindeki reklamların engellenmemesini nasıl sağlayacak? Bunu talep ettiklerinde beyaz listeye alınacakları kesin mi?

YHiç kimseye otomatik teklif gitmiyor, her sitenin başvurması şart ve biz de reklamların hem başvuru sırasında hem de beyaz listede yer aldıkları süreçte ölçütlerimize uygun olduklarını kontrol etmeliyiz. Reklam geliriyle ayakta duran web sitesi sahipleri başvuru formumuzu doldurarak Kabul Edilebilir Reklamlar'a katılmalı (bit.ly/basvuru203).

SDaha önce rahatsız edici reklamlar veren bir şirket kabul edilebilir reklamlara geçince ne oluyor? Engel kendiliğinden kalkıyor mu?

YHayır, kendiliğinden kalkmıyor. Kullanıcılarımıza karşı sorumluluğumuz var, o yüzden de beyaz listeye eklediğimiz her reklamın standartlarımıza uygunluğunu garantilemek zorundayız. Bu durumda söz konusu firmanın da diğerleri gibi başvuru yapması gerekiyor. Ayrıca, engelleme filtre listeleri sayesinde gerçekleşiyor ve beyaz listemiz istisnalarla dayalı. İnterneti tarayıp herhangi bir şeyin kabul edilebilir olup olmadığını "anlamak" ve otomatik engellemek ya da serbest bırakmak olanaksız. Uzun lafın kısası, bunun teknik sınırları da var.

SPeki Adblock Plus, reklam engelleyicileri devre dışı bırakan iç reklam ya da sponsorlu içerik gibi yeni reklam türleri için ne düşünüyor?

YAslına bakılırsa bu tür reklamların da bir kısmı engelleniyor. Genelde iç reklamlar kullanıcıyı rahatsız etmeme amaçlı olduğu için teşvik ediliyor. Diğer yandan da gerçek bir içerik biçiminde saklanmaya çalışıldığında gerçekten sorun çıkıyor. Ancak reklam oldukları açık seçik ifade edildiği sürece sektör tarafında değişim için çok olumlular.

SEğer Adblock Plus kabul edilebilir reklamları seve seve kabul ediyorsa neden kabul edilebilir olsun ya da olmasın tüm reklamları engelleme şıkkı var?

YKullanıcılarımıza bu seçeneği sunuyoruz çünkü internetin nasıl görüldüğüne onların karar vermeleri gerektiğine inanıyoruz. Eklentimiz (ve az sayıda benzerleri) kullanıcılara kendi gezinti deneyimleri üzerinde kontrol sağlıyor. Kullanıcılar tüm reklamları engellemek istiyorsa bu o mümkün, Kabul Edilebilir Reklamlar'a katılmak ve birkaç siteyi beyaz listeye eklemek istiyorlarsa bu da mümkün. Kendi filtrelerini yazmak isterlerse o da mümkün. Elbette Kabul Edilebilir Reklamlar'ın internet ekosistemi için daha iyi olduğunu düşünüyoruz ama

Adblock Plus sadece bir araç: Her kullanıcı interneti istediği şeye dönüştürmek için bu aracı farklı şekillerde kullanabilir.

SReklamcılardan Adblock Plus'ın reklam tasarımı ve yerleşimi konusunda yaratıcılıklarını kısıtladığına dair şikâyet alıyor musunuz?

YTabii ki, ama bu genellikle "Biz daha çok rahatsız edici olmak istiyoruz." demenin başka şekli. Yaratıcılıkla rahatsız edicilik arasında ince bir denge var. Gerçek yaratıcılık işte o dengeyi sağlamak. İçeriğin etrafını yeni çıkan bir filmin kocaman resmiyle kaplamak sinir bozmaktan başka işe yaramaz.

SAdblock Plus kullanıcılarından ne kadar kabul edilebilir reklamları kabul ediyor?

YKullanıcılarımızın çoğu Kabul Edilebilir Reklamlar'a izin veriyor. Reddetme oranı tek basamaklı rakamlarda.

SSizce Adblock Plus ve diğer reklam engelleme araçları interneti nasıl daha iyi bir yere dönüştürüyor?

YBunun birkaç sebebi var. Her şeyden önce insanları, bilgisayar ekranlarında olup bitenlerin bir reklam kara kutusu tarafından takip edildiğine ilişkin bilinçlendirdik. Onlara bu kara kutu üzerinde daha fazla denetim sağladık, tıkanıp kalmış bir sektöre can verdik ve daha önce var olmayan bir vaatle bulunarak ilerlemeyi teşvik ettik.

SGoogle ve Facebook gibi şirketler reklamlarını daha kabul edilebilir hale getirmektense reklamları ulaştırmanın daha kurnazca yollarını bulmaz mı?

YKim oldukları fark etmez, şirketlerin ve web sitelerinin bu türden reklamları ulaştırmanın daha akıllıca yollarını geliştireceğini sanmıyorum. En iyisi kullanıcılara kulak vermek ve onların da 300 milyondan fazlası Adblock Plus'ı indirmiş durumda.

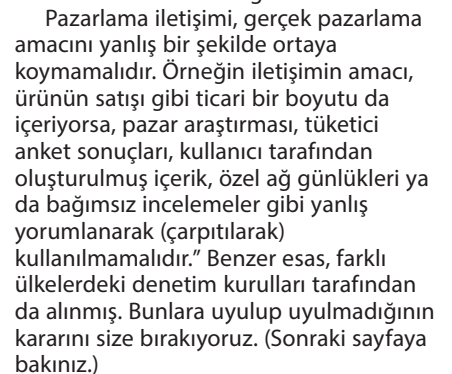
Çoğu site sahibi, reklam öyleycilerin kimi web sitelerinin aşırı rahatsız edici reklamlarını ve uygulamalarından korunmak için gerekli olduğuna katılıyor. Bununla birlikte kullanıcıya saygılı, kullanıcı odaklı birçok web sitesi sırf reklamlardan gelen parayla hizmet veriyor. Bu siteler hobi amaçlı değilse işletme giderlerini karşılamak için iyi düzeyde gelir elde etmek zorunda.

Eğer düzenli ziyaretçiler tüm reklamları önlerlerse yaptıkları şey sitenin gelirini kesmek oluyor. Bunu "para çalmak" şeklinde yorumlayan site sahipleri bile var. O yüzden bazı siteler kullanıcılarından o siteyi reklam önleyicinin beyaz listesine eklemelerini istiyor. Sitelere reklam önleyicileri saptama özelliği eklemek mümkün. Bu sayede böyle bir eklenti kullanan ziyaretçilerin karşısına otomatik olarak bir mesaj çıkıyor ve reklamlara izin vermeleri hatırlatılıyor, bazı inatçı siteler siteye girilmesine bile izin vermiyor.

Reklamcılar, reklam önleyicileri atlatmanın yeni yollarını bulup duruyor. Sıradan web içeriği gibi gizlenmiş reklamları tanımamanın, onları engellemenin veya onlardan kaçınmanın yollarını anlattık.

Reklamcılar bir yandan da kurnazlaşıyor, sıradan web sitesi içeriğine benzeyen reklamlardan faydalaniyor. Bu “dahili” reklamların farkına varmak daha zor ve sıradan reklam önleyicilerle durdurulmaları bazen olanaksız. Bu türden gizli reklamları nasıl tanıyacağınızı ve onlardan korunmak için neler yapabileceğinizi açıklıyoruz.

Site editörleri veya okurlar tarafından yazılan normal yazıların yanı sıra BuzzFeed, reklam verenler adına içerik de yaratıyor. BuzzFeed şöyle diyor: “Şirketimizin yaratıcı ekibi reklam ajansları ve markalarla çalışarak, onların yüklerini tüketicilerin kendileriyle özdeşleştirip paylaşacağı, markanın kimliğini taşıyan özel sosyal mesajlara dönüştürmektedir. Ardından bu içeriği ana sayfamızda dönen öyküler arasına katıyor, hem masaüstü hem mobil platformlarda görüntülüyoruz.”

İçerinin paralı olduğunu her zaman açık seçik belirtmeyenler bir tek "profesyoneller" değil. Etkili blogcular da

şirketlerden para veya hediye karşılığı sürekli kendi ürün ya da hizmetlerinin olumlu reklamını yapma teklifiyle karşılaşılıyor. Ahlaklı blogcuların birçoğu, söz konusu içerik reklam veren tarafından yazıldıysa veya finanse edildiyse bunu çekinmeden belirtiyor. Bazılarıysa paralı içeriği normal içerikle karıştırarak kolay anlaşılamaz hale getiriyor.

Durum öyle karmaşık ki İngiliz Reklam Standartları Kurulu (ASA) bir süre önce devreye girerek blog yazarlarına sponsorlu içeriğin mutlaka okura bildirilmesi gerektiğini anımsattı. ASA, "En basit haliyle, bir ürünü ya da hizmeti övmek için para alan blog yazarı, okurlara okuduklarının reklam olduğunu bildirmek zorundadır." diyor. Denetçi kuruluşlar bu tür içeriğin "reklam," "advertorial" veya da "sponsorlu içerik" olarak belirtilmesi gerektiğini söylüyor ve buna uymayan blogcuları ifşa etmekle korkutuyor.

Birçok marka, sponsorluk karşılığında ürünleriyle ilgili yazı yazmanızı istiyor.

Sosyal reklam

Sosyal medya hizmetleri de gerçek içerikten ayırt edilmesi olanaksız reklamları insanların haber kaynağına ekleyerek "dahili reklam" kervanına katılıyor. Twitter'da bunlar "sponsorlu tweet" adıyla

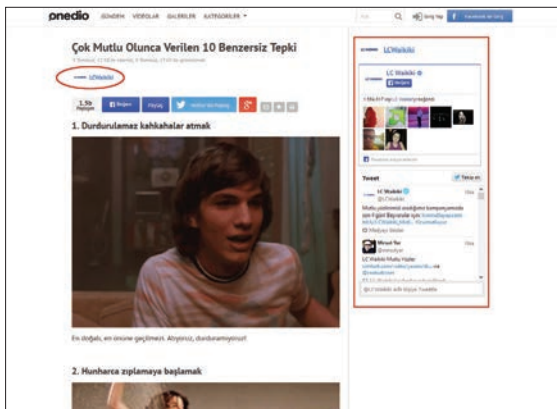
geçiyor ve bir şirketi takip etsin ya da etmesin, kullanıcıların zaman akışında görüntüleniyor. Gördüğünüz şeyin reklam olduğunu belli eden tek şey ise tweet'in altındaki "[Şirket adı] sponsorluğunda" yazısı. Özellikle de cep telefonlarında bu yazıyı görmek çok güç.

Bu tür tweet'leri, fareyi üzerine getirdiğinizde şirket isminin yanında beliren küçük "Gizle" seçeneğine tıklayarak zaman çizelgenizden kaldırabilirsiniz ama reklam verenleri engellemenin hiçbir etkisi yok. Tweet'leri yine zaman akışınızda çıkabiliyor.

Benzer biçimde Twitter ayarlarından da Twitter'a reklamları kişisel ilgi alanlarınızı temel alarak hazırlamamasını söyleyebilirsiniz (bkz. "Twitter'ın kişiye özel reklamlarına hayır deyin" maddesi). Ne var ki bu da reklamların zaman akışınızda çıkmasını önlemiyor. Bunları kapatmanın resmen bir yolu yok.

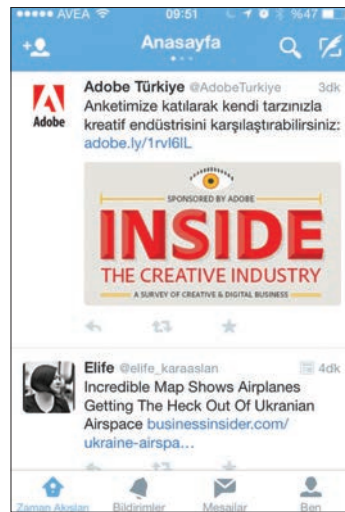
FARKI BULUN

İşte size üç farklı yerden alınmış örnekler... Ekranların birinde dahili reklam var, diğerinde yok. Aradaki farkı bulabilecek misiniz? Çoğu zaman hangisinin gerçek içerik hangisinin reklam olduğunu anlamak için keskin bir göz gerekiyor. Sayfanın altında ne aramanız gerektiğini açıklıyoruz.

ÖRNEK 1

Onedio'nun dahili reklamlarında yazar adı marka adı oluyor, yan tarafta markanın Twitter ve Facebook akışlarına yer veriliyor. "Reklam" ibaresi yok.

ÖRNEK 2

Twitter'da reklamları gösteren özelliklerle "n11.com tarafından sponsorlu" etiketi ve sarı ok.

ÖRNEK 3

Facebook'ta mobil reklamları sıradan gönderilerden ayırt eden tek şey küçük bir "Önerilen Gönderi" etiketi.

REKLAMLARI YOK EDİN

Reklamlı tweet'i zaman akışınızdan kaldırmak için "Gizle"ye basın.

Facebook'ta ise gizlenmiş reklamlar birçok şekilde karşımıza çıkıyor. "Önerilen gönderiler" zaman tünelinizde arkadaşlarınızın güncellemelerinin yanı sıra çıkıyor. Facebook'un mobil uygulamalarında ise "önerilen uygulamalar"ı göreceksiniz. Facebook, önerilen gönderilerin köşesindeki gözden ırak oka tıkladığınızda o şirketten gelen tüm reklamı gizlemenize olanak tanıyor ama bu, bir saniye sonra başka bir şirketten reklam almayacağınız anlamına gelmiyor.

Facebook'un reklam seçenekleri, reklam verenlerin web sitelerindeki ya da uygulamalarındaki etkinliğine bağlı olarak reklam görme özelliğinin kapatılmasına olanak tanıyor; fakat Facebook'un kendi sitesinde yaptıklarınıza dayalı reklamların gösterilmesini engelleyemiyorsunuz.

Facebook, hizmeti ücretsiz kullanmanızın karşılığı olarak kişisel etkinliklerinizi reklama dönüştürüyor.

Bu dahili reklamların Twitter ve Facebook'ta çıkmasını önlemenin bir tek yolu var, o da Adblock Plus gibi bir reklam engelleyici kullanmak. Adblock Plus, sosyal ağ sitelerinin reklamları gizlememesi gerektiğini savunuyor. Adblock Plus sözcüsü, "Bizim bakış açımızla, yapabilecekleri en iyi şey reklamın reklam olduğunu tüm açıklığıyla söylemek. 'Sinsi' sözcüğü abartı değil. Küçük 'Sponsorlu içerik' ya da 'reklam' yazılarından daha fazlasını yapmaları lazım. Reklamların rengini de değiştirebilirler." diyor.

Geleceği bekleyen istila
Kesin olan tek bir şey var: Gelecekte

reklamlar ekranlarımıza daha da sık sızacak. Sözelimi Google daha şimdiden arkadaşlarınız Google Play'i ziyaret ettiğinde onları ikna etmek için sizin hangi uygulamaları kurup kaç puan verdiğinizi de gösteriyor. Artık Play Music'te müzik koleksiyonunuzu, Google Chromecast'ta ise TV tercihlerinizi bilen şirket bu verileri içerik satmak için acaba ne zaman kullanacak? Her iki servis de henüz Türkiye'de yok ama belki geldiklerinde reklamlarla dolu olacaklar. Tarayıcı üreticisi Mozilla ise Firefox ilk yüklendiğinde henüz boş olan "sık ziyaret edilen siteler" alanına sponsor almayı düşünüyor. Mozilla gibi internet ahlakına en düşkün teknoloji şirketlerinden biri tarayıcınızdaki boşluğu kiralamaya kalkıyorsa bilin ki onu takip edecek daha niceleri vardır. ■

Facebook'un reklam ayarları sayesinde etkinliklerinizin reklam veren web sitelerinde görünmesini engelleyebiliyorsunuz.

LEVEL iPad'de.

Etkileşimli oyun dergisi.

App Store'dan
İndirin

FİYAT EĞİLİMLERİNİ ANLAMAK

MASRAFLARI KISMAK ADINA PAZARDAKİ FİYAT
EĞİLİMLERİNİ TAKİP ETMEK ŞART. SON
ZAMANLARDA GERÇEKLEŞEN FİYAT
EĞİLİMLERİNE BAKARAK HANGİ ZAMANDA
HANGİ PARÇANIN ALINMASI GEREKTİĞİNE
DEĞİNİYORUZ.

Indirimler olana kadar bekleyerek masrafları kısımlırsınız ama bunun işe yaraması için beklediğiniz ürünleri indirimde giriyor olması lazım. İndirimler genelde kısa süreler için geçerli olur, geri kalan günlerde ürün almak istediğinizdeyse ne kadar olursa olsun indirimsiz standart fiyatlara talim etmek zorundasınız.

Sorun şu ki teknoloji pazarı dalgalanmalardan ciddi oranda etkileniyor. Bu yüzden bir donanım alırken iyi bir fiyata bulup bulmadığınızı kestirmeniz güçleşiyor. Sistem terfisi yapacağınızda ne alacağınıza karar vermenizi sağlayacak yardımcı yollardan biri ürüne ait daha önceki fiyat değerlerini kontrol edip genel pazar eğilimlerini de göz önüne alarak değer analizi yapmak.

İşlemci ve ekran kartı gibi bazı bileşenler birkaç nesil boyunca kullanılabilir. Yeni nesil ürünler çıkana ve fiyat seviyesi tekrar yükselene kadar ortalama fiyatlar yavaş yavaş düşer. Bu yazımızda odaklanacağımız diğer bileşenlerin fiyatlarıysa yeni ürün tanıtımlarına bağlı olarak sürekli dalgalanır ama genel anlamda ilgili pazarın etkinliğine ve arz-talep dengesine göre belirli ortalama değerleri korur.

Şimdiye kadar bu durum aklınıza gelmediyse bileşen parçalarının fiyatlarını düzenleyen etkenlere yönelik değerlendirmelerimizle sizlere yardımcı olacağız. Eğer bir parçayı almak için ideal zamanın gelip gelmediğini kestirmenize yardımcı olacaksak ne mutlu bize.

SABİT DISKLER

İşlemcilerden bile fazla değişim gösteren sabit disklerin kapasitesi sürekli olarak artıyor ve bu eğilim duracak gibi görünmüyor. 15 yıl önce 1 GB sabit diske hiç dolmaz gözüyle bakılıyordu ama şimdi 6 TB kapasiteli tek bir sabit disk temin edebiliyoruz. Bir aşamaya gelindiğinde tüketiciler “Bu sabit disk yeterince büyük.” diyebiliyor ama asıl mesele kapasite değil. Sabit diskler sürekli daha fazla alan sunuyor ve biz de yeni diskler almaya devam ediyoruz.

Sabit disk kapasiteleri açısından herhangi bir üst limitin olmadığını varsayarsak mekanik disklerin ilerlemesindeki itici güçlerden biri düşük fiyat düzeyi. Teknoloji ilerlemeye devam etse de sabit disklerin temel üretim maliyeti değişmiyor. Her bir iki yılda bir belirli kapasitenin altındaki sabit diskleri üretmek cazip olmaktan çıkıyor ve üreticiler bu düşük modelleri üretimden kaldırıyor. Günümüzde şöyle bir baktığımızda 3,5 inç gövdeli sabit disklerde 500 GB'den az depolama alanı sunan çok az model görüyoruz çünkü daha düşük kapasiteli modelleri üretmenin maliyeti daha düşük değil. 100 GB kapasiteli sabit diski üretmenin maliyeti 500 GB modelle aynıysa düşük kapasiteli olan neden üretilsin ki?

Özellikler açısından 3,5 inç sabit disklerin büyük kısmı birbirine benziyor sıradan ev kullanıcılarını hedef alıyorlar. Ara sıra bazı ince değişiklikler (güç tüketimini azaltıcı önlemler ya da ağa özel depolama) oluyor ama çoğu durumda tüketicinin aklına gelen tek soru üreticinin güvenilir ürünler sunup sunmadığı. Neyse ki günümüzde büyük üreticilerin performansları hayli iyi ve

genel anlamda tümünü aynı kefiye koyabiliriz.

Demek oluyor ki bir sabit disk için fiyat değerlendirmesi yapmak kolay. GB cinsinden kapasitesini ürünün fiyatına bölün. Böylece 1 TL karşılığında kaç GB aldığınızı bulacaksınız. Bu değer ne kadar yüksekse o kadar iyi. En iyi değeri sunan kapasite zamanla değişiyor. Bu yüzden her sabit disk alacağınızda bu hesabı baştan yapmalısınız.

Günümüzde 4 TB modellerde TL başına GB değeri yüksek ama 3 TB modellerde bu değer daha iyi. Aksine 2 TB modellerde değer daha düşük ve 1 TB modelleri artık önermemiz mümkün değil. Bütçeniz elveriyorsa ideal olan, 1 veya 2 TB yerine 3 TB'lık bir sabit disk almak. 4 TB modeller henüz üst seviye sayıldığından fiyatları normalden daha yüksek oluyor.

Anlaşılabileceği üzere sabit disk fiyatları hemen hemen hiç yükselmiyor. Sonuç olarak sabit disk alımını ne kadar çok erteleyebilirsiniz

o kadar çok kâra geçeceksiniz. Sadece ihtiyacınız olduğu anda (daha erken değil) alırsanız dert edecek bir sorun kalmayacak.

Sabit disk fiyatlarının yükselmesine neden olan yegâne sebep bu ürünlerin üretildiği ülkelerde yaşanan doğal afetler. Her ne kadar bunun etkisi geçici olsa da fiyatların tekrar eski değerine inmesi için üretim hattının yeniden eski günlerine geri dönmesi gerekiyor. Örneğin 2011'de yaşanan ciddi boyutlu sel felaketinin ardından fiyatlar yükseldi ve normal değerlere inmesi 18 ay sürdü. Bunun ciddi bir dalgalanma olduğu ortada.

Sabit disk fiyatlarıyla ilgili uzun vadede gözlenebilecek bir etkiyse SSD'lerin yükselişi. Kapasite bakımından SSD'lerin sabit diskleri yakalayabilmesi pek olası görünmese de bir süre sonra “yeterince” büyük kapasiteye ve alınabilir fiyata ulaşacaklar, diğer avantajları sayesinde çoğu bilgisayarın ana depolama ortamı olacaklar. Şimdilik bunun gerçekleşmesine birkaç yıl var, bu yüzden sabit disk fiyatlarına etkisini söylemek şimdilik zor.

KATI HAL DISKLERİ (SSD'LER)

Sabit disklerle aynı amaç için üretilen SSD'ler farklı bir ekonomiye sahip, tamamen farklı cihazlar. Elbette belirli bir üretim maliyeti var ama

"Teknoloji piyasası, fiyat dalgalanmalarından ciddi anlamda etkileniyor."

Şu aşamada en yüksek kapasiteli SSD'ler neredeyse 1 TB alan sunuyor ama bunların büyük kısmı sadece işletmeler için uygun olan son derece pahalı modeller. Her ne kadar bazı üreticiler daha yüksek değerlere çıksa da (çoğu zaman ciddi bir fiyat farkıyla) tüketicilere yönelik SSD'ler genelde 480-512 GB üstüne çıkmıyor.

Günümüzde en iyi fiyat/performans değerine sahip olan SSD'ler 240 GB sınıfında. GB başına maliyet sabit disklerle kıyasla inkâr edilemeyecek derecede yüksek ama elde edilen hız ve performans artışı düşünülürse bu fiyata değer. 120 GB kapasiteli SSD'lerin en ucuzları çoğu kişi tarafından alınabilir seviyede ama şaşırtıcı derecede ucuz olanlardan uzak durun çünkü belirli bir üretim maliyetinin altına inilmesi iyi bir işaret değil. 60 GB kapasiteli modellerde ödenen paranın karşılığını iyi biçimde aldığınızı söyleyemeyiz. Tüm pazarı düşündüğümüzde birim maliyet açısından en kötü seçenek 60 GB modeller. 1 TB'lık en üst modeller bile birim maliyet açısından daha iyisini sunabiliyor!

SSD'lerin fiyat eğilimi de herhangi bir doğal afet olmadıkça değişecek gibi görünmüyor. Aşağı doğru devam eden fiyat düşüşü belirgin biçimde lineer ilerliyor. Herhangi bir SSD dünyasını değiştirecek devrimsel bir buluş gerçekleştirmezse (şimdilik böyle bir sinyal alamadık) fiyatlar aynı hızda düşmeye devam edecek. Doğal biçimde belirli değerlere inildiğinde düşük seviyeli modellerin üretimi anlamsızlaşacak (60 GB altı modeller şimdiden üretimden kalkmaya başladı) ve üst seviye modellerin fiyatı korunurken kapasiteleri artacak.

SSD fiyat eğilimlerine bakarak anlıyoruz ki ne kadar fazla bekleyebilirsiniz fiyat açısından o kadar iyi bir sonuç alacaksınız. Sabit disklerle kıyasla bu eğilimin daha kesin olduğunu söyleyebiliriz çünkü SSD'ler giderek daha popüler hale geliyor ve bunun geri dönüşü yok. Yakın gelecekte demode olmaları gibi bir şey söz konusu değil.

mekanik sabit disklerin fiyatı büyük oranda sundukları depolama kapasitesine bağlı olsa da SSD'lerin fiyatları birkaç farklı faktöre göre değişiyor.

Bunlardan biri, içerdikleri bellek türü. Belleklerin fiyatları markasına ve üretim hattına göre yükselip düşebiliyor. Diğer etkense denetçi (controller). Sürücünün yaşına göre denetçi daha iyi ya da kötü performans sunabiliyor.

Muhtemelen SSD almanın en sıkıntılı yanlarından biri farklı seriler arasındaki değişiklikleri anlamak (Vertex 4 mü yoksa Agility 3 mü daha iyi?) ama işinizi kolaylaştıran yöntemlerden biri aynı kapasitedeki modelleri birbiriyle kıyaslamak. Genel kural olarak daha ucuz olanda biraz daha yavaş bir denetçi ya da daha düşük kaliteli (daha yavaş) bellek yer alıyordur. Yine de dikkatli olmakta fayda var çünkü bu kesin bir bilgi değil, biraz daha pahalı olan sürücüler teknik açıdan ağ veya çoklu kullanıcı kullanımı için optimize edilmiş olabilir ve ev kullanıcılarına hitap etmeyebilir.

SSD'lerin mekanik sabit disklerle benzediği bir alansa fiyatlarındaki düşüş eğilimi. SSD'ler teknik olarak geliştikçe fiyatlar düşüyor ve en pahalı modellerin sunduğu kapasite artıyor. Günümüzde bu değişim ufak adımlarla gerçekleşiyor ama sabit disklerde olduğu gibi zaman içinde bu adımlar daha büyük hale gelecek.

Yazıcı fiyatları

Son zamanlarda bir yazıcı aldıysanız yazıcıların artık inanılmaz oranda ucuzladıklarını fark etmişsinizdir. Hatta cihazla gelen bedava mürekkep kartuşlarını da hesaba katarsanız, bazen biten kartuşları yenileriyle değiştirmek yerine dolu kartuşla gelen yeni bir yazıcı almak daha ucuza gelebiliyor. Bu durum gerçekten de çok tuhaf.

Peki bunun sebebi nedir? Gerçekten de mürekkep kartuşlarını üretmek yazıcının kendisini üretmekten daha mı pahalıya geliyor yoksa başka bir hesaplar mı dönüyor?

Cevabı bulmak pek de zor değil ama dengesizliğin oranı sizi şaşırtabilir. Görünüşe bakılırsa yazıcı üreticileri giriş seviyesi ürünlerini zararına satıp tüketicilerin yeni yazıcı almaktansa yeni kartuş alarak yazıcıyı kullanmaya devam etmelerini umuyor.

Yazıcı üreticileri gerçekten de cihaz satışından para kazanmayı beklemiyor. Bunun yerine mürekkep kartuşları başta olmak üzere tüketim malzemelerinden para kazanıyorlar. Bu yüzden yazıcıları olabildiğinde ucuz ve dayanıklı sunmalı ki yıllarca size kendi kartuşlarını satabilsinler. (Yazıcınız bozulursa kızıp başka markaya geçersiniz ve sizi kaybederler.) Aynı sebeple bazı masalı bilgisayar markalarıyla birlikte yazıcı hediye ediliyor çünkü bu alandaki tüm üreticiler kendi ürünlerinin bir şekilde evinize girmesi için çaba gösteriyor.

İşin kötü yanı, yazıcı üreticileri kendi markaları dışındaki yan sanayi kartuşların kullanımını engellemek için ellerinden geleni ardına koymuyor. Kartuş kapasiteleri de azalmaya devam ediyor. 2011 yılında satılan kartuşların kapasitesi, 2004 yılındaki benzer modellerin yarısı kadardı.

BBC'nin geçen yıl yaptığı bir araştırmaya göre, satış fiyatları dikkate alınırsa yazıcı mürekkebinin 1 litresi ham petrolden 4.000 kat daha pahalı. Oysa tahminlere göre standart bir mürekkep kartuşunu üretip doldurmanın maliyeti sadece 1 TL! İşçilik ve işletme giderleri eklendiği zaman bile müthiş bir kâr oranı olduğu görülüyor.

Bu durumun yakın zamanda değişmesi beklenmiyor. Yazıcıların tahmini salıyan tek unsur kâğıtsız sistemler ve kâğıt kullanmayan bir toplum gerçeğine şimdilik pek yakın değiliz. Şu anda yazıcı imparatorlarının dileklerine boyun eğip mümkün olduğunda en düşük kalitede çıktı alarak mürekkep tüketimini düşürebilirsiniz. Çok fazla kazanç getirmeyecek ama hiç yoktan iyidir.

BELLEK (RAM)

Geçmişe baktığımızda RAM fiyatlarının arz ve talebe bağlı olarak sık sık dalgalandığını ve ciddi anlamda değiştiğini görebiliriz. RAM fiyatlarını speküle edebilen bazı kullanıcılar ciddi anlamda zengin olmayı başardılar.

2012 sonunda dibe vuran RAM fiyatları Kasım 2013'te tavan yapıp bir ay sonra normale döndü ve o günden beri aynı seyrinde. Bu durum tüm DDR3 türleri için geçerli: 2014 yılı içinde pek dalgalanma yaşanmadı.

Bir örnek vermek gerekirse ABD'de 16 GB 1600 MHz RAM (2x8 GB) fiyatı 2012 sonunda ortalama 90 \$ iken bugüne dek neredeyse iki katına çıkarak 170 \$'a ulaştı. Bu artışın büyük kısmı geçen ilkbahar ve sonbaharda görüldü. Bu yıl fiyatlar yükselmiyor olsa da şimdilik düşüşe işaret eden bir sinyal yok.

Asıl soru, fiyatların oynamadığını düşünerek şu aşamada bellek almanın doğru olup olmayacağı. Bir süre bekleyip düşüş kollamak mümkün ama kesin bir cevap vermek güç. Öte yandan, fiyatların neden bu seviyeye geldiğine bakarak mantık yürütebiliriz.

Bu örnekte artışın büyük kısmına sebep olan 2011'de Japonya'da yaşanan deprem ve tsunami felaketleriydi. Çoğu doğal afette üretim zincirinde sıkıntı yaşanır ama bu sefer tam tersi oldu: RAM fabrikaları üretime devam ederken Japonya'da felaket nedeniyle RAM talebi azaldı, üreticilerin ellerinde ok fazla üretim fazlası kaldı. Bu RAM'leri diğer ülkelere çok daha ucuza ihraç ettiler. Sonuç olarak günümüzdeki fiyatlara gereğinden yüksek demek yerine, 2012'deki beklenmedik düşüşün normale dönmesi diyebiliriz.

Fiyatların düşmemesinin bir diğer nedeni kısa süre sonra kullanıma girmesi beklenen DDR4 belleklerin yaklaşması da olabilir. Belleklerde ezelden beri düşük olan kâr oranını

artırmak isteyen üreticilerin amacı DDR4 bellek üretimi yapacak yeni tesisler için gerekli altyapı birikimi yapmak etmek olabilir. Böylece (muhtemelen 2015'te) DDR4 üretimine başladıklarında ciddi zarar etmeyecekler.

Bu faktörler göz önüne alınırsa DDR3 fiyatları bir süre daha düşüşe geçmeyecek. DDR4 bellekler piyasaya çıktıktan ve üst seviye sistemlerde kendine yer bulduktan sonra DDR3 fiyatları düşecek ama 2012'de görülen düşük değerlere inilmesi beklenmiyor. Yani bir indirim beklense bile şu anki

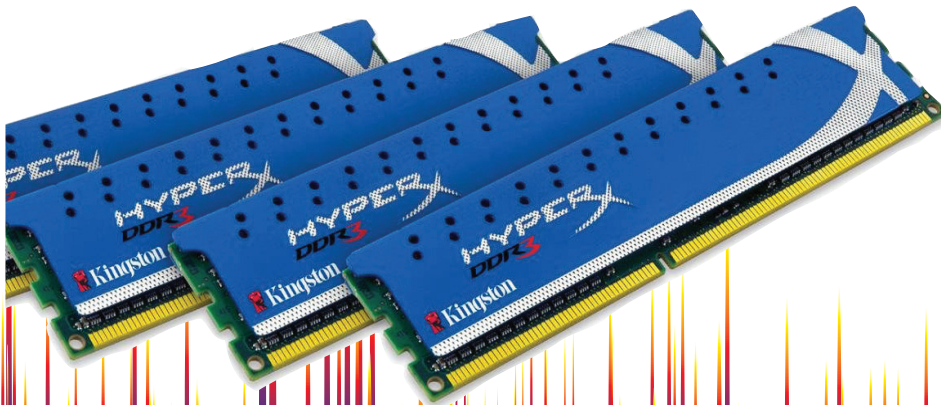
nispeten yüksek fiyatlardan söz edilen değerlere inilmesi aylar sürecektir.

Neyse ki DDR3 fiyatlarının daha da artmasını gerektirecek bir sebep görünmüyor. Şu günlerde RAM almak kötü bir fikir değil. Hemen bellek alın demiyoruz ama ilgi çekici bir RAM indirimi karşınıza çıkarsa fırsattan yararlanmanızı öneriyoruz.

MONİTÖR

Monitör pazarındaki fiyatlar son iki yıl içinde hemen hemen tamamen dengeli biçimde seyrini sürdürdü ve belirli türlerle boyutlarda fiyatlar asla %10'dan fazla değişim göstermedi. İstisna olan durumsa büyük boyutlu üst seviye IPS monitörlerin tümünde fiyatların düşmüş olması. Özellikle de en geniş (27-30 inç) IPS monitörlerin fiyatı son iki yıl içinde yarı yarıya düştü. Demek oluyor ki böyle bir ürünü almanın şimdi tam zamanı.

Muhtemelen fiyat düşüşüne neden olan sebep sadece tüketicilerin ilgisiyle bağlantılı değil, aynı zamanda üst seviye sistemler daha popüler hale geldiğinden üretim tesisleri bu yeni modellere ağırlık vermekte. Tabletler ve akıllı telefonlar gibi cihazlarda genişleyen ve çözünürlüğü artan ekranları gören kullanıcılar

bilgisayarlarında da daha geniş ekranlar istemeye başladı. Özellikle ev sineması ve oyun düşünleri daha geniş ekrana geçmek istiyor ve bu ilgiden dolayı üreticiler daha geniş modellerin sayısını artırıyor.

Bununla birlikte şunu da belirtmek isteriz ki fiyat düşüşlerinin büyük kısmı 2012'de gerçekleşti. 2013 başından beri geniş IPS panellerin fiyatı üçte bir oranında düştü ve bu düşüş büyük oranda sene başında görüldü. 2013 yazından beriye fiyatlar hemen hemen aynı seviyede ve değişmiyor.

Avantajlı olansa geniş bir monitör alacakların şu aşamada nispeten güvenli durumda olduğu çünkü yakın zamanda monitör fiyatlarında düşüş beklenmiyor. Herhangi bir dalgalanma olmadan monitör fiyatları olabilecek en düşük seviyeye gerilediğinden şu günlerde iyi bir yatırım olacağı ortada.

Şunu da eklemek isteriz ki bu akım büyük oranda IPS tip monitörler için geçerli çünkü 26 inç ve üstü modellerde IPS panel ön planda. Düşük kaliteli panellere (örneğin TN paneller) sahip monitörlerdeyse fiyatlar daha az geriledi ve çok belirgin bir fark göremiyoruz. 24 inç ve daha küçük monitörlerin fiyatları iki yıl öncesine kıyasla hemen hemen aynı. Daha geniş (27-30 inç) TN monitörlerin fiyatlarıysa yaklaşık %25 geriledi. IPS panellerse %60 düşüşle birinciliği ele geçirdi.

Yakın gelecekte, hâlâ son derece sınırlı kalan 30 inç üstü modeller hariç olmak üzere monitör sınıfında ciddi bir fiyat düşüşü beklemiyoruz. Ucuz monitörlere yönelik talep değişmeden sürüyor, yani üreticilerin fiyatları düşürmelerine gerek yok ve artış da beklenmiyor. Üst seviye bir monitör almayacaklarınız fiyat konusunda tasalanmayın ve şu anda iyi bir seviyeye inildiğini bilin.

ANAKART

Nesillere ayrılan çoğu donanım (işlemciler, ekran kartları, anakartlar) benzer bir yolda ilerler: Ömürlerinin ilk dönemlerine en pahalı değerlerle başlarlar ve ardından zaman geçtikçe ucuza gelirler. Ardından yeni nesil ürünler gelir ve hemen hemen aynı (Enflasyona göre değişebilir) başlangıç fiyatıyla eski nesil ürünlerin yerini alırlar.

Devam eden trende göre döngünün ortasında fiyatları değiştirmenin gereği yok. Daha pahalı donanımlar satma niyeti olan firmalar bunun için yeni nesil ürünlerin çıkmasını bekler çünkü daha fazla özellik ekleyip aradaki fiyat farkını daha az

"SSD almanın en zor yanlarından biri farklı ürün serileri arasındaki özellik farklarını anlamak."

gösterebilirler.

Bununla birlikte 2011 sonunda sıra dışı bir olay gerçekleşti. Anakart üreticilerinin neredeyse hepsi tüm ürünlerin fiyatlarını %10 yukarı çekeceğini ilan etti. Firmaların döngü ortasına denk gelen bu açıklamasına göre bakır fiyatındaki (anakart üretimi için kullanılan önemli bir hammadde) ve işçilikteki yükselişe paralel olan bu artış 2012'nin ilkbaharında etkisini gösterdi.

Bu bir ilk değildi. İşçi bulma sıkıntısından ötürü 2011 başında da %5 fiyat artışı yaşanmıştı. Ardından Japonya'daki deprem ve tsunami sonrasında bileşen fiyatı artışı yüzünden %3 zam gelmişti. Sektör genelinde gerçekleşen %10 artış bu iki zammın toplamından fazlaydı ve daha önceki zamları izlediği için çok dikkat çekti.

Aradan geçen sürede fiyatlar büyük oranda değişmedi ve 2011 ile 2012'deki hammadde ve işçilik odaklı fiyat artışlarına bakılırsa üreticilere yönelik bir getirisi olmadı. Kesin bir değerlendirme yapmak imkânsız ama anakart fiyatları yine bir anda yükselirse şaşırmamalıyız. Eğer bir anakart alacaksanız şu anda

fiyatların normal olduğu bir dönemdeyiz.

Umuyoruz ki bu donanım sınıflarına bakarak hangi nedenlerden ötürü bileşen fiyatlarının değiştiğini öğrendiniz ve eğilimlerin altında kalmamanın yollarını keşfettiniz. Bazen zaman kaybetmeden alışveriş yapmanız, bazen de piyasadaki değerlerin daha cazip seviyeye düşmesi için beklemeniz gerekiyor.

Son olarak, işlemci ve ekran kartı gibi fiyatları daha hızlı dalgalanan ürünlerde daha derinlemesine analiz ve takip şart. Önceki değişimleri düşünüp yakın gelecekte gerçekleşebilecekleri kestirerek daha iyi kararlar verebilirsiniz. Bu öğütlerimizden başka geriye iyi şanslar demek kalıyor. Fiyatların hangi yönde seyredeceğinin kestirmek kolay değil ama doğru zamanda doğru ürünü yakalarsanız ciddi oranda kâr edebilirsiniz. ■

GOOGLE'IN SATIN ALDIĞI ŞİRKETLER

GOOGLE ANDROID'DEN ADMOB'A, YOUTUBE'DAN ZYNAMICS'E YIĞINLA ŞİRKETİ SATIN ALDI VE HER HAFTA BİR YENİSİNİ SATIN ALMAYA DEVAM EDİYOR. YOKSA DÜNYAYI ELE GEÇİRMEMEYE Mİ ÇALIŞIYOR?

Bu yılın başında Google'ın satın almış olduğu 139 firma vardı. 4 Ocak'ta BitSpin adlı bir firmayı satın alan Google, 13 Ocak'ta ise iki eski Apple çalışanı tarafından kurulmuş bir ev otomasyon firması olan Nest'i 3,2 milyar dolara satın aldı. Atılan imzalar sonucunda Google, Wi-Fi uyumlu etkin, sensör odaklı, kendi kendine öğrenebilen, programlanabilir termostat ve duman dedektörleri üreten bir firmanın kontrolünü ele geçirdi.

Garip olan şu ki firma, sanki ne kadar hızlı büyüdüğünü göstermek istermiş gibi daha iki gün geçmeden çek defterini çıkardı ve internet güvenlik şirketi Imperium'u da satın aldı. Bu firma da Project Glass ve sürücüsüz otomobil gibi göz dolduran projelere imza atmış olan Google X'te yerini alacak. Yani o sayı 142'ye yükseldi.

Bu yazıyı yazdığımız sırada Google'ın satın aldığı firma sayısı 160'a yükselmisti. 12 Şubat 2001 tarihinde Deja için başarılı bir teklif yaptığı günden bu yana Google, genişleme ve başarıya doymadı. Google, eğer deneyim ve uzmanlığının kendisine bir şeyler katacağını düşündüğü iyi işler çıkaran bir firmayla karşılaşarsa para saçmaya hazır.

Firma bu alışkanlığına son verecek gibi görünmüyor. Ayrıca neden son versin ki? Google kurnaz bir alıcı olduğunu kanıtlamış bir firma. Picasa (2004 yılında satın

aldı.) harika bir resim düzenleme platformu olarak görülürken Deja News, Google Groups için çok faydalı olan, Usenet kullanıcılarına ait aranabilir bir veritabanına sahipti. Android (2005) çok başarılı sonuçlar veren bir kumardı: Firma bu yatırımı sayesinde dokuz yıl içinde kışkırtılan ve çok güçlü bir konum elde etmeyi başardı.

Bu satın almalar olmasa, Google bugün çok daha yoksul bir konumda ve büyük olasılıkla rakiplerini yakalamaya çalışıyor olurdu. Bu firmalar sayesinde son kullanıcıya daha iyi ürünler sunabiliyor, müşterilerin geri dönüşünü garantiliyor ve bu şekilde milyonlarca insanın internet etkinliğinin merkezinde yer alıyor. Bu konum, sonuçta çok kârlı. Kullanıcılar Google servislerini kullandıkça Google'a bilgi aktarıyorlar ve böylece her zamankinden daha akıllı şekillerde üretilen reklamların hedefi haline geliyorlar. Google bir kullanıcıyı ne kadar iyi tanırsa o kadar iyi kendine bağlıyor ve para kazanma şansını yükseltiyor.

Firmalar neden diğer firmaları satın alır?

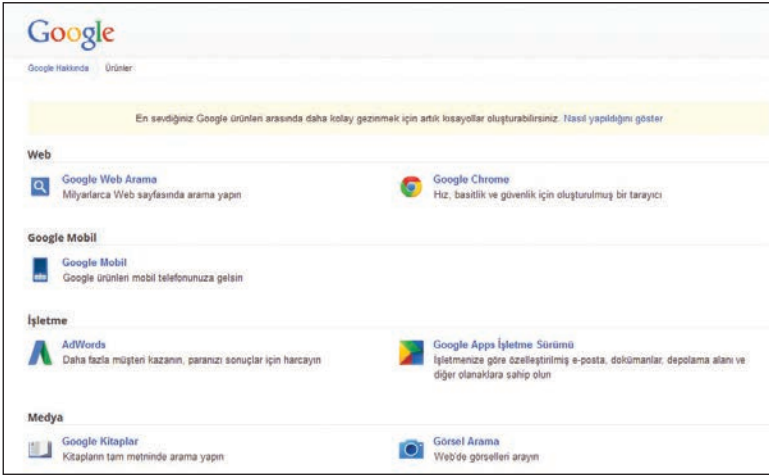
Firmalar birkaç farklı nedenden dolayı diğer firmaları satın alır. "Sinerji" (performans artışına neden olurken harcamaları düşüren ticaret etkinliklerinin bir araya gelmesi anlamında çirkin bir kelime) arıyor olabilirler veya işlerini çeşitlendirmek isteyebilir, bu nedenle de giriş yapmayı düşündükleri alanda gerekli beceri ve uzmanlığa sahip olabil-

mek için başka bir firmayı satın alabilirler. Sadece pazar paylarını, dolayısıyla da belli bir piyasa içindeki etkilerini artırmak ve rakiplerini satın alarak rekabete son vermek de isteyebilirler.

Google'ın satın alma işlemlerinde tüm bu nedenler etkili oldu. Firma 2003 yılında, metin tabanlı reklamlar geliştirmek istediğini biliyordu. Bu nedenle de çevrimiçi reklam konusunda uzman olan Applied Semantics isimli firmayı satın aldı. Bu satın almanın yarattığı sinerji, AdSense'i milyarlarca dolar değerinde bir girişime dönüştürdü. 2005 yılında video arama motoru ve paylaşım sitesi olan Google Videos'u kurdu ama YouTube'un bu alanda egemen olmaya başladığını anladı, bir yıl sonra da YouTube'u satın aldı. Kısa süre içinde, kendi aramalarına videoları da dahil etti ve böylece yeni ele geçirilen platformun reklam gelirlerinden de faydalanmaya başladı.

Google satın almaları, söz konusu olan araştırma ve geliştirme olduğunda tercih edilen bir kestirme yol olarak görüyor. Ama asla satın aldıktan sonra bir şekilde büyüülü bir çözüm üretilmesini beklemiyor. Satın aldığı firmalara para pompalamaya başlar-ken kendi projelerine yatırım yapmayı ihmal etmiyor.

Bu iki cepheli yaklaşım şimdiye kadar çok etkili oldu. Geçtiğimiz son üç yıl içinde (2010'dan bu yana) Google o kadar hızlı bir şekilde büyümeye başladı ki ortalama olarak her hafta bir firmayı bünyesine kattı. Bu hızla

devam ederse 2015 başlarında 200 firmayı bünyesine katmış, binlerce yeni çalışan kazanmış olacak. Yine de diğer firmalar çok hızlı bir şekilde gereksiz büyümekle suçlanırken Google hiçbir yorgunluk belirtisi göstermiyor. Aksine, dört başı mamur bir şekilde büyümeye devam ediyor. Google Finans Baş Sorumlusu Patrick Pichette, 2014 ikinci çeyrek sonuçları için "Google harika bir çeyrek yıl geçirerek gelirini geçen yılki döneme kıyasla %22 artırarak 16 milyar dolara çıkardı." diyor.

Peki ama tüm bunlar kullanıcılar için ne anlama geliyor? Karşımızda iyi iş çıkaran ve rekabet potansiyeli taşıyan firmaları tespit eden bir firma var. Bu firmaları oyundan çıkartan Google, doymak bilmez bir avcıya benziyor. Ancak aynı zamanda çuval- lar dolusu para sunarak, satın aldığı firmaların ekiplerine potansiyellerini gerçekleştirme fırsatı veriyor. Zaten iyi olan ve halen sorunsuz çalışan sistemlere dahil olma imkânı sunarak onları geliştiriyor. Görünen o ki Google çok iyi bir iş yapıyor.

Adil rekabet mi?

Eğer amacımız bu satın almaların herkes için iyi mi yoksa kötü mü olduğu sorusunu yanıtlamaksa, cevapları bulmak için bir süre araştırma yapmamız gerekecek. Kestirme yolu tercih edip firmanın kendi arama motoruna "Google'ın diğer firmaları satın alması adil mi?" diye yazıp, Google'ın yaptığı pek çok anlaşmayı incelemiş yetkili ve uzmanların zaman zaman adil uygulamalar konusunda endişelenmiş olduğunu gösteren atıflar arasında gezinebiliriz. Google'ın yaptığı tüm anlaşmalar eninde sonunda onaylanıyor. Yani daha iyimser olanlarımızın, "Evet, Google'ın yaptığı anlaşmalar adildir." sonucuna varması mümkün.

Peki ama bu sonuca varmak doğru mu? Belki de biraz daha vakit

ayırıp sorunu daha derinlemesine incelemeliyiz. Sonuçta Google neredeyse her internet kullanıcısının her gün karşılaştığı bir firma. Firmanın parasını nasıl harcadığı ve satın aldığı firmalarla ne yaptığı soruları hepimizi ilgilendiren sorular. Google bir mega şirket ve eskisinden çok daha hızlı bir şekilde büyüyor.

Stratejisinin nasıl değiştiğini görmek mümkün. Google'ın ilk satın alma girişimlerinin ardında teknoloji satın alma kaygısı vardı. Deja ile Google bir veritabanı satın almış oldu. Bunun ardından Outride web arama motoru, Pyra Labs'ın blog yazılımı (Blogger) ve Google Groups'un temelini oluşturan Neotonic Software'in Archive adlı e-posta web arşivi geldi.

O tarihe (Nisan 2003) kadar gerçekleştirdiği en büyük satın alma işlemi olan Applied Semantics için harcanan 102 milyon dolar firmaya sadece bir yazılım değil, kısa sürede iş başı yapan yetenekli bir ekip kazandırmıştı. Applied Semantics'in AdSense'i kısa süre içinde Google AdSense adını aldı ve firma kaynaklarını artırarak büyüme katkısı sağladı. Applied Semantics'i Google'a satan Eytan Elbaz'ın allthingsd.com sitesinde dediği gibi, firma, "başarı için gerekli zekâ, yaratıcılık ve kararlılığa sahipti". Bunlar tam da Google'ın aradığı şeylerdi.

Applied Semantics başarılıydı ama Google olmadan bugün olduğu kadar başarılı olması mümkün değildi. (Şu anda muazzam Google gelirlerinin yaklaşık dörtte birini oluşturuyor.) Google, Applied Semantics ekibine

daha fazla özgürlük ve uzun istihdam güvencesi sağladı. Son kullanıcılar açısından elde edilen sonuç, farkındalığı artırarak diğer firmaların da büyümesini sağlayan başarılı bir reklam platformu oldu.

AdSense, pek çok açıdan en önemli satın almaydı. Google'ın dijital reklam alanında hızla yol almasını, başka firmaların satın alınmasına saplayan paranın kazanılmasını mümkün kıldı. Diğer firmalar satın alındıkça Google en yeni eğilimleri takip eder, hatta pek çok durumda eğilimleri belirler hale geldi.

Android, YouTube ve AdMob, Google'ın iş hayatına girdiği sırada var olmayan pazarlara girmesini sağladı. Bunların hepsini bir araya getirdiğinizde neredeyse mükemmel bir eklemlenme gerçekleşiyordu.

Bütünü oluşturmak

Google'ın başarılı olabilmek için sürekli olarak ileriye görebilmesi gerekiyor ki zaten bunu yapmakta üstüne yok. Örneğin, geniş bant bağlantının daha yaratıcı içerikleri mümkün kılacağını ve internetin artık kelime ve resimlerden ibaret

"Google'ın eleştirilebileceği bir nokta, satın aldığı firmaların rakip olacak kadar büyümelerine izin vermemesi olabilir."

olmayacağını erkenden fark etti. Ayrıca, videonun gelişme için uygun bir alan olduğunu anladı. Üstelik söz konusu video içeriğinin sadece profesyonel olarak üretilen içerikten ibaret olmayacağını da kavradı. Yaptığı şey bir anlamda kumar oynamaktı: "İçerik her şeydir." şeklindeki eski kuralı onaylamakla kalmıyor, aynı zamanda kullanıcıların ürettiği içeriğin temel bir bileşen olacağını da kabul ediyordu.

Ucuz kamera ve telefonlar, ev yapımı videoların sayısında bir artışa yol açtı. Google, bu videoların sayısının artacağını ve aranabilir olmaları gerektiğini anlamıştı. Bu nedenle YouTube bu türden içerik için gidilen ilk yer olmaya başladığında siteyi satın alıp kendi gelişmiş arama teknolojisiyle bütünleştirmenin, daha önce yaptığı gibi her şeye baştan başlamaktan daha iyi olacağını fark etti. YouTube'u, hisse karşılığı tam

1,65 milyar dolara satın aldı ama aynı Applied Semantics'te olduğu gibi çalışanların büyük firma içinde

ayrı bir şekilde çalışmasına izin verdi.

Ardından, telefonlar giderek daha akıllı hale gelmeye başladı. Google kontrolü ele alabileceğini ve kendi işletim sistemini kullanarak kullanıcıları kendi hizmetlerine bağlayabileceğini anladı. Her şeye baştan başlamak yerine en uygun adayı, yani Android'i gözüne kestirdi ve 2005 Ağustos'unda satın aldı. Önemli çalışanların işlerini korumalarına dikkat etti.

Bu dostane satın almalar, Google'ın kullanıcı tarafından oluşturulan içeriklerin artmasının yaratacağı dalgalara hükmetmeye hazır olmasını ve cep telefonu pazarından koca bir dilim kapmasını sağladı. Ayrıca Apple Ocak 2007'de iPhone'u çıkardığında yarışa en geriden başlamak zorunda kalmadı. Apple'ın yarattığı yenilikler Google'ın Android geliştirme çabalarını hızlandırdı. Ekim 2008'de ilk Android sistemli telefon olan HTC Dream üretilmişti. Eğer Google Android'i satın almamış olsaydı akıllı telefon piyasası çok farklı bir görünüme sahip olurdu. Büyük ihtimalle iPhone'un en büyük rakibi BlackBerry olurken, Google masaüstünde gösterdiği başarıyı mobile taşıma şansını yitirmiş olurdu.

Android'in başarısı daha fazla cep telefonu satılmasını sağlarken yeni bir reklam alanı açtı. Google faydalana-bileceği istikrarlı bir platform istediği için 2009 yılında 750 milyon dolara AdMob'u satın aldı. Yeni yetenekler ve değerler satın alan Google bir yandan da kendi araştırma-geliştirme çalışmalarına para harcamaya devam ediyordu.

Ar-ge kolay değildir: Patentlerin hükmettiği bu dünyada oyunda başarılı olmaya çalışmak aynı zamanda mahkemelerden uzak durmayı gerektirebilir. Bu nedenle 2011'de Google, Apple ve Microsoft'tan gelen tehditlere karşı kendisini korumak ve Android'in geleceğini garanti altına almak için Motorola Mobility'yi 12,5 milyar dolara satın aldı ve böylece tam 17.000 adet patent elde etmiş oldu.

Kendine hizmet etmek

Burada Google'ın satın alma kararının stratejik olarak mantıklı olduğunu düşünebilirsiniz ama dikkat etmeniz gereken nokta, kararın altında yatan nedenlerin her zamanki çalışma şekliyle farklı olması. Google'ın ilgilendiği şey Motorola'nın kendisi, yetenekleri veya mevcut teknolojisi değildi. Gerçekten de Motorola'yı kendi üretim gücü olarak kullanmak yerine Nexus serisinin üretimi için diğer firmalarla görüşmeye devam etti: KitKat kullanan ilk cihaz olan Nexus 5 LG, Nexus 7 ASUS ve Nexus 10 Samsung tarafından üretildi.

Görünen o ki Google'ın gözünde

ADSENSE'LE İLGİLİ TEMEL BİLGİLER

Neden AdSense?

Google AdSense, büyüklüğe ne olursa olsun tüm web sitesi yayıncılarının web sitelerinde hedeflenmiş Google reklamlarını göstererek para kazanmalarını sağlayan ücretsiz ve kolay bir yöntemdir.

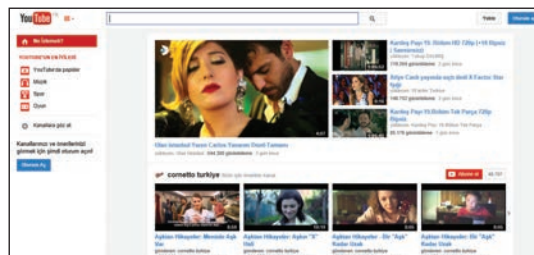
[AdSense'e kaydolun](#)

Özellikle ve kontrol

- Reklamlarınızın görünüm ve izlenimini web sitenize uyacak şekilde değiştirin ve reklamınızın gösterilmesini istediğiniz alanları belirleyin
- Otomatik hedeflemeyle kullanıcılarınızla alakalı reklamları gösterin
- Çok küçük reklam boyutu ve içiçin seçeneklerinden birini seçin ve isterseniz belirli reklam kategorilerini, hatta belirli

Kolay ulaşılabilen destek

- İşletmenizi büyütmek için kişiselleştirilmiş önerilerden yararlanın
- Başarılı bir hesap oluşturmanın ve işletmenizi yönetmenin öğrenmek için başvurabileceğiniz Yardım Merkezi ve çevrimiçi eğitim araçları

Motorola bir patent deposundan farksız. 2012 yılında 4.000 Motorola çalışması işten çıkarıldı ve firmaya ait tesislerin üçte biri kapatıldı. Motorola'nın satışta olan Android telefonları var ama bunların hiçbirisi en çok aranan modeller arasında değil. Firma ayrıca mevcut cihazlara 4.0 güncellemesi yayımlamakta da oldukça zorlandı. Ama Motorola'nın patentleri olmasaydı Google'ın araştırma-geliştirme girişimleri gelecekte büyük engellerle karşılaşabilirdi. Bu yüzden Google, pratikte Google'a hiç para kazandırmayan Motorola'yı Ocak 2014'te Lenovo'ya satarken patent portföyünün büyük kısmını elinde tutacağını açıkladı. Patentler sayesinde Google, dava açılma tehlikesi olmadan farklı alanlarda yeniliklere imza atabilir. Bu da daha iyi ürünler anlamına geleceği için son kullanıcıyı doğrudan etkileyecektir.

Google'ın eleştirilebileceği bir nokta, satın aldığı firmaların rakip olacak kadar büyümelerine izin vermemesi olabilir. Bir anlamda sanki firmaların yerleşik düzeni sarsan ve kendi çapında başarı kazanan ürünler tasarlamak yerine başarılarının bir bütün olarak Google'ı nasıl etkileyeceğini hesaba katmalarının beklendiğini söyleyebiliriz. Çalışanlar daha çok yatırımın getirdiği olanaklardan faydalanan olabilir ama sadece tek bir firmanın kârını artırmak için araştırma-geliştirme çalışmalarını yürütülüyor.

Bu durum bölünmelere neden olabilir. Örneğin seyahat kitapları yayımlayan Frommers, Ağustos 2012'de Google tarafından satın alınmıştı. Mart 2013'te, yakında

yayımlanacak kitapların yazarlarına bu planların iptal edildiği söylendi. Duruma kızan eski şirket sahibi Arthur Frommer, bir sonraki ay markasını geri aldı ve söz konusu kitaplar baskıya gitti. Radyo reklam firması DMarc Broadcasting'in kurucuları ve Google arasında kabul edilebilir radyo reklam otomasyonu kapsamının ne olduğu konusunda anlaşmazlık yaşandığı için Google Radio Automation'da bazı sorunlar yaşanmıştı.

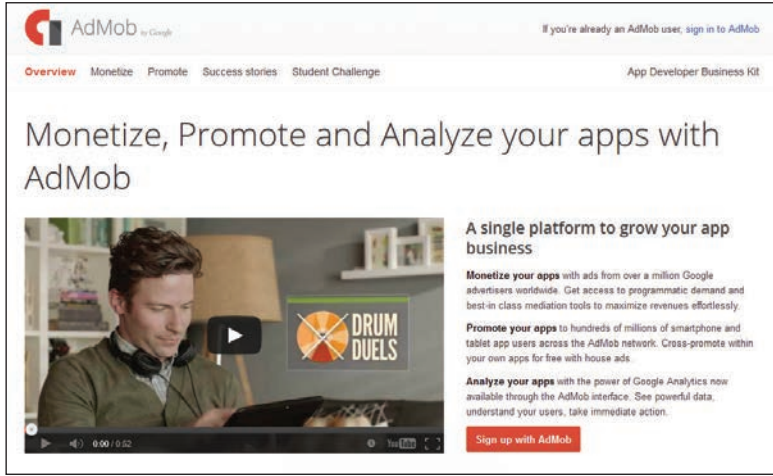
Ancak Google için bu varlıklardan kurtulmak çok büyük bir olay değildi. Google artık her çorbadaki tuzu olan bir firma, yani bir anlaşma istenen sonucu vermez ya da bir ürün çuvallarsa firmanın geri kalanını toparlayacak yığınla alternatif bulunuyor. Günümüzde Google reklam ve reklamdan elde ettiği gelir dışında hiçbir "tek şey" bağımlı değil.

Satın almaların ardında çeşitlilik yaratma amacının olabileceğinden bahsetmiştik. Google da kesinlikle bunu yaptı. Firma internet reklamcılığına hâkim durumda. Akıllı telefon ve tabletlerin çoğu onun işletim sistemini kullanıyor. Giyilebilir teknoloji alanını inceliyor. Dünyanın haritasını çıkarmak için yollara araçlar çıkarıyor. Atmosferin mümkün olan en uzak noktalarına balonlar gönderiyor. Bir alanda denemeler yaptıktan sonra vazgeçip başka bir alana geçebiliyor. Yeterince iyi performans göstermediğini düşündüğü bir alana para akıtmak için inanılmaz boyuttaki para birikimini kullanabiliyor.

Google'ın sadece son kullanıcıyı memnun etmek için hizmet sunduğunu sanmayın. Gmail'den Google Dokümanlar'a, Android'den Google uygulamalarına uzanan çoğu Google girişimi hepimizin işine yarası da, Google imparatorluğu interneti biçimlendirmeye konusunda herkesten çok çalışmış olsa da sonuçta bu firma bir hayır kurumu değil.

Google'ın Ekim 2005'te Google Labs aracılığıyla kullanıma sunduğu RSS/Atom düzenleyicisi Google Reader'ı nasıl kullanımdan kaldırdığını hatırlayın. "Ürün sadık bir kullanıcı kitlesine sahip olsa da yıllar içinde gerileme gösterdiği için"

"Google satın almaları, söz konusu olan araştırma ve geliştirme olduğunda tercih edilen bir kestirme yol olarak görüyor."

Haziran 2013'te kullanımdan kaldırıldı. Halen yüz binlerce insanın hizmetten faydalıyor olmasının, Change.org üzerinden yürütülen imza kampanyasının yüz binden fazla imza toplamış olmasının hiçbir önemi yoktu. Instapaper'ın yaratıcısı Marco Arment'in de dediği gibi, firma büyük ihtimalle insanların Google+ aracılığıyla içerik okuyup paylaşması halinde daha çok para kazanacağını fark etti.

Google Reader'ın kapanmasından kaç kişinin etkilendiğini merak ediyorsanız, kapanmanın ardından iki milyon kişinin Feedly'ye kaydolduğunu bilmeniz yeterli. Ancak bu bile Google'a geri adım attırmaya yetmedi.

Sırada ne var?

Geçtiğimiz son bir kaç yıl içinde gerçekleşen alımlara bakınca firmaların ilgisini para kazanabilecek hizmetlerin çektiğini görebilirsiniz. SageTV, GoogleTV düşünüldük; Punchd, Dealmap, Zave Networks, DailyDeal, Incentive Targeting Inc., Google Offers düşünüldük; PittPat, Clever Sense, WIMM Labs, Viewdle, BufferBox, Bump ve Bitspin ise Android düşünüldük satın alındı.

Gerçekten de bu satın almaları bakarak Google'ın ne planladığını anlayabiliriz. PittPat ve Viewdle, yüz tanıma yazılımları olduğu için Google'ın cihazlarını kullananları tanıma yeteneğinden faydalanabilmek için bu teknolojileri geliştirme niyetinde olduğunu söyleyebiliriz. Fotoğrafları otomatik olarak etiketleyen Viewdle; Google+, Android ve Picasa'nın çok işine yarayacak, Facebook'un Face.com'u satın alınca elde ettiği Photo Tagger uygulamasıyla mücadele ederken faydalı olacak bir yazılım.

Geçtiğimiz yılın aralık ayında Google X, hepsi de robot teknolojisi alanında faaliyet gösteren Schaft.inc, Redwood Robotics, Meka Robotics, Holomni, Bot & Dolly ve Boston Dynamics firmalarını satın aldı.

Boston Dynamics aslında Google'ın satın aldığı bu türden sekizinci firmaydı. Bu da gösteriyor ki Google bu alanda gelişmeyi planlıyor ve yeni teknoloji alanında lider konuma gelmek istiyor. Her ne kadar bu aşamada pek olası görünmese de firma tüketici pazarı için robot üretimini hedefliyor olabilir.

The New York Times'a bakılırsa firma otomatik teslimat sistemleri ve belki de kendi kendine yol alan araçlar üzerinde çalışıyor. Ne olursa olsun Google artık ilgi alanında sadece

"Google kurnaz bir alıcı olduğunu kanıtlamış bir firma."

internet olan bir firma değil.

Bunu en iyi Nest'in satın alınmasında görebiliriz. Google artık Nesnelerin İnterneti'nin merkezinde yer almak istiyor. Küçük cihazlar ve ev gereçleri yakın gelecekte bağlantılı hale gelecek. Ocak ayında Las Vegas'da düzenlenen Consumer Electronics Show'un odaklandığı noktalardan biri de buydu. Nest'in 3,2 milyar dolara satın alınmış olması, Google'ın onu bir ev bağlantı noktası haline getirmek istediğini gösteriyor. Araştırma firması Gartner, önümüzdeki altı yıl içinde 26 milyar nesnenin internete bağlanacağını söylüyor. Bu sayıya akıllı telefonlar, tabletler ve bilgisayarlar dahil değil. Google nasıl çok farklı şekillerde kâr elde edebildiği (konum bilgisi olarak, arama terimleri çıkararak ve önemli hizmetler sunarak) ucuz bir işletim sistemiyle mobil pazarına hâkim olduysa, ev alanına da hâkim olmak istiyor.

Forrester Research analisti Frank Gillett bu konuda şunları söylüyor: "Google'ın Nest'i satın almasının nedeni, giderek daha fazla bilginin bilgisayarların erişimine açılacağı bu

yeni dünyayı tanımak." Google, cihazları nasıl kullandığımız ve hayatlarımızı nasıl sürdürdüğümüzle ilgili önemli bilgiler elde edecek ve giderek kendinden daha çok bahsettiren bu alana yönelik reklamlar geliştirebilecek. Henüz Türkiye'de kullanılamayan Google Now ile kıyaslandığında pek çok açıdan bir ilerleme söz konusu: Çok daha geniş veri kümelerine erişilerek tablet ve telefon kullanma alışkanlıklarınıza bakılıyor. Eğer Google bu markayla başarılı olursa, gelecekte tüm yapı daha da güçlü hale gelecektir.

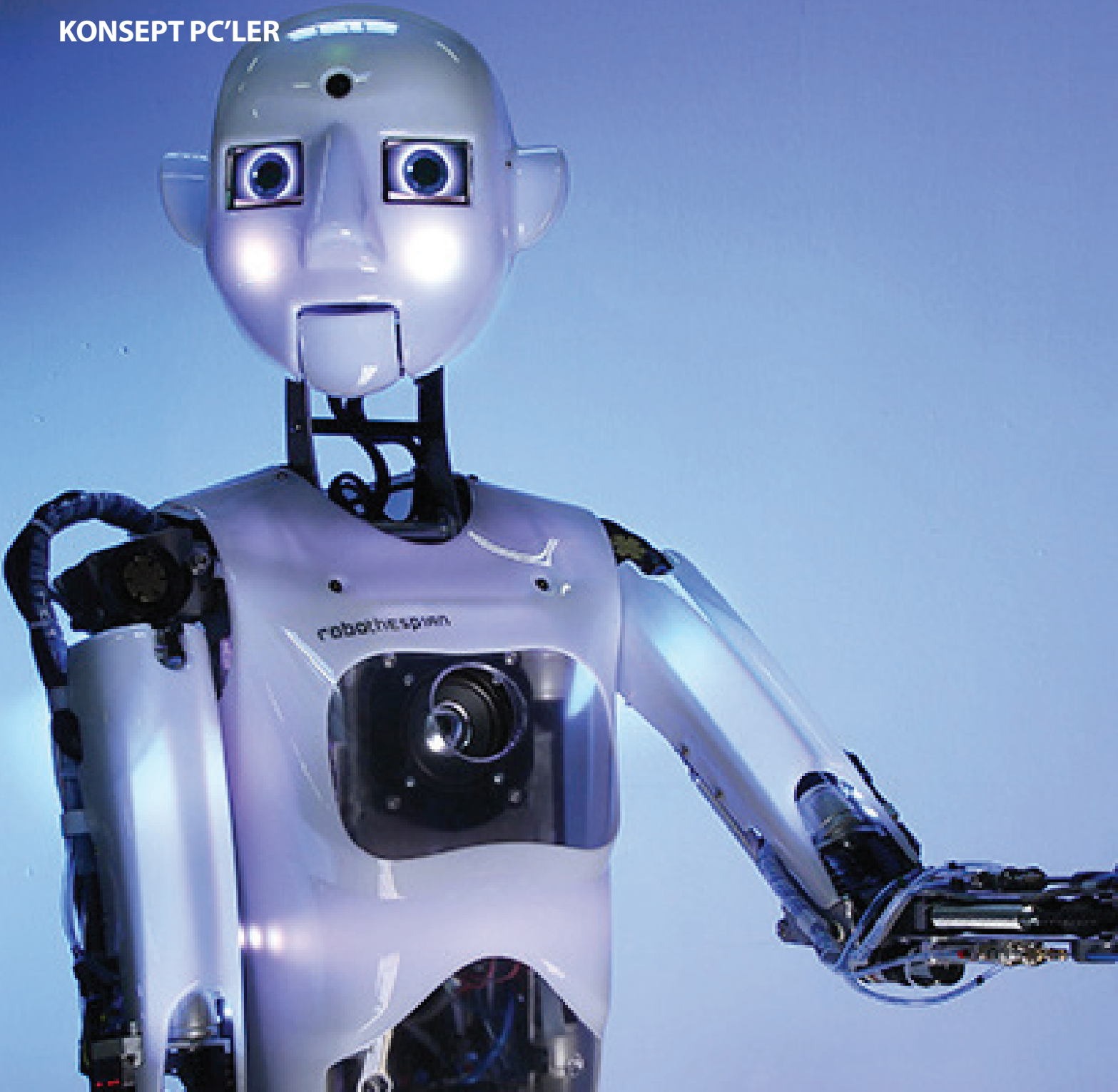
Google'ın sahip olduğu güç kimilerinin hoşuna gitmiyor. Pek çok kişi önümüzdeki yıllarda elde edeceği güçten endişe ediyor. Ancak firmanın işe yaradığına şüphe yok. Google, interneti, diğer firmaların kaynak yetersizliğinden dolayı altından kalamayacağı yeni maceralara sürüklüyor. Satın aldığı firmalar, gelecekte nerelere yönlendirileceğimize ilişkin ipuçları veriyor.

Google olmasaydı bugün interneti sevmemizi sağlayan pek çok şey olmazdı. Sürekli olarak yeni firmalar alınmasaydı, boşlukları doldurmak için sürekli mücadele eden, bir türlü bir araya gelemeyen yığınla küçük firmayla karşılaşırız. Belki de her şey daha iyi olurdu, her biri kendi alanında en iyi sonuçları elde etmeye çalışan firmalarla karşılaşırız.

Google sosyal medya alanına ilgi göstermemiştir ama o olmadan da pekâlâ gelişme kaydedildi. Bu durum firmanın farklı alanlara daha çabuk tepki göstermesine yol açtı. Robot teknolojisi ve ev otomasyonu da dahil aklı gelen her alanda var olmaya çalışmasının nedeni, sosyal medya alanında olduğu gibi gelişmelerin dışında kalmak istememesi.

Teknoloji ve telekomünikasyon analisti Benedict Evans, "Google, yaklaşık on yıldır çalışmakta olan devasa bir makine öğrenimi projesi." diyor. Eğer buna inanıyorsanız, henüz sürecin tamamlanmasından çok uzak olduğumuzu da fark etmiş olmalısınız. ■

Konsept PC'ler gerçek olabilecekler mi?

Konsept cihazları ele alıyor ve en önemli sorunun cevabını arıyoruz: Ne zaman satışa sunulacaklar?

Her modülün içinde mineral yağ bulunuyor ve ısı ana kasa aracılığıyla dağıtılıyor.

CES veya o türden diğer teknoloji fuarlarının en çok dikkat çeken yönlerinden biri her zaman “konsept bilgisayar”lardır. Dikkat etmeniz gereken nokta şu: Bu konsept bilgisayarlar, teknoloji marketlerinde veya internet mağazalarında bulabileceğiniz cihazlar değildir. Bir çeşit “teknoloji vitrini” olan bu bilgisayarlar genellikle kurşun geçirmez bir kasanın arkasında, ürkütücü bir şekilde parıldayan bir platformun veya cilalı metalden bir sütunun üzerinde sergileniyorlar. Genellikle olan şu: Güvenlik görevlisi üniforması giydirilmiş iki eski güreşçi, sanki garip bir totemi korur gibi cihazın etrafta dolanıyor, doğru düzgün bir fotoğraf almak için yaklaşıma kalkan herkese homurdanıyor.

Sonuçta bunlar sıradan PC’ler değil: Görünümleri o kadar garip, dayandıkları teknoloji o kadar gelişmiş ki bildiğimiz bilgisayarlardan çok en son Uzay Yolu filminin setinden fırlamışa benziyorlar. Ancak ne kadar garip görünürlerse görünsünler, biz aklımızdaki soruya cevap aramaya kararlıyız: Bir gün gerçekten kullanıma sunulacaklar mı?

Christine Projesi

Razer, bilgisayar tutkunlarına geleceğe açılan bir pencere sunmaya çalışan bir firma. Dev bir robotun kumanda konsoluna benzeyen kontrol cihazı Artemis, Razer Blade Pro Gaming dizüstü bilgisayarı ve kumanda kolu takılabilen Windows 8 tablet gibi cihazlara imza atan Razer, söz konusu olan oyun donanımı konseptleri ve çalışan tasarımlar geliştirmek olduğunda lider olduğunu kanıtlamış bir firma. Ancak her ne kadar şaşırtıcı olsalar da bu konsept cihazlar Project Christine’in gölgesinde kalıyorlar.

Project Christine, özünde kasaya yerleştirilebilen önceden tasarlanmış modüllerden (RAM, ekran kartı, işlemci, sabit disk, güç kaynağı vb.) oluşan, çok güzel tasarlanmış bir konsept bilgisayar.

Modüller saniyeler içinde eklenip çıkartılabilir. Mineral yağ temelli soğutma sistemleri, modül ana kasaya bağlandığında merkezi su soğutmalı sisteme bağlanarak ısıyı düşürüyor. Her modül su/yağ soğutmasına sahip olmanın yanında akustik olarak tasarlandığı için o kadar az ses çıkartıyor ki ses duymak için kasaya bir stetoskop dayayıp dinlemeniz gerekiyor.

“En son Uzay Yolu filmi için tasarlanmış dekorlara baktığınızı zannetmeniz son derece normal.”

Cihazı bu kadar özel kılan şey, kullanıcının modülleri (en azından teoride) Project Christine’i her ne amaçla kullanmak istiyorsa ona göre karıştırabilecek olması. Diyelim ki (biraz aşırı bir örnek olmakla birlikte) elinizde ekran kartları, sabit diskler, işlemciler ve bellekten oluşan modüller var. PC’nizi iş için kullanmak istiyorsanız Linux, Mac ya da Windows yüklü sabit disk modülünü ve ne yapmak istediğinize bağlı olarak belki bellek modülünü takıyor, hemen işe koyulabiliyorsunuz. Çalışmanızı bitirince ekstra işlemci, ekran kartı, bellek ve Windows 7 veya SteamOS yüklü modülleri takıyor ve anında en son oyunları oynayabileceğiniz bir oyun bilgisayarına sahip oluyorsunuz.

Kullanıcılar sadece CPU ve ekran kartını yükseltmek istediklerinde tüm sistemi baştan değiştirmek zorunda kalmıyor. Ayrıca PC’yi açmak zorunda kalmayacakları için istemeden bir şeye zarar vermeleri ihtimali de azalıyor. Bu tek başına ilginç bir etken. Cihaz özünde mineral yağ ve ►

Toshiba'nın
5-in-1 melez
dizüstü/tablet
cihazı

su soğutmalı bir PC sistemi olduğu için kullanıcıların sadece sistemi çalıştırabilmek adına su soğutma sistemleriyle ilgili bilgi sahibi olması da gerekmiyor.

Kasanın üst kısmında ortada, LCD dokunmatik ekranında kullanıcıya modüllerle ilgili ısı, işlemci hızı ve genel sistem hızlarıyla ilgili veriler gibi çeşitli bilgiler sunan özel bir kullanıcı ara birimi yer alıyor. Ayrıca donanım düzeyinde RAID işlevleri ve yeni bir işletim sistemi ekleme gibi özellikler buradan kontrol ediliyor, depolama cihazlarına buradan erişilebiliyor.

Overclock ve benzeri işlevler ortalama kullanıcıların bile altından kalkabileceği şeyler ama kullanılan soğutma sistemleri sayesinde daha deneyimli kullanıcıların PC'lerinin performansını daha da artırabileceğine eminiz. Bize sorarsanız projeye leke düşürebilecek tek bir nokta var: Çoğumuz ellerimizi PC'nin içine sokup kirletmeye hazırız. Zaten yükseltme işlemleri de o kadar zor değil. Ayrıca çoğumuz zaten PC'lerimizi oldukları haliyle seviyoruz ve en son teknolojiye ayak uydurma fikrinden pek hoşlanmıyoruz. O halde "PC'lerin modüller şeklinde tasarlanması, yükseltme 'eğlencesine' son veriyor." diyebilir miyiz? Bazı açılardan, işlemci ve anakart kombinasyonları gibi kafa karıştırıcı alanlara netlik getirerek kafa karışıklığına son verebilir ama bunun yanında toplama PC'lerin sunduğu benzersiz özelleştirme olanağını da elimizden alabilir. Gelelim herkesin merak ettiği soruya: Cihaz bir gün raflarda yerini alacak mı? Razer, karşımıza Project Faiona olarak çıkan ve ardından geçtiğimiz sene Razer Edge adıyla satışa sunulan cihazda olduğu gibi, kullanıcıların karşısına önce bir konsept cihazla çıkıp ardından bunu genel satışa sunulan bir ürüne dönüştürmesiyle tanınıyor. Geçtiğimiz birkaç hafta boyunca İnternette yoğun ilgi gören Project Christine, bu yıl CES'in ilgi odaklarından biri haline geldi. Bu nedenle Razer'ın bir sonraki adımı atıp Christine'i satışa sunmaması için bir neden yok. Firma bunu yapsa, gidip bir tane satın alır mıydınız?

Toshiba 5-in-1

Bugünlerde herkes kafayı Windows 8'li melez dizüstü/tablet tasarlamakla bozmuşa benziyor. Dokunmatik ekranlı dizüstü bilgisayar, masaüstü bilgisayar ve tablet bir araya getiren Acer R7 konsept cihaz geçtiğimiz yıl

4K Kısa Mesafeli
Projektör
oldukça havalı
görünüyor.

Gerçek bir oturma odasında Sony Life Space UX... Ne kadar gerçekse!

basına tanıtıldığında büyük ilgi görmüştü.

Toshiba bu yıl CES'te 5-in-1 cihazıyla aynı şeyi yaptı: Ayrılabilir Bluetooth klavye ile bir tablet modu; tabanı döndürüp monitör oluşturmak için klavyeyi kaldırarak etkinleştirilen sunum modu; çizim yapmak için cihazın tablet yanını 270 derecelik açıyla kullanan tuval modu; son olarak, tablet modundayken klavyeyi katladığımızda geleneksel dizüstü bilgisayarlarda olduğu gibi tuşların dışa değil de içeri dönük olmasını ve kazayla tıklanmalarını engelleyen mod. Aslında bu son özelliğin ayrı bir mod olduğunu söylemek zor ama bu seferlik Toshiba'yı affediyoruz.

Karşımızdaki kesinlikle çok çekici bir cihaz. Çok ince, inanılmaz hafif ve bu nedenlerden dolayı seyahat için ideal. Bluetooth bağlantılı klavye, cihazdan ayrılarak da kullanılabilir. Klavyenin arkasında yer alan stant aynı zamanda anakart, işlemci, depolama alanı ve diğer donanımların bulunduğu kısım. Bu kısım gerektiğinde monitör modunda kalıcı bir stant işlevi görecektir şekilde güçlendirilmiş. Pakete bir dijital kalem de dahil. Böylece tuval moduna geçildiğinde cihaz, bilinen standart el yazısı araçlarını ve Microsoft dijital mürekkep teknolojisini desteklediği için çizim amacıyla kullanılabilir.

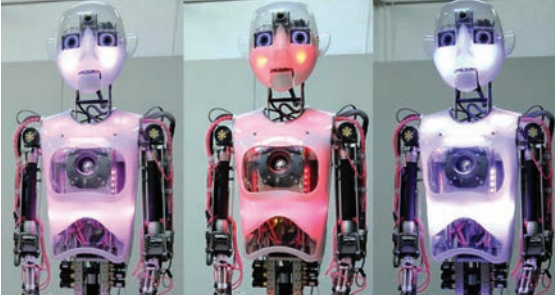
Cihaz hâlâ sadece bir konseptten ibaret ama Toshiba'nın elinde test amacıyla kullanılan birkaç tane mevcut. Firmanın elini çabuk tutup başkaları harekete geçmeden cihazı bu yıl içinde piyasaya sürmesini bekliyoruz. Bunun tam olarak ne zaman olacağını söylemek zor. Toshiba'dan olası fiyat veya piyasaya çıkış tarihi konularında bilgi alma girişimleri başarısızlıkla sonuçlandı. Firma 5-in-1 melez dizüstü bilgisayarını piyasaya sunmaya hazır olduğunda çok görüntü koparacağına emin olabilirsiniz. Neden koparmasın ki? Sonuçta cihaz iyi görünüyor ve firmanın övündüğü özellikler abartılı değil, modern yaşama çok uygun.

Sony Life Space UX

Life Space tam anlamıyla bir konsept PC olmasa da Sony'nin Ultra Kısa Mesafeli Projektör'ü, bir PlayStation 4 ve bu yıl kullanıma sunulması beklenen bulut hizmetleriyle birleştirildiğinde bazı PC özellikleri kazanıyor.

Her şeyden önce cihaz herhangi bir duvar veya yüzeye

RoboThespian tüketici robot teknolojisindeki en yeni gelişmeleri temsil ediyor.

147 inç boyutunda 4K çözünürlüklü görüntüler yansıtabiliyor. Life Space UX konseptinin bir parçası olan projektör 30.000 ile 40.000 dolar arasında bir fiyata sahip olacak ve bazı evlerde kullanılamayacak kadar büyük bir yüzeye film veya sanat eserleri yansıtabilecek.

İşin içine bir de PlayStation 4 ve Sony'nin birkaç yıl önce satın aldığı yeni bulut oyun ve medya hizmeti Gaikai girdiğinde, karşımıza istenilen yayını yapan web tabanlı bir televizyon ile PlayStation 4 veya Sony markalı PC'ler (ve inanılmaz etkileyici projektör) aracılığıyla çalışan bir oyun arayüzü çıkıyor.

Sony'ye bakılırsa sonuç, insanların geniş açık mekânlarda, uzay çağı mobilyaları arasında tamamen düz ve bembeyaz duvarlardaki 147 inç boyutlu ekrana hiçbir sorunla karşılaşmadan dijital dünyalarını yansıttığı Sony Life Space UX.

Bu arada herhalde bizler çocukların el izleriyle dolu yamuk yumuk duvarlara sahip üç odalı evimizde mecburen eski toprak televizyonumuzla idare edeceğiz.

Ama sonuçta bu sadece bir konsept ve söz konusu olan bir konsept olduğunda hayal kurmakta bir sorun yok. Ne olursa olsun Sony'nin Sony Life Space UX'i gerçekleştirmeye çalışacağına eminiz. Firma, tasarlanan deneyimi, kullanıcıların filmleri veya bilet alamadıkları konserleri nasıl yerlerinden bile kalkmadan gerçek zamanlı olarak izleyebileceklerini göstererek tanıttı. Anlaşılan kısa süre sonra evden çıkmamız bile gerekme-yecek.

PlayStation 4 zaten piyasada. Diğer Sony Life Space UX bileşenleri büyük ihtimalle bu yıl satışa sunulacak. PlayStation 4'ün 4K oynatabilmesini sağlayan bir güncelleme olacağına eminiz ama bugüne kadar herhangi bir açıklama yapılmadı. Bu konuda sorulan tüm sorular "Halen değerlendirme aşamasındayız." şeklinde yanıtlanıyor. Eğer her şey yolunda giderse önümüzdeki yıl Sony sayesinde Life Space UX'in tadını çıkarıyor olabilirsiniz.

RoboThespian

Son olarak (ve yine pek PC ile ilgili olmasa da yeterince yakın olan), ürkütücü görünümüyle üçüncü nesil RoboThespian karşınızda.

Bu, içinde etkileyici bir PC gizli olan, temelinde kullanıcıyla farklı dillerde ve farklı biçimlerde iletişime geçmesini sağlayan son derece zekice tasarlanmış teknolojiler bulunan, insan biçimli bir robot.

Robot, önceden belirlenmiş yanıtlar ve karşılama benzeri hareketler tanımlayabildiğiniz PC veya tablet üzerinden kontrol ediliyor. Ancak isterseniz gerçek zamanlı olarak da kontrol edebiliyorsunuz.

Robotun dijital yüzü birkaç farklı ifadeye sahip. El, kol ve kafasını hareket ettirmesini sağlayan "hava kaslı" servo motorlar ise sıkıştırılmış havayla çalışıyor. Her parmak için bağımsız kontrollere sahip ve bir dizi yüksek çözünürlüklü kamera sayesinde dünyayı görebiliyor, etkileşime girebiliyor.

Gaziantep'teki öğrenciler etkileşimli RoboThespian robotları bizzat görebilir.

Gaziantep'deki Turkcell Gezegenevi ve Bilim Merkezi'nde hizmet veren iki RoboThespian (RT3.2) var. "Robot Tiyatrosu" adı altında astronomi ve bilim merkezimiz hakkında 8 dakikalık karşılıklı bir konuşma sunuyorlar. 5-10 yaş grubu robotlardan çok hoşlanıyor.

Söylemeye gerek yok ama RoboThespian robot teknolojisinin geleceğini temsil ediyor. Her ne kadar üçüncü nesil henüz konsept aşamasında olsa da yeni neslin en kısa zamanda karşımıza çıkacağına emin olabilirsiniz.

RoboThespian hayranlık uyandıran bir cihaz ve daha derinlemesine bir incelemeyi hak ediyor. Daha fazla bilgi için RoboThespian'ın yaratıcısı Engineered Arts'in engineeredarts.co.uk adresli web sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Sonuç

Her ne kadar burada ele aldığımız teknoloji harikalarının her biri son derece heyecan verici olsa da son kararı ancak piyasaya sürülmeleri halinde verebiliriz. Toplu üretime geçilmesi halinde üreticilerine yeterince para kazandıracaklar mı?

Project Christine'in yarattığı heyecan ve merak, büyük ihtimalle Razer'ın toplu üretim planları yapmasına yol açacaktır. Bunun ardından pastadan pay kapmak isteyen diğer firmaların da harekete geçeceğine eminiz. Toshiba'nın 5-in-1 melez düzüştü bilgisayarını da kamuoyuna sunulduğu her yerde dikkatleri üzerine çekmeyi başardı. O nedenle o da eninde sonunda piyasaya sürülecektir. Sony Life Space UX, cüzdanları ve oturma odaları geniş olanlar için bile gereksiz gibi görünebilir ama eninde sonunda bir şekilde karşımıza çıkacağına eminiz. Sonuçta tüketici istese de istemese de piyasa 4K yönünde geliyor. RoboThespian'a gelince... Giderek daha da güçleneceğine, izleyici ve tüketicileri şaşırtmaya devam edeceğine eminiz. Yolu açık olsun!

Muhtemelen hiç görmeyeceğimiz 2014 konseptleri

Bu yazıdaki bazı ürünler biraz fazla iddialı görünebilir ama bize sorarsanız az bile olsa raflarda görünme ihtimalleri var. Ancak CES 2014'te öyle cihazlar vardı ki hiçbir zaman piyasaya sürülmeyeceklerine eminiz. En azından biz öyle düşünüyoruz. İşte karşınızda o cihazlar:

ASUS Transformer Book Duet TD300: Hem Windows hem de Android yükleme ve yükseltme özelliği sayesinde artık sadece bir değil, iki işletim sistemini güncellemeniz gerekecek!

LaCie Sphere: İçinde 1 TB'lık sıradan bir sabit disk bulunan parlatılmış krom bir küre için 450 dolar mı? Kalsın, almayalım!

TrewGrip: Akordeona benzeyen ters bir klavye. Ne denir ki?

ito iPad Periscope: Bu cihaz, aynalar sayesinde iPad kamerasına daha uzaktan bakmanızı sağlıyor.

iPad Chopping Board: iPad'inizi yerleştirebileceğiniz bir yuvası olan bir kesme tahtası. Aslında hiç fena fikir değil.

İNTERNET'TE GİZLİLİK

İNTERNETTE HER ŞEYİ GİZLEYİN

Web'de yaptığınız her şeyin takip edilmesini istemiyor musunuz?
Etkinliklerinizi gizlemek ve internette kimliğinizi gizli etmeden
gezinmenizi sağlayan 26 farklı yöntemi gösteriyoruz.

İnternette tamamen anonim olmak neredeyse imkânsız. Özel önlemler almazsanız yaptığınız hemen hemen her şey birileri tarafından (bazı durumlarda birkaç farklı kişi/kurum tarafından) takip edilebilir. Ortada bir sorun olmadığını, gizlemeniz gereken hiçbir şey yapmadığınızı düşünüyor olabilirsiniz ama internet firmalarının (ve ABD Ulusal Güvenlik Ajansı gibi kurumların) arama yaptığınız her konuyu, alışveriş yaptığınız yerleri, nerelere gittiğinizi, neler söylediğinizi ve neler bildiğinizi takip etmesini gerçekten önemsemiyor musunuz? Daha önemlisi, bu bilgilerin reklam firmaları ve

pazarlama firmalarıyla paylaşılmasını istiyor musunuz?

Örneğin geçen yılın sonlarında, görünüşte zararsız bir Android el feneri uygulaması olan Brightest Flashlight'ın, kullanıcıların bilgisi olmadan konum bilgisi ve cihaz ayrıntıları gibi kişisel bilgileri reklam ağlarına iletmediği ortaya çıkmıştı. Bilgilerinizi paylaşmamayı tercih etmiş olsanız bile bu hassas bilgiler başkalarına aktarılmaya devam ediyordu.

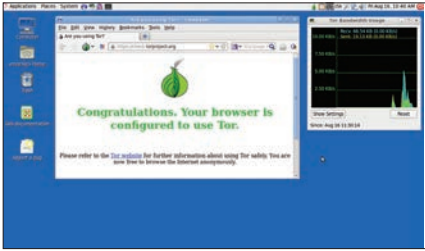
Bize sorarsanız burada bir yanlışlık var. Bu nedenle bu yazımızda çevrimiçi gizliliğinizi koruma ve işinize burnunu sokanlardan sakınma yollarını ele alıyoruz.

HER ŞEYİ ŞİFRELEYİN

TAILS kullanarak gizliliğinizin koruyun

Tails (tails.boum.org) bir DVD, USB bellek veya SD kartla başlatılabileceğiniz bir Linux işletim sistemi. Bir kez çalıştırıldığında onun sayesinde dosyalarınızı, e-postalarınızı ve anlık mesajlarınızı şifreleyip hiç kimsenin okumayacağından emin olabilirsiniz. İşletim sistemiyle beraber Firefox temelli özel bir Tor tarayıcı (www.torproject.org) geldiği için Tor (iletimlerinizi dünyanın her yerine yayılmış aktarma noktaları arasında dolaştıran açık bir ağ) sayesinde kimliğinizi gizleyerek internette gezinebiliyorsunuz.

TAILS'in kurulması ve gerekmiyor ve kullanımı da basit. Web sitesinden ISO dosyasını indirip boş bir DVD'ye yazmanız yeterli.

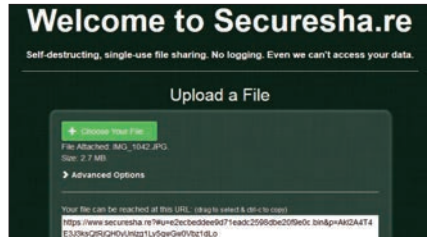
Boxcryptor ile çevrimiçi depolama alanlarınızı şifreleyin

Çoğumuz, önemli kişisel verilerimizi Dropbox, Google Drive ve OneDrive gibi çevrimiçi depolama hizmetleri kullanarak bulutta depoluyoruz. Eğer dosyalarınızın güvenliğinden endişe ediyorsanız Boxcryptor (www.boxcryptor.com) ile onları güvence altına alabilirsiniz. Kişisel kullanım için ücret talep etmeyen yazılımda dosyalarınızın gizliliğini korumak için AES-256 ve RSA şifreleme yöntemleri kullanıyor. Windows, OS X, Linux, Windows RT ve Chrome ile kullanılabilirliği gibi iOS ve Android için ücretsiz uygulamalar da var. Boxcryptor'ı nasıl kullanacağınızı öğrenmek için bir sonraki sayfadaki kutuya göz atın.

Şifrelenmiş dosyaları Securesha.re ile paylaşın

Özel bir belge veya fotoğraf paylaşmak istiyorsanız yapmanız gereken şey öncelikle bunları şifrelemektir. Securesha.re (www.securesha.re) bu işlemi son derece kolay hale getiren bir araç. Dosyaları web sunucusuna yüklemeyen önce sisteminizde şifreleyen sistem, daha sonra paylaşmak istediğiniz kişiye göndermeniz için kendi kendini imha eden bir adres ve parola üretiyor. Dosyayı paylaşmak istediğiniz kişiye bu adresi ve parolayı birlikte gönderebilirsiniz ama daha fazla güvenli olmasını istiyorsanız adres ve parolayı ayrı ayrı gönderin (örneğin parolayı telefonda söyleyin). Alıcının dosyayı almak için bağlantıyı kullanması yeterli: Herhangi bir yazılım indirmeye veya hesap oluşturmaya gerek yok.

Lockbin ile e-postalarınızı şifreleyin

İnsanlar güvenli olduğuna inandıkları için e-postalarda her türden kişisel detaya yer verebiliyor ama gerçek şu ki e-postalar, postaya verdiğiniz bir kartpostalın daha güvenli olduğu. Banka bilgilerinizi bir kâğıdın arkasına yazıp zarfladıktan sonra posta kutusuna atmayacağınızı düşünüyoruz. Bu tür bilgileri e-postayla da paylaşmamanız gerekir. Ancak mutlaka kişisel bilgilerinizi göndermeniz gerekiyorsa Lockbin (lockbin.com) gibi bir hizmetten faydalanmanızı tavsiye ederiz. Bu ücretsiz ve kayıt gerektirmeyen hizmet, güçlü AES-256 bit

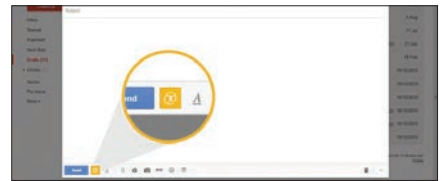

şifreleme kullanarak mesaj ve dosya eklerini koruyor. Lockbin'den kendi web sitesi aracılığıyla ya da Windows, OS X ve Linux masaüstü uygulamasını kullanarak faydalanabilirsiniz. Lockbin'in en önemli dezavantajı Java tabanlı olması. Bu nedenle bilgisayarınızda en güncel ve güvenli Java sürümü yüklü olmalı.

Lockbin ayrıca telefon ve tabletinizden gönderdiğiniz e-postaları şifrelemek için ücretsiz bir Android uygulamasına ve Outlook eklentisine de sahip.

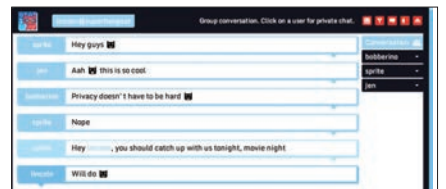
Kendi kendini imha eden Gmail mesajları oluşturun

mxHero for Chrome (bit.ly/mxhero203) adlı Chrome uzantısı, Gmail'e e-postaların ne zaman okunduğunu gösterme, önemli e-postalarla ilgili hatırlatmalar görüntüleme ve bir grubun üyelerinin her birine tek tek e-posta gönderebilme gibi güçlü özellikler katıyor. Ayrıca hiçbir şekilde saklanamayan, okunduktan beş dakika sonra kendini imha eden e-postalar da gönderebiliyor. Ancak alıcı, mesaj silinmeden önce ekran görüntüsü alabileceği için bunun kesin sonuç veren bir yöntem olmadığını unutmayın.

Cryptocat ile özel sohbet

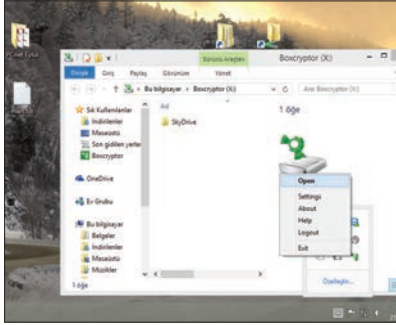
Eğer arkadaşlarınızla özel olarak görüşmek istiyorsanız, açık kaynak kodlu bir anlık mesajlaşma aracı olan Cryptocat (crypto.cat) size yardımcı olabilir. Chrome, Firefox, Safari ve Opera ile çalışan Cryptocat'ı tarayıcınıza ekledikten ve uygulamayı başlattıktan sonra kendinize bir takma ad belirliyor ve başlatmak veya katılmak istediğiniz sohbet odasının adını giriyorsunuz. Uygulamanın mobil sürümü henüz geliştirilme aşamasında. Ancak unutmayın ki bu eklenti mesajlarınızı şifreliyor ama kimliğinizi gizlemiyor.

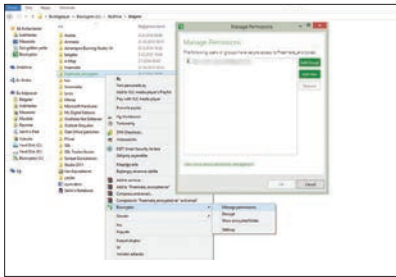
MINİ ATÖLYE

Boxcryptor ile buluttaki dosyalarınızı şifreleyin

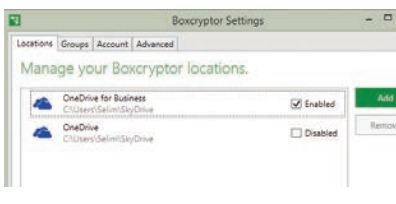
1 Boxcryptor'ı yükleyin ve "Sign up"a tıklayın. Formu doldurduktan sonra ücretsiz (Free) planı seçin. E-posta adresinizi doğruladıktan sonra hesabınıza giriş yapın. Bildirim alanındaki Boxcryptor simgesini sağ tıklayıp Open'i seçin. Varsa yüklü Dropbox, Google Drive veya OneDrive gibi bulut depolama servisiniz otomatik algılanıp Boxcryptor klasörünüze eklenir.

2 Şifrelemek istediğiniz dosya veya klasörlere sağ tıklayıp "Boxcryptor > Encrypt"i seçin. Şifrelenmesini istediğiniz dosyaları şifrelenmiş bir klasörün içine de atabilirsiniz. Şifrelenmiş öğeler yeşil renkle vurgulanır ve sadece sizin tarafınızdan açılabilirler. Birisine şifrelenmiş bir klasöre erişim vermek isterseniz sağ tıklayıp "Boxcryptor > Manage permissions"ı seçin. "Add User"a tıklayıp ve kişinin e-posta adresini girin.

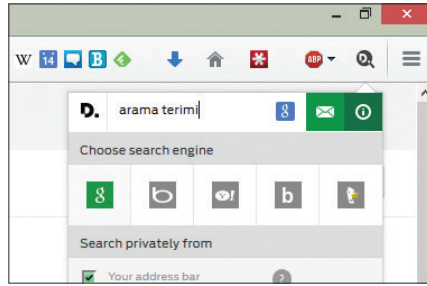
3 Ücretsiz sürüm, aynı anda sadece bir depolama servisindeki dosyaları şifrelemenize izin veriyor. Başka bir servise geçmek isterseniz Boxcryptor simgesini sağ tıklayıp Settings'i seçin. Eski hizmetinizi devre dışı bırakıp diğerlerinden birini seçin veya elle eklemek için "Add" düğmesine tıklayın. Boxcryptor sürücü adını veya harfini değiştirmek isterseniz Advanced sekmesine bakın.

ARAMALARINIZI GÜVENLİ HALE GETİRİN

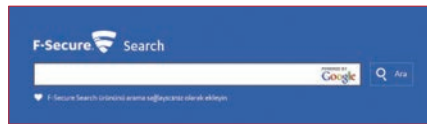
Disconnect Search ile gizli arama yapın

Hem Google hem de Bing, yaptığınız aramaları kaydediyor ve Google veya Microsoft hesabınızla oturum açtığınızda ayrıntıları doğrudan sizinle ilişkilendiriyor. Disconnect Search (disconnect.me/search) ise aramalarınızı anonim hale getirerek bu türden ilişkilerin kurulmasını engelliyor. Buna ek olarak, servis sağlayıcınızın ve web sitelerinin aramalarınızı izlemesini engelliyor. Disconnect, Firefox ve Chrome eklentisi olarak kullanılabilir. Bir kez yükledikten sonra eklenti içinden, tarayıcınızın adres çubuğundan ya da her zaman kullandığınız arama motorunun ana sayfasından arama yapabiliyorsunuz.

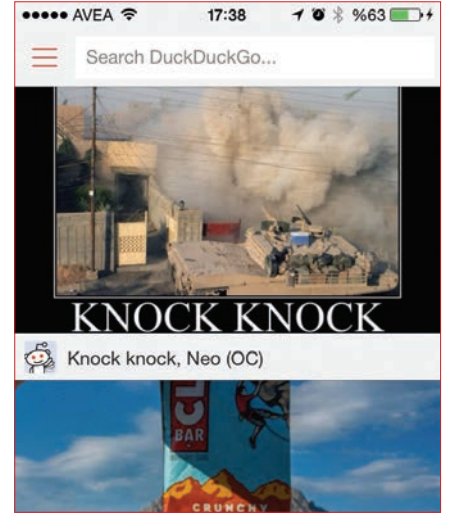
F-Secure arama sonuçlarınızı kontrol etsin

Antivirüs yazılımıyla tanıdığımız F-Secure aynı zamanda ücretsiz ve güvenli bir arama motoru gibi farklı güvenlik hizmetleri de sunuyor. F-Secure Search (search.f-secure.com), Google'dan gelen arama sonuçlarının yanına renk kodlu güvenlik değerlendirmeleri ekliyor. Böylece bir siteye girmeden önce güvenli olup olmadığını anlayabiliyorsunuz. Yanında kırmızı bir "X" işareti görünen siteler kişisel verilerinizi çalmaya veya hareketlerinizi takip etmeye çalışıyordur, dikkat edin.

DuckDuckGo ile anonim arama yapın

Google'ın en iyi arama motoru olmasının bir nedeni var: En iyi sonuçları o sağlıyor. Ne yazık ki aynı zamanda tarayıcı ve bilgisayar bilgileri ile birlikte arama sorgularını da saklıyor. Google hesabıyla giriş yaptıysanız sizi net bir şekilde

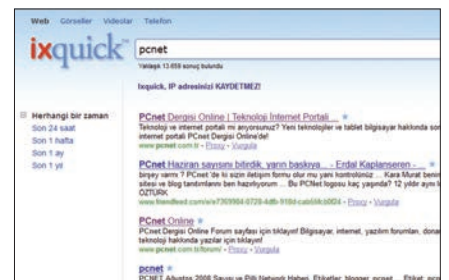
tanımlayabiliyor. DuckDuckGo (duckduckgo.com) ise kişisel bilgilerinizi saklamıyor, bilgilerinizi diğer sitelere iletmiyor ve sizi takip etmiyor. DuckDuckGo ilkeleriyle ilgili daha fazla bilgi almak için donttrack.us adresini ziyaret edebilirsiniz.

Telefon ve tablet üzerindeki aramalarınızı gizli tutmak için Android ve iOS'da ücretsiz olan DuckDuckGo Search & Stories uygulamasını yükleyebilirsiniz. Anonim bir şekilde arama yapmanızı sağlayan uygulama güvenilir çevrimiçi kaynaklardan özenle seçilmiş içerikleri (İngilizce) günlük olarak sunuyor.

Ayrıca artık DuckDuckGo'nun artık erişmek için kullanabileceğiniz süper kısa bir alan adı da var: ddg.gg

ixquick ile gizliliğinizi koruyarak gezin

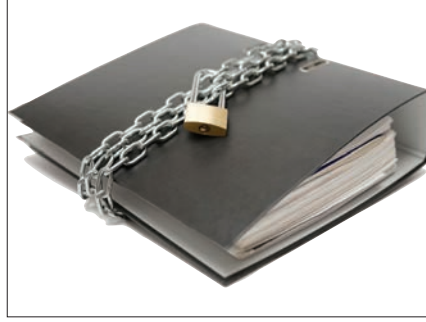
DuckDuckGo kadar iyi tanınmıyor olabilir ama ixquick (ixquick.com/tur/) de IP adresinizi saklamayan, aramaları kaydetmeyen veya izleme çerezleri kullanmayan çok iyi bir alternatif. Aynı zamanda bir vekil sunucu da içerdiği için arama sonuçlarında görülen sayfaları kimliğini gizleyerek gezebilirsiniz. İşinize burnunu sokmak isteyenlerin ne yaptığını görmesini istemiyorsanız tek yapmanız gereken arama sonucunun altındaki vekil sunucu bağlantısına tıklamak. ixquick'in bir diğer avantajı, yüksek kalitede sonuçlar sunmak için birden çok arama motoru kullanıyor olması. Google tarafından izlenmekten yorulduysanız kesinlikle bir göz atmalısınız.

TARAYICINIZI GİZLEYİN

Sizi izleyen siteleri TunnelBear ile durdurun

TunnelBear (www.tunnelbear.com) en beğendiğimiz VPN araçlarından biri. Başka bir ülkedeymiş gibi görünmenizi sağlayarak coğrafi kısıtlamaları atlatmanıza yardımcı oluyor. Ayrıca gizliliğinizi de koruyarak izlenmenizi önleme özelliği var. TunnelBear'in son sürümü reklam, script, çerez, takipçi ve sosyal düğmeleri ortadan kaldırabiliyor. Ayrıca eskisine göre daha hızlı. Ücretsiz sürüm her ay 500 MB veri trafiği sunarken hizmeti tanıtan bir tweet atmanız durumunda bu 1,5 GB'ye yükseltiliyor. Daha kota isterseniz ücretli planlardan birine geçebilirsiniz. Fiyatlar sınırsız kullanım için aylık 5 dolardan başlıyor ama Türkiye'deki sansür uygulamalarına inat, Türkiye'deki kullanıcılara yıllık abonelik 50 dolar yerine 20 dolar. bit.ly/tunnel203 adresinden bilgi alabilirsiniz. TunnelBear'i nasıl kullanacağınızı öğrenmek için yan taraftaki kutuya bakın.

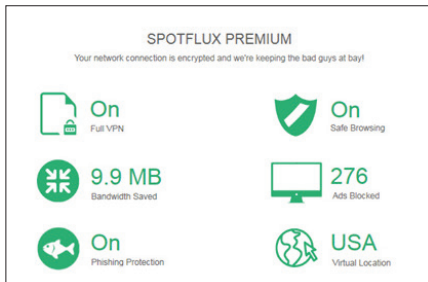

gizlilik amacıyla tasarlanmış. Temelinde (Google Chrome'un da temelini oluşturan) Chromium bulunsun da sizi çevrimiçi korumak ve sayısız potansiyel gizlilik sızıntısını engellemek için bir dizi farklı özellik sunuyor. Gezinti geçmişinizi saklamıyor, web önbelleği veya DNS önbelleği bulunmuyor, parolalar saklanmıyor, hiçbir eklentiye veya üçüncü parti tanımlama bilgisine izin verilmiyor. Verilerin farklı hizmet ve cihazlar arasında eşlenmesine izin vermemek için Google senkronizasyonu da engelleniyor. Programı kapattığınızda tüm tarama verileri otomatik olarak temizleniyor. Ayrıca kapsamlı bir reklam ve izleyici engelleme sayesinde tek bir tıkla IP adresinizi gizleyen bir vekil sunucu bulunuyor. Epic Privacy Browser herkese göre değil ama görevini yerine getirdiği kesin.

Kişisel bilgilerinizin tespit edilmesini önleyin

Bir diğer harika VPN aracı olan Spotflux (www.spotflux.com), web bağlantınızı şifreleyerek gezinti sırasında gizliliğinizi koruyor, sanki başka bir konumdan bağlantı kurmuş gibi görünmenizi sağlıyor. Ücretsiz sürümü reklam destekli ve bazı hız kısıtlamaları var ama kota sınırı yok. Yıllık

29,95 dolar fiyatlı Premium sürümse reklamlar, tanımlama bilgisi ve kötü amaçlı yazılımlar gibi can sıkıcı sorunlarla karşılaşmanızı engelliyor; iOS ve Android cihazlarda da çalışıyor.

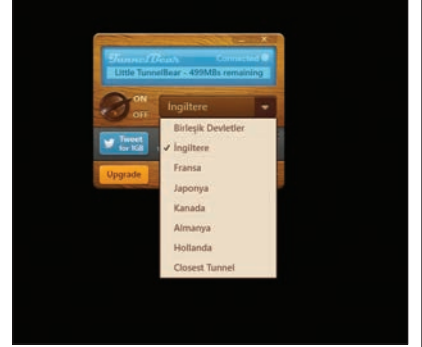
Epic Privacy Browser'a geçin

Adından da anlaşılabileceğiniz üzere Epic Privacy Browser (www.epicbrowser.com)

MINİ ATÖLYE

TunnelBear ile internette kimliğinizi gizleyerek gezinin

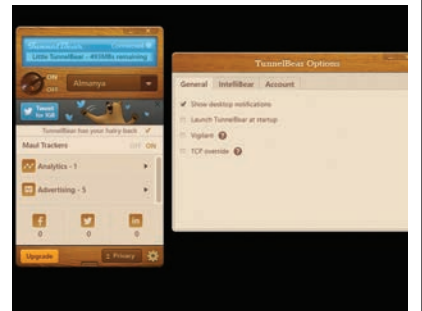
1 "Oradaymış gibi" görünmek istediğiniz ülkeyi seçmek için aşağı oka tıklayın. Birleşik Devletler, İngiltere, Kanada, Almanya, Japonya, Fransa ve Hollanda arasından seçim yapabilirsiniz. Programın yeni ülkenize bağlanması için On/Off düğmesini On konumuna getirin.

2 Gizlendiğinizden emin olmak için www.whatismyip.com adresini ziyaret edip kontrol edebilirsiniz. Site, algıladığı sahte IP adresini ve konumu gösterecektir. İnternette gezinirken kaç MB trafiğiniz kaldığını "XX remaining" satırında görebilirsiniz. Kimliğinizi gizlemenize gerek kalmadığında TunnelBear'i Off konumuna getirin.

3 Gizlendiğinizden emin olmak ve Privacy düğmesine tıklayın. Bu özellik; analiz, reklam ve sosyal ağ izleyicilerinin kaç kere engellendiği gösterilir. Çarka tıklayıp Settings'e girerek, TunnelBear yeniden bağlanmaya çalışırken gerçekleştirilecek veri sızıntılarını engelleyen Vigilant modunu açabilirsiniz.

MOBİL DÜNYADA GİZLİLİĞİNİZİ KORUYUN

Uygulamaların kişisel verilerinize erişmesini engelleyin

Android cihazlarda yüklü uygulamaların pek çoğu haberiniz olmadan kişisel bilgilerinizi toplayabilir. Mükemmel bir program olan Malwarebytes Anti-Malware (bit.ly/malware203), hangi uygulamaların kullanıcı hesapları, takvim, güvenlik ayarları, depolama, metin mesajları, konum ve kişisel bilgilere erişimi olduğunu gösteriyor. Ayrıca hangi uygulamaların

aramaları izleyebildiğini, donanımı kontrol ettiğini, size paraya mal olduğunu ve ağınıza erişebildiğini gösteriyor. Bulgular sizi çok şaşırtabilir. Uygulama ayrıca güvenlik ayarlarınızı kontrol ediyor ve geliştirmek için önerilerde bulunuyor.

Malwarebytes Anti-Malware Mobile'in nasıl kullanılacağını bu ayki "Nasıl yapılır?" sayfalarımızda anlattık.

Mobil iletişiminiz size özel kalsın

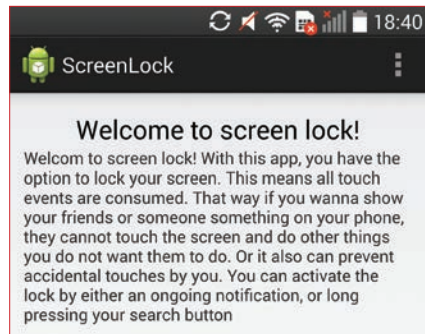
NSA bilgisayarlarımızı takip ettiği gibi telefonlarımızı da izliyor. Büyük ihtimalle iletişiminizi izleyen veya izleme olasılığı olan yerli ve yabancı başka kurumlar da var. İşinize burnunu sokmak isteyenleri engellemek istiyorsanız, gönderdiğiniz metin, fotoğraf, video, ses kaydı ve PDF'leri kimlerin görebileceğini kontrol etmenizi sağlayan bir iOS ve Android uygulaması olan Wickr'ı (www.mywickr.com) yükleyebilirsiniz. Askeri düzeyde (AES-256, ECDH521, RSA4096 ve TLS) şifreleme yapan uygulama, dosyaların meta verilerini (konum, saat, kimlik bilgileri ve düzenlemeleri) siliyor, belirli bir sürenin ardından (varsayılan olarak 5 gün) mesajlarınızı ortadan kaldırıyor. Ancak bunun için iletişim kurduğunuz kişinin de Wickr'ı yüklemesi gerekiyor.

İnsanların telefonunuzda neleri görebileceğini belirleyin

Sizin de başınıza gelmiştir: Tek bir fotoğrafa bakması için telefonunuzu arkadaşınıza uzatırsınız ama sonra bir bakarsınız

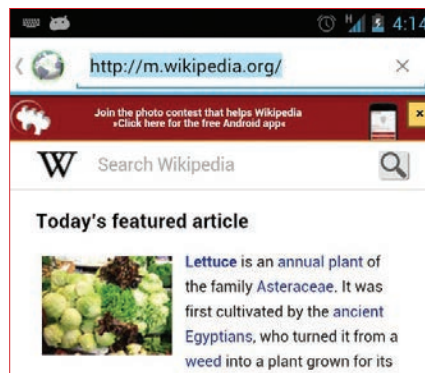
arkadaşınız ki tüm fotoğraf arşivinize göz atıyor. Bu can sıkıcı durumun da gizlilik ihlali olduğu söylenebilir. Telaşa telefonunuzu kapmak yerine Android için Screen Lock'u (bit.ly/screen203) kullanarak görmelerini istediğiniz fotoğraf dışında hiçbir şeye göz atamamaları sağlayabilirsiniz. Uygulamayı APK dosyasından yüklemeniz gerekiyor. (Google Play'de mevcut değil.)

Uygulamayı yüklemek için telefonunuzda Ayarlar'a girin, Güvenlik menüsüne gelip "Bilinmeyen Kaynaklar" seçeneğini işaretleyin. Bu seçeneği Güvenlik'te bulamazsanız Uygulamalar'a bakın. Ardından web sayfasındaki QR kodunu tarayarak veya APK'yi doğrudan indirerek uygulamayı yükleyebilirsiniz.

Orweb ile Android'de rahatça gezin

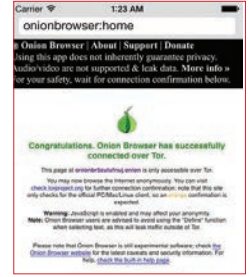
Orweb, Android için geliştirilmiş çok yararlı bir gizlilik odaklı tarayıcı. Uygulamayı Google Play'den (bit.ly/orweb203) yükleyebilir veya The Guardian Project (guardianproject.info) web sitesinden APK dosyası olarak indirebilirsiniz. Orweb tarama geçmişinizi saklamıyor, tanımlama bilgilerini kontrol etmenizi sağlıyor, web sitelerinin mobil olarak bağlandığını anlamaması için cihazınızı gizliyor. Gezinti sırasında kimlik bilgilerinizin gizlendiğinden emin olmak için Tor ağını kullanan uygulama, neredeyse tüm ağ kısıtlamalarını aşabiliyor.

iOS'te gizliliğinizi koruyun

iPhone veya iPad sahibiyse internete gizliliğinizi koruyarak ve kimliğinizi gizleyerek girmek için Onion Browser'ı (bit.ly/onion203, 1,99 TL) kullanabilirsiniz. Tor

bu özellikli web tarayıcısı, IP adresinizi gizliyor, gezintinizi şifreliyor, üçüncü taraf tanımlama bilgilerini engelliyor ve çevrimiçi izlemeyi durduruyor. Ayrıca sitelere bir iOS aygıtı üzerinden girdiğiniz gerçeğini bile gizleyebiliyor.

Kendini imha eden fotoğraflar gönderin

Eğer birine bir fotoğraf göndermeye çalışıyor ama uzun süre telefonlarında kalmasını istemiyorsanız Snapchat'i (www.snapchat.com) kullanabilirsiniz.

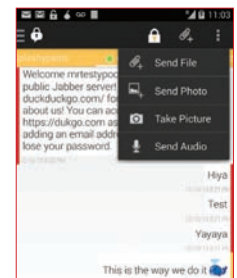
Gönderdiğiniz Snap'lerin ne süreyle (1 ila 10 saniye arası) görüntüleneceğini belirleyebiliyorsunuz. Bu sürenin ardından fotoğraflar hem gönderdiğiniz kişinin telefonundan hem de Snapchat

sunucularından siliniyor. Açıkçası fotoğrafı alan kişinin bir fotoğraf kaybolmadan önce ekran görüntüsü almasını engelleyen hiçbir şey yok. (Ekran görüntüsü alındığından "belki" haberdar olabilirsiniz ama bunu önleyemezsiniz.) Bu nedenle fotoğrafı sadece ekran görüntüsü almayacağına güvendiğiniz kişilerle paylaşmanızda fayda var. Uygulamanın iOS ve Android sürümleri bulunuyor.

ChatSecure ile "kayıt dışına" çıkın

ChatSecure (chatsecure.org), Facebook, Google Talk, Jabber ve OSCAR üzerinden arkadaşlarınızla sohbet etmenizi sağlayan basit bir anlık mesajlaşma uygulaması. iOS ve Android cihazlarla çalışan yazılım, gerektiğinde sohbetlerinizi kayıt dışına alabiliyor, isterseniz tüm sohbetleri gizli hale getirebiliyor. Konuşmalar aynı zamanda bağlantı kesildiğinde de otomatik olarak silinebiliyor.

GİZLİLİK AYARLARINIZI SIKILAŞTIRIN

GİZLİLİK AYARLARINIZI SIKILAŞTIRIN

Google'ın paylaşılan önerilerinden çıkın Google bu yılın başlarında profil adınızı ve fotoğrafınızı "paylaşılan öneriler" in yanında kullanabilmesine izin veren bir Hizmet Koşulları değişikliği yaptı. Bunlar, arkadaşlarınıza özel olarak uyarlanmış reklamlara benziyor. Örneğin tanıdığınız birisi Google Haritalar'da bir restoran aradığında, o restoranın reklamında daha önce sizin o restorana yaptığınız yorumu görebilirsiniz. Bu fikir hoşunuza gitmiyorsa bit.ly/oneri203 adresini ziyaret edip özelliği devre dışı bırakabilirsiniz. Halihazırda zaten bu ayar kapalı olabilir ama kontrol etmekten zarar gelmez.

Eski hesaplarınızı JustDelete.me ile silin

Zaman içinde, muhtemelen artık kullanmadığınız bir sürü çevrimiçi hizmete üye olmuşsunuzdur. Belki OneDrive'a geçtiğinizden bu yana hiç kullanmadığınız bir Dropbox hesabınız vardır. Belki de reddit'e kaydolmuş ama hiç paylaşım yapmamışsınız. Artık kullanmadığınız hizmet hesaplarını silerek size ait kişisel bilgilerin saklandığı yerlerin sayısını azaltabilirsiniz. Zamandan tasarruf etmek istiyorsanız en ünlü site ve servislerdeki hesapların nasıl kapatılacağını gösteren JustDelete.me'yi (justdelete.me) ziyaret edebilirsiniz (açıklamalar İngilizce). Hesaplar renk kodlarıyla işaretlendiği için bir hesabı kapamanın ne kadar zor veya kolay olduğunu görebiliyorsunuz: Kolay için yeşil, zor için kırmızı ve imkânsız için siyah kullanılıyor. O an görüntülenmekte olan sitede bulunan bilgilerinizi nasıl silebileceğinizi gösteren bir Chrome uzantısı da (bit.ly/where203) var.

Facebook ayarlarınızı kontrol edin

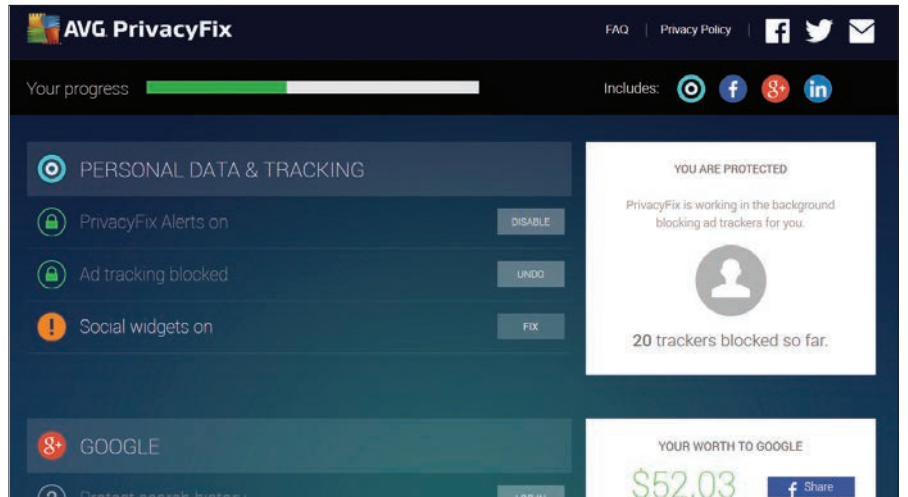
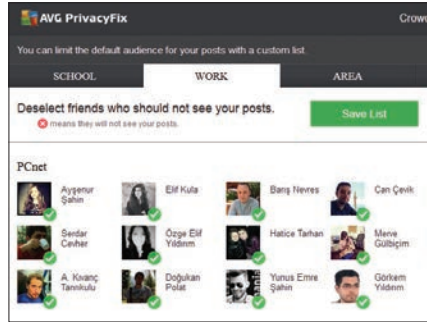
Facebook gizlilik ayarlarını sürekli olarak değiştiriyor. Bu yüzden, şu anda aslında istediğinizden çok daha fazla kişisel bilgi

paylaşıyor olabilirsiniz. Paylaşımlarınızı sadece arkadaşlarınız görüyor olabilir ama gizliliğe sizin kadar önem vermeyen arkadaşlarınızın duvarlarına yazdığınız mesajlar ne olacak? Son zamanlarda Facebook gizlilik ayarlarınızı kontrol etmediyseniz Gizlilik Ayarları ve Araçları sayfasını (bit.ly/facebook203) şimdi ziyaret edebilirsiniz. Burada kimlerin mesajlarınızı görebileceğini, size arkadaşlık isteği gönderebileceğini ve sizi bulabileceğini belirleyebilirsiniz.

AVG Crowd Control ile Facebook mesajlarınızı kimlerin gördüğünü kontrol edin

AVG CrowdControl (bit.ly/crowdcontrol335), Facebook durum güncellemelerinizi, videolarınızı ve fotoğraflarınızı kimlerin görebileceğini yönetmenize olanak sağlayan kullanışlı bir hizmet. İşe Facebook profilinizi tarayıp arkadaşlarınızı Okul, İş, Çevre ve Tümü şeklinde kategorilere ayırmakla başlıyor. Tek yapmanız gereken mesajlarınızı görmelerini istemediğiniz (ama arkadaşlıktan çıkartmadığınız)

arkadaşlarınızı seçmek ve herhangi bir şey paylaşmadan önce açılan menüden "My Crowd (AVG PrivacyFix)" seçeneğini seçmek. Böylece örneğin işinizle ilgili şikâyet etmek istediğinizde bu uygulamayı kullanıp patronlarınızı alıcılar listesinden çıkartabilirsiniz.

Crowd Control özelliği AVG PrivacyFix'e dahil edilmiş durumda ama Facebook uygulaması olarak da kullanabilirsiniz.

AVG PrivacyFix ile sosyal ağlarınızın güvenliğini sağlayın

AVG PrivacyFix (www.privacyfix.com), tarayıcınızda, akıllı telefonunuzda ve tabletinizde kullanabileceğiniz, Facebook ve LinkedIn gibi sosyal ağları daha özel hale getiren ücretsiz bir araç. Ayrıca Google'ın sizin hakkınızda topladığı bilgileri sınırlandırıyor, hangi sitelerin e-postanızı paylaşabileceğini gösteriyor, sizleri kimin internette izlediğini ve bu kişileri nasıl engelleyebileceğinizi gösteriyor. Uygulama 1200'den fazla izleyiciyi engelleyebiliyor. AVG, PrivacyFix'i geçen yıl satın aldı ve o günden bu yana birkaç yeni özellik ekledi. Bunlar arasında Android için Wi-Fi Do Not Track özelliği de bulunuyor. ■

Telefon kamerasınız için gizli yöntemler

Telefonunuzdaki veya tabletinizdeki lens sadece güzel fotoğraflar çekmek için değil. Mobil cihazınızda kullanabileceğiniz 9 farklı yöntemi daha açıklıyoruz.

Gözetleme sistemi kurun

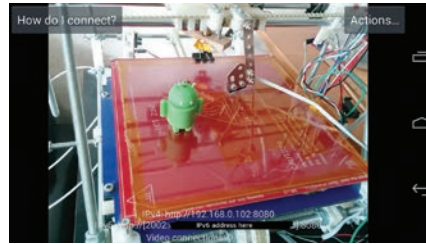
Eğer fazladan kullanabileceğiniz Android telefonunuz veya tabletiniz varsa (Android 1.2 veya üstü olmalı.) IP Webcam uygulamasını kullanarak cihazı ev gözetleme sistemine dönüştürebilirsiniz (bit.ly/ipwebcam203). Cihazınızı uygun bir noktaya yerleştirdikten sonra nerede olursanız olun, masaüstü yazılımı, web sitesi veya akıllı telefonunuz üzerinden kamerayı canlı yayımla izleyebilirsiniz.

Telefonunuzun pilinin hemen bitmesi istemiyorsanız uygulamayı kullanarak yayının düşük çözünürlükte olmasını ayarlayabilirsiniz veya telefonunuz prize bağlıysa aynı şekilde çözünürlüğü artırabilirsiniz.

iOS ve Adroid uyumlu Bambuser ise (bambuser.com), canlı aktarıma çok daha eğlenceli bir yaklaşım getiriyor. Bu uygulama sayesinde telefonunuzu verdiğiniz parti sırasında bir web kamerasına çeviriyorsunuz ve arkadaşlarınızı ve ailenizi sizinle çevrimiçi olarak etkileşimli görüşmeye "davet" edebiliyorsunuz. Yayın akışını herkese açık veya gizli yapabilir, isterseniz Facebook üzerinden de paylaşabilirsiniz.

Android için DroidCam Wireless Webcam (bit.ly/droid203) ise Wi-Fi veya USB üzerinden çalışarak telefonunuzun

kamera ve mikrofonu aracılığıyla yüksek kalitede kayıtlar almanızı sağlıyor fakat uygulamanın bilgisayar yazılımını da yüklemeniz gerekiyor. (Yazılımı www.dev47apps.com adresinden ücretsiz edinebilirsiniz.)

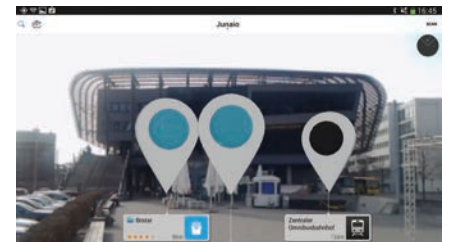

Gözle görünmeyen şeyleri görün

"Artırılmış gerçeklik" çok akılda kalıcı bir fikir için pek de akılda kalan bir isim değil. Bu kavramı çok temel anlamda "görünmeyen şeyleri görmek" olarak açıklayabiliriz. iOS ve Android uyumlu Junaio (bit.ly/junaio203) ve Layar (<http://bit.ly/layarapp203>) adlı artırılmış gerçeklik uygulamaları telefonunuzun GPS'ini kullanarak çıplak gözünüzle göremeyeceğiniz şeyleri ortaya çıkartır. Örneğin en yakın ATM veya park alanı gibi şeyleri, hatta dükkânlardaki indirimler ve yerel etkinlikler gibi fiziksel olmayan öğeleri de bu şekilde fark edebilirsiniz. Telefonunuzun kamerasını

ana caddelerden birine doğru çevirin ve uygulamanın o an ulaşılabilir durumdaki kullanılabilir bilgileri sokağın üzerinde göstermesini izleyin.

Oyun uygulamaları da, artırılmış gerçekliğin potansiyelini ortaya çıkarmada oldukça hızlı davrandılar. iOS için BallStrike (bit.ly/ball203), ekranınıza doğru topların fırlatıldığı ve yolunuzdan çekmek onları tekmelemeniz gereken Wii tarzı bir oyun. SpecTrek (bit.ly/spec203) ve Zombie, Run! (bit.ly/zombie203) gibi Android oyunları ise telefonunuz kendi doğal çevrenizden oluşan haritada A noktasından B noktasına giderken, karşılaştığımız hayaletlere, zombilere ve diğer kötü yaratıklara tutmanız üzerine kurulmuş oyunlar. Sokakta bu oyunları oynarken üzerinize çevrilen garip bakışları fark edebilirsiniz ancak iki oyunu oynamak da oldukça eğlenceli. Play Store'da yazılan bir yorumun da belirttiği üzere:

“sanki gerçek hayatta Pac Man oynar gibi”.

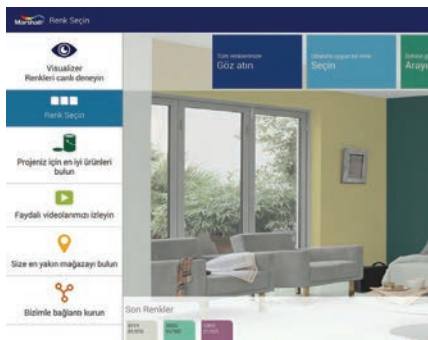
Telefon hırsızını suçüstü yakalayın

Kameranızı kullanarak hırsız yakalamak bile mümkün! Ücretsiz bir uygulama olan LockWatch (bit.ly/lock203), Android telefonunuzda yanlış bir şifre girildiği anda çekilen fotoğrafı ve fotoğrafın çekildiği GPS konumunu size e-postayla yolluyor. Fotoğraf sessizce ve görünmeden telefonunuzun ön kamerasıyla çekiliyor ve uygulama sadece gerektiği zamanlarda otomatik olarak çalışmaya başlar, yani sürekli çalışır halde bırakmanıza gerek yok. Bu uygulamanın en büyük rakibi Gotya'nın (bit.ly/gotya203) fiyatı 8,99 TL ve fotoğrafın yanında size Google Haritalar bağlantısı da yolluyor.

Hayalinizdeki evi planlayın

Hiç evinizdeki mobilyaları yapı marketlerden birine götürüp, onun rengine uyan bir boya rengi bulmayı dilemiş miydiniz? iOS ve Android uyumlu Marshall Visualizer, ücretsiz bir renk eşleştirme uygulaması. Telefon veya tabletinizi odanıza doğrultarak Marshall renklerini duvarlarınıza yansıtabilirsiniz. Beğendiğiniz renkleri kaydederek arkadaşlarınızla da paylaşabilir, o boyayı bulabileceğiniz en yakın bayiye öğrenebilirsiniz.

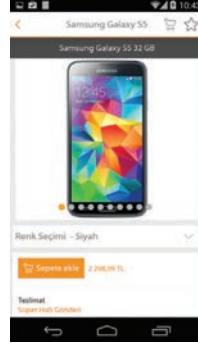
Artırılmış gerçekliğin “kendin yap” amaçlı kullanımı giderek artıyor. Floor Plan Creator (bit.ly/floor203) ve Homestylers (bit.ly/home203), odanızı 3 boyutlu olarak kaydetmenize ve içine sanal nesneler koyarak ideal evinizi planlamanıza olanak sağlayan uygulamalar. Ortaya çıkan sonuçtan hoşlanmazsanız tek bir parmak hareketiyle eski odanıza yeniden kavuşabilirsiniz. Floor Plan Creator'ın nasıl çalıştığını görmek için YouTube videolarına göz atabilirsiniz (bit.ly/floor203).

Alışveriş yaparken tasarruf edin

Bir dahaki sefer bir mağazada bir ürünü alıp almayacağınıza karar verirken iOS ve Android uyumlu Hepsiburada uygulamasını çalıştırarak ürünün barkodunu kameranızla tarayın. Böylece ürünün hepsiburada.com'da daha ucuz olup olmadığını anında öğrenebilirsiniz.

Birden fazla sanal mağazada arama yapmak istiyorsanız Android'de Barkonot uygulamasını (barkonot.com) deneyin.

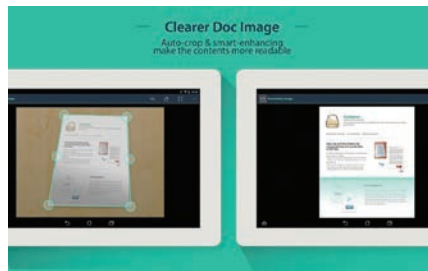
Ünlü fiyat arama motoru akakce.com'un kendi mobil uygulaması yok ama başka barkod okuyucularla nasıl kullanıldığını bit.ly/akakce203 adresinden öğrenebilirsiniz.

Belgelerinizi dijital hale getirin

Çekmecelerinizi dolduran fazlalıklardan kurtulun ve CamScanner (www.camscanner.net) sayesinde telefonunuzu güçlü bir tarayıcı haline getirerek kâğıtsız bir dünyaya geçiş yapın. Belgelerinizi daha rahat dosyalamanız adına onları birleştirebilir, etiketleyebilir ve notlar ekleyebilirsiniz. Hatta OCR (Optik Karakter Tanıma) yardımıyla tüm yazılarınız da aranabilir durumda olacak. Uygulamayı Android, iOS ve Windows Phone telefonlarda ücretsiz olarak kullanabilirsiniz.

Digital Receipts (proximiant.com), buruşturulmuş fişleriniz içinde arama yapabileceğiniz, onları bir araya getirebileceğiniz ve gider raporları oluşturabileceğiniz dijital dosyalara dönüştürmenize olanak sağlar. Handy Scanner (bit.ly/handy333) ise taradığınız belgeleri veya fotoğrafları yazdırılabilir PDF'lere çevirip e-posta olarak paylaşabilecek veya otomatik olarak Dropbox'a kayıt edilebilecek biçimlere dönüştürebilir.

Notlarınızı çizim ekleyin

Mobil notlarınıza resimler ekleyerek yazının gücünü hızlı anlaşılan görsellerle birleştirin.

Android için Fast Photo Notes (bit.ly/fast203) uygulamasıyla çektiğiniz fotoğraflara ve galerinizdeki fotoğraflara notlar ekleyebilirsiniz. Uygulama ayrıca

fotoğraflarınızı listeler ve panorama haline getirir, onları değişik biçimlerde kaydetmenize yardımcı olur.

Android ve iOS uyumlu Evernote (evernote.com) içindeki fotoğraf notları, uygulamanın en kullanışlı özelliklerinden biri. Metin, etkinlik afişi, otobüs saatleri veya dergi makalesi gibi içinde yazı olan herhangi bir şeyin fotoğrafını çektiğinizde Evernote yazıyı algılar ve aranabilir hale getirir. Fotoğraf makineniz ve Evernote birlikte çalışınca notlarınızı derlemeniz çok daha kolay olacak.

Fotoğraf negatiflerini telefonunuzla tarayın

Eski 35 mm fotoğraf negatiflerinizi Android için Helmut Film Scanner (bit.ly/helmut203) ile kurtarabilirsiniz. Bu iş için pahalı donanımlara da

ihtiyacınız yok, tek yönde ışık veren bir ışık kaynağı yeterli olacaktır. Hatta pencereden gelen parlak bir güneş ışığı veya boş beyaz ve ışık değeri artırılmış bir bilgisayar monitörü bile işinizi görür. Taradığınız fotoğrafı uygulamadaki araçları kullanarak düzenleyebilir veya bilgisayarınıza yükleyerek düzenleme işlemini orada yapabilirsiniz.

Google'da fotoğraflarla arama yapın

Google Goggles (bit.ly/goggles203), Google'ın ürettiği en iyi fikirlerden biri. Uygulamanın temel işlevi Google'da fotoğrafla arama yapmanızı sağlamak ve bu bir ürün, resim, bir tabak yemek veya herhangi başka bir şey olabilir. Program ayrıca daha önce anlattığımız barkod okuma ve taranmış yazıyı OCR teknolojisi kullanarak çevirme gibi bazı şeyleri de yapabilmekte. Fakat Goggles'in en etkileyici özelliği pek de açık değil. Uygulama ünlü yerleri, kitap ve DVD kapaklarını tanıyabiliyor; eğer insanların kartvizitlerini tararsanız onları kişi listenize ekleyebiliyor, Sudoku bulmacalarını çözebiliyor, hatta tercüman olarak görev yapabiliyor. Varsayılan ayarlarda belirlenen dilde olmayan bir görseli veya yazıyı kameranızla aldığınızda Google size çeviriyi sunacaktır. Eğer tatildeyseniz ve bir restoranda menüye bakıyorsanız oldukça kullanışlı olabilir. Türkçe desteği de var. ■

WebSite X5 Home 10 ile web sitenizi kurun

PCnet'in hediyesi Türkçe WebSite X5 Home 10 ise hiç kodlama yapmadan basit web siteleri hazırlayabilirsiniz.

Incomedia firması tarafından geliştirilen WebSite X5 yazılımı, hiçbir programlama ve tasarım bilgisi gerektirmeden, profesyonel web siteleri kurmanıza olanak tanıyor. WebSite X5'in farklı özelliklere sahip çeşitli sürümleri olmasına rağmen, hepsinin ortak noktası yalnızca 5 adımda web sitesi kurmanıza olanak sağlamaları.

Bu ay dergimizle hediye ettiğimiz WebSite X5 Home 10 sürümüyle kısa süre içinde giriş düzeyinde web siteleri oluşturabilirsiniz. Daha profesyonel web siteleri oluşturmak arzusundaysanız gelişmiş Website X5 Evo 10 sürümünü PCnet'e özel indirimle nasıl alacağınızı da göstereceğiz. Ücretsiz WebSite X5 Home'un öne çıkan özellikleri şöyle:

- Sınırsız site oluşturabilme
- Site başına maksimum 25 sayfa
- 250 hazır web sitesi şablonu
- Metin, resim, video, ses ve Flash animasyon ekleme
- Kendi düğmelerinizi tasarlama
- Sosyal ağ düğmeleri ve kutuları ekleme
- FTP motoru

Adım adım Web sitenizi oluşturun

1 Tam sürüm WebSite X5 Home 10'u kurmak için öncelikle size özel lisans numaranızı almanız gerekiyor. Bunun için bit.ly/pcnetwebsite adresin girin. Sayfanın ortasına bir kez tıkladığınızda form etkinleşecek. Forma ad, soyadı, şifre ve ülke bilgilerinizi girerek kaydolun. E-posta adresinize gelen onay linkine tıklayarak hesabınızı doğrulayın. Şimdi yeniden bit.ly/pcnetwebsite adresine girdiğinizde lisans numaranız karşınıza gelecektir. Bu numarayı kaydedin.

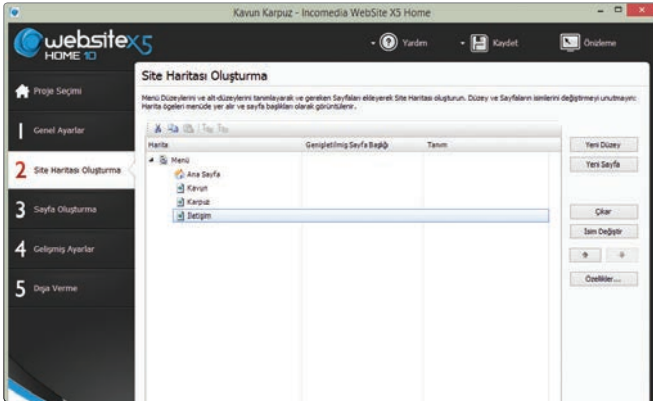
2 PCnet DVD'sinden WebSite X5 Home 10'u kurun. Kurulum bitince karşınıza Lisans Aktivasyonu ekranı gelecek. Önceki adımda aldığınız lisans anahtarınızı ve e-posta adresinizi buraya yapıştırın veya yazın. Lisans anahtarınızı kaybederseniz bit.ly/pcnetwebsite adresine sağ taraftan giriş yaparak yeniden alabilirsiniz. Sonraki adımda kullanıcı adınızı (e-posta adresiniz) ve şifrenizi girmeniz istenecek. Tüm bilgileri girdiğinizde aktivasyon işlemi tamamlanacak.

3 Artık WebSite X5 Home'u çalıştırabilirsiniz. Karşınıza gelen ilk ekranda tanıtıcı bilgiler yer alacak. İsterseniz bunları inceledikten sonra sitenizi kurmaya başlamak için sağ alt köşedeki "Başla" düğmesine tıklayın. Karşınıza "Proje Seçimi" ekranı gelecek. Projenize bir isim verdikten sonra "Sonraki" düğmesine tıklayın. Hazırladığınız projeleri daha sonra düzenlemek için onları yine bu ekrandan seçmelisiniz.

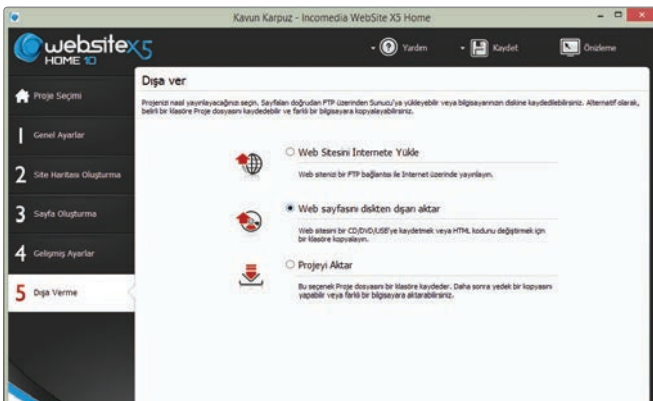
4 Sonraki ekranda sitenizle ilgili temel bilgileri girmeniz gerekiyor. Sitenizin adresi henüz belli değilse "Web Sitesi Adresi" kısmına tahmini bir adres yazabilirsiniz. Unutmayın ki WebSite X5 Smart bu adresi sizin için almıyor, alan adını herhangi bir firmadan kendiniz almanız gerekiyor. Bilgileri girip "Sonraki" düğmesine tıklayarak sitenize uygun bir tasarım şablonu seçin. Kullanabilecek 250 hazır şablon var.

5 Bir sonraki aşamada sitenizin üstbilgi ve altbilgi kısımlarını düzenleyebilirsiniz. Şablonla birlikte gelen üstbilgi görselini değiştirebileceğiniz gibi, üzerine yazı veya resim ekleyebilirsiniz. Bu adımı geçince site haritanızı oluşturacaksınız. Varsayılan olarak üç sayfa geliyor. Bu sayfaları seçip "İsim Değiştir" diyerek kendi istediğiniz isimleri verebilirsiniz. Bu isimler aynı zamanda sitenizin menüsünde görünecek.

6 "Sayfa Oluşturma" adımı karşınıza 2x2'lik bir hücre yapısı geliyor. Araç çubuğundaki satır/sütun ekleme düğmeleriyle bunları artırabilir ya da azaltabilirsiniz. Sağdaki bölmeden metin, resim, video ve ses, sosyal ağ, harita, Flash animasyon nesnelerinden isteğinizi seçip o nesneyi koyacağınız hücreye sürüklemeniz yeterli. Nesneleri yerleştirdikten sonra içeriklerini girmek için nesne üzerine çift tıklayın.

7 "Gelişmiş Ayarlar" adımı sitenizin ana menüsü, açılır menü, stiller ve modeller üzerinde değişiklikler yapabilirsiniz. Bunları tamamlayınca sitenizi kaydetmeye hazırsınız. 5. adıma geçerek sitenizi bir FTP sunucusuna yükleyebilir (Aynı bir hosting hizmeti almanız gerekiyor.), bilgisayarınıza kaydedebilir veya proje dosyası olarak kaydedebilirsiniz. Önerimiz "Web sayfasını diskten dışarı aktar" diyerek bilgisayarınıza kaydetmeniz.

8 WebSite X5 Home ile mümkün olandan daha gelişmiş siteler kurmak istiyorsanız WebSite X5 Evo 10 sürümüne terfi edebilirsiniz. 1 yıllık alan adı ve hosting'le gelen bu sürümde 1500 farklı şablon, mobil desteği, yeni multimedya nesneleri, blog, resim efektleri gibi özellikler var. Üstelik PCnet okurlarına özel Evo 10 sürümü 50 € yerine 39 € + KDV! Bu kampanyadan 30 Eylül'e kadar yararlanmak için bit.ly/pcnetev adresine girip "kupon kodu" olarak **0130NETWX** yazın.

Oyunları daha hızlı ve akıcı çalıştırın

Yeni donanım masrafına girmeden favori oyunlarınıza performans dopingi yapabilirsiniz.

Geliştiricilerin oyunlarını belirli donanımlara göre optimize ettiği oyun konsollarının aksine PC'lerde donanımlar ve özellikler büyük farklar gösteriyor. Bazılarında işlemci içinde yer alan grafik yongası, bazılarındaysa son derece hızlı PCIe tip ekran kartları yer alabiliyor. Sisteminizdeki durum ne olursa olsun, elinizdeki sistemden daha fazla saniye başına kare (fps) hızı elde etmenize imkân verecek genel ipuçları bir araya getirdik. Elbette en yeni FPS, MMORPG ya da yarış oyunlarını satın aldıktan ve buradaki ipuçlarını denedikten sonra bile tamamen oynanamaz durumda olduklarına kanaat getirdiyseniz daha iyi donanımlar için harcama yapmanız gerekebilir. Bununla birlikte, yeni donanımlarda hiç ek

masraf yapmadan performansı fark edilir düzeyde artırabilirsiniz. İşte bunu sağlayacak beş ipucumuz...

1 Ekran kartınızın en yeni sürücüsünü indirin

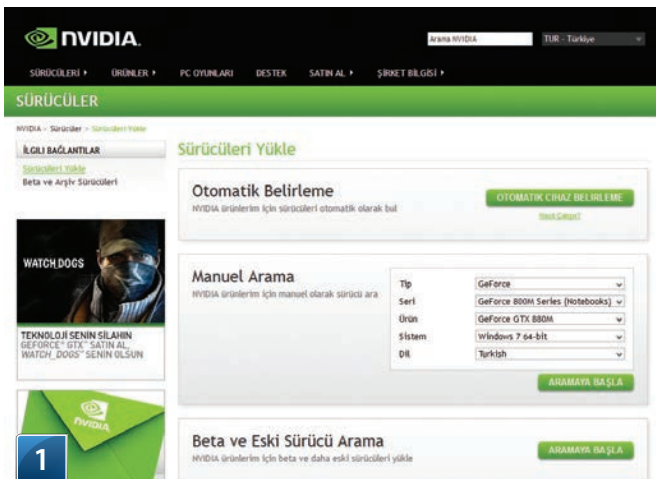
En iyi performansı elde etmek istiyorsanız eski sürücülerini kullanmak iyi bir fikir değil ama şaşırtıcı derecede fazla insan sürücülerini hiç güncellemiyor. Güncelleme çıktığında beliren uyarı pencereleri sayesinde günümüzde yenilikleri takip etmek çok daha kolay.

İlk olarak sahip olduğunuz ekran kartını tespit etmeli ve aynı zamanda bilgisayarınızda ki Windows sürümünü belirlemelisiniz. Bunun için Denetim Masası'nı açıp sağ üstteki arama kutusuna "aygıt yöneticisi" yazarak Aygıt

Yöneticisi'ni bulup çalıştırın. Ekran kartınızın adı "Görüntü bağdaştırıcılığı" listesinde görünecektir.

Hangi Windows sürümüne sahip olduğunuzu anlamak için Bilgisayar simgesine tıklayıp Özellikler'e girin (veya "Denetim Masası > Sistem ve Güvenlik > Sistem"e tıklayın). Açılan pencerede Windows sürümüne sahip olduğunuzu ve 32 bit mi yoksa 64 bit mi olduğunu görebilirsiniz.

Ardından en yeni sürücülerini indirmek için ekran kartınızın yonga seti üreticisinin sitesine girin. Bu üretici AMD, NVIDIA veya Intel olabilir. ASUS, MSI, GIGABYTE gibi kart üreticilerinin sitelerine girmeyin. Sitedeki "sürücü indirme" bölümünü bulup kart modelinizi ve işletim sisteminizi seçin. Sürücüyü indirip kurun ve

bilgisayarı yeniden başlatın. Oyuna bağlı olarak sadece sürücü güncellemesiyle bile %30'a varan performans artışı elde edebilirsiniz çünkü genellikle her ay güncellenen ekran kartı sürücüleri son çıkan oyunlara özel iyileştirmeler içeriyor. Benzer biçimde oyuna ait bir güncelleme olup olmadığını kontrol edin. Oyunu Steam üzerinden aldıysanız otomatik güncellenecektir ama oyunu elle kurduysanız geliştiricinin sitesini kontrol edin.

Son olarak Windows'un da güncel olduğuna emin olun. Bu özelliği kendiniz kapatmadıysanız güncellemeler zaten otomatik yüklenir. Yüklenmiyorlarsa Başlat menüsünde (Windows 8'de Başlangıç ekranı) Windows Update'i aratıp çalıştırın.

2 Oyun ayarlarını iyileştirin

Sürücüleri güncellemek sadece belirli bir ilerleme sağlayacak. Saniye başına kare değerinde en büyük ilerlemeler oyun ayarlarını düzenleyerek ve görüntü kalitesinden ödün verilerek elde edilir. İdeal olarak oyunları monitörünüzün doğal çözünürlüğünde çalıştırmak isteyeceksiniz. Masaüstü bilgisayarların büyük kısmı 1920 x 1080 ve dizüstü bilgisayarlar genelde 1366 x 768 piksel ekran içeriyor. Monitörünüzün çözünürlüğünü öğrenmek için Windows 7 veya 8'de masaüstüne sağ tıklayıp "Ekran çözünürlüğü"nü seçebilirsiniz.

Seçilebilen en yüksek çözünürlük doğal çözünürlük (yanında "Önerilen" yazan) seçilmiş olmalı. Desteklenen en yüksek çözünürlükten emin olmadıysanız monitör modeli ve üreticisini yazarak Google'da arama yapabilirsiniz.

Çözünürlüğü düşürdüğünüzde saniyedeki kare sayısı artar ama çözünürlüğü bu Windows ayarlarından değiştirmeyin. Bunun yerine ilgili oyunu başlatın ve görüntü ayarlarına girin. Oranda oyun çözünürlüğünü ve diğer çok sayıdaki ayarı sadece o oyunu etkileyecek şekilde değiştirebilirsiniz.

Kenar düzeltme (anti-aliasing) özelliğine dikkat etmeniz şart. Bu özellik, oyundaki nesnelerin hoş görünmeyen tırtıklı kenarlarını düzeltir ama belli bir performans düşüşünü beraberinde getirir. Bu ayar için genelde ya kaydırma çubuğu ya da 2x gibi bir rakam görünür. Anti-aliasing özelliğini tamamen kapatıp oyunun nasıl görüldüğüne bakın.

Oyun hayli akıcıysa ayarı en düşük seviyede tekrar etkinleştirip performans ve kalite arasında ideal dengeyi bulana kadar kademeli olarak artırabilirsiniz.

Benzer durum, çizim uzaklığı (draw distance) ve gölgeler (shadows) gibi çoğu grafik ayarı için de geçerlidir. Gölgeler ve ışık efektleri performansı ciddi anlamda etkiliyor. En basit efektlerle yetinebiliyorsanız çoğu efekti kapatarak oynanamaz bir oyunu oynanabilir hale getirmeniz mümkün.

Sonuç olarak deneme ve yanılmadan oluşan bir süreç. Ekran kartınıza özel sürücü güncellemesi oyunun oynanabilir akıcılığa çıkarmıyorsa görüntü kalitesinden ödün vermeniz gerekecek.

NVIDIA ekran kartı sahipleri, hem bu iyileştirme ayarlarını hem de sürücü güncellemelerini otomatik yapan GeForce Experience yazılımını (bit.ly/gex203) kurabilir.

3 fps'nizi kontrol edin

Oyunda fps değerini gösteren bir sayaç varsa (Oyun ayarlarından etkinleştirmeniz veya FRAPS gibi bir program kurmanız gerekebilir.) oyunun ne kadar hızlı çalıştığını görebilirsiniz. Kabul edilebilecek en düşük değer 25 fps'dir. Bunun altına inilince görüntüde takılmalar olur.

Saniye başına kare sayısı, gerçekleşen aksiyona bağlı olarak değişir. O anda çok fazla aksiyon varsa fps ciddi oranda düşebilir. Bu yüzden bu tür durumlarda bile akıcı sonuç veren grafik ayarlarını bulmanız gerekiyor.

4 Donanımınızı overclock edin

Bunu tüm kullanıcılara önermiyoruz ama ne

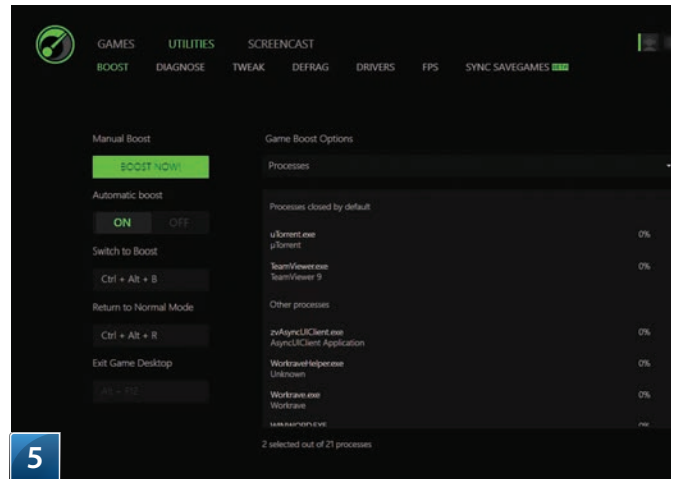
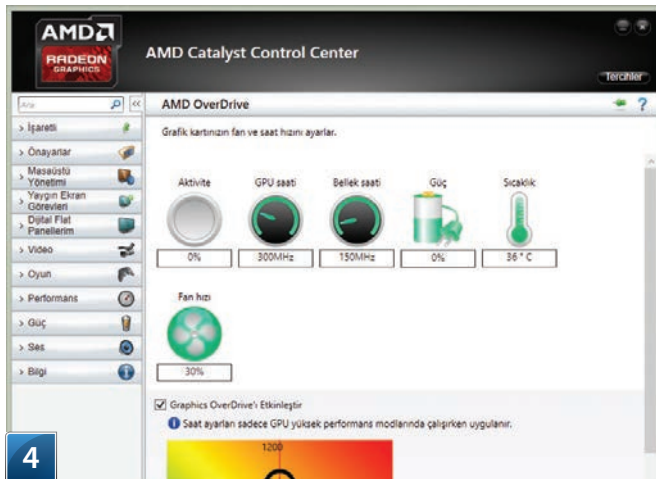
yaptığınızı biliyorsanız ve donanımı bozma riski olduğunu kabul ediyorsanız deneyebilirsiniz. İşlemci ve RAM'ler gibi ekran kartı da normalden daha hızlı çalıştırılabilir. Böylece ekstra fps elde etmeniz mümkün.

fps değerini artırmak istediğinize göre ilk hedef ekran kartı olmalı. Harici masaüstü ekran kartları bu yöntemle kayda değer performans kazanabiliyor ama dizüstü bilgisayarlar için önermiyoruz. Windows bildirim alanındaki sürücü simgesine çift tıklayarak ekran kartı denetim masasını açın ve performans ayarlarını bulun. Kafanıza göre ayarları kurcalamadan önce internette konuyla ilgili araştırma yapmanız öneririz. Alternatif olarak üçüncü parti yazılımlar kurmanız gerekebilir.

CPU ve RAM'i overclock etmek daha kolay çünkü gerekli ayarlar BIOS içinde karşınıza çıkıyor. Ayrıca anakart üreticiniz Windows üzerinden yapmanızı sağlayan ek yazılımlar da sunuyor olabilir. En iyisi anakart üreticisinin sitesini kontrol etmek.

5 PC'nizi iyileştirecek yazılımlar kullanın

Windows çalışırken çok sayıda program arka planda işler, bu programlar bellek ve işlemci kaynaklarınızı kullanır. Oyun performansını düşürmesi olası arka plan uygulamalarının açık olmadığından emin olmak için PC optimizasyon uygulamaları kullanabilirsiniz. Aynı zamanda geçici dosyaları silebilir, sabit disk birleştirebilirsiniz. (SSD'de birleştirme yapmayın.) Windows ile bazı optimizasyon araçları geliyor ama onların sizin adınıza çok sayıda işlem gerçekleştiren Razer Game Booster'i deneyebilirsiniz (razerzone.com/gamebooster). Windows Vista, 7 ve 8 ile çalışan sürüm dışında XP özel ayrı bir sürüm de var. ■

BİLGİSAYARINIZ ÇÖKMESİN

Kim demiş bilgisayarların çökmesi kaçınılmazdır diye? Bilgisayarınızın kilitlenmesini önlemek için neler yapabileceğinizi araştırdık.

Ne zaman bilgisayarınız beklenmedik bir şekilde kapansa, yaptığınız işleri kaybetme riskiyle karşı karşıyasınız demektir. Ayrıca bilgisayarınızı çökmenin ardından tekrar çalışır hale getirmek de zaman alan bir işlemdir. Bilgisayarlar eskisine göre daha güvenilir hale geldiler ama biz hâlâ onların bir yanlışla doğru sürüklenmesinden korkar haldeyiz. Aslında hiç çökmeseler ne kadar harika olurdu! Aslına bakılırsa bu gerçekleşmesi imkânsız bir dilek değil. Eğer bilgisayarınızın çökmesine neyin neden olduğunu biliyorsanız, bilgisayar o duruma sokan şeyleri yapmaktan kaçınmaya başlayarak olası sorunları engelleyebilirsiniz.

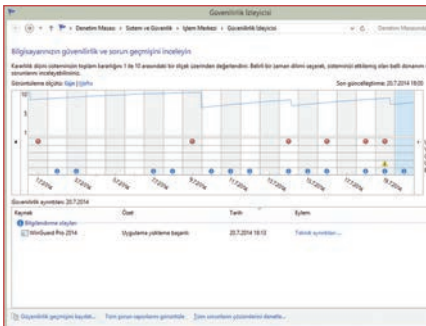
Uyumsuz donanımlar takmak, güvenilir yazılımlar yüklemek ve bilgisayarınızın tozla dolup taşmasına izin vermek her şeyin kötü gitmesine neden olacaktır. Bu yazımızda, bilgisayarınızı neredeyse tüm çökmelere karşı dayanıklı hale getireceğiz ve eğer yine de bir donmayla karşılaşırsanız onun üstesinden gelip bilgisayarınızı tekrar çalışır hale getirebilmek için kullanabileceğiniz en iyi araçlarla sizi tanıştıracaktır.

BİLGİSAYARINIZ NE KADAR GÜVENLİ?

Windows 7 ve 8 çökmelerin kayıtlarını tutar, bilgisayarınızın sorunları ve başına gelen olaylar 1-10 arasında puanlandırılarak hesaplanan güvenilirlik notu da bu kayıtların içinde yer alır. Bu kayıtları kullanarak bilgisayarınızın ne kadar güvenilir olduğunu görebilirsiniz. Windows 7'de güvenilirlik geçmişini görüntülemek için Başlat düğmesine basıp "güvenilirlik" diye aratın. Windows 8 kullanıyorsanız Windows+C tuşlarına basın, düğme çubuğundan Ara'yı seçin ve "güvenilirlik" diye aratın. Bilgisayarınızın karşılaştığı sorunlar hakkındaki bir grafik açılacak. Kırmızı çarpılar kritik olayları, sarı uyarı işareti yazılımın bir güncelleme sırasında sorun yaşadığını veya doğru çalışmadığını, mavi simge ise güncelleme bilgilerini gösterir.

Test amaçlı bilgisayarımızda bir programın güncellemelerini bir türlü yapamadığını ve başka bir programın da neredeyse her gün çıktığını fark ettik. Bu bilgi sayesinde adı geçen yazılımı tamamen kaldırmayı veya tekrar yüklemeyi düşünebilirsiniz.

Windows XP'de Güvenilirlik İzleyicisi gibi bir araç olmasa da Ctrl+Alt+Del tuşlarına basarak açabileceğiniz Görev Yöneticisi içindeki Performans sekmesinde bilgisayarınızın kaynaklarının ne kadar kullanıldığını görebilirsiniz. Görev Yöneticisi'ni Windows'un tüm sürümlerinde kullanabilirsiniz.

Güvenilirlik İzleyicisi'ni kullanarak bilgisayarınızdaki tekrarlayan sorunları görebilirsiniz.

Belleği neyin tükettiğini ortaya çıkarın

Sistem kaynaklarınızı neyin sömürdüğünü bulmak için de Görev Yöneticisi'ni kullanabilirsiniz. Bellek başlığına tıkladığınızda Görev Yöneticisi yapılan işlemleri kullanan bellek (RAM) miktarına göre sıralayacaktır. Testimiz sırasında 7 açık sekmesi olan Firefox belleğin büyük bir kısmını kendisi için kullanıyordu. Diğer bellek canavarları ise fotoğraf ve video düzenleme yazılımlarıyla oyunlardır. Eğer bilgisayarınız gerçekten çok yavaş çalışıyorsa muhtemelen belleği yetersizdir ve bu nedenle çalışan programlar çökebilir. Bellekte yer açmak için, çalışması

gerekmeyen programları seçip "Görevi sonlandır" düğmesine tıklayabilirsiniz.

Adı	Durum	%2 CPU	%41 Bellek	%0 Disk
Aurora (32 bit)		1,6	805,6 MB	0,1 MB/s
Adobe Photoshop CC 2014		10	244,9 MB	0 MB/s
ESET Service (32 bit)		10	128,7 MB	0 MB/s
WinPulse (32 bit)		10	67,1 MB	0,1 MB/s
Masafotlu Pencere Yöneticisi		10	63,1 MB	0 MB/s
Windows Gezgini		10	54,2 MB	0 MB/s
Adobe Flash Player 14.0.0 (32 bit)		10	46,7 MB	0 MB/s
Microsoft Word (32 bit)		10	37,6 MB	0 MB/s
Windows Gezgini (2)		10	33,7 MB	0 MB/s
Microsoft Windows Search Dis...		10	30,7 MB	0 MB/s
uTorrent (32 bit)		10	22,0 MB	0 MB/s

Görev Yöneticisi'ni kullanarak fazla bellek kullanan yazılımları kapatabilirsiniz.

Daha fazla sanal bellek kullanın

Eğer bilgisayarınızda yeterli RAM yoksa Windows programları çalıştırmak ve belgeleri kaydetmek için sanal bellek kullanacaktır. Windows'un kullanabileceği sanal bellek alanı da azsa sistem iyice yavaşlayacak ve eninde sonunda çökecektir. Bu nedenle yeni RAM alma şansınız yoksa bilgisayarınızda yeterli miktarda sanal bellek alanı olduğundan emin olmalısınız. Bilgisayarınızdaki sanal belleğin azaldığı konusunda uyarılar alıyorsanız kesinlikle sanal bellek ayarlarını incelemeniz gerekir. Hatırlatalım, sanal bellek sorunu yaşamıyorsanız bu ayarları kurcalamayın.

Sanal bellek ayarlarını değiştirmek için Denetim Masası'nı açıp arama kutusuna "Gelişmiş sistem" yazın ve "Gelişmiş sistem ayarlarını görüntüle"yi seçin. "Gelişmiş" sekmesinde "Performans" altındaki "Ayarlar"a tıklayın, "Gelişmiş" sekmesine geçin ve "Sanal bellek" altındaki "Değiştir"e tıklayın. "Tüm sürücülerde disk belleği dosyası boyutunu otomatik yönet" işaretini kaldırıp sanal belleğini artırmak istediğiniz sürücüyü seçin (Normalde C: sürücüsüdür) ve "Özel boyut"u işaretleyin.

"Başlangıç boyutu" en az mevcut bellek miktarı + 300 MB olmalıdır. "En büyük boyut" ise varsayılan olarak mevcut belleğinizin üç katıdır. Her iki değeri de daha yüksek değerlere çekerseniz

Sanal Bellek

☐ Tüm sürücülerde disk belleği dosyası boyutunu otomatik yönet

Her bir sürücü için disk belleği dosyası boyutu

Sürücü	Birim Etiket	Disk Belleği Dosyası Boyutu (MB)	Sistem Tarafından Yönetilen
C:	[PQI Air Bank]	3334 MB	Yok
D:			Yok
F:			Yok

Seçilen sürücü: C: 3334 MB

Kullanılabilir alan: 3334 MB

☒ Özel boyut:

Başlangıç boyutu (MB): 2400

En büyük boyut (MB): 8000

☐ Sistem yönetimi boyut

☐ Disk belleği dosyası yok

Tüm sürücülerin toplam disk belleği dosyası boyutu

En düşük: 16 MB

Önerilen: 4594 MB

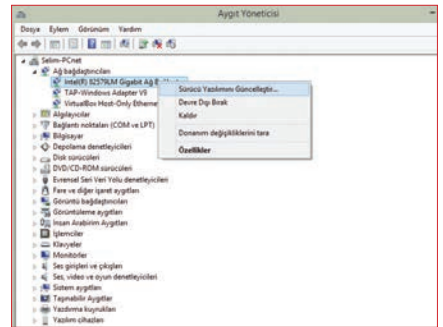
Ayarla

Doğru çalışabilmesi için bilgisayarınızın sanal belleğini artırın.

bilgisayarınızın kullandığı sanal bellek bitmeyecektir. Yaptığınız değişiklikleri uygulamak için Tamam'a tıklamanız yeterli olacaktır.

Sürücü sorunlarını düzeltin

Kötü yazılmış sürücüler donanımların düzgün çalışmasına engel olur, bileşenler için yazılan bu yanlış yazılımlar bilgisayarınızın çökmesine de yol açabilir. Aygıt Yöneticisi'ni kullanarak sürücü problemlerini kontrol edebilir ve ortaya çıkarmaları engelleyebilirsiniz. Windows 7'de veya 8'de Denetim Masası'na girip arama kutusuna "aygıt yöneticisi" yazın. Herhangi bir aygıtta sürücü sorunu varsa o aygıtın yanında sarı bir ünlem işareti belirecektir. (Ünlem görmek için başlıkları tek tek genişletmeniz gerekebilir.) Sorunu aygıtta sağ tıklayıp "Sürücü Yazılımını Güncelleştir"i seçtiğinizde Windows sizin için sürücünün yeni sürümünü arar. Eğer Windows uygun bir sürücü yazılımı bulamazsa aygıtın üreticisinin web sitesine veya www.techspot.com/drivers adresine bakmayı deneyebilirsiniz. Windows indirdiğiniz dosyanın sürücü olduğunu anlayacak ve yüklemeyi önerecektir.

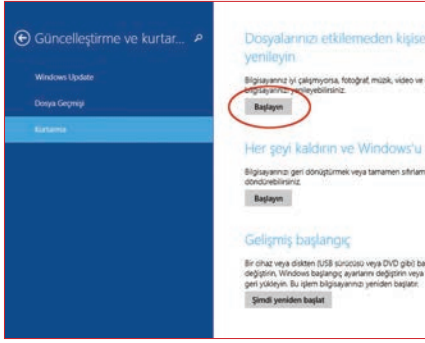

Donanımlarınızın sorun çıkarmaması için sürücülerinizin güncel olmasına özen gösterin.

Windows'u pürüzsüz hale getirin

Windows 8 kullanıyorsanız ve sisteminiz yavaşlamaya başladıysa Windows'u "yenilemeye" onu tekrar düzgün çalışır hale getirebilirsiniz. Yapacağınız işlem bilgisayarınızdaki hiçbir dosyayı silmeyecek ama performansı etkileyen riskli/şüpheli uygulamalar veya programlardan kurtulacak. Windows 8'i yenilemek, yüklediğiniz uygulamaları ve programları da sileceğinden onları tekrar yüklemeniz gerekecek.

Windows 8'i yenilemek için Windows+C'ye basıp Ara'yı tıklayın, arama kutusuna "yenile" yazın ve "Dosyalarınızı etkilemeden kişisel bilgisayarınızı yenileyin" satırına tıklayın. Kurtarma ayarları ekranında görünen ilk "Başlayın" düğmesine basın. Windows 8 gereken şeyleri birkaç dakika içinde hazırlayacak. Karşınıza gelen ekranda "İleri" deyin. Fotoğraflarınız, videolarınız ve diğer belgeleriniz olduğu gibi yerlerinde kalırken, yüklediğiniz uygulama ve programlar

Windows 8'i yenileyerek hatalı yazılmış uygulamaları silecek ve çökmeleri engelleyeceksiniz.

silinecek. Bunları kabul ediyorsanız "İleri" diyerek yenileme işlemini başlatabilirsiniz.

Windows XP ve 7'de böyle basit bir yenileme özelliği yok. Ayrıca biz de çok belirgin problemler olmadıkça işletim sisteminizi yenilemeyi veya baştan kurmayı önermiyoruz. Yine de son zamanlarda yüklediğiniz ve bilgisayarınızda sorun yaratan programlardan kurtulmak için Sistem Geri Yükleme aracını kullanabilirsiniz. Buna erişmek için Denetim Masası'na girip arama kutusuna "Sistem Geri Yükleme" yazın ve çıkan "Sistem dosyalarını ve ayarları geri yükleme" noktasından geri yükle'ye tıklayın. Windows, her program yüklediğinizde Geri Yükleme Noktası oluşturarak takvimde o

tarihi kalın harflerle gösterir. Hatalı çalışan programı yüklediğinizi düşündüğünüz tarihi seçip o tarihe dönerek programdan kurtulabilirsiniz. (Daha sonra yüklediğiniz şeyler de kaybolacaktır.)

Bilgisayarınıza epey önceden yüklediğiniz ama artık işinize yaramayan veya sorun yarattığını düşündüğünüz programları kaldırmak için Denetim Masası'na gidin, "Program kaldır" a tıklayın, ilgili programı işaretleyip "Kaldır" a tıklayın. "Onar" seçeneği varsa onu da deneyebilirsiniz. Onar seçeneğinin olmadığı durumlarda programı bilgisayarınızdan kaldırın ve eğer varsa daha yeni bir sürümünü indirip yüklemeyi deneyin.

Sabit diskinizde hata kontrolü yapın

Sabit disklerinizde zamanla bilgisayarınızın çökmesine neden olacak hatalar oluşabilir. Windows'la gelen araçları kullanarak sabit disklerinizin sağlığını kontrol edebilir ve olası sorunları önceden görerek meydana gelmelerini engelleyebilirsiniz. Windows 7'de sabit disk sürücülerini taramak için Bilgisayar'a girin, sürücünüze sağ tıklayıp "Özellikler > Araçlar > Şimdi denetle"ye tıklayın. "Dosya sistemi hatalarını otomatik düzelt" ve "Bozuk bölümleri tarayıp düzeltmeye çalış" kutuları işaretleyip Başlat deyin. Windows ana sabit diskinize siz bilgisayarınızı kullanırken erişemeyeceğini

söyleyecek. "Disk denetimini zamanla" deyip bilgisayarı yeniden başlatın. Windows 8'de ise "Bu bilgisayar"da sürücüyü sağ tıklayıp "Özellikler > Araçlar > Denetle > Sürücüyü tara"ya tıklayın.

Çökmelere pek sebep olmasa da sabit diskinizi derli toplu tutmanın bir yolu da düzenli olarak sabit diskinizi birleştirmektir. Windows 7 ve 8 bunu otomatik olarak yapıyor ama birleştirmeye ihtiyacınız olup olmadığını görmek için Windows 7'de Bilgisayar'da sabit diskinize sağ tıklayıp "Özellikler > Araçlar > Şimdi birleştir > Diski çözümle"ye tıklayın. Windows 8'de ise "bu bilgisayar"da sabit diskinize sağ tıklayıp "Özellikler > Araçlar > En iyi duruma getir"e tıklayın. "İyileştirme gerekiyor" yazan sürücüleriniz varsa "En İyi Duruma Getir"e tıklayın.

Sabit disk sorunları da bilgisayarınızın çökmesine yol açabilir.

BİLGİSAYARINIZ VİRÜSLER YÜZÜNDEN ÇÖKMESİN

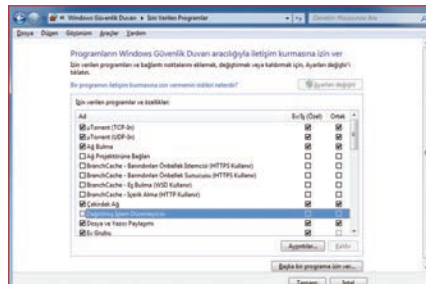
Kötü amaçlı yazılımlar bilgisayarlarınıza girecek yolları bulursa önemli işlevleri durdurur veya bilgisayarınızı tamamen ele geçirmeye çalışır. Böyle durumlarda bilgisayarınız çökebilir. Bunu engellemek için antivirüs programınızı sürekli olarak güncel tutmanız çok önemlidir. Modern antivirüs programlarının hepsi otomatik güncellenir ama bu ayarı kapattıysanız veya bir süredir internete bağlanmadıysanız antivirüs programınızı açıp "Güncelle" veya benzeri düğmeye tıklayın. Eğer bir süredir antivirüs programınız güncellenmediyse bilgisayarınıza sinsice bir şeylerin girip girmediğini anlamak için güncellenmeden sonra tam bir sistem taraması yapmanız faydalı olur.

Ardından, Windows Güvenlik Duvarı'nı veya güvenlik programınızın güvenlik duvarını kontrol ederek açık olduğundan emin olun. Windows 7 ve 8'de Windows Güvenlik Duvarı'nın çalıştığına bakmak için "Denetim Masası > Sistem ve Güvenlik > Windows Güvenlik Duvarı" bölümüne girin. "Windows Güvenlik Duvarı durumu"nun yanında "Açık" yazmalı.

Bazı programlar çalışmak için bilgisayarınızdaki bazı portların açılmasını isteyecektir. Artık kullanmadığınız ama bilgisayardan kaldırmak istemediğiniz programlarda bu portları kapatmanızı öneririz çünkü virüsler aynı portları

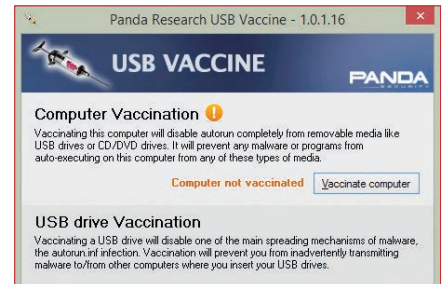
bilgisayarınıza giriş noktaları olarak kullanabilirler.

Açık portları kontrol etmek için Windows Güvenlik Duvarı'nı açın, "Bir programın veya özelliğin Windows Güvenlik Duvarını aşmasına izin ver" ve ardından "Ayarları değiştir" deyin. Güvenlik Duvarı'nı aşması gerekmeyen programların işaretlerini kaldırın. BitTorrent gibi dosya indirme programları kullandıysanız bunlar "İzin verilen programlar" listesinde olacaktır. Elbette internete erişmeye devam etmesini istediğiniz programların işaretini kaldırmayın. Ne işe yaradığını hatırlayamadığınız programların işaretini hemen kaldırmayın çünkü bunların bazıları önemli Windows özellikleri olabilir. Önce internete arama yaparak ne işe yaradığını öğrenin.

Windows Güvenlik Duvarı'nı geçilemez hale getirmek için kullanılmayan açık portları kapatın.

USB bellekler ve harici diskler bazen virüs barındırabilir, bu nedenle onları taramadan bilgisayarınızda çalışmalarına izin vermeyin. Eğer sürücüde virüs bulaşmış bir dosya varsa bilgisayara takıldığında otomatik çalışmaya ayarlanmış olabilir ve bu durum bilgisayarınızı çökertebilir. Antivirüs yazılımınız büyük ihtimalle taktığınız USB sürücülerini otomatik olarak tarıyordur (veya size soruyordur) ama böyle bir özelliği yoksa Panda USB Vaccine'i (**bit.ly/puv200**) kullanarak USB bellekleri "aşılabilirsiniz". Program kötü amaçlı yazılımları kaldırmaz ama onların bilgisayarınıza yüklenmesini engeller. Temiz bir belleği takıp sürücü harfini seçin ve "Vaccinate USB"ye tıklayın. Artık o belleği virüslü bir bilgisayara taksanız bile autorun dosyası değiştirilemeyecektir.

Panda USB Vaccine'i kullanarak USB belleklerin kötü amaçlı yazılımları yüklemesine engel olabilirsiniz.

BİLGİSAYARINIZIN AŞIRI ISINMASINI ENGELLEYİN

Bilgisayarınız çok ısındığında bileşenlerinin zarar görmemesi için kendini kapatır. Bilgisayarınızın aşırı ısınmakta olduğunu anlamak için bu yöntemleri deneyin.

Sıcaklığı kontrol edin

Bilgisayarınızın çok ısındığını gösteren en önemli işaret, fanların normalden daha hızlı ve daha gürültülü çalışması olacaktır. Bilgisayarınızın aşırı ısınmasına neden olan genel durumlar, fan ızgaralarının tıkanması ve bilgisayarınızın fan girişlerinden yeterince havayı içeri alabilecek bir yere konmamış olmasıdır. Dizüstü bilgisayarınızı fanlarının hava alışı engellenmeyecek şekilde yükseltilmiş bir alana koymak birkaç dakika içinde durumu düzeltecektir. Bilgisayarı halı, kanepe gibi tüylü ortamlar üzerinde tutmamaya çalışın. Gerekirse fanları açık kalacak şekilde bir kitapla yükseltin.

Masaüstü bilgisayar kullanıyorsanız kasanızdaki fanların duvara yaslanmadığından veya başka bir şeyle kapatılmadığından emin olun. Odanız -özellikle bu yaz aylarında- fazla sıcaksa muhtemelen bilgisayarınız da ısınacaktır. Klimanız yoksa bir kapı veya pencere açarak hava akımını artırmanız faydalı olabilir.

SpeedFan programıyla bilgisayarınızın sıcaklığını ölçebilirsiniz. bit.ly/speedfan203 adresinde girip "Download" başlığı altındaki "SpeedFan 4.49" linkine tıklayarak programı indirip kurun ve çalıştırın. (Dikkat: Program Windows 8.1'de Intel yonga setli bazı anakartlarla uyumsuz. Mavi ekran alırsanız yeni sürüm çıkana kadar kullanmayın.)

"Reading" sekmesi altında sabit diskinizin, ekran kartınızın ve işlemcinizin sıcaklığını görebilir, hangisinin aşırı ısındığını görebilirsiniz. Aşırı ısınan bileşenlerin yanında yanında alev işareti çıkacaktır. SpeedFan bilgisayarınızın veya dizüstü bilgisayarınızın neden fazla ısındığını söylemez ama bilgisayarınız

Basınçlı hava kullanarak dizüstü bilgisayarınızın içini güvenle temizleyebilirsiniz.

"Yüksek performans" planında çalışıyorsa ve SpeedFan işlemcinizin çok ısındığını söylüyorsa güç planını Dengeli olarak değiştirebilirsiniz. Bilgisayarınızı uzun saatler boyu kullandıysanız ve SpeedFan onun çok ısındığını söylüyorsa bilgisayarı yarım saatliğine kapatarak kendine gelmesine fırsat tanımanız iyi bir fikir olacaktır.

Toz bezlerini hazırlayın

Masaüstü bilgisayar kasası içinde biriken tozlar bilgisayarın çalışmasını tamamen durdurabilir. Bu nedenle tozlardan kurtulmalısınız. İnternette veya yapı marketlerinden alabileceğiniz basınçlı hava spreyi ve bir parça pamukla bu işi halledebilirsiniz. Bilgisayarınızı kapatıp arkadaki güç kablосunu çekin. Kasanızın kapağını dikkatlice açın. İçerideki bileşenlere dokunmamaya özen göstererek basınçlı hava yardımıyla tozları uzaklaştırın ve pamuk (veya pamuklu bez) kullanarak fan pervanelerini temizleyin.

Hava spreyi ve pamukla dizüstü bilgisayarınızın üzerindeki ve fan ızgaralarındaki tozlardan da kurtulabilirsiniz ama dizüstü bilgisayarın içini temizlemek kolay değildir. Dizüstü bilgisayarınızı temizlemek veya yükseltmek için açmanız, onu garanti kapsamından çıkaracaktır. Bu durum sizi endişelendirmiyorsa veya bilgisayarınız garanti süresini geçtiyse kasayı açıp içini temizlerken çok dikkatli olun. Elinizde bakım kılavuzu olmadan dizüstü bilgisayarınızı açmanızı önermiyoruz. Repair4Laptops sitesinde (bit.ly/repair203) kendi makinenizin kitapçığını bulma şansınız var.

Yeni bir fan ekleyin

SpeedFan masaüstü bilgisayarınızın çok ısındığını söylüyorsa bileşenleri daha verimli soğutmak adına bilgisayarınıza bir fan daha ekleyebilirsiniz. Büyük ihtimalle kasanızın arka tarafında ek bir fan takmak için uygun bir alan ayrılmıştır. Bu ızgaranın üzerindeki vida deliklerinin arasındaki mesafeyi ölçerek hangi boydaki fanı

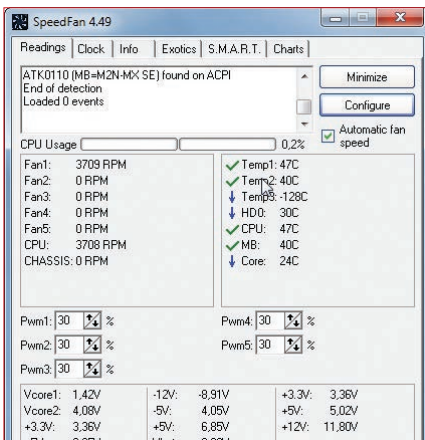
alacağınıza karar verebilirsiniz. Eğer mesafe 72 mm ise 80 mm'lik bir fana ihtiyacınız var demektir, ölçünüz 105 mm ise 120 mm'lik fan almanız gerekir. Bu boyutlardaki iyi bir fanı online teknoloji mağazalarından 30-40 TL'ye alabilirsiniz.

Bilgisayarı kapatın ve yeni fanı takmak için kasayı açmadan elektrik bağlantısını kesmeyi unutmayın. Önceden ölçtüğünüz ızgaranın bulunduğu yere fanı yerleştirin. Vida delikleri kasadakilerle uyumsuzsa yanlış büyüklükte bir fan aldınız demektir. Fanı yerleştirirken, hava akışının yönünü gösteren okun bilgisayardan dışarı doğru baktığından emin olun.

Fanı vidaladıktan sonra bilgisayara bağlamanız gerekiyor. Elinizdeki fanın kablosu 4 iğneliyse güç kaynağından gelen uygun kabloya doğrudan bağlayabilirsiniz. Güç kaynağına bağlayamıyorsanız muhtemelen daha küçük bir bağlantı ucu vardır ve anakarta bağlanıyordu. Bu durumda, anakart üzerinde FAN veya REAR FAN yazılı 4 iğneli bağlantı noktasını kullanın. Her şey bağlandıktan sonra bilgisayarınızın parçalarını yerine takabilirsiniz.

Hava akışını iyileştirmek için bilgisayarınızın kasasına bir fan daha ekleyebilirsiniz.

SpeedFan ile bilgisayarınızın çok ısınmış olup olmadığını veya hızla ısınıp ısınmadığını anlayabilirsiniz.

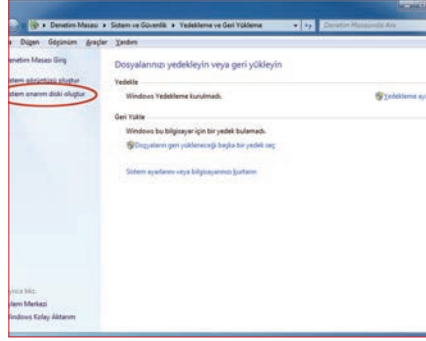
B PLANINIZ HAZIR OLSUN

Windows'u tam istediğiniz hale getirdikten sonra mevcut halini sistem onarım diski olarak kullanabileceğiniz bir ISO dosyasına kaydedebilirsiniz. İleride Windows çökerse veya sabit diskiniz bozulursa bu diskten Windows'u geri yükleyebilirsiniz. Bu sistem onarım diskinde mevcut Windows sürümünüzle birlikte tüm ayarlarınız ve dosyalarınız yer alır.

Windows 7 veya Vista'da sistem onarım diskinizi içeren ISO dosyasını yazabileceğiniz boş bir DVD veya harici disk yeterli. Ayrıca bilgisayarda yönetici yetkilerine sahip olmalısınız. "Başlat > Denetim Masası > Sistem ve Güvenlik > Yedekleme ve Geri Yükleme"ye girip soldaki "Sistem onarım diski oluştur"u tıklayın. DVD sürücünüzü seçip "Disk oluştur"u tıklayın ve boş DVD'yi takın.

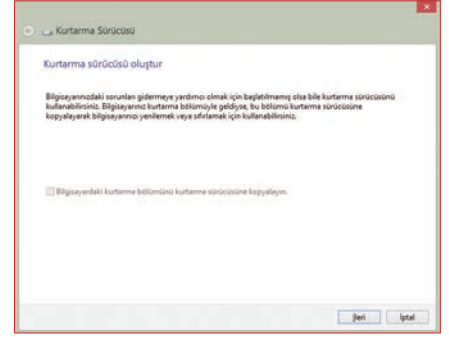
Windows 8 kurtarma sürücüsü oluşturmak

Windows 8 kurtarma diski oluşturmak için Windows+C tuşlarına basıp Ara'yı seçin,

Windows 7'nin kendi araçlarını kullanarak onarım diski oluşturabilirsiniz.

arama kutusuna "kurtarma" yazın ve karşınıza gelen "Kurtarma sürücüsü oluştur"u tıklayın. "Bilgisayardaki kurtarma bölümünü kurtarma sürücüsüne kopyalayın" seçeneği işaretlenebiliyorsa işaretleyip İleri'ye tıklayın. Kapasitesi 8 GB kadar olan boş bir USB belleğe ihtiyacınız olacak. USB belleği takıp devam edin. Unutmayın ki o USB bellekteki her şey

USB bellekte Windows 8 kurtarma diski oluşturulurken tüm içerik silinecektir.

silinecek. Ayrıca bu USB bellek mevcut dosyalarınızın yedeğini içermez, sadece bir arıza durumunda Windows 8'i yenilemek (Dosyalarınız silinmez.) veya baştan kurmak için kullanılabilir. Windows 8 açılmazsa bu USB belleği takıp gerekirse BIOS ayarlarından açılış sürücüsünü USB olarak değiştirerek kurtarma sürecini başlatabilirsiniz.

BİLGİSAYARINIZ ÇÖKERSE NE YAPACAKSINIZ?

Elinizde olmayan sebeplerle ciddi bir çökme yaşanması her zaman olası (Örneğin sabit diskiniz bir anda bozulabilir ve bunun için yapabileceğiniz hiçbir şey yok.) ama önlemlerinizi aldıysanız panik yapmanıza hiç gerek yok. Önerdiğimiz bilgisayar onarım kiti sayesinde bilgisayarınızı kısa sürede tekrar çalışır hale getirebilecek veya en azından dosyalarınıza erişebileceksiniz. Bu işlemler için en az 2 GB kapasiteli bir USB belleğe ihtiyacınız olacak.

Acil durum işletim sistemi oluşturmak Windows hiç açılmıyorsa dosyalarınıza ulaşabileceğiniz, hatta sorun hakkında internette arama yapabileceğiniz yedek bir işletim sisteminizin olması paha

biçilmez bir şans olacak. SystemRescueCD tam da bu işi yapıyor. Sistemde bir web tarayıcı ve Windows'taki dosyalara erişmenizi sağlayacak birtakım araçlar bulunuyor. Tüm bu sistem tek bir USB belleğe kurulup oradan çalıştırılabilir ama kullanımı maalesef biraz zahmetli.

Öncelikle kapasitesi 1 GB'den büyük bir USB bellek edinmelisiniz. Bilgisayar'a gidip USB sürücünüze sağ tıklayarak "Biçimlendir"i seçin. Dosya sistemi olarak FAT32'yi seçip Başlat'a ve ardından Tamam'a deyin. Şimdi www.sysresccd.org/Download adresine girip mavi renkli "Sourceforge download" linkine tıklayın. 387 MB'lik dosyanın bilgisayarınıza indirilmesi biraz zaman alabilir. Ayrıca bit.ly/system203 adresine girerek yükleme

yardımcısını da indirmeniz gerekiyor.

İki dosyayı da indirdikten sonra yükleme yardımcısını çalıştırın (sysresccd-installer-2.0.0.exe adlı dosya). Step 1'deki Browse düğmesine basıp indirdiğiniz 387 MB'lik dosyayı gösterin. En alttaki "Install on a USB stick..." seçeneğini işaretleyip USB belleğinizi seçin ve Install'a tıklayın. Artık USB belleğinizde kullanıma hazır bir işletim sistemi var.

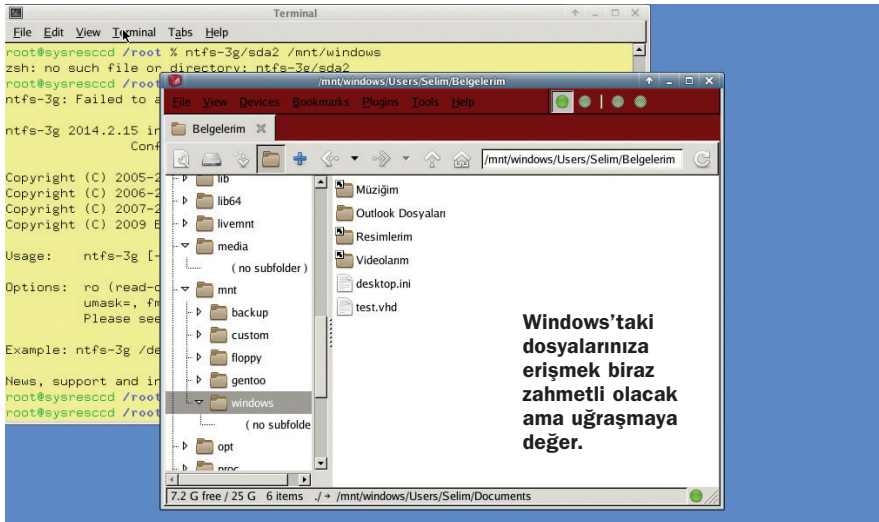
SystemRescueCD'yi kullanmanız gerektiğinde bilgisayarınızı kapatın ve USB belleği bilgisayara takın. Bilgisayarı çalıştırdığınızda size SystemRescueCD'nin hangi sürümünü kullanmak istediğiniz sorulacak. "1) SystemRescueCD: defaultbootoptions" seçeneğini seçin. (Sorulmazsa BIOS'a girip önyüklemeye sürücünüzü USB olarak ayarlamaz gerekebilir.)

Birkaç saniyenin ardından klavye düzenini seçmeniz istenecek. Türkçe olmadığı için Enter'a basarak devam edin (Amerikan İngilizcesini seçmiş olacaksınız.) Akan yazılar durup komut istemi geldiğinde "startx" yazıp Enter'a basın. Böylece sistemin grafik arayüzlü sürümü açılacak.

Artık SystemRescueCD'nin masaüstüyle karşı karşıyasınız. Bilgisayarınız internete kabloyla bağlıysa otomatik olarak bağlanacaktır. Kablosuz bir ağa bağlanmak isterseniz sağ alt köşedeki iki monitörlü simgeye tıklayın, kablosuz ağını seçip şifresini yazın.

Önemli dosyalarınıza ulaşın

Dosyalarınıza erişmek için önce Windows'taki sürücülerinizi

Windows'taki dosyalarınıza erişmek biraz zahmetli olacak ama uğraşmaya değer.

SystemRescueCD'ye "bağlamanız" gerekiyor. Ekranda açık bir Terminal penceresi olacak. Oraya şunu yazıp Enter'a basın:

```
fsarchiver probe simple
```

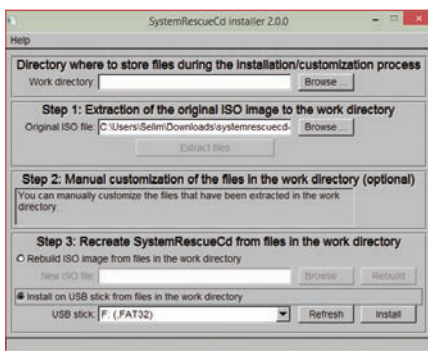
Karşınıza tüm sürücülerin olduğu bir liste gelecek. İsimlerini ve boyutlarını inceleyerek bağlamak istediğiniz sürücünün aygıt adını not alın. (sda2 gibi bir şey olmalı.) Ardından şunu yazın:

```
ntfs-3g -o ro /dev/sda2 /mnt/windows
```

"sda2" yerine kendi sürücünüzün adını yazın. Ayrıca Türkçe klavye tanınmadığından "/" yazmak için "." tuşuna, "i" için de "ı" tuşuna basmanız gerekecek. Şimdi sol alt köşedeki disk simgesine tıklayıp Accessories > SpaceFM'i seçin. Soldaki listeden /mnt/Windows klasörüne girdiğinizde sürücünüzün içeriğini göreceksiniz. İsteddiğiniz dosyaları bir bulut depolama ortamına yükleyebilir veya bir harici diske kopyalayabilirsiniz. Bunu yapmak isterseniz yukarıda anlattığımız şekilde harici diski de /mnt/backup yoluna bağlamanız gerekecek.

Web'de gezinin

Dosyalarınızı Dropbox, OneDrive gibi bir alana yüklemek veya internette arama yapmak isterseniz SystemRescueCD'deki web tarayıcısını kullanabilirsiniz. Sol alttaki disk simgesine tıklayıp Internet > Midori'yi seçin. Bu, gösterişli özellikleri olmayan bir tarayıcı ama arama yapmak ve e-postalarınızı kontrol etmek için yeterlidir. ■

Windows'taki dosyalarınıza erişmek biraz zahmetli olacak ama uğraşmaya değer.

ONARIM AMAÇLI USB KİTİ OLUŞTURUN

Bilgisayarınız internete erişmenizi engelleyen bir virüs saldırısına uğradıysa onu tekrar çalışır hale getirebilecek araçları indiremeyeceksiniz demektir. Ancak önceden hazırladığınız taşınabilir uygulamaları kullanarak bilgisayarınızdaki sorunun ne olduğunu bulabilir ve her şeyin eski haline gelmesini sağlayabilirsiniz. Taşınabilir uygulamalar Windows'un içinde çalışmak yerine USB diskler üzerinde çalışır; bu uygulamalar kurulum gerektirmez ve hazırladığınız USB belleği takıp hemen kullanmaya başlayabilirsiniz.

Önce PortableApps.com Platform'u indirin (www.portableapps.com/download) çünkü diğer programlar bu platform üzerinde çalışacak. Yükleme sırasında Choose Install Location bölümüne geldiğinde Browse'a tıklayın,

Scan diyerek bilgisayarınızı tarayın.

Spybot - Search & Destroy Portable

bit.ly/spybot203

Spybot kötü amaçlı ve casus yazılımları bulup kaldırabilir. System Scan'i seçip "Start a scan" diyerek bilgisayarınızı tarayabilirsiniz. Immunization özelliğini kullanarak kötü amaçlı olduğu bilinen siteleri kara listeye alıp ve onların engellenmesini sağlayabilirsiniz.

Kaspersky TDSSKiller Portable

bit.ly/tds203

Rootkit denilen ve bilgisayarınızı ele geçirmek için kullanılan araçlar sizin izin vermemenize rağmen fark edilmeden bilgisayarınıza girebilirler. Kaspersky'nin geliştirdiği bu bu ücretsiz araçla onları avlayıp silebilirsiniz. Program,

USB belleğinizi seçerek devam edin. www.portableapps.com/apps adresinde çeşitli taşınabilir uygulamaları bulabilirsiniz. USB belleğiniz bilgisayara takılı olduğu sürece bu uygulamalar kullanılabilir. USB onarım kitiniz için aşağıdaki 5 uygulamaya ihtiyacınız olacak.

Google Chrome Portable

bit.ly/chrome203

Tarayıcınız zarar gördüyse web'e erişmek için temiz ve taşınabilir bir tarayıcıya ihtiyacınız olacak. İnternete girmek için Chrome Portable'ı kullanabilir, istediğiniz web sitelerine ve sosyalalara girerek arkadaşlarınızı bilgisayarınızın çalışmadığı konusunda bilgilendirebilirsiniz.

ClamWin Portable

bit.ly/clam203

ClamWin başarılı bir taşınabilir antivirüs yazılımı. ClamWin'i çalıştırın ve Virus Definitions Database'i indirmek isteyip istemediğiniz sorulduğunda Yes deyin. Virüs veritabanının güncellenmesi internet bağlantınızın hızına bağlı olarak 10 dakika veya biraz daha fazla zaman alabilir. Ardından ClamWin'i tekrar açıp

bilgisayarda bulunabilecekleri en olası ve bilinen yerlere bakarak bilinen ve bilinmeyen tüm rootkit'ler için bilgisayarınızı tarar. "Start scan" dediğinizde program sisteminizi kontrol eder ve onu tekrar güvenli kullanabileceğiniz hale getirmenize yardımcı olur.

HijackThis Portable

bit.ly/hijack203

Web tarayıcınız ele geçirildiyse bu paha biçilmez araç sayesinde kontrolü tekrar ele geçirebilirsiniz. "Do a system scan and save a logfile" kısmına tıklayın. Elde ettiğiniz kayıt dosyası size saçma görünse bile sonuçları anlamak için kopyaladığınız yazıyı www.hijackthis.de sitesine yapıştırın ve Analyze deyin. Her öğenin ne kadar güvenli olduğunu söyleyen bir göstergeyle aldığınız sonuç hakkındaki açıklamaları göreceksiniz. Güvenli olmayan sonuçlar kırmızı bir "X" ile gösterilirken yanında da "This entry should be fixed by HijackThis" açıklaması yer alacak. HijackThis programına geri dönün, bu şekilde işaretlenmiş sonuçları bularak gereken öğeleri işaretleyin ve ardından "Fix checked"e tıklayın.

Bir yazıcıyı tüm bilgisayarlarınızla paylaşın

Ağ kurmanın güzel yanlarından biri de kaynakları paylaşabilmek. Örneğin tek bir yazıcı birden çok kullanıcı tarafından kullanılabilir. Bunu nasıl yapacağınızı açıklıyoruz.

Günümüzde PDF'ler, çevrimiçi belgeler ve formlar, e-postayla faturalar ve çevrimiçi fotoğraf albümleri sayesinde daha az çıktı alıyoruz ama bazı durumlarda hâlâ kâğıda baskı almamız gerekebiliyor. Evinizdeki veya işyerinizdeki her bilgisayara ayrı bir yazıcı alıp eklemenin anlamı yok. Bunun yerine bir tanesini ağda paylaşmak mantıklı. Böylece her bilgisayar, tablet ve akıllı telefon o yazıcıya erişim çıktı alabilir.

Ağ bağlantılı yazıcı için iki seçeneğiniz var. İlk seçenek, yazıcıyı tek bir bilgisayara bağlayıp o bilgisayar üzerinden ağda paylaşmak. Her bilgisayar, USB portuna bağlanmış her yazıcıyı paylaşabilir; özel bir şeye gerek yok. Bu yöntemin dezavantajı, yazdırma için bu bilgisayarın açık olmasının gerekmesi. Bilgisayar açıkça ağdaki diğer cihazlar bağlantı kurup çıktı alabilir. Ağınız kablolu ya da kablosuz olabilir ve yazıcılar geleneksel Windows dosya ve yazıcı paylaşım özelliğiyle veya Windows 7 ve 8'deki Ev Grubu aracılığıyla paylaşılabilir.

Yazıcınız doğrudan ağa bağlanabiliyorsa hiçbir bilgisayarın açık kalması gerekmez. Wi-Fi destekli yazıcılar giderek yaygınlaşıyor ve orta düzeydeki nispeten ucuz modellerde bile karşımıza çıkıyor. Yazıcı üzerinde kablosuz ağ bağlantısının bir kez yapılması yeterli oluyor.

Ev tipi kablosuz modem ve yazıcıların

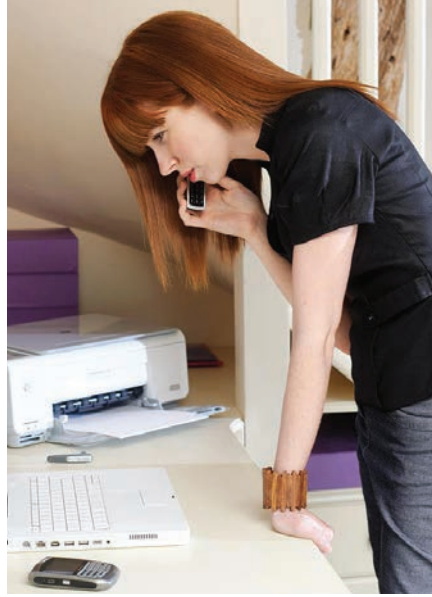
büyük kısmı WPS (Kablosuz Korumalı Kurulum) teknolojisini destekliyor. Önce modeminizin üzerindeki WPS düğmesine basın, ardından yazıcıdaki LCD ekranda WPS'i seçin. Şifre bile girmenize gerek kalmadan kurulum otomatik olarak yapılacaktır.

Eğer cihazlarınız WPS desteklemiyorsa yazıcıdaki LCD ekranı kullanarak ağ bilgilerini girebilirsiniz. LCD paneli olmayan bazı

yazıcılarda yazıcıyı bir defaya mahsus USB üzerinden bağlayıp bilgisayardan kurulum yapmanız gerekiyor. Bazı yazıcılarda (genelde ofis tipi olanlarda) Ethernet portu bulunuyor. Bu sayede yazıcıyı doğrudan kabloyla modeminize veya bir switch aracılığıyla kablolu ağınıza bağlayabilirsiniz. Ardından tüm bilgisayarlara yazıcı sürücüsünü elle kurmanız gerekecektir.

Wi-Fi veya LAN arabirimi içermeyen bir yazıcıya sonradan ağ bağlantısı desteği katmak da mümkün ama bu durumda ek maliyet ortaya çıkacak. USB yazdırma sunucusu (print server) ararsanız TP-Link ve Edimax gibi üreticilerin tek USB 2.0 portuna sahip modellerini bulabilirsiniz. USB yazıcıyı sunucuya ve onu da Ethernet kablusuyla ağa bağlayarak yazıcıyı ağa bağlamış olursunuz. Wi-Fi desteği sunan ve birden çok port bulunduran yazıcı sunucuları da mevcut.

Android tablet ve akıllı telefonlardan çıktı almak için yazıcı üreticisinin sitesinden uygulama temin etmeniz gerekebilir. Google Cloud Print (bit.ly/cloudprint202) ise bilgisayara bağlı olan hemen hemen tüm yazıcılardan uzaktan çıktı almayı sağlıyor. iPhone ve iPad desteği ise sınırlı ve Canon Pixma MG6450 gibi AirPrint destekli bir yazıcı gerekiyor. Alternatif olarak özel bir yazıcı sunucusu alırsanız iPad veya iPhone kullanarak sanal anlamda herhangi bir yazıcıya çıktı gönderebilirsiniz.

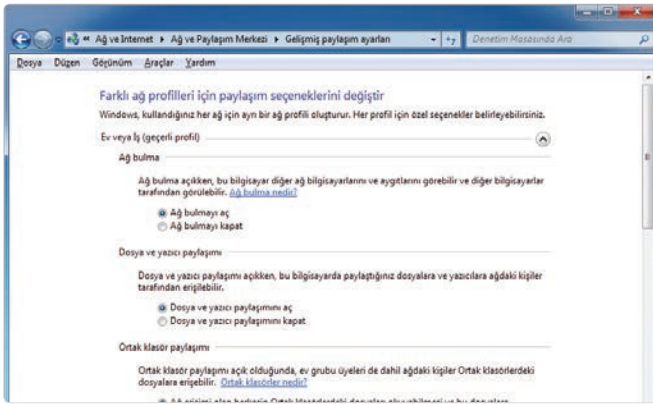

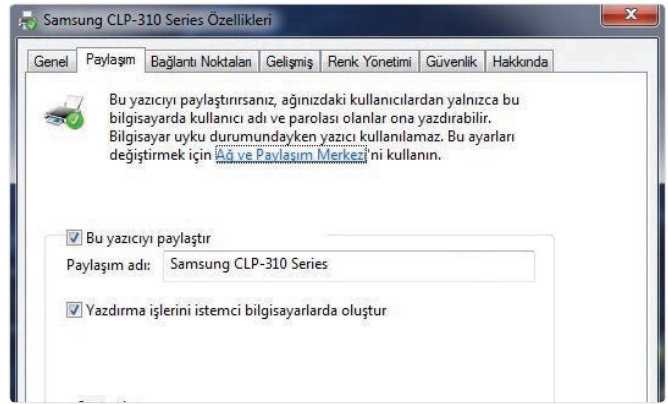
1 USB bağlantılı veya kablosuz yazıcıyı kullanmadan önce sürücülerini kurmalısınız. Yazıcıyla gelen CD'de yer alan sürücü her zaman güncel olmayabilir. En iyisi üreticinin sitesine girip yardım sayfalarına bakarak modeliniz için hazırlanmış en yeni sürücü paketini indirmek.

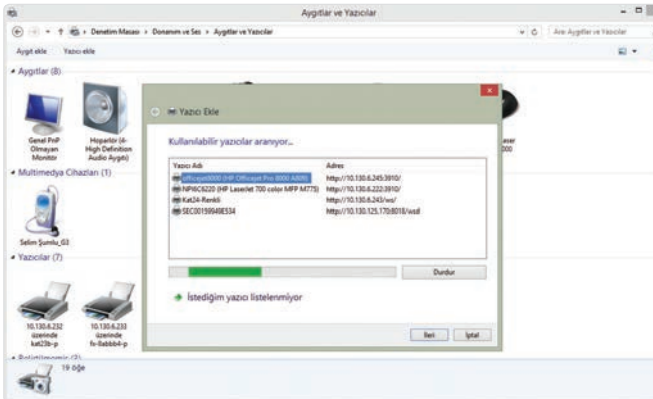
2 Her marka ve modelin sürücü yazılımı farklı oluyor. Kurulum bittikten sonra bağlantı türünü seçmeniz istenebilir ve ilk kullanıma yönelik açıklamalar gösterilebilir. Yazıcınız Wi-Fi destekliyse USB yerine Wi-Fi'ı seçerseniz kablo karmaşası azalır ve işiniz kolaylaşır.

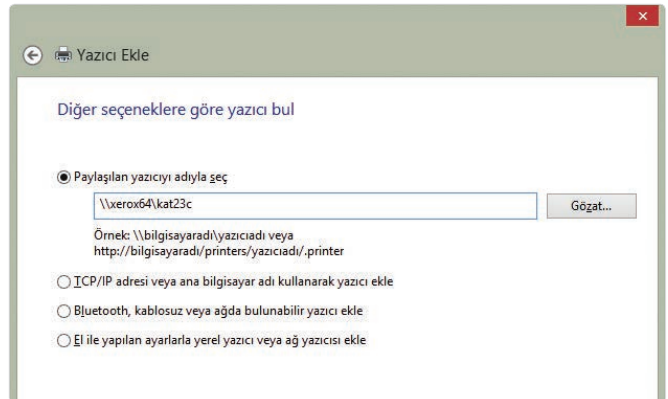
3 Windows 7'de yazıcıyı kurunca "Denetim Masası > Ağ ve İnternet > Ağ ve Paylaşım Merkezi"ne girin, sol taraftan "Gelişmiş paylaşım ayarlarını değiştir"e tıklayın. Ağ bulmayı, dosya ve yazıcı paylaşımını, ortak klasör paylaşımını açın. İşleri kolaylaştırmak için parolalı paylaşımı kapatabilirsiniz.

4 Denetim Masası'nda "Aygıtlar ve Yazıcılar"ı bulun. Az önce kurduğunuz yazıcı adına sağ tıklayıp 'Özellikler'e' girin. Paylaşım sekmesinde "Bu yazıcıyı paylaş" kutusunu işaretleyin. Yazıcı adı otomatik olarak eklenecek ama isterseniz değiştirebilirsiniz.

5 Paylaştığınız bu yazıcıyı Windows 8'li bir bilgisayara ekleyeceğiniz varsayalım. "Denetim Masası > Aygıtlar ve yazıcıları görüntüle"ye tıklayın. "Yazıcı ekle"ye tıklayınca büyük ihtimalle yazıcınız bulunacak ama bulunmazsa "İstediğim yazıcı listelenmiyor" a tıklayarak devam edin.

6 "Paylaşılan yazıcıyı adıyla seç"i seçin ve Gözet düğmesine tıklayarak ağda yer alan bilgisayarları görün. Ardından yazıcının bağlı olduğu bilgisayarın adını ve yazıcıyı seçin. Bundan sonra çok fazla işlem yapmanız gerekmiyor ve kurulum kendiliğinden gerçekleşiyor. ■

Fotoğraflarda etiketlenmekten korunun

Başkalarının izniniz olmadan sizi sosyal ağlarda etiketlemesini engelleyerek gizliliğinizi koruyun.

FACEBOOK

"Etiketleme" sözcüğünü duyduğunuzda akla ilk gelen site Facebook. "Şu kişi seni 5 fotoğrafta etiketledi" bildirimini gördüğünüzde içinizdeki endişe kaçınılmaz. Fotoğraflarınızın internette gezmesini engellemenin en kesin yolu hiç fotoğraf çekirtmemek ama istemediğiniz fotoğrafların Facebook sayfanızda görünmesini engellemenin de yolları var.

Facebook etiketleme ayarlarına girmek için sağ üstte bulunan aşağı ok işaretine tıklayın, "Ayarlar" ve ardından "Zaman Tüneli ve Etiketleme Ayarları"nı seçin. "Arkadaşlarınızın seni etiketlediği gönderiler, zaman tünelinde gözükmeden önce onayına sunulsun mu?" seçeneğini göreceksiniz. Düzenle'ye tıklayıp "Açık"ı seçin. Unutmayın ki bu ayar yalnızca kendi zaman tünelinizde görünenleri etkileyecek. Facebook'ta başka sayfalarda etiketlendiğiniz fotoğraflar olabilir.

Aynı sayfanın altında "Etiketlendiğin gönderileri zaman tünelinde kimler görebilir?" seçeneği var. Yine Düzenle'ye tıklayın ve etiketlendiğiniz fotoğrafları tamamen gizlemek için "Sadece ben'i seçin.

Profilinizin nasıl görüldüğünden emin olmak için aynı sayfada bulunan "Diğer insanların zaman tünelinde neleri gördüğünü gözden geçir'in yanındaki "Başkasının Gözünden Gör" seçip herkesin veya belirli bir kişinin sayfanızı nasıl gördüğünü görebilirsiniz.

Bir şeyi zaman tünelinden kaldırmamanın yetmediği zamanlarda "etiketi kaldır" demeli ya da fotoğrafın kaldırılmasını istemelisiniz. Sağ

üst köşedeki oka tıklayıp Hareketler Dökümü'ne girin, ilgili fotoğrafı bulun ve yanındaki kalem düğmesine tıklayıp "Etiket Şikayet Et/Kaldır"ı seçin. Kendi yüklediğiniz bir fotoğraf söz konusuysa fotoğrafı açıp "Düzenle" diyerek etiketleri değiştirebilirsiniz.

GOOGLE+

Google+ etiketlendiğiniz herhangi bir fotoğrafı profilinize koymadan önce izniniz ister ama çevrelerinizdeki kişiler tarafından yapılan etiketlemeler otomatik olarak onaylanabilir. Ana menüde Ayarlar'a girin ve "Fotoğraf ve Videolar" başlığı altındaki "Çevreleriniz'in yanındaki çarpı işaretine tıklayın, isterseniz sizi otomatik etiketlemesine izin verdiğiniz kişileri aynı alana ekleyin.

Onay bekleyen etiketleri görmek için menüden Fotoğraflar'ı seçip "Daha fazla" ve

ardından "İçinde sizin olduğunuz fotoğraflar"a girin. Fotoğraflar profilinizde görünmese de tıpkı Facebook'taki gibi onay bekleyen fotoğrafları burada görebilirsiniz. Etiketli kaldırmak için fotoğrafı açın ve adınızın yanındaki x işaretine tıklayın. Google+ bu kişinin daha sonra ekleyeceği etiketleri engellemek isteyip istemediğinizi de soracak.

INSTAGRAM

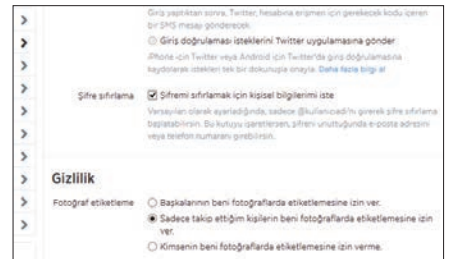
Instagram tamamıyla fotoğraf temelli olsa da "olduğun fotoğraflar" özelliği sadece bir yıldır mevcut. Etiketlendiğiniz fotoğraflar varsayılan olarak profilinizde görünüyor ama profilinizdeki "olduğun fotoğraflar" sekmesine geçip ayarlar simgesine dokunarak "Elle ekle"yi seçerek bu ayarı değiştirebilirsiniz.

Mevcut bir fotoğraftaki etiketinizi kaldırmak için fotoğrafın sağ altındaki üç noktalı düğmeye dokunun, "İnsanları Etiketle"yi seçin ve adınıza dokunup çarpıya basın.

TWITTER

Twitter'daki fotoğraflarda kişileri etiketleme özelliği oldukça yeni. Bu özellik sitenin 140 karakter sınırına büyük bir esneklik katıyor. Başkalarının sizi etiketlemesini engellemek için Ayarlar'a ve ardından "Güvenlik ve gizlilik"e girin. Twitter'ın varsayılan ayarları herkesin sizi etiketlemesine izin verir ama burada "Fotoğraf etiketleme" ayarı değiştirerek sadece takip ettiğiniz kişilere izin verebilir veya tüm etiketleri engelleyebilirsiniz.■

VLC media player

VLC media player püf noktaları

VLC media player'ın gizli kalmış ayarlarını kullanarak, video dosyalarını dönüştürebilir, podcast'lere abone olabilir, daha iyi müzik dinleyebilirsiniz.

Podcast yayınlarına abone olun

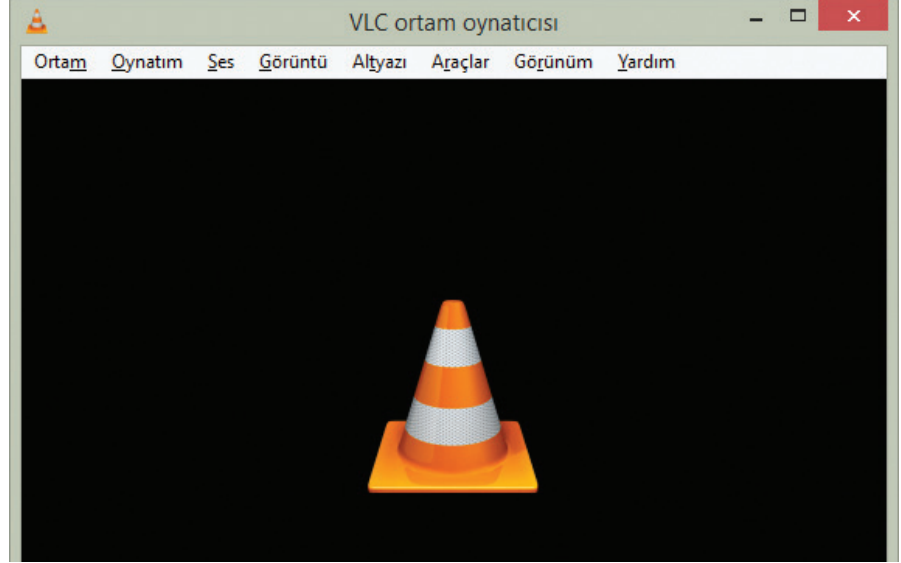
VLC media player'ı kullanarak en sevdiğiniz podcast yayınlarına abone olabilir, onları dinleyebilir veya izleyebilirsiniz. VLC'yi açın, "oynatma listesi" düğmesine (alt çubukta, üç noktanın yanında üç çizgiyle belirtilen simge) basın. Solda açılan listeden "Podcast Listesi"nin üzerine gelip "+" düğmesine tıklayın. Açılan kutuya podcast yayınınızın RSS adresini yapıştırın. Örneğin Açık Radyo'nun podcast RSS linkleri bit.ly/acik203 adresinde yer alıyor. RSS adresini yapıştırıp OK'e tıkladığınızda podcast'in adı soldaki listede belirecek. İstedığınız podcast bölümüne çift tıklayarak onu oynatabilirsiniz.

YouTube videolarını izleyin

VLC'yi kullanarak YouTube videolarını izleyebilirsiniz. Üstteki menüden "Ortam > Ağ Akışı Açın"ı seçin. Açılan pencere-deki adres kutusuna YouTube videosunun linkini yapıştırın. Videonuzu izlemek için Oynatın düğmesine basmanız yeterli olacak. Ekranın alt tarafındaki kaydırma çubuğunu kullanarak izlediğiniz videodaki istediğiniz yere gidebilirsiniz.

VLC media player'ı farenizle yönetin

Telefon ve tabletinizi parmak hareketleri-nizle kullandığınız gibi VLC'yi de fare hareketlerine karşılık verecek şekilde ayarlayabilirsiniz. Üst taraftaki Araçlar menüsüne tıklayın ve Ayarlar'ı seçin, sol alt köşedeki Gelişmiş'i seçin, soldaki listeden "Denetim Arayüzleri" kısmına tıklayın. "Fare Hareketleri Denetim Arayüzü" kutusunu işaretleyip kaydedin. Şimdi tepedeki menüden "Görünüm > Arayüz Ekle"yi seçin. Programın desteklediği tüm hareketlerin listesini görmek için bit.ly/fare203 adresine gidebilirsiniz. VLC hareketlerinizi tanımayacak olursa farenizin hassasiyet ayarlarını değiştir-

meyi deneyin. Bunu yapmak için de "Denetim Arayüzleri" bölümüne geri dönün, yan taraftaki ok simgesini kullanarak menüyü açın ve ardından Hareketler'i seçin. Varsayılan olarak "Hareket eşik" ayarı 30 olacaktır. Bunu 50 yapıp kaydedin.

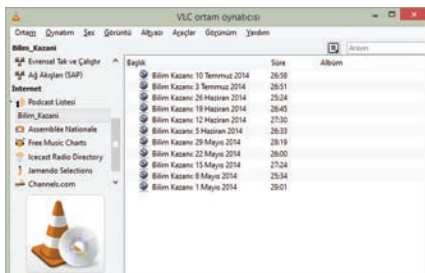
Grafik Dengeleyici'yi kullanın

VLC media player, Windows Media Player ve iTunes'dan daha fazla ince ayar barındırarak müziğinizin nasıl duyulacağını ayarlayabilmenize olanak sağlar. Bir müzik dosyasını veya albümü masasüstündeki VLC simgesinin üstüne sürükleyip bırakarak açın. Seçtiğiniz şarkı veya albüm çalmaya başladığında Ctrl+E tuşlarına basarak "Ayarlar ve Etkiler" penceresini açın. Karşınıza üzerinde ayar çubukları bulunan bir grafik dengeleyici gelecek. Sol üstteki "Etkinleştir" kutusunu işaretlediğinizde üzerindeki ayarlarla oynayabildiğiniz veya önceden ayarlanmış hazır ayarlardan birini seçebileceğiniz (sağ taraftaki açılır

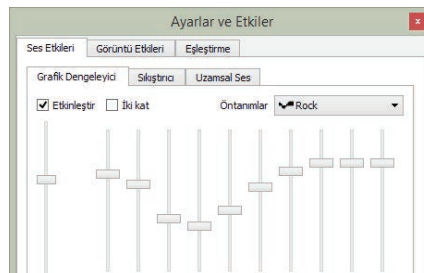
menüden) dengeleyiciyi açmış olacaksınız. Müzik dinleme deneyiminizi daha iyi hale getirebilmek adına her müzik türü için önceden belirlenmiş ayarları burada bulabilirsiniz.

Video dosyalarını telefon ve tablet biçimine dönüştürün

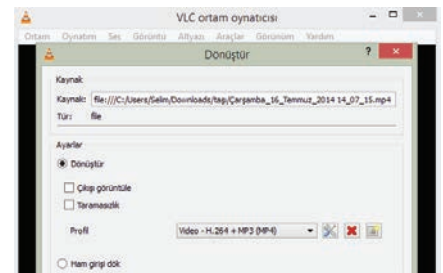
Bilgisayarınızda mobil cihazınızda da oynatmak istediğiniz bir video varsa VLC ile onu dönüştürebilirsiniz. VLC media player'da Ortam menüsüne tıklayıp "Dönüştür / Kaydedin"i seçin. Karşınıza çıkan pencerede Ekleyin diyerek dönüştürmek istediğiniz dosyayı seçin. Şimdi "Dönüştürüp Kaydedin"e tıklayın. Ekranda dönüştürme profilini göreceksiniz. Somun anahtarı ve tornavidayla gösterilen simgeye tıklayın. Mobil aygıtlar için en iyi biçim olan MP4/MOV'u seçin. İşlemi bitirdiğinizde Kaydet deyin, kaydedilecek dosyanın yerleştirileceği konumu belirleyin ve ardından Başlat düğmesine basın.

VLC media player ile podcast yayınlarını tek bir yerde toplayabilirsiniz.

Müziğin daha iyi olması için önceden belirlenmiş 18 ayardan birini seçebilirsiniz.

VLC ile dosyalarınızı MP4/MOV biçimine dönüştürebilirsiniz.

Kendi bulut servisinizi kurun

Gizliliğinizi riske atmadan ve aylık üyelik ücreti ödemek zorunda kalmadan kendi bulut servisinizi oluşturmak ister misiniz?

Büyük firmaların desteğini arkasına alana Google Drive (drive.google.com), OneDrive (onedrive.com) ve Dropbox (dropbox.com) gibi çok sayıda ücretsiz bulut depolama servisi var. Bu servisler neredeyse hiç çökmüyor ve tüm cihazlardan dosyalarınıza erişim sağlayan ücretsiz uygulamalar sunuyor. Buradaki sıkıntı, verilerinizin gizliliğine sizin kadar önem vermeme ihtimali olan üçüncü şahıslara güvenmek zorunda kalmanız. Ayrıca düzenli para harcamak istemiyorsanız birkaç GB depolama alanıyla sınırlı kalabilirsiniz.

Bu projemizde kendi bulut depolama platformunuzu nasıl kurabileceğinizi gösteriyor, kendi verilerinize her yerden tam denetim sağlayarak erişmenin yollarını açıklıyoruz. Yüksek kapasiteli bir sabit diskle aylık ödeme yapmadan terabaytlarca alan sunan bir buluta kavuşabilirsiniz.

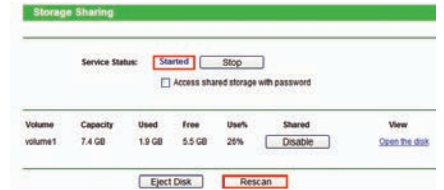
Modeminize USB bellek bağlayın

Modeminize veya yönlendiricinize harici bir disk bağlayarak birkaç bilgisayar arasında kolayca dosya paylaşabilirsiniz. Tek gereksiniminiz harici bir USB disk ve

USB portu olan bir modem/yönlendirici. İSS'ler tarafından hediye edilen basit modemlerde USB portu bulunmasa da piyasada satılanların çoğunda var. Size ait cihazda olup olmadığını kontrol etmek için arkasına bakın. USB portu olan tüm modemler dosyalarınızı ev ağında paylaşma imkânı verir ve bazıları aynı zamanda evde olmasanız bile internet üzerinden de paylaşma şansı tanır.

Bu port varsa az miktarda dosyayı paylaşma sunmak için USB flaş bellek takabilir ya da daha fazla depolama alanı gerekiyorsa USB harici disk kullanabilirsiniz. Harici diskiniz 2,5 inçse ayrı bir güç kablosu gerekmez ama 3,5 inç diskleri normalde yaptığınız gibi prize bağlamanız gerekir.

Cihazı modemdeki USB portuna bağlayın ve tarayıcınızı açıp modeminizin yönetim paneline girin, “depolama” veya “disk yönetimi” benzeri başlığı bulun. Bağlı sürücünün adı burada görünmeli. Eğer bulunamamışsa modemi kapatıp açmayı deneyin. Ardından “sürücüyü paylaş” veya “paylaşım oluşturun” gibi bir seçeneği

Modemlerde sıkça karşımıza çıkan USB portunun ayarlarını yapmak için cihazın yönetim paneline girmelisiniz.

işaretleyin. Kesin komutları söyleyemiyoruz çünkü bunlar her marka ve model için farklı. Ayrıntılı bilgi için modeminizin kılavuzuna bakabilirsiniz.

Şimdi USB cihazınızın sayfada görünen adını ve IP adresini not alın.

Ev ağındaki bir bilgisayardan paylaşılan sürücüye erişmek için Windows Gezgin'i açıp Bilgisayar'a (Windows 8'de “Bu bilgisayar”) sağ tıklayın ve “Ağ sürücüsüne bağlan”ı seçin. Açılan pencerede sürücünüz için bir harf seçin (veya varsayılan harfi bırakın). Klasör alanına \\192.168.1.1\ isim gibi bir adres girmeniz gerekir. Buradaki 192.168.1.1 yerine cihazınıza verilen ve modem arayüzünde gördüğünüz IP adresini, isim yerine de cihazın adını yazın. Bazen sadece IP adresini yazmanız yeterli olur. “Oturum açıldığında yeniden bağlan” seçeneği işaretleyip “Son’a

Yeni modemlerde yer alan USB 3.0 portunu kullanarak harici disklerinizi internette paylaşma sokmak mümkün olabilir.

tıklayın. Dosyaları erişmesini istediğiniz diğer bilgisayarınızda da aynı işlemi tekrarlayın.

En yeni modemlerin bir kısmı tıpkı Dropbox'a benzer şekilde, USB sürücünüzdeki dosyalara internet üzerinden erişim imkânı veriyor. Bu tür modemlere özel olarak geliştirilen ücretsiz Android ve iOS uygulamalarını yüklemek yeterli oluyor. Bu sadece internet bağlantısı olan her cihazdan dosyalarınızı görmek, hatta müzik ve video dosyalarını anında oynatmak mümkün oluyor. Ayrıca indirdiğiniz dosyalara internet bağlı değilken bile erişebilirsiniz.

Ağ bağlantılı depolama cihazı kurun

Her yerden erişilebilen gerçek anlamda bulut benzeri depolama için Ethernet portu olan bir harici sürücü gerekiyor. NAS (Network Attached Storage: Ağ Bağlantılı Depolama) denilen bu cihazlar diskli veya disksiz olarak satılabilir. WD, Seagate, Buffalo gibi markalar disk içeren hazır NAS cihazları satıyor ki bunları almak en kolay çözüm. Ama elinizde fazladan disk varsa veya disklerinizi kendiniz seçmek istiyorsanız

disksiz NAS kutuları da satılıyor. Bunlar hazır çözümlere kıyasla biraz daha ucuz. Synology, QNAP, Seagate, WD gibi firmalar tek, çift, dört ya da daha fazla 2,5 veya 3,5 inç SATA disk yuvası olan NAS'lar sunuyor.

Kablosuz ağa bağlanabilen NAS cihazları da var en sağlıklı yöntemle Ethernet kablosuyla cihazı doğrudan modem/yönlendiriciye bağlamak olacaktır. Artık NAS üreticilerinin neredeyse tümü cihaza internetten erişim imkânı veren yazılımlar ve ayarlar sunmakta, yani evinizde olmak zorunda değilsiniz. Verilere erişmek için FTP kullanılabilir, web tarayıcısı veya mobil

Synology NAS kutularına iki ya da daha fazla sabit disk ekleme şansınız var.

uygulamadan yararlanabilirsiniz. Çift disk destekli modellerle bile 8 TB alan elde edebilirsiniz. Kurumsal bir ağa bağlı değilseniz bu ürünlerin kurulumları genellikle çok kolay oluyor ve birkaç dakika içinde dosyalarınıza internet üzerinde erişebilir hale geliyorsunuz.

Harici USB sürücünüz varsa bir USB NAS adaptörü kullanarak onu NAS'a dönüştürmeniz de mümkün ama bu tarz ürünler Türkiye'de pek bulunmuyor. NAS adaptörlerinde bir uca USB portu, diğer uca Ethernet portu yer alıyor. Bu

cihazlar aynı zamanda yazıcı sunucusu, FTP, BitTorrent indirici olarak kullanılabilir. Daha pahalı modellerde port ve özellik sayısı artıyor.

Hazır bir NAS çözümü seçin

Sabit diskleriyle birlikte gelen hazır NAS çözümlerinden önceki maddede bahsetmiştik. Kendi bulut servisinizi kurmanın en basit ve hızlı yolu WD My Cloud gibi hazır bir cihaz almak. 2, 3, 4, 6 ve 8 TB kapasite seçenekleri olan bu cihaz kapasitesine göre artan fiyatlarda temin edilebiliyor. Kurulum için karmaşık bir işlem yapmanıza gerek yok ve sabit diskler takılı geldiğinden anında kullanıma hazır hale geliyor. Daha fazla depolama alanına ihtiyacınız olursa harici USB 3.0 disk eklemek de mümkün. Aynı zamanda bu portu kullanarak dijital fotoğraf makinesiyle çekilen fotoğrafları doğrudan cihaza aktarabilirsiniz.

Cihazdaki verileriniz 128 bit şifrelemeyle korunuyor ve içeriğe erişmek için web arabiriminin yanı sıra Android ve iOS akıllı telefon/tablet uygulamalarını kullanabilirsiniz. Uygulama aynı zamanda Dropbox ve diğer bulut servislerine de kopyalama yapabiliyor.

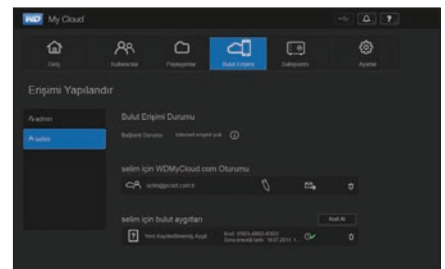
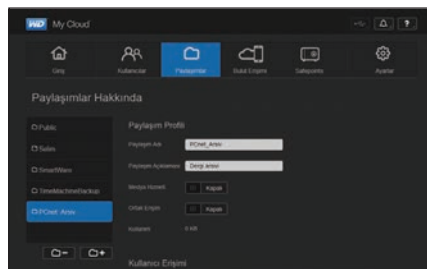
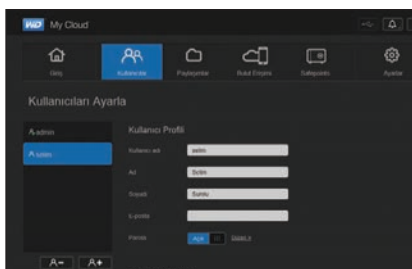
WD My Cloud NAS sürücüsü diskler takılı olarak geliyor.

NASIL YAPILIR? WD My Cloud sürücünüzü paylaşın

1 My Cloud kurulumuna ait adımları tamamladıktan sonra cihaza daha fazla kullanıcı ekleyebilirsiniz. Böylece aynı depolama alanını ailenizin diğer üyeleri de kullanabilir. Aynı ağa bağlı bir bilgisayarda tarayıcınızın adres satırına wdmycloud yazın. "Kullanıcılar" sekmesine tıklayın ve "+" simgesine tıklayarak yeni bir kullanıcı ekleyin.

2 "Paylaşımlar" sekmesine geçin ve "+" simgesine tıklayıp yeni bir klasör ekleyin. Buna bir ad ve açıklama girin. Akış yapılacak medya dosyaları (müzik, film, fotoğraf) içerip içermeyeceğine karar verip kaydedin. Ortak erişimi kapatırsanız hangi kullanıcıların verileri okuyabileceğini, hangilerinin yazabileceğini veya erişim izni olmayacağını ayrı ayrı belirleyebilirsiniz.

3 Dosyalarınıza tablet ya da akıllı telefondan erişmek içinse cihazınızın uygulama mağazasından My Cloud uygulamasını kurun. "Bulut Erişimi" sekmesine tıklayıp ilgili kullanıcıyı seçin. "Kod Al" düğmesine tıklayıp uygulamaya girilecek özel kodu oluşturun. Artık evde olmadığınızda bile sürücüde yer alan dosyalarınıza erişebilirsiniz.

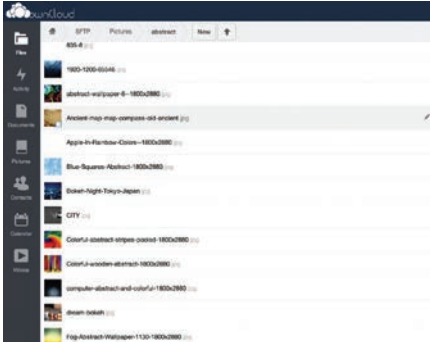
NASIL YAPILIR?

Sürücüde yer alan dosyalar bir linkle, e-postayla paylaşılabilir ya da oyun konsolları gibi DLNA uyumlu cihazlara akış olarak gönderilebilir. WD My Cloud kurulumunu “Nasıl yapılır?” kutumuzdan öğrenebilirsiniz.

Diğer benzer cihazlar arasında LaCie Cloudbox var. Bu model de 1-4 TB arası kapasite seçenekleriyle geliyor. Aile dosyalarını bir klasörde saklarsanız ağınızda olan herkes erişebilir ya da özel klasörler eklerseniz sadece izni olanlar içeriği görebilir. Aynı zamanda ağır dışındayken de erişim elde edebilirsiniz.

Dropbox benzeri bulut servisini kurun

Web sunucunuz veya boş alanı fazla bir web siteniz varsa ücretsiz ve açık kaynaklı ownCloud (owncloud.org) sayesinde kendi sunucunuzda ya da web sitenizde bulut depolama alanı oluşturabilirsiniz. Dropbox ya da diğer benzer servislerde olduğu gibi dosyalarınıza herhangi bir yerden erişim, dosya eşitleme başkalarıyla paylaşım imkânı verir.

ownCloud ile kullanılmayan web alanını bulut depolamaya dönüştürebilirsiniz.

NAS sürücülerini sayesinde verilerinizi internet bağlantısı üzerinden paylaşabilirsiniz.

Ayrıca ownCloud dahilinde müzik oynatıcı, fotoğraf galerisi, takvim, favoriler ve kişiler bileşenleri de var.

Sizin için uygun olup olmadığından emin değilseniz demo.owncloud.org adresine gidip demo sürümünü kurcalayabilir ve keşfedebilirsiniz. Yazılımı kurmak için gerek duyacağınız her şey owncloud.org/install adresinden temin edilebilir. Yazılımın Windows, Android ve iOS sürümleri bulunmakta.

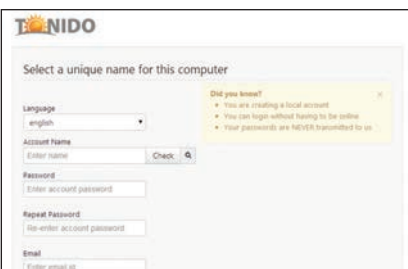
Alternatif olarak PC'nizi web sunucusuna dönüştüren ve dosyalarınıza her yerden güvenli şekilde erişme, başkalarıyla paylaşma ve internet üzerinden müzik dinleme imkânı veren Tonido (www.tonido.com) programına bakabilirsiniz. Eklentiler kurarak programın özelliklerini arttırmak mümkün. Bilgisayarınızdaki dosyalara uzaktan erişmeniz için ücretsiz Android,

iOS, BlackBerry ve Windows Phone uygulamaları da var. Aşağıdaki mini rehberde Tonido'ya değiniyoruz. ■

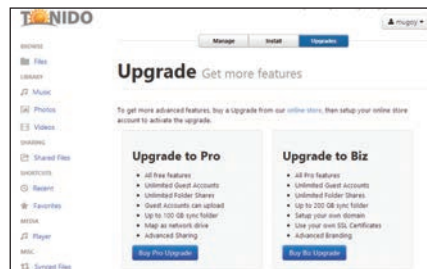

NASIL YAPILIR? Tonido ile dosyalarınıza her yerden erişin, onları eşitleyin ve paylaşın

1 Ücretsiz yazılımı www.tonido.com adresinden indirin ve ana bilgisayarınıza kurun. Windows, Mac ve Linux sürümleri mevcut. Hesap adınızı (uzaktan erişim için kullanacağınız) seçin, bir parola belirleyin ve e-posta adresinizi girin. Mevcut hesabınızın parolasını unuttuysanız “More Options”a tıklayabilirsiniz.

2 Ardından müzik, fotoğraf ve video klasörlerini seçmeniz istenecek. Tonido bunları otomatik olarak ekliyor ama varsayılanları değiştirebilir veya daha fazla klasör ekleyebilirsiniz. Mobil uygulamayı telefon ya da tabletinize indirip kurun. Yerel web arabirimi açılacak ve kitaplıktaki dosyaları, paylaşılanları, son kullanılanları, favorileri ve oynatıcıyı göreceksiniz.

3 Tonido masaüstünüzde bir eşitleme klasörü oluşturun. Bu klasöre attığınız her şey Synced Files altında görünür. Örneğin bir şarkı eklerseniz mobil cihazdan şarkıyı seçip dinleyebilirsiniz. Aynı zamanda dosyaları kopyalayabilir, taşıyabilir veya silebilirsiniz. İçeriğinize her yerden erişim için size verilen uzaktan erişim adresini kullanın. seçeneğini göster”i işaretleyin.

Bant genişliği kontrolü

DVD'de

Programı derginizle birlikte gelen DVD'de bulabilirsiniz.

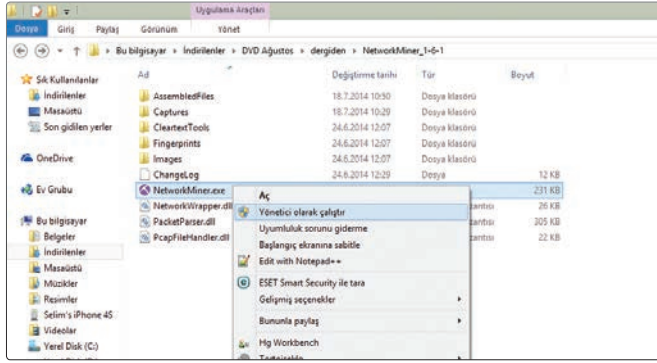
Bant genişliğinizi sömürenleri bulun

Çok sayıda kullanıcı ve cihaz tarafından paylaşılan bir ağınız varsa bazen aktarım hızlarının durma noktasına geldiğini görebilirsiniz. Bir kullanıcı veya yazılım bant genişliğinizi sömürüyor olabilir. Bu rehberde sorunun kaynağını bulup devre dışı bırakmayı gösteriyoruz.

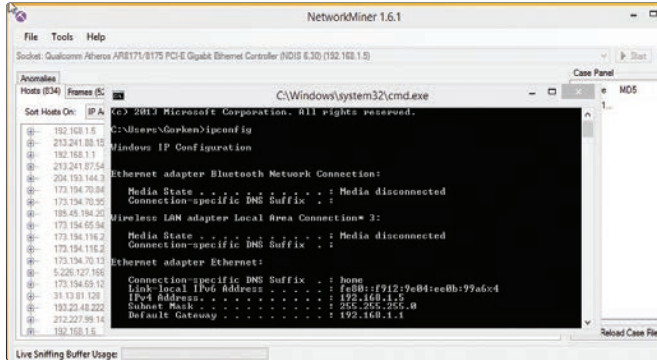
NetworkMiner'ı indirin: <http://bit.ly/miner203>

Süre: 5 dakika

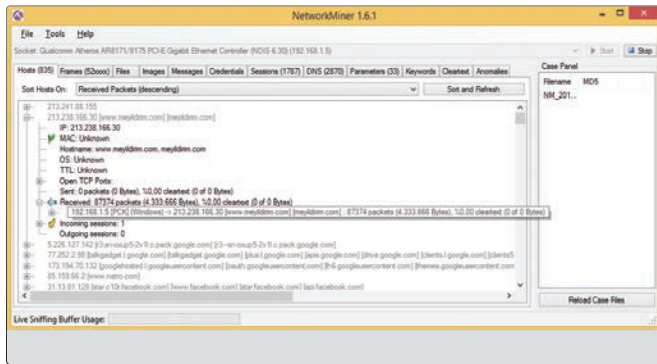
Uygun sistemler: Windows XP/Vista/7/8

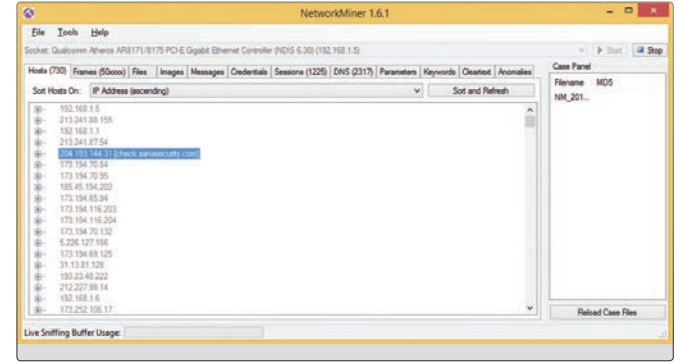
1 Bilgisayarınızın analiz edilecek ağı bağlı olduğuna emin olun. Kablolu veya kablosuz olması fark etmez. NetworkMiner (free edition)'i indirip klasörü açın. NetworkMiner.exe dosyasına sağ tıklayıp "Yönetici olarak çalıştır"ı seçin. Kurulumu gerek olmadan program çalışacak.

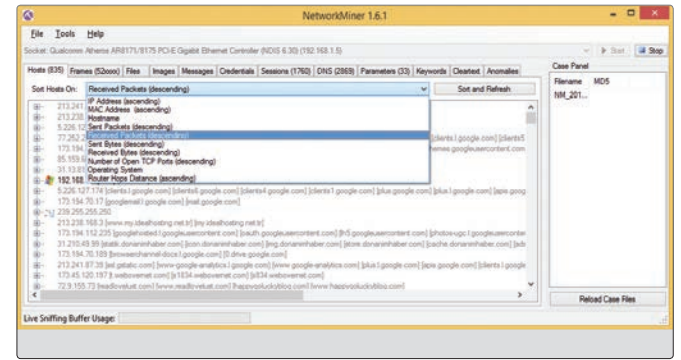
3 Yerel cihazlar yönlendiricinize benzer IP adresleri kullanır. Windows + R tuşlarına basıp cmd yazın ve Enter'a basın. Ardından ipconfig yazıp bir kez daha Enter'a basın. Yönlendiricinizin IP adresi "Default Gateway" satırında görünecek. İlk basamakları ona benzeyen cihazlar sizinle aynı ağda demektir.

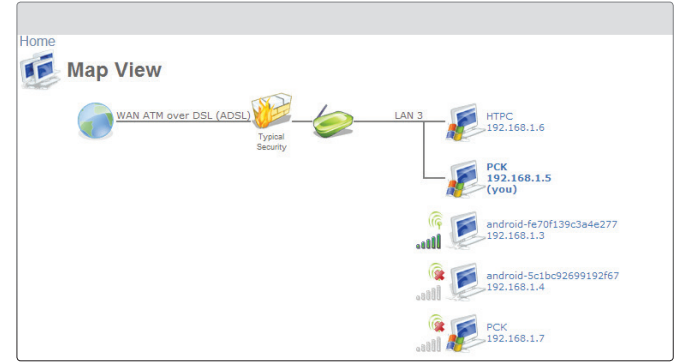
5 Daha fazla bilgi almak istediğiniz istemcinin solundaki "+" simgesine tıklayın. "Received" başlığını genişleterek hangi kaynaklardan dosya çektiğini anlayabilirsiniz. Dahili kaynaklar genellikle video akışı, sunucudan dosya aktarımı gibi işlemlerdir. Güvenlik ayarları nedeniyle harici kaynakları göremeyebilirsiniz.

2 Üstteki listeden ağ bağdaştırıcınızı seçip Start düğmesine tıklayın. Hosts sekmesinde ağınızda yer alan tüm cihazları gösteren bir IP listesi belirecek. Bu listede doğrudan bağlı olan cihazların yanı sıra onların internet üzerinden bağlandığı sunucular da görünecek.

4 Veriler birkaç dakika biriktikten sonra istemcileri farklı kriterlere göre sıralamak için "Sort Hosts On" menüsünü açın. "Received Bytes" seçeneğini kullanırsanız en çok veri çeken istemcileri görebilirsiniz. Listenin ilk sıralarına yerleşen cihazlar en çok veri indirerek ağ bağlantınızı sömürmekte olanlardır.

6 Yönlendiricinizin ayarlarına erişme imkânınız varsa bağlı cihazların listesini görebilirsiniz. IP adreslerine bakarak istemcileri tespit etmeniz mümkün. Ayrıca bunların internet erişimini sınırlandırabilirsiniz. Bunu yapamıyorsanız ilgili kullanıcıyla yüz yüze konuşarak biraz yavaşlamasını isteyin.

Tanınmayan USB belleğinizi onarın

Bilgisayarınızın değerli dosyalarla dolu bir USB flaş belleği algılamaması sıkıntılı anlara sebep olabilir. USB bellekleri onarmanın veya arızalı olduğundan emin olmanın yollarını açıklıyoruz.

“USB aygıtı tanınmadı” mesajını görmek asla iyi bir işaret değildir ama bellekte yer alan dosyaları bir daha göremeyeceğiniz fikrine kapılmadan önce deneyebileceğiniz birkaç yol var. Arızalı USB portundan yazılım sürücülerine, arızalı bölümlerden bozuk USB belleğe kadar çok sayıda sorun bu hata mesajına yol açabilir.

FARKLI BİR USB PORTU VEYA BİLGİSAYAR DENEYİN

İlk yapmanız gereken, USB belleği farklı bir USB portuna takmak. Kimi zaman bu en kolay çözüm olabilir ve çoğu kullanıcı denemeye bile tenezzül etmez. En iyisi kasanın arkasında yer alan bir USB portunu kullanmak. Böylece sürücüyü ek bir karta değil, doğrudan anakart üstündeki USB portuna bağlamış olursunuz. Bazı durumlarda anakart üstündeki ek USB portlarına ait kablolarda gevşeme olabilir ve bu yüzden kasanın ön panelindeki portlara takılan USB bellekler bu tür hata mesajları verebilir.

Benzer biçimde, sahip olabileceğiniz USB çoklayıcıyı, monitör veya klavye

üstünde bulunabilecek USB portlarını da kullanmayın. Sürücünüzü doğrudan anakart arkasına bağlayın. Sorun çözüldüyse daha önce denediğiniz port arızalı ya da kablo gevşemiş olabilir.

Bu yöntemlerden hiçbirisi sonuç vermezse USB belleği farklı bir bilgisayara takmayı deneyin. Sürücü algılanırsa sizin bilgisayarınızda bir sorun var demektir ama yine algılanmazsa o zaman sürücünün bozulduğundan emin olabilirsiniz.

DİSK YÖNETİMİ'NDE GÖRÜNÜYOR MU?

Disk Yönetimi adındaki az bilinen Windows aracı diskler ve flaş belleklerle ilgili sorunlarda yardımcınız olabilir. Başlat menüsünde (Windows 8'de Başlangıç ekranı) “sabit disk” yazın ve karşınıza gelen “Sabit disk bölümleri oluşturun ve biçimlen-

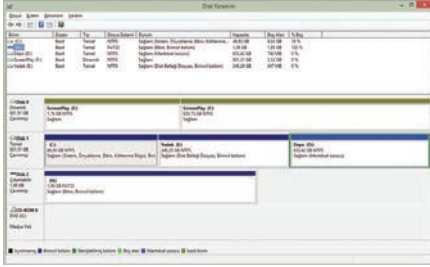
dir” sonucuna tıklayın. Alternatif olarak Windows + R tuşlarına basıp Çalıştır kutusuna diskmgmt.msc yazabilirsiniz.

Bağlı sürücüler gösteren bir liste belirecek. Kapasitelere bakarak veya “(Çıkarılabilir)” etiketini dikkate alarak USB flaş belleğinizi tespit edebilirsiniz. Hatırlatalım ki bazı USB sabit diskler “Çıkarılabilir” olarak görünmeyebilir.

Sürücüyü Windows Gezgininde görmemenize rağmen burada görebiliyorsanız yapabileceğiniz birkaç işlem var. İlk olarak bölümün durumunu kontrol edin. “Sağlam” yazmıyorsa ve sürücü harfi yoksa sürücüyü görmemeniz normaldir. Ücretsiz TestDisk aracını (bit.ly/testdisk203) kullanarak bölüm tablosunu onarmayı deneyebilirsiniz. İşe yarsa sürücüye ve içeriğine erişebilir hale geleceksiniz. İşe yaramazsa, bölümler hasarlı olsa bile içeriği gösterip dosya kurtarabilen PhotoRec programını (bit.ly/photorec203) deneyin.

Sonuç alınamazsa ya da sürücüde yer alan veriler kurtarmaya geçecek kadar önemli değilse Disk Yöneticisi içinde sürücüye sağ tıklayıp onu biçimlendirebilir-

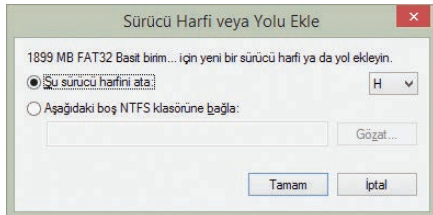
siniz. Bu aşamadan sonra Windows sürücüyü erişebilir. Karşınıza gelen sihirbaz sayesinde biçimlendirme işlemi gayet kolay olacak. Sürücüde kullanılmayan alan olduğunu görürseniz bölümler silinmiş demektir. Veri kurtarma yazılımları erişilemeyen bu içeriğe ulaşma imkânı verebilir.

SÜRÜCÜ HARFI VAR MI?

Eğer sürücüde en az bir birincil bölüm varsa ve o bölüm sağlıklı görünüyorsa belki de sürücü harfi atanmadığı için erişilemiyor olabilir. Aslında Windows bunu otomatik olarak yapıyor ama bazen işler aksıyor ve sonuç, Disk Yönetimi'nde "Birim" kısmı boş görünen bir bölüm oluyor. Böyle bir durumda harf atamak istediğiniz bölüme sağ tıklayıp "Sürücü Harfi ve Yolu Değiştir"i seçin. Ardından bir sürücü harfi belirleyin. Elbette başka bir sürücü tarafından kullanılmayan bir harf seçmeniz gerekiyor.

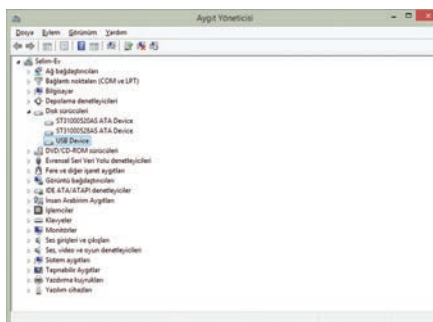
Unutmayın ki sürücüyü başka bir bilgisayara takıp Disk Yönetimi'nde görünüp görünmediğini kontrol edebilir, böylece sürücünün veya USB portlarınızın arızalı olup olmadığını anlayabilirsiniz.

AYGIT YÖNETİCİSİ'NDE ARAYIN

Sürücü başka bir bilgisayarda çalışıyorsa o zaman sizin bilgisayarınızla ilgili bir sorun olabilir. Bu bir donanım sorunu da olabilir yazılım sorunu da. Windows + R tuşlarına basıp açılan kutuya devmgmt.msc yazın ve Enter'a basın. Alternatif olarak Başlat menüsüne "Aygıt Yöneticisi" yazın ve beliren sonuca tıklayın.

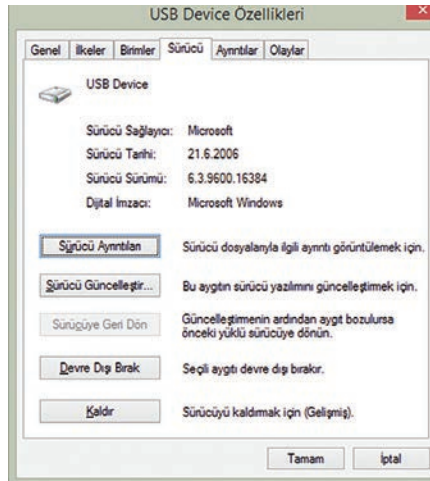
Aygıt Yöneticisi'nde "Disk sürücülerini" başlığını genişletin ve sarı üçgen içinde

siyah ünlem işareti olan bir simge olup olmadığını kontrol edin. Böylece bir işaret varsa sürücü problemi yaşanıyor olmalı. Cihaz adına sağ tıklayıp Özellikler'i seçin ve "Aygıt durumu" kutusunda yazan hata mesajını okuyun. Çözüm bariz değilse internette hata koduyla ilgili arama yapıp ne olduğunu çözmeye çalışın.

Donanımsal bir sorun da olabilir ama sürücü sorunuysa ("Sürücü" sekmesine göz atın.) eski bir Sistem Geri Yükleme noktasını kullanarak önceki sürücüye geri dönebilir veya üreticinin sitesinden en yeni sürücüyü indirebilirsiniz.

Aynı zamanda Windows'un ilgili sürücüyü bulmasını sağlamak için "Sürücü Güncelleştir" düğmesine basabilir veya indirdiğiniz sürücüyü elle kurabilirsiniz. Gri renkli değilse "Sürücüye Geri Dön" seçeneğini de kullanabilirsiniz. Son bir çare olarak sürücüyü kaldırmak için "Kaldır" düğmesine tıkladıktan sonra Aygıt Yöneticisi'nde Eylem menüsünden "Donanım değişikliklerini tara"yı seçin.

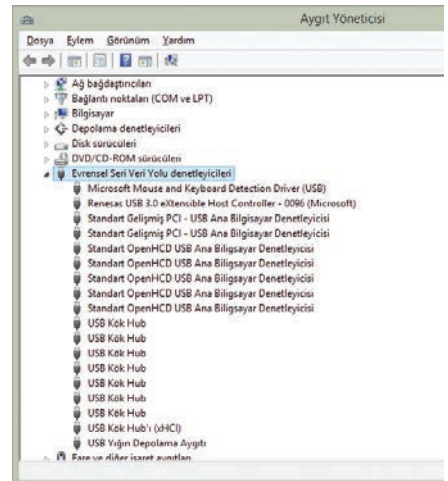

Aynı zamanda, Aygıt Yöneticisi'ndeki "Evrensel Seri Veri Yolu denetleyicileri" kısmına da bakın ve bilgisayarınızdaki USB denetleyicilerle ilgili bir sürücü sorunu olup olmadığını kontrol edin. Buradaki bir öğede ünlem işareti varsa o yüzden de hata mesajı alabilirsiniz.

USB denetleyici sürücülerini genellikle anakartınızın yazılımıyla birlikte gelir. Masaüstü bilgisayar kullanıyorsanız anakart üreticinizin sitesine, dizüstü bilgisayar kullanıyorsanız bilgisayar üreticisinin sitesine bakarak

anakart başta olmak üzere tüm sürücü güncellemelerini indirip yükleyin. Son olarak, eğer USB belleğiniz hiçbir bilgisayar tarafından tanımlanmıyorsa ve Aygıt Yöneticisi'nde de hiçbir şekilde görünmüyorsa bozulmuş olma ihtimali hayli yüksek. O bellek artık onarılamayacağı için yenisini almanız gerekecek. Neyse ki USB bellekler oldukça ucuz ama önemli verileriniz veda etmeniz gerekebilir. ■

Yöneticisi'nde de hiçbir şekilde görünmüyorsa bozulmuş olma ihtimali hayli yüksek. O bellek artık onarılamayacağı için yenisini almanız gerekecek. Neyse ki USB bellekler oldukça ucuz ama önemli verileriniz veda etmeniz gerekebilir. ■

PC'NİZİ TÜM CİHAZLARDAN YÖNETİN

Telefon veya tabletinizden bilgisayarınıza erişmek sandığınızdan daha kolay. Bilgisayarınızı uzaktan kontrol etme imkânı veren en iyi ücretsiz yöntemleri açıklıyoruz.

Ş u günlerde PC'nizi her gittiğiniz yere taşımanıza gerek yok. Telefonlar ve tabletler artık her nerede olursanız olun PC'nize doğrudan bağlanacak ve dosyalarınıza, Windows'ta yüklü uygulamalara ve diğer özelliklere erişecek derecede güçlü.

Bu dosya konusunda telefon, tablet ya da dizüstü bilgisayar kullanarak kişisel bilgisayarınıza erişme imkânı veren en iyi araçları ele alacak ve bağlantı kurduktan sonra gerçekleştirebileceğiniz heyecan verici işlemleri anlatacağız. Binlerce kilometre uzakta olsanız bile bilgisayarınızda yer alan dosyalara erişebilir, telefonunuzu uzaktan kumanda gibi kullanarak müzik ve filmleri kontrol edebilir ve hatta favori Windows uygulamalarınızı tablet ekranında kullanabilirsiniz. Sonuç olarak her nerede ve hangi cihazla birlikte olursanız olun tüm değerli dosyalarınız ve programlarınız tek bir tık ötenizde olacak.

Bununla birlikte bilgisayarı uzaktan kumanda

etmenin bazı püf noktaları var ve belirli işlemlerde en iyi sonuçları elde edebilmek için belirli cihazların kullanılması gerekiyor. Örnek vermek gerekirse Windows Uzak Masaüstü veya TeamViewer ile Windows uygulamalarına erişmek istiyorsanız akıllı telefonlardaki ekranların çok ufak geleceği ortada. Bununla birlikte akıllı telefonlar bilgisayardaki müzikleri dinleme ve filmleri izleme sırasında en ideal uzaktan kumanda olmayı başarıyor.

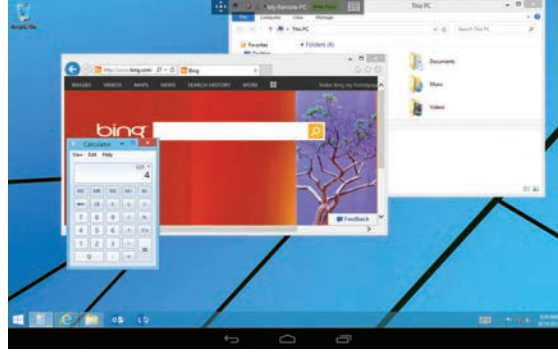
Telefon veya tabletinizle yapmaya çabalamanızın anlamsız olduğu işleri de bilmenizde fayda var. Windows yüklü bilgisayarınızda Photoshop'u açıp tablet üzerinden erişerek fotoğraf düzenlemek istiyorsanız boşuna uğraşmayın, her ne kadar yazılım açılma ve görüntü gelme bile aşırı düşük performanstan ötürü düzgün işlem yapmanız imkânsızlaşacak. Uzaktan kumanda özelliğini kullanarak yapabileceğiniz daha pratik işlemler var ve bunlara değinmemizin zamanı geldi.

TELEFON VEYA TABLETİNİZLE SORUNLARI ÇÖZÜN

Ayarları değiştirin ve bilgisayarı uzaktan güncelleyin

Bilgisayarınızdan uzaktaysanız ama her şeyin güncel ve düzgün çalışır halde kalmasını istiyorsanız uzaktan teknik destek aracı Soluto'yu (www.soluto.com/business) kullanın. "Create My Free Account" düğmesine tıklayıp e-posta adresinizi ve bir parola girin, "Create My Free Account"a tıklayın. Programı indirip kurulumu başlatın ve Soluto'nun sisteminizi taramasına izin verin. Basit Soluto arabirimini kullanarak her yerden bilgisayarınızın ayarlarını değiştirebilir ve güncellemeleri kontrol edebilirsiniz. Başka bir bilgisayardan www.soluto.com/login adresine girip oturum açın. Hesabınıza bağlı cihazların listesini göreceksiniz. Her ne kadar cihazları doğrudan kontrol edemezsiniz de basit bakım işlemleri yapabilirsiniz. Bilgisayarda Windows yüklüyse işletim sistemi ve uygulamaları güncelleyebilir, popüler uygulamaları uzaktan kurabilir, güvenlik ayarlarını değiştirebilir ve hatta bilgisayarın çökmesine neden olan yazılımı tespit edebilirsiniz. Böylece evde olmasanız bile eve hizmet eden PC'yi ayakta tutabilir, güvenli kalmasını sağlayabilirsiniz.

Soluto'ya kaydolduğunuzda 14 günlük Pro deneme süreniz başlar. Ardından Lite sürümü ücretsiz olarak kullanabilirsiniz. Bu sürüm-

Remote Desktop ile Android ya da iOS yüklü cihazdan Windows PC'nizi kullanın.

de en fazla üç cihazı uzaktan kontrol edebilir ve bir haftada en çok üç kez oturum açabilirsiniz. Daha fazla cihazı kontrol etmek ya da daha sık oturum açmak istiyorsanız Pro paketine terfi etmeniz gerekecek (aylık 8,33 \$).

TeamViewer ile bilgisayarınızı uzaktan yönetin

Windows'un Pro sürümüne sahip değilseniz TeamViewer (www.teamviewer.com) ile bilgisayarınızı ücretsiz olarak kontrol edebilirsiniz. Aşına bakarsanız biz PCnet editörleri olarak tüm bilgisayarlarımızda TeamViewer'i tercih ediyoruz. Yazılımın Türkçe desteği de var ve Windows, Mac, Android ve iOS'te çalışıyor.

Siteye girip "Ücretsiz tam sürümü başlat" düğmesine tıklayarak TeamViewer'i indirip kurun. Kurulum sırasında bilgisayarınıza bir isim ve şifre vereceksiniz. Ücretsiz bir TeamViewer hesabı oluşturmak için gereken bilgileri vererek kurulumu tamamlayın.

Ardından ücretsiz TeamViewer Remote Control uygulamasını Android (bit.ly/twan203) veya iOS (bit.ly/twi203) cihazınıza kurun. İşlem bittikten sonra bilgisayarınızda TeamViewer'i açarak ID num-

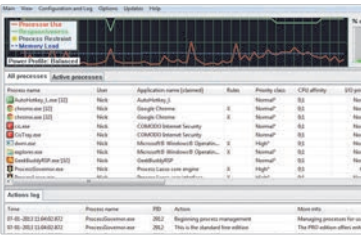
aranızı ve şifreyi alın, bu bilgileri mobil uygulamaya girin. TeamViewer uygulamasında Windows'u kontrol etmeyi anlatan bir pencere açılacak. Diğer uygulamalarda olduğu gibi parmaklarınızı açarak yakınlaştırma yapabilir ve parmak hareketleriyle yön değiştirebilirsiniz. Microsoft Remote Desktop'ın aksine TeamViewer ile yapılan işlemler bilgisayar ekranında da görünür (Bilgisayarın başında başka biri varsa mobil cihazınızdan onun yaptıklarını da görebilirsiniz). Bu sayede arkadaşlarınıza teknik destek vermek de daha kolay hale geliyor. Tabii ekranda ne yaptığınızı görünmesini istemiyorsanız bağlı olduğunuz sürece ekranı karartmak da mümkün.

TeamViewer'i kullanarak bir bilgisayardan başka bir bilgisayara bağlanmanız da mümkün. Bunun için TeamViewer'i her iki bilgisayara da kurmalısınız. Ardından kontrol etmek istediğiniz bilgisayara ait ID ve şifreyi kontrol için kullanacağınız bilgisayardaki yazılım ekranına girin. Android ve iOS uygulamalarında olduğu gibi bilgisayarı tam anlamıyla kontrol edebilirsiniz. TeamViewer aynı zamanda bütünsel sohbet özelliği içermekte, yani bilgisayarındaki sorunu çözmeye çalışırken aynı zamanda yazışabilirsiniz. Unutmayın ki TeamViewer ile kontrol etmek istediğiniz bilgisayar açık ve internete bağlı olmalı.

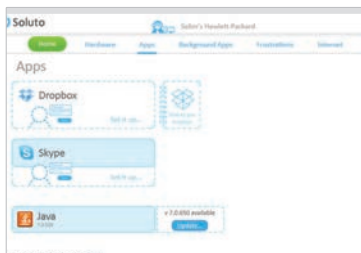
Örneğin dışarıda olduğunuzda büyük dosya indirme işlemlerini başlatabilirsiniz. Bir arkadaşınızın önerdiği programı hemen telefonunuzdan TeamViewer'la bilgisayara bağlanıp indirebilirsiniz, eve gidince kuralabilirsiniz.

PC'ye Microsoft Remote Desktop ile erişin

Bazı şirketlerde TeamViewer kullanımına izin verilmiyor ve Microsoft'un resmi yöntemi olan Remote Desktop (Uzak Masaüstü) öneriliyor. Telefon ve tablet kullanarak PC'nizde kontrolü tamamen ele geçirmek istiyorsanız o zaman resmi Microsoft Remote Desktop uygulamasının Android (bit.ly/mrda203) ya da iOS sürümünü (bit.ly/mrddi203) kullanabilirsiniz. Uygulama ücretsiz ama her Windows 8 sürümüne bağlanamıyor. Windows 7'nin Professional, Ultimate ve Enterprise sürümleri;

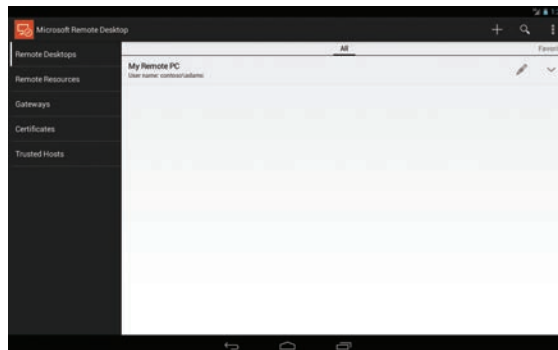

Soluto ile her yerden bilgisayarınızın ayarlarını kontrol edin.

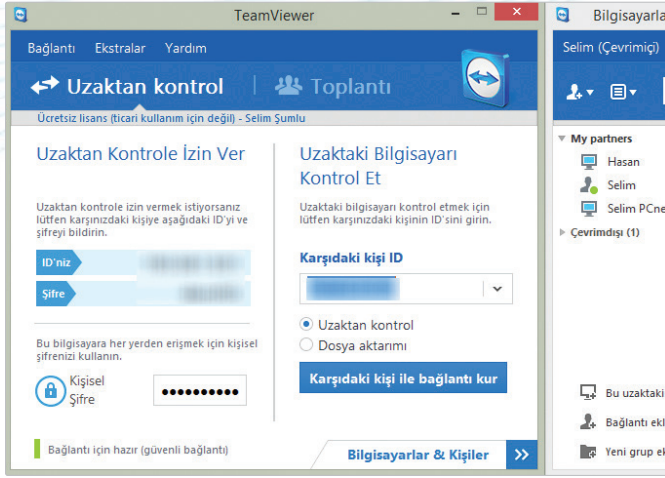

Soluto ile yazılım ve güvenlik ayarlarını daima güncel tutun.

Windows'a Android telefon ya da tabletten erişmek için Remote Desktop uygulamasına gerekli bilgileri girin.

Nasıl yapılır? Uzaktan kontrol

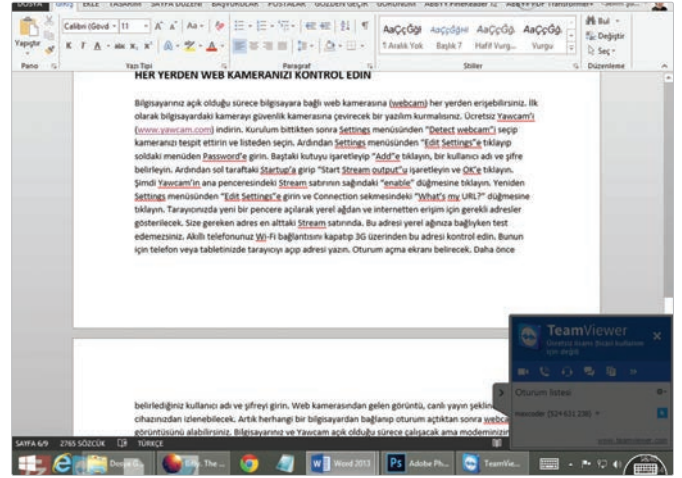

Karşı tarafından ID'sini öğrenerek ona kolayca bağlanabilirsiniz.

Windows 8.1'in Pro ve Enterprise sürümleri destekleniyor. Hangi sürüme sahip olduğunuzu bilmiyorsanız Windows + R tuşlarına aynı anda basıp Çalıştır kutusuna winver yazın.

Uygulamayı kullanmaya başlamadan önce bilgisayarınızda uzaktan erişim ayarını değiştirmelisiniz. Başlat menüsüne girip Bilgisayar'a sağ tıklayın (Windows 8.1'de Başlangıç düğmesine sağ tıklayıp Sistem'i seçin). Sol taraftaki "Uzak bağlantı ayarları"na tıklayın ve alttaki "Yalnızca Uzak Masaüstü'nü Ağ Düzeyinde Kimlik Doğrulama ile çalıştıran bilgisayarlardan yapılan bağlantılara izin ver (daha güvenli)" seçeneğini seçin.

Android ya da iOS içeren cihazınıza Microsoft Remote Desktop uygulamasını yükleyip çalıştırın. Bağlantı kurmadan önce bilgisayarınızla ilgili daha fazla bilgi verme-

Standart parmak hareketlerini kullanarak Windows'u TeamViewer aracılığıyla uzaktan kontrol edin.

niz gerekiyor. Bilgisayarda Windows + R tuşlarına basıp cmd yazın, açılan pencereye ipconfig yazın. Gelen sonuç listesinde üstte çıkan 192.168.x.x şeklindeki IPv4 adresini not alın. Bu değer bilgisayarınızın ağdaki IP adresidir. Telefon ya da tabletten bu IP adresine bağlanacaksınız. Aynı zamanda Başlat menüsünde beliren bilgisayar adına da ihtiyacınız olacak.

Ardından mobil cihazda uygulamayı açın ve Remote Desktops kısmında "Add Remote Desktop" komutuna dokunun. "Connection name" olarak "Ev bilgisayar" gibi bir ad verin. "PC name" alanına daha önce not aldığınız IP adresini girin. Tüm diğer alanları boş bırakıp Save veya OK düğmesine dokununuz. Sertifikaya güvenmeniz istenirse kabul edin. Bağlantı kurulduğu zaman Windows'taki kullanıcı adı ve parolanızı da gir-

meniz gerekecek.

Varsayılan olarak ekrandaki imleci hareket ettirerek Windows'u kontrol etmeniz gerekir ki bu biraz zor gelebilir. Bu ayarı değiştirmek için ekranın üstündeki bilgisayarı- nıza ait IP adresine dokununuz ve ardından sol üst (iOS) ya da sağ alt (Android) köşedeki kalem simgesine dokununuz. Fare imlecini sürüklemek için boğuşmak yerine Windows'un kontrolü kolaylaşacak ve Windows daha çabuk tepki verecek.

Bilgisayarınız açık oldukça ve her iki cihaz da internete bağlandığı sürece Windows yüklü bilgisayarınızda yapabileceğiniz tüm işlemler Android ya da iOS içeren cihazdan gerçekleştirilebilecek. Telefon ya da tabletle Windows'u kullandığınız süre boyunca diğer kullanıcıların oturum açması engellenecek, yani yaptıklarınızı kimse göremeyecek.

TELEFON VEYA TABLETİ UZAKTAN KUMANDAYA DÖNÜŞTÜRÜN

Tipki televizyonunuzla gelen uzaktan kumanda gibi telefon ya da tabletinizi kullanarak da bilgisayarı uzaktan kontrol edebilirsiniz. Bunun için önereceğimiz bir numaralı uygulama, hem Android hem iOS hem de Windows Phone için Unified Remote olacak. Bilgisayarda sıkça müzik dinliyor, film ve dizi izliyorsanız uzaktan kumanda özelliği gerçekten işinize yarayabilir. İşletim sisteminize göre seçenekleri ayrı ayrı açıklıyoruz.

Android

Windows yüklü bilgisayarınızda www.unifiedremote.com/download

Unified Remote uygulamasını kurduktan sonra Windows yüklü cihazı uzaktan kontrol edebilirsiniz.

adresine girin, Unified Remote Server'a tıklayın ve Windows'u seçip yazılımı kurun. Ardından akıllı telefonunuzun mağazasında Unified Remote uygulamasını bulup kurun.

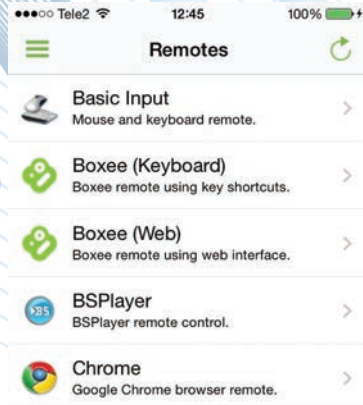
Kurulum bitince uygulamayı çalıştırıp "I have installed the server" düğmesine dokununuz. Uygulama bilgisayarınızı otomatik bulup bağlanmaya çalışacak. Bu aşamada Windows Güvenlik Duvarı uyarı verirse Unified Remote için erişim izni verin. Ardından mobil cihazınızda uygulamadan bağlantı kurulacak bilgisayarı listeden seçin. Sonra kullanabileceğiniz uzaktan kumanda seçeneklerinden birini seçin. Basic Input kumandasıyla telefon ve dokunmatik yüzey gibi kullanabilirsiniz.

Unified Remote uygulamasının asıl

faydası müzik ve video oynatırken karşımıza çıkıyor. Ücretsiz sürümde VLC media player, Spotify, Windows Media Center, Windows Media Player ve YouTube uyumlu kumandalar yer alıyor. Basic Input kumandasını kullanarak müzik ve video dosyalarınıza ulaştıktan sonra ilgili uzaktan kumandaya geçip kontrol edebilirsiniz. Müzik ve videoda oynatma, durdurma, atlama, ses açma ve kısma gibi klasik TV ve müzik seti kumandalarında gördüğümüz temel kontrollere yer veriliyor.

iOS

iPhone veya iPad'inizde kocaman bir dokunmatik yüzeye (trackpad) veya tabletinizden kullanabileceğiniz klavyeye ihtiyacınız varsa HippoVNC'yi deneyebilirsiniz. Önce bilgisayarınızdan bit.ly/hippo203 adresinden HippoVNC'yi indirip paketi açın. Genişletilen HippoVNC klasörüne girince WinVNC dosyasını göreceksiniz. Buna çift tıklayın ve Windows Güvenlik Duvarı uyarı verirse izin verin. Bir sonraki ekranda değiştirmeniz gereken tek seçenek VNC şifresi. Hatırlayabileceğiniz bir şifre girip OK'e basın. WinVNC simgesi görev çubuğunda belirecek. Fare imlecini bunun üzerine getirin ve beliren IP adresini not alın.

Dahili kumandaları kullanarak VLC'yi ve diğer uygulamaları kontrol edebilirsiniz.

Ardından iOS cihazınızda Wi-Fi bağlantısının etkin olduğuna emin olun ve HippoRemote LITE uygulamasını yükleyin (bit.ly/hippor203).

iOS için HippoRemote LITE uygulamasını kurarsanız ekrana dokunarak Windows'u kontrol edebilirsiniz.

iOS cihazınızı kumanda olarak kullanabilmek için bilgisayarınızda HippoVNC'yi kurun.

"Add a Connection"a dokunup VNC'yi seçin ve ardından IP adresiyle şifreyi girin. Ekranda bir imleç belirecek PC'nizde yer alan imleç gibi kullanabileceksiniz. Bu özellik genelde YouTube videolarını izlemek için ideal. Aynı zamanda klavye gibi kullanıp web adresleri yazabilir ve hatta belgeler üzerinde çalışabilirsiniz. Trackpad + klavye ikilisini açmak için ilgili simgeye dokunun. Ücretli HippoRemote Pro sürümünde Windows Media Center için kullanımı kolay kumanda gibi kontrol odaklı çok daha fazla özellik var ama onun yerine Unified Remote'u öneririz.

PC'NİZDEKİ DOSYALARA HER YERDEN ERİŞİN

Uzaktan erişim sadece Windows ekranını telefon, tablet ya da dizüstü bilgisayar ekranında göstermekten ibaret değil. Kimi zaman tek amacınız basit bir programla Windows'taki dosyaları açmak veya indirmek de olabilir. İki cihaz aynı kablolu ağa bağlıysa telefon ya da tabletle bunu kolayca yapabilirsiniz.

Android

Android için ES Dosya Yöneticisi uygulamasını (bit.ly/es202) yükleyin.

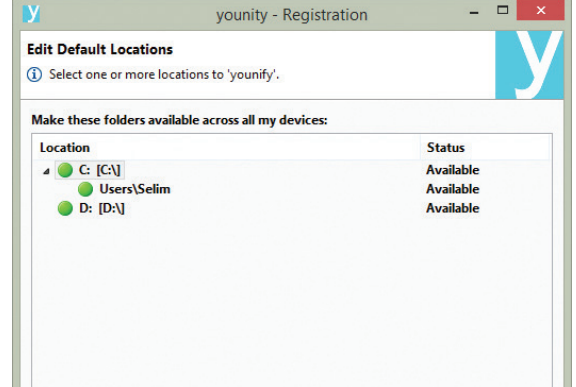

ES Dosya Yöneticisi ile Android cihazınızla Windows dosyalarınıza ve klasörlere erişebilirsiniz.

Uygulamada ekranı sağa kaydırarak LAN sekmesine gelin ve Tara'ya basın. Beliren seçenekler arasında bilgisayarınızı seçin ve bilgisayardaki kullanıcı adı ve şifrenizi girin. Uygulama sadece basit Windows dosya yapısını gösterebildiği için ilk başta kafa karıştırıcı görünebilir. Aradığınız dosyaları bulmak için Kullanıcılar'a ve ardından kullanıcı adınıza girin. Ardından Masaüstü, Belgeler, İndirilenler, Müzik ve Resimler gibi klasörlere erişeceksiniz. Dahili uygulamayla dosyalar açılabilir, müzik dinlenebilir ve video izlenebilir. Böylece bilgisayarınız açık ve bağlantıda kaldığı sürece telefon ya da tabletinizden bilgisayarda yer alan dosyaları kaydedebilir ve açabilirsiniz.

iOS

Bilgisayarınıza ücretsiz Younity (www.getyounity.com) uygulamasını indirin. Kurulum sırasında servi-

iPhone ya da iPad kullanarak PC'nizdeki müzik, video ve belgelere erişmek için Younity'yi kurun.

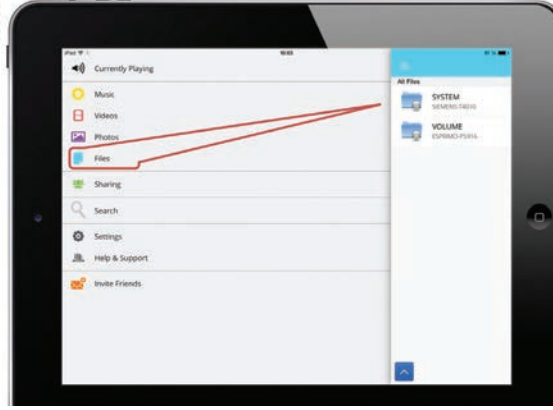
se kaydolmanız istenecek. "Don't have an account? Click here to create an account." linkine tıkladıktan sonra Facebook veya Google'a oturum açabileceğiniz gibi e-posta adresinizle de kaydolabilirsiniz. Gerekirse e-posta adresinize gelen linke tıklayarak hesabınızı doğrulayın. Kurulum ve doğrulama bittikten sonra Windows Güvenlik Duvarı, Younity ile ilgili bir uyarı

Nasıl yapılır? Uzaktan kontrol

mesajı gösterebilir. Sorulursa erişime izin verin.

Younity varsayılan olarak C: sürücünüzün tamamını kapsar, böylece sisteminizdeki tüm dosyalara erişebilirsiniz. Harici bir sürücü gibi şarkılarınızı vb. içeren başka bir konuma erişmek istiyorsanız "Edit Locations" düğmesine, ardından "Add Location" a tıklayıp istediğiniz sürücü veya klasörü seçin. Continue düğmesine basıp devam ederek kurulumu tamamlayın.

Artık Younity'yi iOS cihazınıza yükleyebilirsiniz. App Store'dan Younity'yi yükleyip daha önce belirlediğiniz e-posta adresi ve şifreyle giriş yapın. Ana Younity ekranında ekranın müzik, video, fotoğraf, dosyalar kategorilerine ayrıldığını ve bilgisayarınızdaki tüm dosyaların dahil edildiğini göreceksiniz.

iOS'e özel Younity uygulamasıyla bilgisayarınızdaki yer alan müzikleri dinleyip ve videoları izleyin.

Unutmayın ki Younity ile erişeceğiniz bilgisayar açık ve internete bağlı olmalı, çünkü dosyalarınız Younity sunucularına yedeklenmiyor, yalnızca sizin bilgisayarınızdaki duruyor. Yazılımın bilgisayardaki içeriği

indekslemesi biraz zaman alacaktır. İşlem bitene kadar uygulamada herhangi bir bilgi görünmeyebilir. İşlem bitince bunu belirten bir uyarı penceresi belirecektir. Çok sayıda fotoğraf, müzik, video ve belge içeren bir bilgisayarda bu işlem 30 dakika veya daha fazla sürebilir.

Younity uygulamasında hemen hemen tüm dosyaları açabilen dahili okuyucular var. Aynı zamanda uygulama üzerinden müzik ve video akışı yapılabilir, yani bir müzik veya video dosyasını tamamını indirmeden oynatmaya başlayabilirsiniz. Bilgisayardaki bir dosyayı mobil cihaza aktarmak istiyorsanız sol alttaki oka dokunup Download seçeneğini kullanın. Böylece dosyayı indirdiğiniz bilgisayar kapansa bile belgeye erişebilirsiniz, videoyu izleyebilir ya da şarkıyı dinleyebilirsiniz.

TÜM CİHAZLARDAN YAZICINIZA ÇIKTI GÖNDERİN

Bulut özelliği olan pahalı bir üst seviye yazıcınız olmasa bile tüm cihazlarınızdan göndereceğiniz çıktıları sahip olduğunuz yazıcıdan alabilirsiniz. Google Cloud Print, epey eskiyen yazıcınıza ağ üzerinden erişim olanağı verip internet üzerinden çıktı alma desteği katan zekice bir servis. Böylece tabletiniz, telefonunuz ya da dünyanın herhangi bir yerindeki bir bilgisayarı kullanarak yazıcıdan çıktı almak istediğinizde birkaç tıklama yeterli olacak.

Önce yazıcının bağlı olduğu bilgisayara Google Chrome web tarayıcısını kurmanız gerekiyor. Ayrıca Google hesabınız da olmalı (Gmail adresinizi kullanabilirsiniz). Sistemin çalışması için bilgisayarınızın ve buna bağlı olan yazıcının açık olması şart. Bilgisayarda Cloud Print özelliğini açmak için Chrome'u açıp ve sağ üst köşedeki menüden Ayarlar'a girin. "Gelişmiş ayarları göster" e tıkladıktan sonra en alta inip Google Cloud

Google Cloud Print hesabınıza yazıcı eklerseniz her nerede olursanız olun çıktı alabilirsiniz.

Print başlığı altındaki Yönet'e tıklayın. Şimdi "Yazıcı ekle" diyerek bilgisayarınıza bağlı yazıcıyı işaretleyip Cloud Print'e ekleyin. Başka bir bilgisayardan çıktı almak istediğiniz zaman www.google.com/cloudprint adresine girip gerekirse Google hesabınızla oturum açın. Sol üstteki YAZDIR düğmesine ve ardından "Yazdırmak için dosya yükle"ye tıklayın. Bilgisayarınızdan bir dosya seçin. İsterseniz kâğıt boyutu, renk, kopya sayısı gibi ayarları değiştirebilirsiniz. Yazdır komutunu verdiğinizde en geç birkaç dakika içinde belgeniz yazıcıdan çıkacaktır.

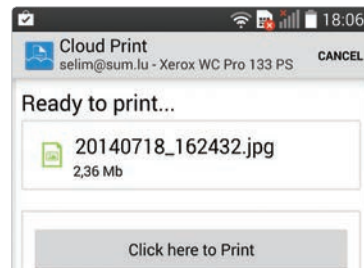
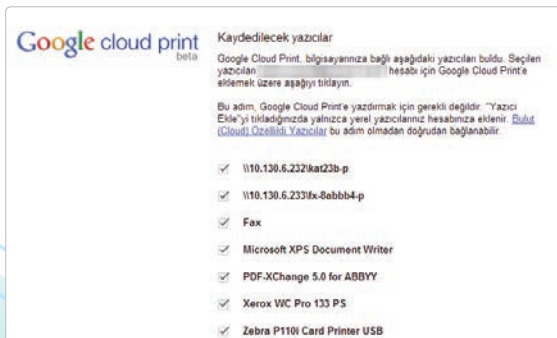
Android

Android telefon ya da tableten çıktı almak için ücretsiz Cloud Print plus uygulamasını (bit.ly/agcp203) kurmalısınız. Uygulamayı açıp LOCAL sekmesine dokunarak cihazınızdaki dosyalardan birini seçin. WEB'e

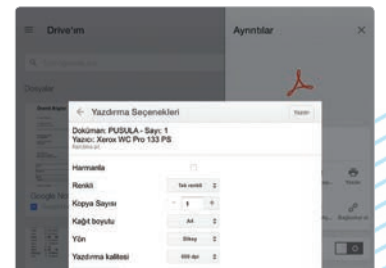
dokunarak Facebook, Dropbox, Google Drive gibi kaynaklardan da dosya seçebilirsiniz. Yazıcı adının hemen sağındaki ayar düğmesine basarak renk, yön, kopya sayısı gibi ayarları yapabilirsiniz. Yazdırmak için "Click here to Print" e dokununuz.

iOS

iOS'te Google Chrome veya Google Drive uygulamalarını kullanarak yazıcınıza kolayca erişebilirsiniz. Chrome'da çıktı almak istediğiniz web sayfasını açın ve menüye dokunup Yazdır'ı seçin. Google Cloud Print seçenekleri arasında yazıcınızı bulun, gerekliyse herhangi bir yazıcı ayarını değiştirin ve ardından baskıya gönderin. Google Drive uygulamasından da çıktı gönderebilirsiniz. İlgili dosyanın yanındaki ufak "i" simgesine dokunup Yazdır'ı seçin. Ardından Google Cloud Print'i seçip yazıcınızı bulun. Gerekirse ayarları değiştirip baskıyı başlatın.

Cloud Print sayesinde Android içeren cihazları kullanarak uzaktan metin ve fotoğraf baskısını alın.

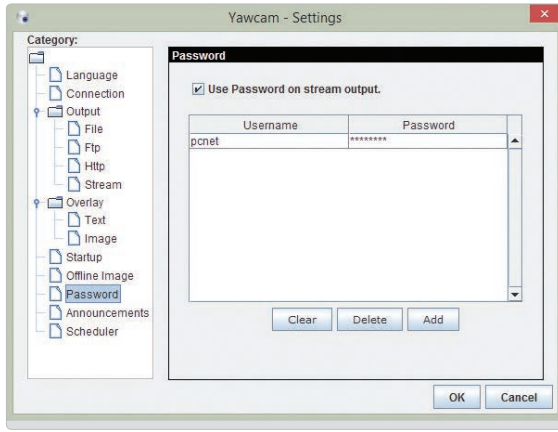

Google Drive'ın iOS sürümünü kullanarak Google Drive ortamındaki dosyaların çıktısını alabilirsiniz.

HER YERDEN WEB KAMERANIZI KONTROL EDİN

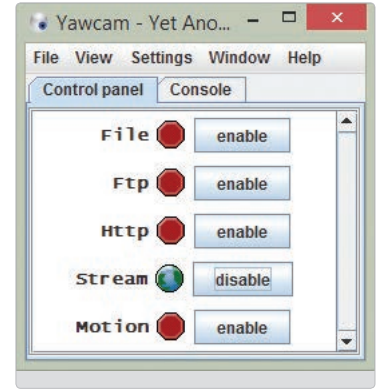
Bilgisayarınız açık olduğu sürece bilgisayara bağlı web kamerasına (webcam) her yerden erişebilirsiniz. İlk olarak bilgisayardaki kamerayı güvenlik kamerasına çevirecek bir yazılım kurmalısınız. Ücretsiz Yawcam'i (www.yawcam.com) indirin. Kurulum bittikten sonra Settings menüsünden "Detect webcam"i seçip kameranızı tespit ettirin

Yawcam ayarlarından şifre oluşturun ki web kamerasından gelen görüntülere herkes erişmesin.

ve listeden seçin. Ardından Settings menüsünden "Edit Settings"e tıklayıp soldaki menüden Password'e girin. Baştaki kutuyu işaretleyip "Add"e tıklayın, bir kullanıcı adı ve şifre belirleyin. Ardından sol taraftaki Startup'a girip "Start Stream output"u işaretleyin ve OK'e tıklayın. Şimdi Yawcam'ın ana penceresindeki Stream satırının sağındaki "enable" düğmesine tıklayın. Yeniden Settings menüsünden "Edit Settings"e girin ve Connection sekmesindeki "What's my URL?" düğmesine tıklayın. Tarayıcınızda yeni bir pencere açılarak yerel ağdan ve internetten erişim için gerekli adresler gösterilecek. Size gereken adres en alttaki Stream satırında. Bu adresi yerel ağınıza bağlıyken test edemezsiniz. Akıllı telefonunuz Wi-Fi bağlantısını kapatıp 3G üzerinden bu adresi kontrol edin. Bunun için telefon veya tabletinizde tarayıcıyı açıp adresi yazın. Oturum açma ekranı belirecek. Daha önce belirlediğiniz kullanıcı adı ve şifreyi girin.

Web kamerasından gelen görüntü, canlı yayın şeklinde cihazınızdan izlenebilecek. Artık herhangi bir bilgisayardan bağlanıp oturum açtıktan sonra webcam görüntüsünü alabilirsiniz. Bilgisayarınız ve Yawcam açık olduğu sürece çalışacak ama modeminizin IP'si değişirse adresi yeniden kontrol etmelisiniz.

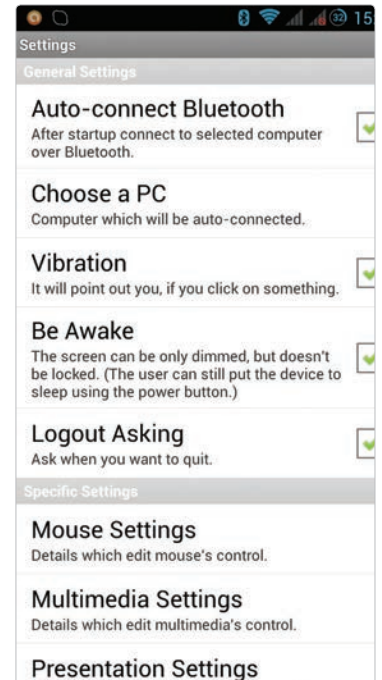
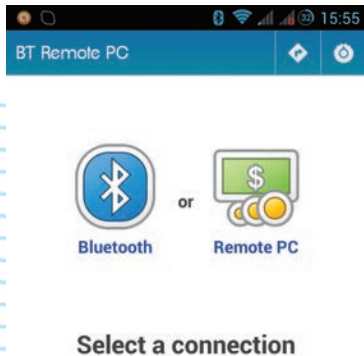
Web kamerasının elde ettiği görüntüleri internetten takip etmek için Stream seçeneğini etkinleştirin.

BİLGİSAYARINIZI BLUETOOTH İLE KONTROL EDİN

Bu dosya konusunda ele aldığımız ipuçlarının büyük kısmı bilgisayarınıza internet bağlantısı gerektiriyor ama Android tabanlı bir cihazınız ve Bluetooth destekli bilgisayarınız varsa Bluetooth bağlantısıyla da PC'nizi kontrol edebilirsiniz. Bilgisayarınızdan www.androidremotepc.com/downloads adresine girip "Remote PC Server

(Installation package)"ı indirin. Yazılımı kurun ve Windows Güvenlik Duvarı uyarı verirse erişime izin verin. Android cihazdaki Bluetooth ayarlarına girip PC ile eşleştirme yapın. Ardından ücretsiz Bluetooth Remote PC uygulamasını (bit.ly/bremote203) indirin. Uygulamayı açın ve bağlantı sorulduğunda Bluetooth'u seçin. Eşleştirilmiş cihazlar listesinde bilgisayarınızı seçin. Uygulamada dört seçenek var: fare, medya, sunum ve güç. En kullanışlı olanlar fare ve medya. Fare seçeneğiyle telefon veya tablet ekranını bilgisayara bağlı trackpad gibi, medya seçeneğiyle medya oynatıcıyı kontrol edebilirsiniz. Varsayılan olarak Windows Media Player kullanılıyor ama bunu değiştirebilirsiniz: Sağ üst köşedeki ayar simgesine dokunup ve Multimedia Settings'i seçin, "Choose a media player"a dokunup ve listeden sevdiğiniz yazılımı seçin.

Yawcam ayarlarından şifre oluşturun ki web kamerasından gelen görüntülere herkes erişmesin.

Android'de güvenlik taraması

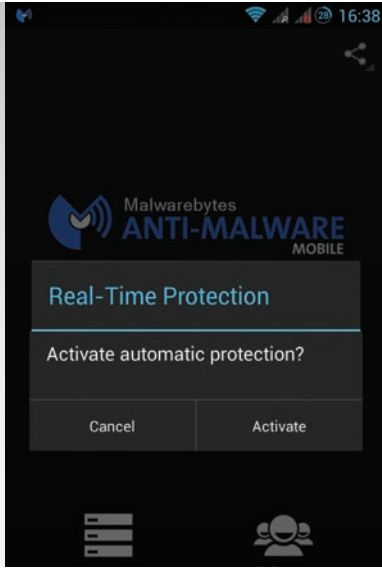
Malwarebytes Anti-Malware'i indirin: bit.ly/malware203 **Süre:** 20 dakika **Uygun sistemler:** Android 2.3+

Windows kullanıcılarının severek kullandığı Malwarebytes Anti-Malware yazılımının Android sürümü de çıktı. Uygulamanın temel işlevi Android telefon veya tabletin depolama alanını ve hafıza kartını zararlı kodlara, truva atlarına ve casus yazılımlara karşı elle veya zamanlanmış olarak taramak. Güvenlik ayarlarınızdaki olası hataları ve yüklü uygulamalardan kaynaklanabilecek gizlilik ihlallerini ortaya çıkaran mobil odaklı araçlar da içeriyor. Aynı zamanda uygulamayı Android Cihaz Yöneticisi'ne (bit.ly/cihaz203) bağlayarak kaybolan veya çalınan cihazınızı bulma konusunda yardım alabilirsiniz.

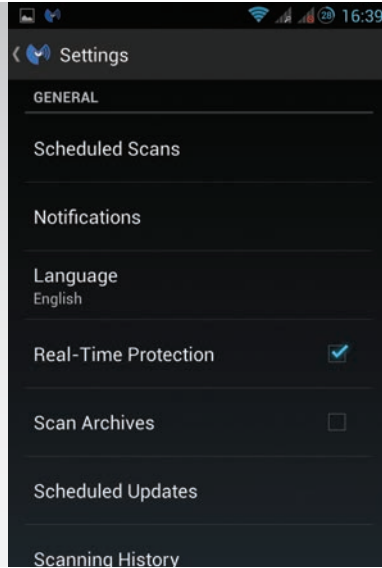

EDİTÖRÜN GÖRÜŞÜ

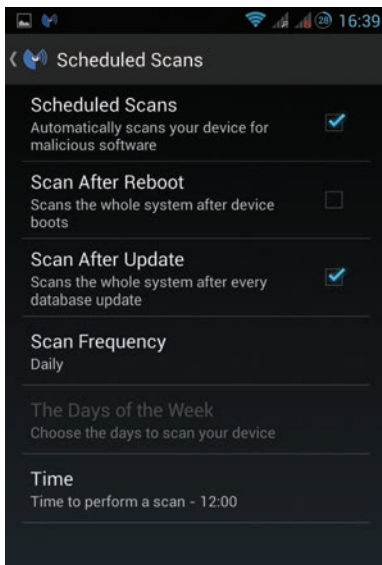
Hiçbir güvenlik programı telefonunuz kaybolduğunca onu yeniden bulabileceğinizi veya telefona hiç kötü amaçlı yazılım bulaşmayacağını garanti edemez. Bu yüzden mutlaka verilerinizi düzenli olarak yedekleyin. Neyse ki Malwarebytes bu amaca yönelik bir uygulama da sunuyor. Malwarebytes Secure Backup (bit.ly/backup203), Anti-Malware uygulamasıyla entegre oluyor ve bu sayede verilerinizi şifreleyip buluta yedeklemeden önce güvenlik taraması yapabiliyor.

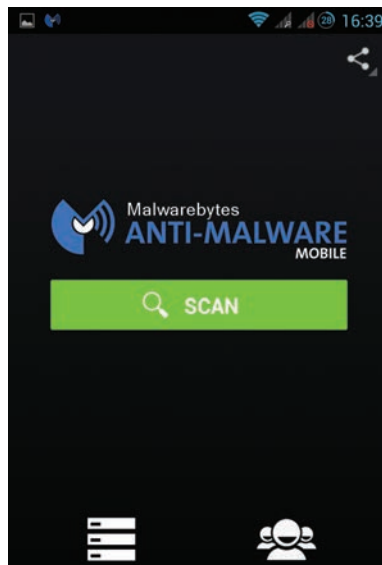
1 Malwarebytes Anti-Malware uygulamasını indirip kurun. Uygulamayı ilk kez açtığınızda gerçek zamanlı koruma isteyip istemediğinizi soran pencere belirecek. Bu özellik, cihazda ve SD kartta yer alan uygulama ve dosyaları her açtığınızda tarar. Activate komutuyla etkinleştirebilir veya istemiyorsanız Cancel'a basabilirsiniz.

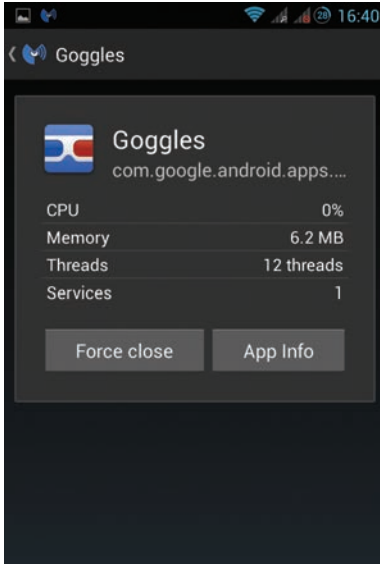
2 Gerçek zamanlı koruma sayesinde en yüksek düzeyde koruma elde edilir ama pil ömrü azalır ve gereğinden fazla bellek kullanılabilir. Gerçek zamanlı korumayı daha sonra açmak veya kapatmak için menüden Settings'e girip "Real-Time Protection" işaretini değiştirin. Taramaları zamanlamak için "Schedules Scans"e girin.

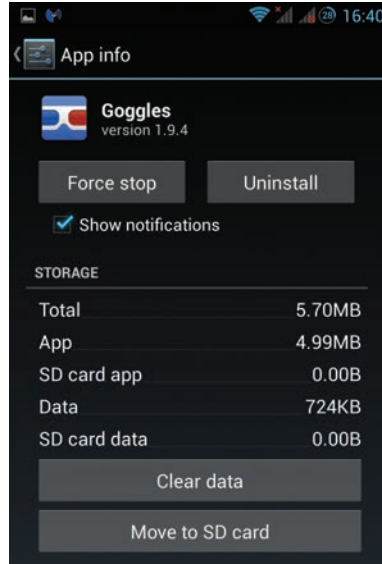
3 Zamanlanmış taramalar ve güncellemeden sonra tarama varsayılan olarak seçili geliyor. "Scan Frequency"ye dokunup günlük mü (daily) yoksa haftalık mı (weekly) tarama yapılmasını istediğiniz seçin. Varsayılan seçenek gündüzdür. Bu seçiminize göre tarama yapılacak saati veya günleri seçebilirsiniz.

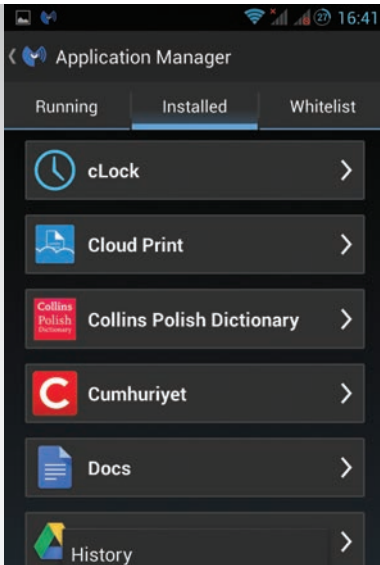
4 Elle tarama yapmak istediğinizde ana ekrana geri dönün ve "Scan Now" düğmesine dokunun. Herhangi bir kötü amaçlı yazılım bulunursa onu güvenli kaldırmak için Delete'e basın. Korumak istediğiniz bir dosya tespit edilirse "Skip" ile onu atlayabilir veya "Add to Whitelist" ile beyaz listeye ekleyebilirsiniz. Hiç zararlı yazılım bulunmadıysa OK'e basın.

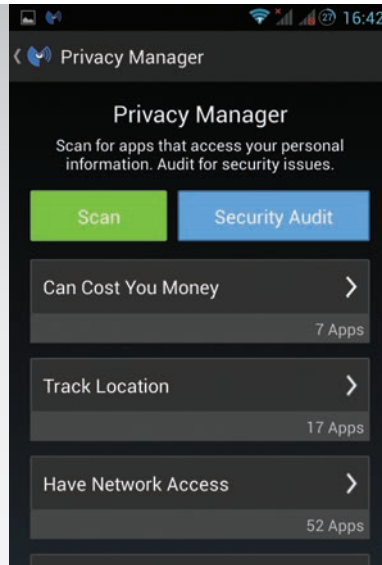
5 Ana ekranın alt kısmındaki App Manager'a girerek kurulu uygulamaları görüntüleyebilirsiniz. İlk sekmede o an çalışmakta olan uygulamalar listelenir. Bunlardan birine dokunarak işlemci ve bellek kullanımını görebilirsiniz. Altta seçeneklerle uygulamayı kapatabilir (Force close) veya daha fazla bilgi alabilirsiniz (App Info).

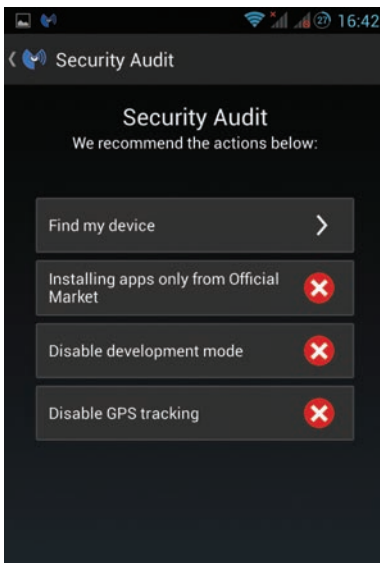
6 Uygulama bilgileri ekranında bu uygulamaya ait verileri temizleme, uygulamayı kaldırma, destekleniyorsa uygulamayı devre dışı bırakma gibi seçenekler göreceksiniz. Uygulama SD karta taşınabiliyorsa bu seçenek de olacak. Ekranın altında ön bellek, varsayılan durumu ve izin bilgileri var.

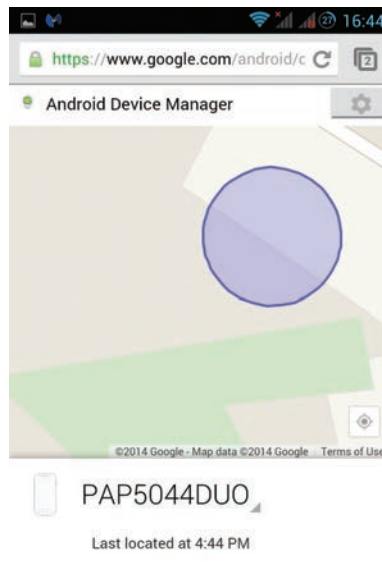
7 Application Manager ekranına geri dönün ve "Installed" sekmesine geçin. İndirip kurduğunuz tüm uygulamaları burada görebilirsiniz. Beyaz listeye ekleyerek Malwarebytes taramasından hariç tuttuğunuz uygulamalarsa "Whitelist" sekmesinde olacak. Settings menüsünden "Scanning History"ye girerseniz son taramaların ayrıntılarını görebilirsiniz.

8 Ana ekrandan Privacy Manager'a girerseniz ilk olarak Scan'a basıp bir tarama yapmanız gerekecek. Malwarebytes, verilerinize erişim izni olan uygulamaları tarar ve masraf açabilen, yerinizi tespit edebilen, kişisel bilgileri okuyabilen uygulamaları kategorilere ayırır. Daha fazla bilgi için bir kategoriye dokunduktan sonra uygulamaya dokunup izinlerini görebilirsiniz.

9 Olası güvenlik sorunlarına çözüm öneriler görmek için Security Audit'e dokunun. Yeşil onay işaretleri sorunsuz olanları, kırmızı çarpılar sorunun henüz çözülmediğini gösterir. Kırmızı çarpılara dokunarak ayarlarınıza girin ve tercihe bağlı çözümleri uygulayın. Android Cihaz Yöneticisi'ni açmak içinse üstteki "Find my phone" satırına dokunun.

10 İstenirse Google hesabınızla oturum açın ve Android Cihaz Yöneticisi'nin cihaz konumunu bulmasına izin verin. Cihazın konumunu güncellemek için pusula simgesine, adını değiştirmek için çark simgesine dokunun. Kayıp ya da çalıntı cihazın zilini çaldırmak veya cihazı kilitlemek için aşağıdaki düğmeleri kullanabilirsiniz.

Her şeye şifre koyun

Kimsenin izniniz olmadan sistem ayarlarınızı değiştirmesine, dosyalarınıza erişmesine ve yazılımlarınızı kullanmasına izin vermeyin. Her şeyi şifreyle korumanın yollarını öğrenin.

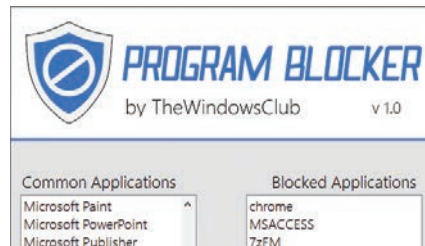

Programları şifreyle kilitlemek

Bilgisayarınızı başkalarıyla paylaşıyorsanız diğer kullanıcıların kullanmalarını istemediğiniz programlar olabilir. Örneğin çocuklarınızın BitTorrent kullanarak şüpheli dosyalar indirmesine veya başkalarının CCleaner ile tarama yaparak önemli dosyalarınızı silmesine engel olmak isteyebilirsiniz. Bilgisayarınızdaki belli programlara erişimi engellemek için ücretsiz Program Blocker'ı indirin (bit.ly/blocker203). Bu aracı kullanarak seçtiğiniz programlara şifre koyabilir, böylece bu programları yalnızca siz kullanabilirsiniz. Yaygın programlar listesinden istediğiniz programı seçebilir, istediğiniz program listede yoksa "Add New" düğmesine tıklayıp programın .exe dosyasını ekleyebilirsiniz.

Program Blocker'ı Windows açılırken çalışacak şekilde ayarlayabilirsiniz. Arka planda sessizce çalışacak programın tamamen görünmez olmasını sağlayan bir Hidden Mode (Gizli Mod) bile var. bu modu Ctrl + T tuşlarıyla açıp kapatabilirsiniz. Tam erişim sağlamak istediğinizde programı kapatmak için "Disable Blocker"ı tıklamanız ya da bildirim alanındaki simgesine sağ tıklayıp "Unblock and exit" demeniz

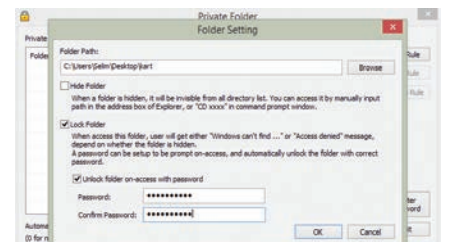
yeterli. Bir diğer seçenek olarak tüm verileri temizlemek için "Reset"e tıklayabilirsiniz.

Simple Run Blocker (bit.ly/srb203) da Program Blocker'a benzer şekilde çalışıyor ama önceden onayladığınız bir listeye eklediğiniz programlar hariç tüm programlara erişimi engelleyen özel bir modu da var. Bu biraz ürkütücü gelse de (Ya önemli bir şeyi engeller de sisteminize erişemezseniz?) engellemeyi istediğiniz anda devre dışı bırakabilir, isterseniz uygulamayı Güvenli Mod'da kaldırabilirsiniz. Simple Run Blocker şifre sormak yerine sadece "Engellendi" mesajı gösteriyor.

Özel klasörleri şifreyle korumak
Gizli belgelerinizin veya "özel" fotoğraflarınız gibi kişisel dosyalarınız

bilgisayarınızdaki bir klasördeyse bu klasör içeriğine başka kimsenin erişmemesi için şifre kullanabilirsiniz. Bunun en garantili yolu, ilgili klasörü TrueCrypt (www.truecrypt.org) ile korumak. Ancak hem TrueCrypt'in gelişimi yakın zamanda durduruldu hem de kullanımı biraz karmaşık. Bu yüzden klasördeki verileriniz çok gizli değilse Private Folder (bit.ly/private203) gibi daha basit bir çözümü tercih edebilirsiniz. Bu ücretsiz araçla klasörlerinizi kilitleyebilir, başkalarının ayarlarınızı değiştirmesini engelleyecek bir ana şifre belirleyebilirsiniz. Private Folder'ı kullanmak için "Add Rule"a (Kural Ekle) tıklayın, korumak istediğiniz klasörü seçin ve "Lock Folder" (Klasörü Kilitle) deyin, ardından klasörü açmak için kullanacağınız şifreyi belirleyin. Başkaları klasörü açmaya

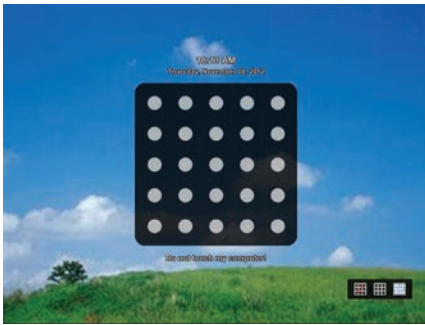
çalıştıklarında “Erişim engelledi” mesajını görecekler ve doğru şifresi girinceye kadar da bu hatayı almaya devam edecekler. Private Folder ile dosyalarınızı belli bir süre açmadığınızda bulundukları klasörler otomatik olarak kilitlenecek şekilde de kullanabilirsiniz.

Bir diğer seçenek olarak My Lockbox’a (fspro.net/my-lockbox) göz atmanızı öneririz. Ücretsiz sürüm yalnızca bir klasöre şifre koymana izin veriyor (ama bu klasörün altında çok sayıda klasör olabilir).

Bir diğer harika ücretsiz program da 7-Zip (www.7-zip.org). Sıkıştırılmış arşivlerinize şifreyle erişmenizi sağlayarak başkalarının bunlara ulaşmasını engelliyor. Sıkıştırmak istediğiniz klasöre sağ tıklayarak 7-Zip’i seçin, “Add to archive” deyin ve “Encryption” bölümünde seçtiğiniz şifreyi iki kez girin, “Encryption method” listesinden AES-256’i seçin. Ancak unutmayın ki bu işlem yalnızca 7-Zip arşivini koruyacak, içeriğini sıkıştırdığınız klasörü değil.

Ekranı bir çizimle kilitlemek

Bilgisayarınızı kilitlemek için kullandığınız şifrenin çalınacağından ya da unutulacağından endişeniz varsa Eusing Maze Lock (bit.ly/maze203) ile güvenliğinizi bir çizimle sağlayabilirsiniz. Sisteminize erişmek için ekrandaki noktaları daha önce belirlediğiniz doğru sırayla işaretlemeniz gerekli. Varsayılan olarak 3 x 3 nokta büyüklüğünde bir dizilim var ama ayarlardan 4 x 4 veya 5 x 5 seçerek veya bir arka plan resmi ve ekranı kilitleyecek bir mesaj belirleyerek güvenliğinizi artırabilirsiniz. Program, bilgisayarınız bir süre kullanılmadığında otomatik olarak devreye girecek.

Kişisel belgeleri şifreyle korumak

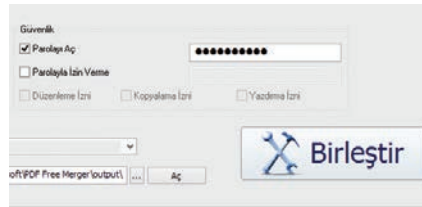
Gizli belgelerinizi şifrelenmiş bir 7-Zip arşivine eklemeye ek olarak Microsoft Word de şifreyle korumanızı sağlar. Sol üstteki DOSYA ve Office düğmesine tıklayın. Office 2013 ve 2010’da “Belgeyi Korumu > Parola ile şifrele”yi seçin. Office 2007’de ise “Hızlı > Belgeyi şifrele”yi seçin. İzininiz olmadan dosyanın açılmasını engellemek için bir parola girin ve onaylayın.

OpenOffice (www.openoffice.org) veya LibreOffice (www.libreoffice.org) kullanıyorsanız Writer belgelerinizi “Farklı kaydet”i seçtikten sonra “Parola ile

kaydet”i işaretleyerek koruyabilirsiniz.

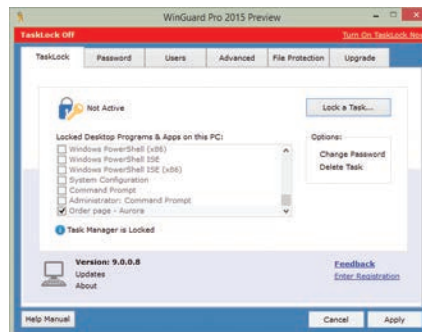
PDF dosyalarını şifreyle korumak için PDFMate Free PDF Merger’ı (bit.ly/pdfmate346) indirin. “Dosya Ekle” düğmesine tıklayıp kilitlemek istediğiniz PDF dosyasını seçin. Alt kısımdaki “Güvenlik” bölümünde “Parolayı Aç”ı işaretleyip istediğiniz şifreyi girin. Alt tarafta kopyalama ve yazdırma işlemlerini de şifreye bağlayabileceğiniz seçenekler var.

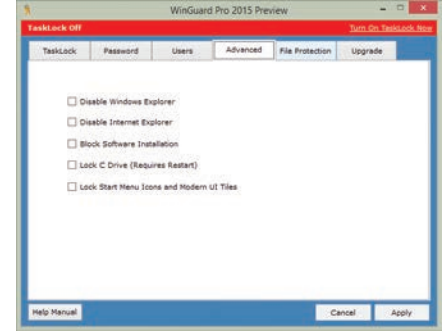
Windows görevleri ve araçlarına erişimi kısıtlamak

İndirip kurduğunuz programlara erişimi engellemek kullanışlı olsa da Windows’la hazır gelen araçlar hâlâ kurulanabilir. Başka kullanıcıların ayarlarınızı değiştirmelerini engellemek için WinGuard Pro’yu (www.winguardpro.com) kurabilirsiniz. Bu program, belli Windows görev ve araçlarını engellemek için özel yeteneklere sahip. Bu görev ve araçlar arasında Görev Yöneticisi, Geri Dönüşüm Kutusu, Komut İstemi, Kayıt Defteri, Windows Gezgini ve çok daha fazlası var. Aynı zamanda bilgisayarınıza istenmeyen programların yüklenmesini engellemek için kurulum şifirbazlarını da engelleyebilir, belli pencereleri kilitleyebilir, dosya ve klasörleri şifreleyebilirsiniz. Hatta WinGuard Pro’nun 2019’a kadar destekleme sözü verdiği Windows XP’de Internet Explorer’i devre dışı bırakabilirsiniz.

TaskLock özelliğini devreye almadan önce programı güncelleyip yeniden başlatmanızı öneririz. WinGuard Pro’nun ayarlarını korumak için kendi şifrenizi belirleyebilirsiniz. İlk girişte şifreniz “letmein” olacak, hatırlatalım.

WinGuard Pro’yu tek bir kullanıcı için bir bilgisayarda ücretsiz kullanabilirsiniz. Ücretli sürümüne yükseltmek isterseniz 10 dolar ödemeniz gerekli. Böylece sınırsız tüm özellikleri kullanabilir ve masaüstü yazılımlarının yanı sıra Windows 8 uygulamalarını da kilitleyebilirsiniz.

Kişiselleştirilmiş bir Windows kilit ekranı yaratmak

Windows 8 ve 8.1’in güzel özelliklerinden biri de Kilit ekranı. İsteddiğiniz fotoğrafları ve Hava Durumu, Posta, Skype gibi uygulama bildirimlerini gösterirken bilgisayarınızı şifreyle koruma altında tutuyor. Windows’un diğer sürümlerinde benzer bir ekran kullanabilmek için ücretsiz Winlock Pro (www.winlockpro.org) aracını kurabilirsiniz. Bu araçla renk teması, arka plan ve profil resmi seçebilir, ekranınızı kilitleyecek bir şifre belirleyebilir veya USB bellek yapılandırabilir, Gmail bildirimlerini gösterebilir, masanıza gelecek ziyaretçiler için yapışkan notlar bırakabilir, bilgisayarı kapatabilir veya yeniden başlatabilirsiniz. Kilit ekranınızı kişiselleştirmek için farenizle üst ya da alt sağ köşeye giderek Windows’un Düğmeler çubuğuna benzeyen Winlock Pro çubuğunu açın, Settings’i seçerek nelerin gösterileceğini seçebilir veya her şeyi sıfırlayabilirsiniz. Kurulum sırasında yüklemeniz önerilen ek yazılımları reddetmeyi unutmayın. ■

NE OLDU O YAZILIMLARA?

Winamp'ın az daha kapanıyor olması bizi düşündürttü. Geçmişteki diğer ünlü programların akıbetini sizin için araştırdık. Winamp, Netscape, ICQ, MSN Messenger, RealPlayer, Napster ve KaZaA nerelerde acaba?

Geçen yılın kasım ayında AOL tüm dünyadaki müzikseverleri şaşırtarak, 1997'de ortaya çıkışından 15 yıl sonra, popüler MP3 çalma programı Winamp'ı kapatacağını duyurdu. Bu bir zamanlar herkesin bilgisayarını kurulu olan bir yazılımın üzücü sonuydu ve birçok kişi için nostaljik bir üzüntüden fazlası demektir. Evet, Winamp farklı bir devrin ürünüydü ama aynı tarihlerde piyasaya sürülen birçok programdan daha uzun ömürlü çıkmıştı.

Yine de her güzel şeyin bir sonu vardı. Winamp'ın kapatılacağına dair haberi aldıktan sonra, eskiden bilgisayarlarımıza yüklediğimiz tüm o "olmazsa olmaz" programlara neler olduğunu merak ettik. Acaba bu programlardan hangileri tarihin tozlu sayfalarında yerini almıştı, hangileri büyük şirketlerin satın almasıyla değişmişti ve hangileri tüm beklentilere karşı hala ayakta durmayı başarıyorlardı? İşte yaptığımız araştırmanın sonuçları...

Winamp

İlk olarak bu nostaljik yolculuğa çıkmamızı sağlayan programla başlayalım. Söylediğimiz gibi, AOL geçen yıl Winamp'ın kapatılacağını duyurdu kısa süre sonra yazılımı ve SHOUTcast sunucularını Radionomy adında bir şirkete sattı. Buna rağmen programın geleceği parlak görünmüyor çünkü o günden bu yana yeni bir sürüm yayımlanmadı.

1997'de piyasaya sürüldüğünde Winamp piyasadaki en iyi MP3 çalma programı değildi ama açık farkla en iyisi olmayı başardı. Bu başarısını kısmen, gerçekten açıp müzik dinlemeyi isteyebileceğiniz bir cihazı taklit eden tasarımına borçlu olduğu söylenebilir. Program hızlıydı, kullanımı ve yüklenmesi kolaydı, üstelik bedavaydı. (Gerçi 10 dolarlık bir "shareware" ücreti vardı.)

Winamp, kullanıcılar tarafından hemen beğenildi ve 1998 yılına gelindiğinde üç milyondan fazla kez indirilmişti. Bu sayı, özellikle o tarihler için inanılmazdı.

Elbette Winamp'ın bu başarısının büyük oyuncuların dikkatini çekmemesi düşünülemezdi. 1999 yılında AOL, uygulamanın yapımcısı Nullsoft'ı 80 milyon dolardan fazla bir paraya satın aldı. Aradan fazla bir zaman geçmeden, programın AOL'in herkes tarafından bilinen yanlış kararlar alma ısrarından nasibini aldı. 2001 yılında AOL sponsorluğunda Winamp3 piyasaya sürüldü. Winamp kullanıcıları bu kararsız, önceki sürümlerdeki tema ve eklentilerle uyumsuz sürümü yetersiz bularak benimsemediler.

Kullanıcıların bu algısını değiştirmek yıllar aldı. 2003 yılında Winamp 5.0 piyasaya sürüldü. Programın 4.0 sürümü çıkmamıştı çünkü şirket, sürüm numarasının 3. sürümle gelen yeniliklerin 2. sürümün kararlılığı ve uyumluluğu ile birleştiği algısını yaratmak istiyordu (3 + 2 = 5). Winamp için yeni bir altın çağ başlıyor gibi görüne de bu aslında son gösteriydi. 5.0 sürümünün yayımlanmasından yalnızca bir ay sonra Winamp'ın asıl geliştiricisi ve Nullsoft'ın kurucusu Justin Frankel şirketten ayrıldı. O tarihten sonra hiçbir ana sürüm yayımlanmadı ve yalnızca ufak güncellemeler kullanıcılara sunuldu. Winamp 5.0, yazılımın kalan ömründe en son sürüm oldu.

Yazılım bir süre boyunca yine desteklenmeye devam etti

ama 90 milyon kullanıcıya ulaştığı 2007 yılından sonra yavaş yavaş insanların ilgisini eskisi kadar çekmemeye başladı. Winamp bir MP3 çalma programı olarak kaldı. Oysa AOL elindeki potansiyeli anlayabilseydi, inanılmaz sayıdaki kullanıcısıyla iTunes ve Spotify gibi ürünlere rakip olması işten bile değildi. Marka artık ikinci sınıf olarak değerlendirilmeye başladığında AOL'in Winamp'ı kapatma kararı alması şaşırtıcı değil, ancak Winamp'ın bu konuma düşmesi de yine AOL'in utanç hanesine yazılmalı.

Suçlu kim? Birçok başka girişimde de olduğu gibi AOL'in hatalı yönetim politikaları.

Netscape

Firefox ve Chrome sahneye çıkmadan çok önce, 90'lı yılların büyük bir kısmında Internet Explorer'a alternatif olabilecek tek tarayıcı Netscape Navigator'dı. Hatta bu tanım tam doğru sayılmaz: Aslında Internet Explorer'ın Netscape Navigator'a alternatif olduğunu söylemek daha mantıklı. İlk kez 1994 yılında Mosaic Netscape adıyla yayımlanan Netscape Navigator ilk modern web tarayıcısıydı ve kimsenin reddedemeyeceği şekilde popüler oldu. Tarayıcının yaratıcısı olan şirket kâr etmiyor olmasına rağmen 1995 yılında 2,9 milyar dolar değerindeydi.

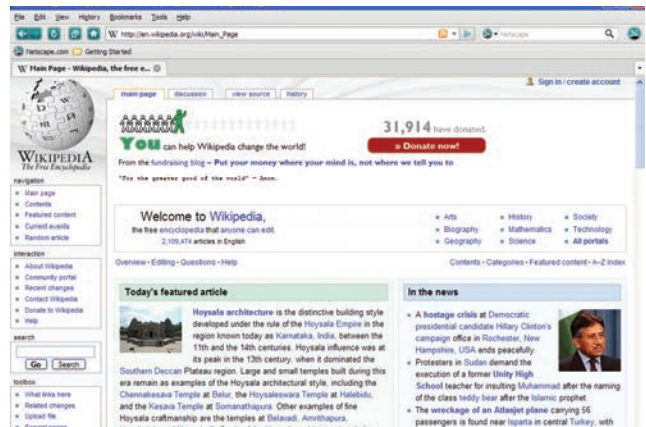
Tüm bunlar 1995 yılının Ağustos ayında Microsoft'un Internet Explorer 1.0'ı piyasaya sürmesiyle değişti. Bu tarihten sonra hem IE hem de Navigator birbirlerine üstünlük sağlamak için hızla yeni özellikler eklemeye ve yeni sürümler çıkarmaya başladılar. Bu dönemi Birinci Tarayıcı Savaşı olarak adlandırabiliriz.

Elbette ki Microsoft'un elindeki kaynakların fazlalığı ve Windows'un ev kullanıcıları için tekel haline gelmeye başlaması sayesinde Internet Explorer'ın liderliği ele geçirmesi fazla uzun sürmedi. IE daha iyi bir tarayıcı değildi ama bedavaydı. Oysa o dönemde Navigator parayla satılıyordu.

"RealPlayer'ı kullanırken keyif aldığınızı söyleyecek birini bulamazsınız."

Netscape'in Microsoft'la rekabet etme çabaları sonuç vermedi. 1998 yılında Netscape, AOL tarafından satın alındı. Bunun ana sebeplerinden biri AOL'in yazılımlarında Internet Explorer kullanarak Microsoft'la anlaşma imzalamak zorunda kalmak istemeseydi.

Bu dönemde Netscape çalışanları, tarayıcılarının açık kaynak kodlu bir sürümünü geliştirmek için Mosaic ve Kodzilla isimlerinin bir birleşimi olan Mozilla projesini oluşturdular. Netscape 6, yeni Mozilla kodunu kullanan ilk tarayıcıydı ancak tamamlanmamıştı ve düzgün

çalışmıyordu. Böylece marka daha da fazla zarar gördü. Bir yıl sonra, Mozilla 1.0 tabanlı Netscape 7 sürümü piyasaya sürüldüğünde AOL bu yazılımla arasına mesafe koymaya başlamıştı bile. 2003 yılında Mozilla ekibi, projelerini yeni bir oluşum olan Mozilla Vakfı bünyesinde sürdürmeye karar verdi. Ekip, önce Phoenix, daha sonra Firebird ve 2004 yılında 1.0 sürümü çıktığında Firefox adını alacak olan yeni, modern ve açık kaynak kodlu bir tarayıcı geliştirmeye başladı. Geçen yıl katıldığımız bir toplantıda Mozilla Vakfı Başkanı Mitchell Baker şöyle demişti: “Mozilla AOL’e para mı kazandırmalı yoksa insanlığa mı hizmet etmeliydi? Bu tartışma yüzünden AOL’den kovuldum.”

Netscape Navigator ise artık Firefox kaynak kodunu temel alan birkaç yeni sürüm daha çıkararak bir süre daha dayandı. 2007 yılında tarayıcı pazarında yaklaşık %0,6’lık (Firefox’un %16’lık ve IE’nin %77’lik paylarına karşılık) bir pazar payına sahip olan Navigator, 2008 yılındaki 9.0 sürümüyle tamamen ortadan kayboldu. Artık Netscape.com, ziyaretçileri AOL Portal sayfasına yönlendiriyor ve marka adı kullanılmıyor. Suçu kim? Öncelikli olarak Microsoft’un pazar üstünlüğünü kullanmadaki başarısı. Yine de AOL’in kötü yönetiminin oynadığı rol da yadsınamaz.

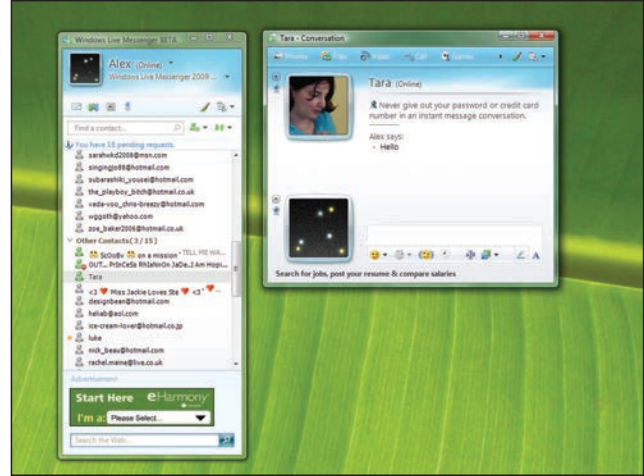
ICQ

Google Talk’tan, Facebook’tan, WhatsApp’tan önce ICQ vardı. ICQ ilk anlık mesajlaşma programlarından biriydi. Kullanıcılar, hangi İSS’yi kullandıklarından bağımsız olarak birbirleriyle gerçek zamanlı iletişim kurmalarını sağlayan bu programa bayıldılar. Programın ilk sürümü 1996 yılında Mirabilis tarafından yayımlandı. 1998 yılına girildiğinde ise şirket AOL tarafından 287 milyon dolara satın alındı.

ICQ aslında IRC’den farklı bir şey yapmıyordu. Yine de eski bir fikri yeni bir şekilde sunması kullanıcıların hoşuna gitmişti. 1999 yılında işler kızılmaya başladı ve hem Microsoft hem AOL hem de Yahoo kendi anında mesajlaşma istemcilerini piyasaya sürdüler.

Bunun ICQ’nun başarısı üzerindeki geriletici etkisi neredeyse anında görüldü. Kullanıcıların ICQ’dan yavaş yavaş uzaklaşmaya başlamalarının birkaç sebebi vardı. Bunlardan biri rekabetin çok yoğun olması ve rakiplerin daha tanıtık, büyük markaların ürünleri olmasıydı. Ancak asıl sorun ICQ’nun komik ses efektlerinin, parlak renklerinin ve ciddiyetsiz özelliklerinin herkes için uygun olmamasıydı. AIM, YIM ve MSN Messenger gibi rakip programlar göreceli olarak daha yalın, daha profesyonel tasarıma sahiptiler. Ayrıca ICQ ağında cirit atan spam’ciler ve dolandırıcılar da kullanıcıların programı kullanma konusunda gönülsüz olmalarını sağladı.

2003 yılında ICQ’nun yeni CEO’su, ücretsiz olan ICQ’ya reklam alarak markanın yeniden kâr etmesini ve büyümesini sağladı ancak yazılım asla eski popülerliğine kavuşamadı. Yapılan güncellemeler de ICQ’nun ABD ve Batı Avrupa’daki düşüşüne engel olamadı. Doğu Avrupa ve Rusya’da popülerliğini bir nebze korumayı başaran ICQ,

2010 yılında AOL tarafından 187,5 milyon dolara bir Rus şirketi olan Digital Sky Technologies’e satıldı. ICQ’nun en son sürümüyse 2012’de yayımlanan 8. sürümü oldu. Suçu kim? Özet geçmek gerekirse rekabet ve serbest piyasa. ICQ’cular güzel bir fikri ilk bulanlardı ama fikri gerçeğe en iyi şekilde dönüştüren olmayı başaramadılar.

MSN Messenger

ICQ’yu sahneden silen oyunculardan biri de MSN Messenger’dı. Peki bu yazılımı sahneden silen ne oldu? En azından MSN Messenger konusunda AOL’in bir suçu olmadığını söyleyebiliriz. Hem AOL hem de Yahoo kendi anlık mesajlaşma istemcilerini yayımlamaya hâlâ devam ediyorlar. Tek sorun, artık kimsenin bunları kullanmıyor olması. MSN Messenger, liderliğini sürdürdüğü dönemde çok da zorlanmadı. Aslında ek özellik satın alma, dahili oyunlar ve reklamlarla desteklenen sohbet gibi ücretsiz mesajlaşma yazılımları standartlarını ilk olarak MSN Messenger ortaya koydu denebilir. 1999’da çıkan program, özellikle Windows XP’nin piyasaya çıkışıyla ivme kazandı ve en çok kullanılan üç anlık mesajlaşma programından biri oldu. 2005 yılında programın adı Windows Live Messenger olarak değiştirildi ve 2012 yılına kadar yeni sürümleri çıkarılmaya devam etti.

MSN Messenger’in sonlandırılmasının ardında yatan nedenleri bulmak çok kolay değil ama kullanıcıların daha entegre platformlarda diledikleri kişilerle iletişim kurmalarını sağlayan ve anlık mesajlaşma istemcilerinin sahip olmadığı ek özelliklere sahip olan sosyal ağların etkisi olduğu görülebilir. MySpace, Facebook ve Twitter gibi platformlar, kullanıcıların iletişim kurmak için anlık mesajlaşma istemcileri yerine kullanmayı seçtikleri yöntemler oldu. Böylece tüm anlık mesajlaşma programlarının kullanımında büyük düşüşler görülmeye başladı.

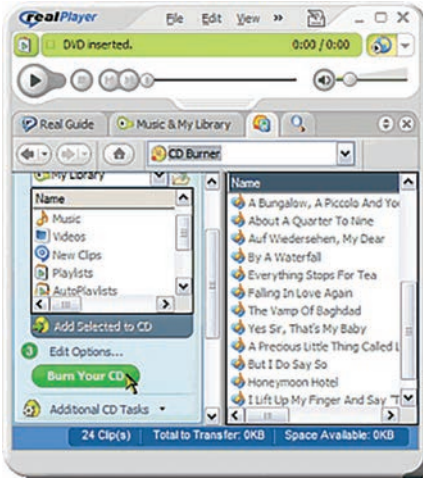
Tabii bir de Skype meselesi var. Microsoft, 2011 yılında bu ünlü sohbet yazılımını satın aldı. Bunun sonucu olarak Microsoft’un iki ürünü (Windows Live Messenger ve Skype) aynı pazarda birbirleriyle rekabet eder duruma geldiler ve elbette daha güçlü olan Skype bu yarışta kazandı.

Suçu kim? Kullanıcı davranışlarının değişmesi. Kullanıcılar artık sohbet için anlık mesajlaşma istemcileri yerine sosyal ağları tercih ediyorlar.

RealPlayer

RealPlayer’in piyasaya çıkmasından önce web üzerinden video oynatmak zor ve sorunlu bir işti. RealPlayer ortaya çıktıktan sonra da web üzerinde video oynatmak sorunlu, zor ve sinir bozucu olmaya devam etti ama en azından insanlar tüm bu zorluklar arasında videoyu da izleyebiliyordu.

İlk olarak 1995’te çevrimiçi ses yayını için piyasaya

sürülen, ardından da video özelliği eklenen RealPlayer, özellikle Windows 98'in kurulum paketine dahil edildikten sonra hızla popüler oldu. Ancak o dönemde bile kullanan insanlar RealPlayer'ı sevmedikleri ortadaydı. Düşük çözünürlüklü, az

ayrıntılı, düşük kare hızlı videoların codec'in kendisinden mi yoksa dönemin bağlantı hızlarından mı kaynaklandığı tartışmaları süredursun, RealPlayer medya dosyalarının "rezalet" olduğu bir gerçek.

Tarayıcının her tarafına kendini ekleyen, kullanıcıları sürekli açılan pencerelerle rahatsız eden, reklamlara boğan ve sistemden düzgün şekilde kaldırılamayan yazılımın kendisi de oldukça sinir bozucuydu. Tüm bunlar yine kabul edilebilirdi ama işin kötüsü programın kendisi de düzgün çalışmıyordu. WMV ve ASF gibi MPEG-4 tabanlı rakipleri ortaya çıktığında hemen benimsendiler çünkü Real Media biçimlerinin aksine her medya oynatıcıda izlenebiliyorlardı.

Günümüzde ise Real Media biçimi pratikte hiç kullanılmıyor. Yazılımın son sürümü RealPlayer Cloud adlı bulut tabanlı bir medya oynatıcıya dönüştürüldü ama onu da kullanın yok. Gerçekten merak ediyorsanız www.real.com adresinden indirebilirsiniz ama biz denedik, çok daha iyi seçeneklerin mevcut olduğunu gördük.

Suçlu kim? Hem yazılım hem de dosya biçimi o kadar kötüydü ki kullanıcılar diğer tüm seçenekleri bunlara tercih ettiler. Herleyen yıllarda da web üzerinden yayımlamayı büyük ölçüde kolaylaştıran Flash video biçimleri ortaya çıkarak RealPlayer'ın ve dosya biçimlerinin sonunu getirdi.

Napster

Çelişkiler yumağı Napster... Kitlese korsanlığın en bilinen programı olan, üniversiteden ayrılan Shawn Fanning'in geliştirdiği Napster, günümüzde internette hüküm süren eşler arası (P2P) teknolojilerinin atasıydı. 2000'li yılların başında Napster müzik endüstrisinde öyle bir simge haline gelmişti ki Offspring'in Conspiracy of One albümünde bile kendine yer buldu. Peki Napster şu anda nerede?

Napster'ın önyak olduğu telif hakkı ihlallerinin yetkililerin dikkatini çekmemesi mümkün değildi. Her ne kadar Napster dosyaları barındırmadığını söyleyerek

cezalardan sıyrılmaya çalışsa da başarılı olamadı. Napster'ın ne kadar fazla kişi tarafından kullanıldığı düşünüldüğünde kulağa garip geliyor ama program yalnızca Ağustos 1999'dan Temmuz 2001'e kadar piyasada kaldı. Bu tarihte telif haklarıyla korunan tüm içeriğin kaldırılmasıyla Napster'ın sonu gelmiş oldu. 2002 yılındaki iflas davasında Napster'ın BMG'ye satılmasına izin verilmedi ve şirketin tüm varlıkların paraya çevrilmesine hükmedildi.

Ardından Napster'ın isim hakkı ve logosu Roxio tarafından satın alındı. Şirket, mevcut Pressplay müzik hizmetini Napster 2.0 olarak adlandırdı. 2008 yılında ise Amerikalı perakendeci Best Buy tüm hizmeti satın alarak mevcut çevrimiçi müzik hizmeti Rhapsody ile birleştirdi. 2013 yılında bu hizmet 14 yeni ülkeye açıldı. Henüz Türkiye'ye hizmet vermiyor ama orijinal Napster'la isim benzerliği dışında bir ilgisi olmadığını unutmayın.

Suçlu kim? Temelde, hizmetin korsanlık üzerinden beslenmesi diyebiliriz. Kısacası Napster ektiğini biçti.

KaZaA

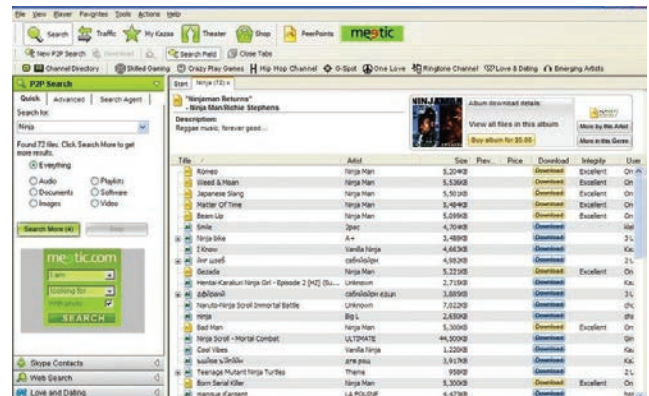
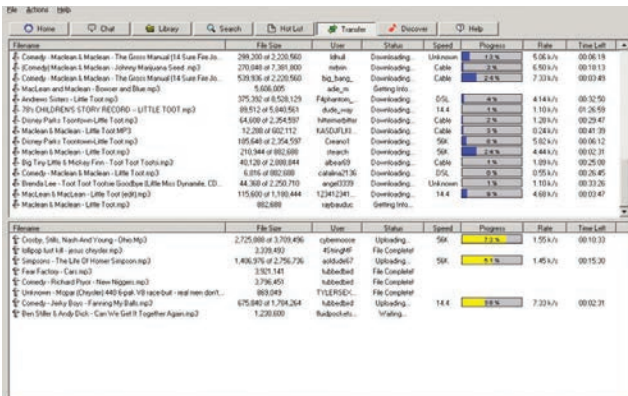
Napster'ın piyasadan kalkması dosya paylaşım dünyasında bir boşluğa sebep oldu ve BitTorrent ortaya çıkana kadar bu boşluk, devasa kullanıcı tabanından ufak paylar almaya çalışan Napster taklitleriyle doluydu. Bunlardan en popüler, kullanıcıların yalnızca müzik dosyaları değil, her tür dosyayı paylaşmalarına olanak sağlayan, Napster benzeri bir ağ sunan KaZaA idi.

FastTrack P2P protokolünü temel alan KaZaA, 2001 yılının başında bir grup Estonyalı programcı tarafından yaratıldı. Programın popüler olması ise Napster'ın kapanmasından sonra gerçekleşti. Hukuk sisteminin Napster'ı kapatmadaki başarısı, KaZaA'nın da benzer davalarla karşıla kalabileceği anlamına geliyordu. Bu da yazılım ve sunucularının birçok defa el değiştirmesine, en sonunda da telif haklarıyla korunan içeriğin paylaşımından kaldırılmasına neden oldu.

Böylece KaZaA bir indirme hizmeti olarak faydasız hale geldi. Yazılım ve ağ, telif haklarıyla korunan müzik indirmek isteyen kullanıcılara Streamwaves aboneliği öneren bir formda hayatını bir süre daha sürdürdü. 2006 yılında KaZaA'nın sahibi Sharman; Universal, Sony, EMI ile Warner'a 100 milyon dolar, film stüdyolarına da belirtilmeyen bir miktar ödeme yaparak açılan davada anlaşma sağladı.

Ardından KaZaA'yı yasal bir müzik hizmetine dönüştürmek için bazı çabalar ortaya kondu. 2010 yılında hizmet Atrinsic'e lisanslandı ancak şirket satılmadı ve Aralık 2011'de destek kesildi. Artık Kazaa.com adresini ziyaret edenler "Kazaa'ya gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederiz, ancak artık müzik hizmeti sunmuyoruz." yazısıyla karşılaşılıyor.

Suçlu kim? KaZaA da Napster gibi korsanlıktan beslendiği için Napster'la aynı sonu paylaştı. Üstelik hak etmediklerini de söyleyemeyiz. ■

BLOK BLOK TEKNOLOJİ

Teknolojik blokların görünmeyen yüzünü ve faydalarını araştırıyoruz.

Insanlar en başından beri kişiye özgü, benzersiz şeyler yaratmayı sevmiştir. Ürün tasarımcılarının hedefi sezgisel, insanı kendine çeken, sonsuz olanakla dolup taşan, yaratıcı bir ortam oluşturmaktır. Çoğu insan içinse Lego, bu konseptin hayata geçmiş hali.

Lego

Lego Group'un geçmişi 100 yıl öncesine, tahta oyuncak çağına kadar gidiyor. Bununla birlikte firma 1946'da ilk plastik döküm makinelerinden birine yatırım yapana kadar işler inişli çıkışlıydı. İlk renkli plastik blok kitlerini 1947'de piyasaya sürmesi takdirle karşılanan bir başarı öyküsünün başlangıcı oldu.

Hatta o kadar başarılı oldu ki şu an gezegen üzerindeki herkese küçük bir kit vermeye yetecek kadar Lego parçası var. Her gün de fabrikadan milyonlarca yeni parça çıkıyor.

Tüketiciler içinse Lego'nun blok konsepti her bakımdan başarılıydı. Aynı kit istenen sayıda yeni model yapmak için kullanılabilir ya da daha karmaşık yapılar oluşturmak için birleştirilebiliyordu. Sonucun nispeten kaba görünümü ise hayal gücünün etkisiyle gözmezden geliniyordu.

Şimdilerde ise blok blok inşaatın teknolojiye yepyeni, ilginç ve çoğu zaman şaşırtıcı biçimde uygulandığını göreceğiz.

Küplerle oynamak

Blok tenelli inşaatın internet nesli için ne kadar güçlü, ne kadar çekici olduğunu görmek isteyen varsa Minecraft oyununa bakması yeterli. 2009'da bağımsız bilgisayar oyunu tasarımcısı Markus Persson en sevdiği oyunlardan bazı fikirleri bir araya

getirmeye karar verdi. Hedefi sanal bir dünya yaratmak ve oyuncuların her türden araç, bina, manzara ve hatta eksiksiz eko yapılar üretmek etkileşime girmesine izin vermektir.

Oyuncuların elinin altında bu sanal dünyanın kendisinden kazarak elde edilebilecek yeni materyallerle zenginleştirilebilen basit küp biçimli malzemeler vardı. Kısacası bu, dünya boyutunda, ekranlarda yaşayan bir Lego setiydi.

Minecraft anında bir hite dönüştü. Çok geçmeden satış rakamları katlandı ve etrafında küresel bir kültü oluştu. Bunun üzerine Persson da kendi Mojang tasarım stüdyosunu açabildi.

Minecraft sevenlerin en çok hoşuna giden, hayal güçleri doğrultusunda bir şeyler inşa edebilmek. Hatta çoğu kimse oyunu sırf harika yapılar inşa edebilmek ve bulutlarda barındırılan sanal dünyalarda diğer Minecraft meraklılarına cakaatabilmek.

Lego Mindstorms

Lego da ürün gamını teknoloji merkezli oyuncak açığı duyan yeni neslin gereksinimlerini karşılayacak biçimde zenginleştirme-ye karar verdi. Ortaya çıkan şey MindStorms kitiydi.

Bir MindStorms kitiyle robotlar, motorlu taşıtlar, mühendislik modelleri, bilimsel deney donanımları ve daha nice şey geliştirebiliyorsunuz. Bu kitler uçsuz bucaksız Lego bileşen koleksiyonunun uzantısı olduğu için MindStorm unsurlarını mevcut projelerinize ekleyebilir, parçaları birbiriyle karıştırabilirsiniz.

Önce öğrenmeniz gereken birkaç teknik unsur ve yazmanız gereken biraz da yazılım var, fakat tamamen elektronik bazlı bir robotik kitinin yanında akıl almaz derecede basit kalıyor. Bu

Ara Projesi modülleri

sayede rüyalarınızı gerçeğe dönüştürürken bir yandan da eğlenebiliyorsunuz.

Elbette Mindstorms sırf çocuklar için değil. BÜYÜKLER de eski keyifli blok inşa günlerini yeniden yaşıyor, ama bu sefer işin bir de teknolojik boyutu var. Çok geçmeden okullar, öğrencilere Mindstorms'la ders vermenin onların fizik, matematik, teknoloji ve programlama gibi konulara eğilmesini sağladığını fark etti.

Yine de bazıları için Mindstorms'un eğitim alanında eksikleri var. Nispeten küçük olan elektronik blokların tüm çalışması dışı kapalı gerçekleşiyor, o yüzden plastiğin altında neler olduğunu, parçanın nasıl çalıştığını öğrenmek güç. Dahası, plastik blok inşasının sonsuz olanakları insanın dikkatini dağıtabiliyor.

Lego Mindstorms

LittleBits bileşenleri

littleBits

New York'ta kurulan littleBits (littlebits.cc) Lego benzeri bir senaryoyle elektronik dünyasını geniş kitlelere açmayı planlıyor. Sayısız etkileşimli unsur sayesinde, sırf plastiğe kıyasla çok da eğlenceli. "Bit" adı verilen parçaların her türü farklı bir renge ve işleve sahip. Örneğin güç kaynağı, motor, farklı algılayıcılar, LED ışıklar, kontrol düğmeleri vb. mevcut ve çeşitler giderek artıyor.

LittleBits'te lehimleme, kablolama ya da kodlama gibi şeyler yok. Onun yerine parçaları mıknatısla birbirine tutturuyorsunuz. Manyetik polarite, bir "bit" in yanlış şekilde takılmasına izin vermiyor. LittleBits, her türden elektronik aygıt ve oyuncak yapmanın yaratıcılığıyla Lego'nun basitliğini birleştiriyor. Sınırsız yenilikçilik ve açık donanım, littleBits felsefesinin yapıtaşları. O yüzden de "bit"lerin Açık Kaynak Donanım Tanımı 1.0 tarafından belirlenmiş açık kaynaklı parçalar olduğunu bilmek hiç şaşırtıcı değil. Şemaları ve baskılı devre kartı tasarımlarını içeren Eagle dosyaları GitHub'da paylaşıyor ([bit.ly/eagle203](https://github.com/littlebits)).

littleBits şu ana kadar birbiriyle çalışabilen 50'den fazla "bit" unsuru ve bir dizi keşif seti piyasaya sundu (littlebits.cc/bits). Şu ana dek 60 ülkeye satışı yapılan littleBits hem sektörün beğenisini hem de 20'den fazla ürün ödülünü kazandı.

Hiç de şaşırtıcı olmayan bir biçimde littleBits mucit topluluğu hızla büyüyor, yaratıcılık fuarlarında ve diğer donanım hack'leme etkinliklerinde düzenli olarak kendini gösteriyor.

Korg Synth Kit

littleBits konseptinin muazzam potansiyelini fark eden başka

Korg Synth Kit

Korg Synth Kit'le yapılmış çalgı

“Tüketiciler için Lego’nun blok konsepti gereken her şeye sahipti.”

şirketler de var. Bunlardan biri çığır açan elektronik müzik ekipmanıyla bilinen Korg (www.korg.com).

Korg’un halihazırda klavyelerden sentezleyicilere, gitar efektlerine, davul makinelerine, ses kayıt aygıtlarına ve stüdyo prodüksiyon donanımlarına kadar geniş bir ürün gamı var. Şimdi de littleBits yenilikçiliğiyle Korg deneyimi bir araya gelerek yepyeni bir ürün ortaya çıkartıyor.

littleBits Korg Synth Kit, müzikle deney yapmayı sevenler için kaliteli bir analog ses üreticisi. Aynı manyetik bağlantı sistemini kullanarak ilkokul yaşından itibaren herkese sentezleyici dünyasının kapılarını aralıyor.

Güç kaynağı, osilatör, filtre, geciktirme, karıştırıcı, sıralayıcı ve hoparlör “bit”lerini bir araya getirerek ses makineleri üretiyorsunuz. Daha önceden bir müzik ya da elektronik bilginiz olması gerekmiyor. Sorgulayan zihinler bu “bit”lerle oynayarak ses üretimi ve manipülasyonunun ardındaki kilit ilkeleri anlayabiliyor. Birden çok Synth Kit’in parçalarını bir araya getirmek daha da fazla olanak

sunuyor ve elbette temel LittleBits parçalarını da bunlara ekleyebiliyorsunuz. Böylece ışığı ya da hareket algılayıcıları kullanarak eliniz salladığınızda sesleri tetiklemek olanaklı oluyor. Deneyimli müzisyenler Synth Kit’in kendilerini eskiye, elektronik ses üretiminin gerçekten deneysel bir macera olduğu Beatles çağına götürdüğünü fark edecek. Analog ses unsurlarının bir araya getirilerek daha önce duyulmamış sesler ve efektler meydana getirdiği bir dönem bu.

Temel 12 bileşenli Synth Kit’in ABD fiyatı yalnızca 159 dolar ve evler, okullar, stüdyolar için makul fiyatlı bir ürün. Yanında da adım adım açıklamalı on projeden oluşan bir kitapçık gelecek.

Küp küp robotik

Modular Robotics şirketi, Minecraft tarzı küp şekilli inşa modelini robotlara uygulamış. İnşa süreci çok basit. Önce robotunuzun neye benzeyeceğini ve nasıl hareket edeceğini hayal ediyor, sonra özel amaçlı “küçükükleri” (cubelet) uygun biçimde seçip birbirine ekliyorsunuz.

Bu küpler renklerle üç farklı gruba ayrılıyor: düşünme, algılama ve eylem. Mesafevi ya da sıcaklığı algılama, yönlendirilebilir hareket, pil gücü sağlama, Bluetooth’la kablosuz iletişim bu sayede yapılabilen şeyler. Modular Robotics’in “cubelet”larını ış üstünde görmek isterseniz bit.ly/cubelet203 adresindeki videoyu seyredebilirsiniz.

Dezavantajı mı? Küp başına 25 ila 50 dolar ödemeniz gerektiğinden maliyet bir anda yükseliyor. Etrafta dolaşp ilginç hareketler sergileyen bir robot yapmak için en aşağı beş altı modüle ihtiyacınız var. Tam seti almak en üst düzey bir akıllı telefon almak kadar pahalı.

Kendini monte eden robotlar

Massachusetts Teknoloji Enstitüsü’nden (MIT) bir yorumlayıcı öğrenme ekibi küplerden robot yapımı konseptini bir adım ileri götürmüştü. Bu robotlar kendi kendilerini birleştiriyor.

M-Block adlı bu küplerin karmaşık olduğu dışarıdan anlaşılıyor. Bunlar da yine mknatıslı birbirine kenetleniyor fakat mknatısların ilginç, silindirik bir şekli var ve küpün kenarlarında bulunuyor.

Küpleri benzersiz kılan şey içlerinde. Her birinde iki motor ve dakikada 20.000 devirle çalışabilen bir volan mekanizması bulunuyor. Bu volanın çalışması ve durması, küpe çok büyük bir enerji sağlıyor. Böylece bir küp, diğer küplere bağlı kalmak için kenardaki mknatısları kullanarak hareket edebiliyor. İzlemesi çok ilginç (bit.ly/mblock203). Güçlü motorlar küplerin sığmasına, hoplamasına ve düz yüzeylerde dans etmesine de olanak sağladığı için, bir yapıdan diğerine gidebiliyorlar. Şu anda volanla üretilen hareketi birinin kontrol etmesi gerekiyor. Ne var ki ekip, özerk hareket sağlamayı hedefliyor. Bunun için de diğer küpleri arayıp bulan, özelliklerini tanımlayabilen akıllı yazılımlar gerekiyor. Bu da oldu mu, küpleri yere saçacak ve bunların birleşerek bir robot oluşturmalarını izleyeceksiniz.

Sök tak donanımlar

Kimi üreticilerse tüm aygıtların birbirine istendiği gibi takılabildiği, tüketicinin kendi seçtiği modüllerden eksiksiz bir donanım çözümü oluşturabildiği bir gelecek düşünüyor. Bu yaklaşımın iki avantajı var: Öncelikle, tüketiciler istedikleri özelliklerin bileşimini, razı oldukları fiyata alacaklar. Bu da üreticinin tüm bütçeleri ve gereksinimleri karşılama sorununu ortadan kaldıracak. Ayrıca ismarlama yapılandırılmalar büyük olasılıkla satışları artıracak.

İkinci avantajısa kullan at kültürüne bir alternatif sunması. Sökülüp takılabilir aygıtlarda bozulan bir pili ya da çatlayan ekranı değiştirmek yeni bir telefon alma parasına ve zahmetine mal olmayacak. Daha hızlı bir işlemci, daha yüksek çözünürlüklü kamera ya da daha yüksek kapasiteli pil istediğinizde tek yapmanız gereken o modülü alıp takmak olacak.

Yarış başlamış durumda. Başlangıç çizgisindeki yerini ilk alan firmalar bedava reklamlardan yararlanabilecek ve yarışa avantajlı başlayabilecek.

Özelleştirilebilir telefonlar

Örneğin cep telefonlarını ele alalım. Şu anda her üretici farklı müşteri bütçelerine ve özellik taleplerine karşılık vermek için türlü türlü modeller piyasaya sürmek zorunda ama tüketiciler teknolojiyle haşır neşir oldukça, daha kişiselleştirilmiş özellikler istiyorlar. İlke itibarıyla en gelişmiş cep telefonu bile gayet standart bileşenlere ayrılabilir: İşlemci, ekran, pil, SIM kartı tutucu, bir ya da iki kamera, kablosuz iletişim birimi, çeşitli algılayıcılar ve bazen de tuş takımı.

Şimdi, üreticinin taleplerine değil de müşterinin ihtiyaçlarına göre belirlenip birleştirilen, kamerası ya da ekranı değiştirile-

Minecraft blokları

Phonebloks unsurları

lebilen ya da yeni aygıt almaya gerek kalmaksızın yükseltilebilen bir telefon düşleyelim. Böyle bir şey olanaklı mı?

Hollandalı tasarımcı Dave Hakkens bunu bulmaya karar vermiş. Phonebloks (phonebloks.com) adı altında prototip bir aygıt üretip bir topluluk web sitesinden paylaşmış. Hâlâ konsept aşamasında olsa da site neredeyse bir milyon izleyici toplamayı başardı.

Ara Projesi

Phonebloks deneyi böylesi bir aygıtın tüketiciden büyük ilgi göreceğinin şaşmaz bir kanıtı. Şimdi de bu fikri gerçeğe dönüştürme sırası artık Google'da.

Google tarafından satın alınan Motorola'nın Ara Projesi (Project Ara) büyük gelecek vadediyor. Öyle ki Google Motorola'yı sattıktan sonra bile Ara Projesi ekibini elinde tutmaya karar verdi. Ara, modüler akıllı telefon yapmak için ücretsiz ve açık bir donanım platformu. Farklı modülleri, bu modülleri bir arada tutmak için tasarlanmış bir çerçeve olan "iç iskelet"e takıyorsunuz. Aranın mobil geliştirme kiti (MDK) yayımlandı ve bu ay ilk örnek donanımlar geliştiricilere gönderilecek.

Ara Projesi'nin Dave Hakkens'la sıkı bağları var ve Phonebloks topluluğuyla bağlantı kurulması planlanıyor. Ara Projesi ürünü ilk modüler telefonlar muhtemelen Mart 2015'te çıkacak.

Modüler PC'ler ve tabletler

Benzer bir yaklaşımın PC'lere, dizüstülere ve tabletlere de uygulanabileceğini hayal etmek zor değil. Bazı dizüstü bilgisayarlar güç kaynağından uzak kalmak gerektiğinde pilin

yerine daha büyük kapasiteli bir pil takmanıza izin veriyor ama bu, doğru yönde atılmış küçük bir adım.

En son çift amaçlı tablet/dizüstü bilgisayarların bazıları dokunmatik ve klavyeli kullanımın en iyi yanlarını birleştirmeyi amaçlıyor. Dâhice tasarlanmış ekran menteşeleri ya da sökülebilir klavyeler sayesinde bir moddan diğerine kolayca geçebiliyorlar. Bazen de klavye ünitesinde ek pil ve bağlantı özellikleri bulunuyor.

Bazı üreticilerse çağdaş akıllı telefonların ve tabletlerin etkileyici çoklu işlemci ve grafik kapasitesinden faydalıyor.

Örneğin cep telefonunuzu ya da tabletinizi taktığınız anda bilgisayara dönüşen dizüstü

beşikleri var. Bunlara örnek olarak Motorola Atrix Laptop Dock'u ve ClamCase'i (clamcase.com) verebiliriz.

Akıllı telefon ve tabletlerin işlem gücü arttıkça birçok kişi bu senaryoyu mantıklı bulacak. Buna rağmen daha gidilecek çok yol var ve ileride akıllı telefon, tablet ve PC arasındaki farklar bulanıklaşacak.

Satışları iki milyonu deviren Raspberry Pi ise geleceği parlak bir diğer aygıt. Çıplak kart tasarımı normalde plastik ya da alüminyum bir kasanın gizlediği, bir bilgisayarın iç organlarına bakmamızı sağlıyor.

Kano adlı Kickstarter projesi (bit.ly/kano203) ise bu çıplak

“Akıllı telefon, tablet ve PC arasındaki ayrım büyük olasılıkla önümüzdeki yıllarda ortadan kalkacak.”

Raspberry Pi Kano

iPad için ClamCase

biçimden sonuna kadar faydalanmayı amaçlıyor. Kano, bir çocuğun (veya herhangi birinin) tek başına yapabileceği kadar basit bir Pi temelli bilgisayar kiti. Bu yapım sürecinin verdiği deneyim ve bilgi, genç dimağların bilgisayarlara yakınlık duymasını sağlıyor.

Blok dilleri

Normalde program yazmak için upuzun kodlar ve bir metin editörü gerekir ama bunlar çiçeği burnunda programcıları yıldırabilir. Blok konseptini programlamaya uyguladığımızda ise işler değişiyor. Bunun bilinen en iyi örneklerinden biri MIT'nin yenilikçi Medya Laboratuvarında (media.mit.edu) geliştirilen Scratch (scratch.mit.edu).

Scratch herkesin tek satır kod yazmadan her türden multimedya projesi yapmasına olanak tanıyor. Tümüyle görsel olan arabirim, fare ve klavye kullanabilecek olgunluktaki herkese hitap ediyor. İşin aslı, çoğu zaman klavyeye bile işiniz düşmüyor.

Scratch, geleneksel düzenleyici ve simgesel dil yaklaşımına sırt çeviriyor. Onun yerine birçok grafiksel, birbirine tutunan program bloku var. Scratch blokları program yaratma sürecini görsel bakımdan cazip, anında insanı etkisine alan eğlenceli bir deneyime dönüştürüyor.

Bir programı, birbirine yapboz parçaları gibi eklenen Scratch bloklarıyla inşa ediyorsunuz. Her blok farklı bir amaca hizmet ediyor. Birkaç bloku birbirine eklediğinizde "sprite"ları (hareketli grafiksel nesneler) ve sesleri kontrol eden ya da kullanıcı ve GPIO girdilerini denetleyebilen programlar ortaya çıkıyor.

Görünürdeki kolaylığına karşılık, Scratch ile renkli sahneler, güzel animasyonlar içeren karmaşık ve sofistike programlar yazmak olanaklı.

Google Blockly

Google da bloklarla kodlama konseptinin peşinden gidiyor. Google çalışanları geçtiğimiz yıllar içinde birçok yenilikçi yaklaşım ve programlama dili icat etti. Bunlardan biri de ücretsiz bir açık kaynak projesi olan Blockly.

Blockly'nin web sitesine baktığımızda (bit.ly/blockly203) hemen Scratch'le arasındaki benzerliği fark ediyorsunuz ama daha derine indiginizde her şey farklı işliyor.

Burada fikir, bir dizi programlama dilinde kod üretebilen web tabanlı bir grafiksel programlama editörü geliştirmek. Bu da Blockly'ye büyük esneklik sağlıyor. Bedeli ise biraz yorulmanız.

WHAT YOU GET

Raspberry Pi Kano

Hem Scratch hem de Blockly eğitim sektörü için çok şey sunabilir ve gençleri uygulamalı ve etkileşimli alıştırmalara yönlendirip temel kodlama kavramlarını öğretebilir.

3B yazdırma

Blok teknolojisi ivmelendikçe 3 boyutlu yazdırmanın bu alandaki rolünün nasıl artacağını kestirmek güç değil.

Örneğin kendi littleBits modüllerinizi tasarlamaya ne dersiniz? Birkaç elektronik bileşen, miknatıs ve 3B basılmış bir kasadan başka hiçbir şeye ihtiyacınız yok. Bu hem eğlenceli hem de eğitici bir proje olur ve littleBits kitlerinin kapsamını büyük oranda genişletir.

Bu arada littleBits de sizin dahil olmanızı heyecanla bekliyor. Açık Kaynak Donanım Tanım lisansı içinde çalışmaya ve gerekli tüm bilgileri GitHub web sitesinde barındırmaya karar vermesinin nedeni de bu.

Daha maceracıysanız parçaları sökülüp takılabilen ısmarlama bir telefon sizi tatmin edebilir. Google'ın açık kaynaklı donanım modeline bağlı kalması bir kez daha gereksinim duyacağınız tasarım şemalarının ve temel komutların elinizin altında olmasını sağlıyor.

Gelecekte bir dizi elektrikli aygıt için kendi eşsiz modüllerinizi yapabileceksiniz. İster merakınızdan, ister kâr için, ister de eğlence için.

Bloklardan oluşan bir dünya

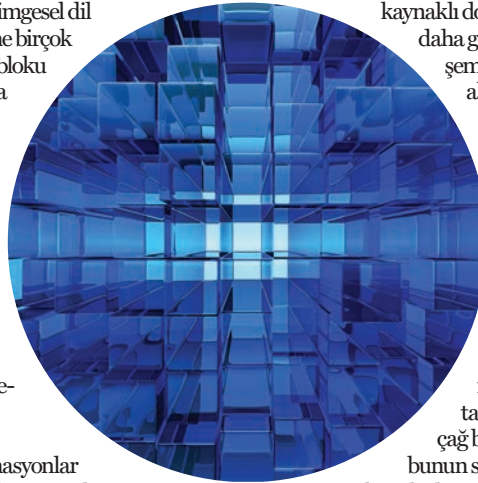
Birçok bakımdan giderek bloklaşan bir dünyanın eşiğindeyiz.

Tüketicilerin kendi kişisel gereksinimlerine, bütçelerine, yaşam tarzlarına uyan aygıtlar yapabileceği bir çağ bu. Şu anda en çok teknoloji alanında bunun sinyallerini görsek de yaşamın daha birçok alanına yayılacağı kesin.

Sözgelimi blok evler... Her yerde gördüğümüz nakliye konteynırları artık afet bölgelerinde ideal geçici barınaklar olarak kullanılıyor. Taşıma kolaylığı ve üst üste dizme seçenekleri anında su geçirmez konut çözümleri sağlarken, bu konteynırları kalıcı ev olarak kullananlar da var (bit.ly/konteynir203).

Kara taşları da bu kervana katılıyor. Daha şimdiden belirli süre sonra değiştirebileceğiniz kiralık bataryalarla gelen elektrikli araçlar var. İki kişilik bazı şehir otolarını da hafta sonları ve tatiller için aile dostu bir ortam yaratmak için uzatabiliyorsunuz.

Bu kadar yenilik gerçekleşirken, bloklardan oluşan geleceğin bizi nereye götüreceğini kestirmek güç ama bu yolculuğun büyüleyici olacağı su götürmez bir gerçek. ■

Davranışlarınızı değiştirecek 12 uygulama

Daha iyi yapmayı arzuladığınız bir şeyler mi var? Sizi harekete geçirecek bir şeylere mi ihtiyacınız var? Sizi yerinizden kaldıracak uygulamaları inceliyoruz.

Su anda neleri erteliyorsunuz? Çoğumuzun yapması gereken şeyler var ama her nedense kalkıp işin başına geçemiyoruz. Sonuçta her gün sadece 24 saatten oluşuyor ve Twitter'da gezinip televizyona dalmak, mutfak temizlemekten, yazmak istediğiniz romana bir bölüm eklemekten veya koşuya çıkmaktan daha çekici gelebiliyor. Ama günü boşa harcadığımız duygusu da pek tatlı bir duygu değil. O halde önemli soru şu: Nasıl kendimizi işe koyulmaya teşvik edebiliriz?

Muhtemelen bunun için de bir uygulama olduğunu duymak sizin için sürpriz olmayacaktır. Hem de her şey için! Her ne için teşvik edilmeniz gerekirse gereksin, büyük ihtimalle her yerlerde parlak bir zekâ tam da ihtiyacınız olan uygulamayı yapmıştır. Bunların bazıları sert, bazıları komik, bazılarıysa düpedüz şeytani olabilir. Yani ihtiyacınız olan ister ödül isterse de ceza olsun, mutlaka size hitap eden bir şeyler vardır. Şimdi en iyi seçeneklerden bazılarına göz atacağız.

SABAHLARI KALKIN

Sabahları yeni günü karşılamaya hazır bir şekilde yataktan sıçrayarak mı uyanıyorsunuz yoksa alarmı kapatıp beş dakikacık daha kestirmek için yorganın altına mı saklanıyorsunuz? Sabahları kalkarken desteğe ihtiyaç duyuyorsanız SleepCycle (www.sleepcycle.com, 1,99 TL) size yardımcı olabilir.

iPhone veya Android telefonunuzun ivmeölçerini kullanan uygulama, uykunun hangi aşamasında olduğunuzu tespit ediyor, uykunun en hafif aşamasına geldiğinizde (30 dakikalık bir zaman aralığı içinde) alarmı kaldırıyor. Bu sayede, sersemlemiş ve berbat bir halde uyanmaya çalışmak yerine kolay ve dinlenmiş hissederek uyanıyorsunuz. Uygulama, tek başınıza uyumuyorsanız ve sabahları fazladan uyumaya ayırarak 10-15 dakikanız yoksa pek bir işe yaramayacaktır ama uygulamanın gereklerini yerine getirirseniz güne mümkün olan en iyi şekilde başlamanızı sağlayabilir.

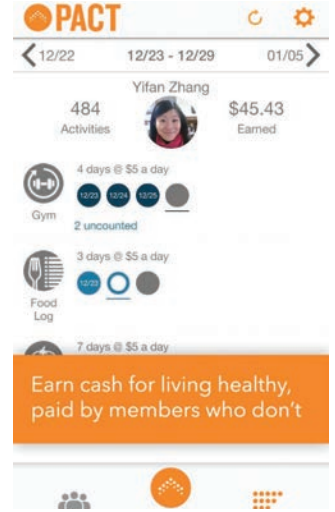
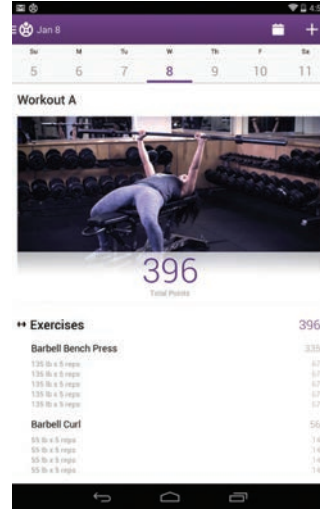
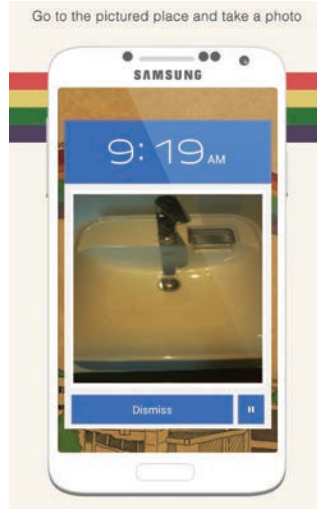
Eğer biraz daha güçlü bir şey

ihtiyacınız varsa hem Alarmy (iOS'te 4,29 TL, Android'de bedava) uygulamasını deneyin. "Dünyanın en sinir bozucu çalar saati" olarak bilinen uygulama, önceden belirlenmiş bir nesnenin fotoğrafını çekene kadar durmayan bir alarm işlevi görüyor. Uygulama, banyo lavabosu ve odanızın kapısı gibi bir günden diğerine değişmeyecek ama yataktan kalkmanızı gerektirecek kadar da yatağınıza uzak bir nesnenin fotoğrafını çekmenizi öneriyor.

Sabah ilk iş fotoğraf çekmek istemiyorsanız, alarmı kapatmak için telefonu sallama seçeneğini tercih edebilirsiniz. Ama dikkat edin, telefonu 10 kere salladıktan sonra "Keşke fotoğraf seçeneğini tercih etseydim!" diyebilirsiniz. Uygulamanın yaratıcı bir zalimlik biçimi olduğu açık. Ondan gerçekten ama gerçekten nefret edeceğinize eminiz. Ama sabahları erteleme düğmesine basmanızı engelleyip güne vaktinde başlamanızı sağlayacağına emin olabilirsiniz.

ANTRENMAN YAPIN

Sürekli olarak yepyeni, daha sağlıklı

ve zinde bir yaşam sürmeye mi karar veriyorsunuz? İstemek yeterli olsaydı böyle bir karar almanız bile gerek kalmazdı değil mi? Biraz teşvike ihtiyaç duyuyorsanız Fitocracy'yi (www.fitocracy.com, bedava) deneyin. Android ve iOS cihazlarda kullanılabilen Fitocracy, antrenmanlarınızı takip ederken işinize yarayacak bir uygulama. Her bir antrenmanı tamamladığınızda uygulama sizi puan vererek ve cesaretlendirerek ödüllendiriyor. Ayrıca uygulamayı kullanan arkadaşlarınızla bağlantıya geçip kim daha çok koşacak, daha fazla ağırlık kaldıracak veya mücadele etmek istediğiniz diğer spor etkinliklerinde daha iyi olacak belirlemek için "düellolar" düzenleyebilirsiniz. Fitocracy bir yandan ne sıklıkta antrenman yaptığınızı görebilen diğer insanlara karşı sorumluluk hissetmenizi sağlarken bir yandan da olumlu bir tavırla cesaret veriyor, sırtınıza dijital bir patlak atıp oturduğunuz yerden kalkıp antrenman yapmanızı sağlıyor.

Anlamsız puanlar toplamakla ilgilenmiyor musunuz? Antrenman planlarınıza sadık kalmak karşılığında para kazanmaya ne dersiniz? Pact (www.gym-pact.com, bedava) sizin için daha uygun olabilir. Uygulamaya kaydınızı yaptırdığınızda belli sayıda gün antrenman yapmayı taahhüt ediyor, kredi kartı veya PayPal bilgilerinizi veriyorsunuz. Bunun ardından ya spor salonunuza gidip yer bildirimi yapmanız (Uygulama GPS aracılığıyla gerçekten spor salonunda olup olmadığınızı kontrol ediyor.) veya RunKeeper uygulaması aracılığıyla koştuğunuzu ya da bisiklete bindiğinizi kanıtlayıp antrenman yaptığınızı göstermeniz gerekiyor. Hedeflerinize ulaşmanız halinde, hedeflerinize ulaşamayan kullanıcıların banka hesaplarından düşülen paradan bir pay alıyorsunuz. Biraz korkutucu gelebilir

ama aynı zamanda çok ama çok zekice bir yöntem. Ayrıca düzenli antrenman yapmanız durumunda endişelenmeniz için bir neden de yok. Aradığınız sizi gerçekten zorlayacak bir antrenmansa Zombies, Run! aradığınız uygulama olabilir (zombiesrungame.com, 8,49 TL). Zombies, Run!, kullanıcıyı kıyamet ertesi bir öykünün kahramanı yapan sürükleyici bir antrenman uygulaması: Sadece hayatta kalmak için değil, yardımınıza muhtaç olan arkadaşlarınıza malzeme yetiştirmek için de koşmanız gerekiyor. Yapmanız gereken, uygulamayı iOS veya Android telefonunuzda çalıştırdıktan sonra kulaklıkları takıp anlatılan hikâyeyi ve talimatları dinlemek. Zombi homurtularının ne kadar "teşvik edici" olduğunu görünce şaşıracaksınız. Uygulama, GPS ve dahili ivmeölçer izleme sayesinde hızınızı ve ilerlemenizi takip edebiliyor. Halihazırda bir koşucu değilseniz de uygulamadan faydalanabilirsiniz çünkü gerekli görülen bir minimum hız bulunmuyor. Eğer zombilerden koşarak kaçmak fikri hoşunuza gitmediyse Zombies, Run!'ı geliştiren ekibin İngiliz Sağlık Bakanlığı ile ortak geliştirdiği casus temalı The Walk'a göz atın (thewalkgame.com, 6,49 TL).

ARTIK O RAPORU YAZIN!

Yazmanız gereken raporu bir türlü tamamlayamıyorsanız Written? Kitten! (www.writtenkitten.net) sitesini ziyaret edebilirsiniz. Site oldukça basit: Sadece altında bir kelime sayacı olan bir metin kutusu bulunuyor. Önceden belirlenen hedefe (100 kelime, 500 kelime ya da 1000 kelimeye ayarlanabiliyor.) her ulaştığınızda, yeni bir sevimli kedi yavrusu resmiyle ödüllendiriliyorsunuz. Açıkçası kedileri seviyorsanız sadece

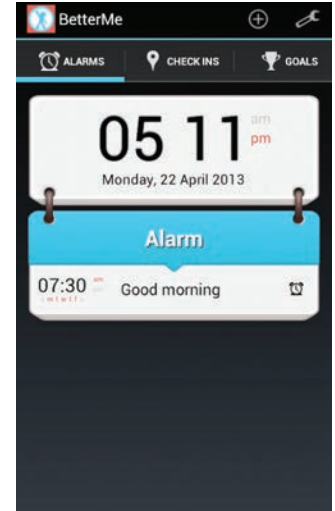
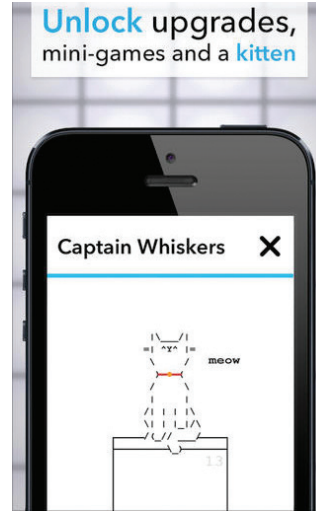
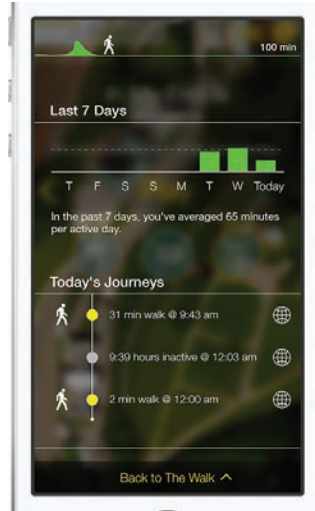
yeni bir resim görme amacı bile kendi başına teşvik edici olabilir ama kedigillere özel bir düşkünlüğünüz yoksa bile sürekli izlenmek ve düzenli olarak ödüllendirilmek, biraz daha çalışmanızı sağlayabilir. (Ayrıca köpek veya tavşan seçme olanağınız da var.)

Ne yazık ki site hiçbir biçimlendirme aracı sunmuyor. Yani işiniz bittiğinde metni kopyalayıp yapıştırmanız gerekiyor. Ama sonuçta önemli olan metni yazabilmek, değil mi? Biraz daha "sadist" bir şey ister misiniz? Yine web tabanlı çalışan Write or Die (www.writeordie.com), durmadan yazmanızı sağlamak için "hoş ve nahos" seçenekler sunan bir ödül-ceza mantığına dayanıyor. Ödül (Reward) modu Written? Kitten!'dan çok farklı değil. Yazma hedefine ulaştığınızda bir görüntü ya da güven verici bir sesle ödüllendiriliyor ve bir sonraki hedefinize yönlendiriliyorsunuz. Ödülünüz yavru kedi-köpek resimleri (veya bilgisayarınızdan alınan kişiselleştirilmiş hoş görüntüler) veya tatlı tatlı mırıldan bir kedi sesi olabiliyor. Hepsini çok sıcak ve yumuşacık!

Sonuç (Consequence) modunda işler biraz korkutucu bir hal alıyor. Uygulamayı, belirlediğiniz zaman aralığında işlem yapmamanız durumunda nahos sesler çıkaracak veya işinizi yapmadığınız için cezalandırmak üzere korkunç resimler gösterecek şekilde ayarlayabiliyorsunuz. Kamikaze modundaysa, çalışmaya ara vermeniz durumunda o ana kadar yazmış olduğunuz kelimeler silinmeye başlıyor. Her şeye baştan başlamak istemiyorsanız hemen yazmaya devam etmeniz gerekiyor. Neyse ki yazdıklarınızı kaydedebiliyorsunuz. Ayrıca isterseniz sizi en çok teşvik eden şeyleri bulmak için ayarlarla da oynayabiliyorsunuz. Uygulamayı denedikten sonra tüm özelliklerden faydalanabilmek için 20

“Aklınızdan yepyeni bir başlangıç yapmak, daha sağlıklı bir hayata adım atmak geçiyor olabilir ama işler o kadar kolay olsaydı çoktan başlamış olurdunuz.”

Dosya Davranışlarınızı değiştirecek 12 uygulama

dolar ödemek gerekiyor. Evet, ucuz değil ama işin başına oturmanızı sağlayacaksa belki de bu harcamayı göze alabilirsiniz.

İŞLERİ YOLUNA KOYUN

Peki ya kelimeleri sıralamaktan ibaret olmayan işler ne olacak? Onlar için de uygulamalar var. Örneğin CARROT (www.meetcarrot.com, 4,49 TL) huysuz karakterli bir yapılacaklar listesi. iPhone için geliştirilen uygulama, bir yapılacaklar listesi oluşturup görevleri yerine getirdikçe silmenizi sağlıyor. Ne kadar çok iş yaparsanız o kadar puan topluyor, ek özellikleri

sınıfına gitmek ya da sadece işyerinize zamanında varmak için teşvik edilmeniz gerektiğinde uygulamaya söylemeniz yeterli oluyor.

İhtiyaç duyduğunuz şey görevlerinizi yerine getiremediğinizde herkesin gözü önünde aşağılanmaksa BetterMe'nin alarm özelliğinden faydalanabilirsiniz. Erteleme düğmesine vurduğunuzda ne olacağını tahmin etmek zor değil. Başınıza ne kadar dert açacağınız tamamen Facebook arkadaş listenizin kapsamına bağlı: Eğer patronunuz veya anne babanız arkadaş listenizdeyse çuvaladığınızı duyulması ihtimali daha disiplinli

ayırmaktan söz konusu olduğunda akla Pomodoro Tekniği'nin gelmemesi mümkün değil. Bu teknikte görevleri 25 dakika kesintisiz çalışmanın ardından 5 dakika dinlenerek yerine getiriyorsunuz. Uzun süre boyunca dikkatinizi dağıtmadan kesintisiz olarak çalışmak zor olduğundan dolayı, vakti geldiğinde iş başı yapmak şartıyla 5 dakikalık molalarda ne istiyorsanız onu yapabiliyorsunuz. Mağazalarda sizin yerinize çalışma aralıklarını takip edebilecek yoğunla uygulama var: iOS cihazlar için Simple Pomodoro Timer ve Android cihazlar için Pomodoro sadece birer örnek. Son olarak, sosyal ağ bağımlılığından kurtulmanıza yardımcı olacak bir uygulama: Freedom (www.macfreedom.com). Windows PC'lerde, Mac'lerde ve Android cihazlarda çalışan oldukça basit bir uygulama olan Freedom, belirlediğiniz bir zaman aralığında internet erişiminizi engelleyerek işinize odaklanmanızı sağlıyor. Belki de bu listedeki uygulamalar içinde bir günde yaptığımız ortalama işi en çok etkileyecek olan uygulama bu olabilir!

“Zombies, Run!”ı geliştiren Six to Start, casus temalı bir oyun olan The Walk'u da yayımladı. ”

açıyor ve uygulamanın daha “nazik” davranmasını, övgüler sıralayıp garip hediyeler vermesini sağlayabiliyorsunuz. Yapılacaklar listesindeki görevleri yerine getirmezseniz dost görünümünü yapay zekâ ışığı kızıla dönüyor ve CARROT giderek kabalaşmaya başlıyor.

Burada sanki Portal oyunundaki şeytani yapay zekâ GladOS'a göndermeler var. Bu nedenle eğer oyunu sevdiyseniz CARROT çok hoşunuza gidebilir, özellikle de uygulama yapılacaklar listenize anlamsız görünen görevler eklemeye başladığında. Eğer bir listeyi takip ederek çalışmaktan hoşlanan kişilerdenseniz, elde kâğıt kalem listeler hazırlamaktan daha eğlenceli olan uygulamaya bir göz atmanızı tavsiye ederiz.

Çevrenizdekiler ayıpladığında daha iyi mi çalışıyorsunuz? O halde iOS ve Android cihazlar için geliştirilen BetterMe'ye (www.bettermeapp.co, bedava) göz atmalısınız: Uygulama, hedeflerinize ulaşamadığınızda Facebook hesabınıza bağlanıyor ve sizi herkesin önünde alenen utandırıyor. Örneğin, adres belirtip randevular oluşturduğunuzda uygulama GPS aracılığıyla zamanında randevu noktasına varıp varmadığınızı kontrol ediyor. Spor salonuna ya da bir akşam

olmanızı sağlayabilir.

Ev işlerine koşturmanızı sağlayacak bir uygulama arıyorsanız Unfilth Your Habitat'a (unfuckyourhabitat.com, 4,29 TL) bir göz atın deriz. Açık seçik (İngilizce) konuşan uygulama sizin için yönetilebilir ve cesaret verici hedefler belirliyor. Aşılması gereken rastgele zorluklar ayarlayabildiğiniz gibi kesinlikle halledilmesi gereken ev işleri içeren bir yapılacaklar listesi oluşturabiliyorsunuz. Tamamlanan her görev için ödüller alıyorsunuz. 20/10 zamanlayıcısı özellikle akıllı bir özellik: Unfilth Your Habitat, maratona benzeri temizlik cümbüşlerinin sağlığa zararlı olduğunu biliyor. Bu nedenle de kullanıcıyı, daha küçük, daha az yorucu uğraşlara yönlendiriyor. Ancak belirtmemiz gerekiyor: Uygulamanın ağız biraz bozuk (Hatta uygulamanın Android sürümü Unfuck Your Habitat adını almış,) ama endişelenmeyin, burada amaç sadece biraz gülmek. Uygulama size küfredmiyor, siz buzdolabının arkasına kaçıp etrafı kokutanın ne olduğunu anlamaya çalışırken “sizinle birlikte” küfrediyor.

BUGÜNÜN İŞİNİ YARINA BIRAKMAYIN

Görevleri altından kalkılabilir parçalara

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

AĞUSTOS YENİ ÇIKAN EĞLENCELİKLER

Cenk Sönmezsoy – Cafe Fernando
KİTAP 71,25 TL
Ünü yurtdışına yayılan blog yazarının yemek kitabı Cafe Fernando, damak tadına düşkün kişilere ve kendinize güzel bir hediye seçeneği.

300: Bir İmparatorluğun Yükselişi
FİLM 22,49 TL (DVD)
54 TL (Blu-ray)
72 TL (3D Blu-ray)

Destansı öykünün yeni bölümü muhteşem görsel efektlerle soluk kesen bir maceraya dönüşüyor. Filmi Noam Murro yönetiyor.

Jimi Hendrix – Blue Wild Angel
MÜZİK 31,99 TL (BLU-RAY)

Tüm zamanların en iyi gitaristlerinden Jimi Hendrix'in konseri Blu-ray kalitesinde. 15 şarkılık konserde Hendrix'in klasik şarkıları Purple Haze, Red House ve çok daha fazlası mevcut.

Manic Street Preachers - Futurology

MÜZİK 19,99 TL (CD)

Rewind The Film'i 2013'ün sonunda piyasaya süren Manic Street Preachers, dokuz ay aradan sonra yeni albümü Futurology ile sevenlerinin karşısına çıktı. Önceki albüme göre daha hareketli olan Futurology, güçlü gitar riff'leriyle alıştığımız Manic Street Preachers tonunu yansıtıyor. Futurology albümü Avrupa sanatı ve tarihi gibi temalarla oluşturuldu. Öyle ki İngiliz basınında grubun yeni albümünden dolayı Germanic Street Preachers benzetmeleri yapıldı.

F. Altuğ, M. F. Uslu - Tanzimat ve Edebiyat
KİTAP 21,45 TL

Bu derlemede Osmanlı'nın son dönem edebiyatı yakından incelenmiş. Daha önce hiç duymadığınız bilgilere bu kitapta ulaşabilirsiniz.

Example – Live Life Living (Deluxe)
MÜZİK 13,49 TL (CD)

Yaz günlerinde hareketli şarkılar arayanlar için Live Life Living nokta atışı bir albüm olacak. Keyifli, yüksek tempolu ve oldukça eğlenceli.

Neil Young – A Letter Home (Deluxe)
MÜZİK 12,99 TL (iTUNES)
Neil Young; Bob Dylan, Willie Nelson, Bruce Springsteen gibi önemli müzisyenlerin şarkılarını yeniden yorumladı. Deluxe versiyonda kayıt görüntüleri de var.

HANNAH KENT – ÖLÜ GÖMME TÖRENLERİ
KİTAP 14,25 TL
Hannah Kent'in büyük ilgiyle karşılanan kitabı Ziya Celayıroğlu tarafından dilimize çevrildi.

HAZİNE AVCILARI

Savaşa rağmen sanat

FİLM 17,99 TL (DVD)

Robert M Edsel'in aynı isimli romanından uyarlanan Hazine Avcıları, izleyiciyi İkinci Dünya Savaşı günlerine götürüyor. Zengin kadrosuyla dikkat çeken film, Nazi Almanyası'nın saldırgan politikalarla ilerleyişini sürdürdüğü günlerde bir grup müze yöneticisi, sanat tarihçisi ve küratörün Avrupa'nın sanat zenginliklerini kurtarma çabasını konu alıyor.

Gerçek bir hikâyeden esinlenen Hazine Avcıları, müzikleri ve savaş olgusuna rağmen hoş bir mizah duygusuyla dikkat çekiyor.

George Clooney'nin yönetmenliğini üstlendiği Hazine Avcıları'nda George Clooney, Matt Damon, Bill Murray, Bob Balaban ve Cate Blanchett gibi önemli isimler rol alıyor.

Bu sayfadaki fiyatlar dr.com.tr ve hepsiburada.com sitelerinden derlenmiş internet satış fiyatlarıdır.

WEB'İN GELECEĞİ

Şu anda kullandığımız internet teknolojisi bir iki yıl içinde demode olabilir. Bu yazımızda web'den neler beklememiz gerektiğini ve geleceği bugünden nasıl deneyebileceğinizi anlatıyoruz.

Web hızla değişen bir ortam. Çok değil, bundan daha birkaç yıl önce Adobe'nin Flash'ı ve Microsoft'un Silverlight'ı çevrimiçi videoları ve animasyonları yaratıp, görüntülemenin standart yöntemleriydi ve yakın gelecekte de hükümdarlıkları sarsılmayacağı benziyordu. Fakat web, artık videoları izlemek, müzik dinlemek ya da dostlarınızla, akrabalarınızla sohbet etmek için eklentilere gereksinim duymadığınız bir yere dönüştükçe hem Flash hem de Silverlight tarihe karışıyor.

Bu makalemizde web'in geleceğinde neler olduğunu gösteriyor, internet teknolojilerinin ufukta görünen yeni dalgasına nasıl hazırlanacağınızı açıklıyoruz. Bu teknolojilerin birçoğu ya geliştirme safhasında ya da tarayıcılarınızda daha şimdiden kullanıma hazır.

Günümüzün web teknolojilerinden hangilerinin çöptü boylayacağını ve tarayıcıların geleceğini (ya da uygulamalar yükselişteyken bir geleceklerinin olup olmadığını) inceliyoruz.

WEBRTC – anında görüntülü sohbet

Nedir?

WebRTC (www.webrtc.org) Web Real Time Communications (Web'de gerçek zamanlı iletişim) anlamına geliyor ve Facebook gibi bir sosyal ağ sitesi kullanırken görüntülü sohbet yapmak istediğinizde bunu doğrudan web sitesinden yapabileceğiniz bir gelecek vad ediyor.

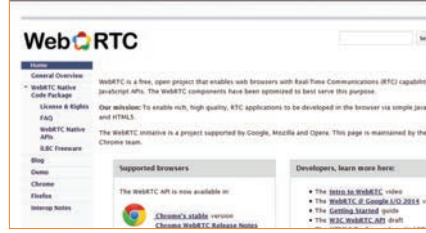

Ne yapıyor?

WebRTC, çevrimiçi bir arkadaşınızla ayaküstü sohbet etmek istediğinizde Skype (www.skype.com) gibi bir VoIP hizmeti kullanma zorunluluğunu ortadan kaldırıyor. Artık çok katılımcılı video konferans oturumlarının başlangıcında, taraflardan biri tarayıcı eklentisi indirirken diğerlerinin beklemesi gibi tuhaf gecikmeler yaşanmayacak. Sesli ve görüntülü sohbet için gerek duyduğunuz her şey tarayıcının içinde olacak.

WebRTC, web sitelerinde müşteri hizmetlerinin geliştirilmesinin de önünü açabilir. Belki duymuşsunuzdur, ABD'de Amazon'un yeni tabletlerini kullananlar tek bir düğmeye basıp şirketin teknik servisiyle görüntülü görüşmeye başlayabiliyor. Buna benzer şekilde, artık web hizmetleri de sizi tek tıklamada bir satış asistanına ya da teknisyene bağlayabilecek.

WebRTC web siteleriyle etkileşim tarzımızı da değiştirebilir. Web kamerasıyla

WebRTC şimdiden Chrome, Firefox ve Opera'nın son sürümlerinde mevcut.

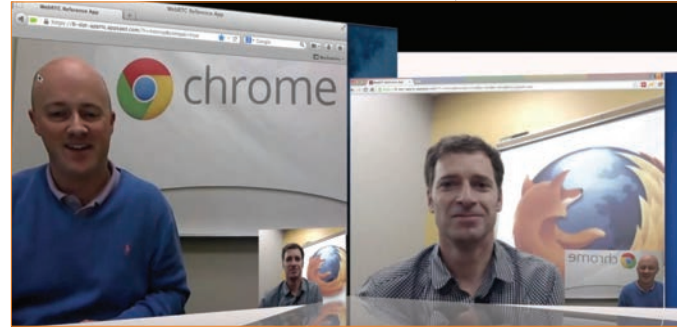
ziyaretçileri izleme seçeneği sayesinde (elbette izinle) web tarayıcıları yazıları okumak için ekrana yaklaştığını algılasa yazı tipini büyütebilecek ya da gözlerinizin ekranın altına indiğini fark edince yazıları kaydırabilecek. Bu anlatıklarımız size uçuk geliyorsa, unutmayın ki Samsung'un akıllı telefonlarında bu göz hareketi algılama özelliği zaten var.

WebRTC yıllar boyu Google, Mozilla ve

Opera'nın geliştirdiği ses ve video motorlarını kullanıyor. Bunlar arasında yankı önleme, gürültü giderme ve yüksek düzeyde video sıkıştırma gibi gelişkin özellikler de var. Bu sayede yavaş bir internet bağlantısı kullananlar bile konferansa katılabiliyor. Tüm bu teknolojiler web sitesi sahiplerine ücretsiz sunulacak ve bazı video teknolojilerinin aksine, pahalı lisans ücretleri ödemek zorunda kalmayacaklar.

Nerede deneyebilirim?

WebRTC, Chrome ve Firefox'un son sürümlerinde zaten mevcut. Bu teknolojinin iki tarayıcının birbiriyle konuşmasına nasıl olanak tanıdığını görmek için www.webrtc.org/demo adresine gidebilirsiniz. Sıradaki aşama WebRTC'yi mobil tarayıcılara entegre ederek akıllı telefonlarla ve tabletlerle video konferans yapmanızı sağlamaktır.

Google ve Mozilla'dan iki çalışan WebRTC ile web sayfası üstünden video konferansı gösteriyor.

SPDY ve HTTP2 – daha hızlı yüklenen web siteleri

Nedir?

Birçok tarayıcıda artık ihmal edilse de normalde her web adresinin başında "http://" karakterlerine rastlarsınız. HTTP "hiper metin aktarım protokolü" anlamına geliyor ve web sayfalarının uzaktaki sunuculardan bilgisayara "aktarımını" denetliyor. Bu protokol 1990'ların başında Tim Berners-Lee tarafından icat edildi (Daha sonra adresteki çift bölü işaretinin hayatının en büyük pişmanlığı olduğunu söylemişti.) ve o günden beri de pek değişmeden kaldı. Ne yazık ki HTTP beraberinde bir sürü gereksiz yük getiriyor ve web sayfalarının tarayıcınızda yavaş açılmasını sağlıyor. Bu yüzden de şu anda yerini HTTP2'ye bırakmak üzere.

Ne yapıyor?

Dört yıl önce Google HTTP'nin SPDY adlı (İngilizcede "hızlı" anlamına "speedy" şeklinde okunuyor.) bir türevi üzerinde çalıştığını açıkladı. Normalde bilgisayarınıza tek bir web sayfasının yüklenmesi için web sunucusuna onlarca farklı sorgu yolların. SPDY, birden çok sinyalin birleştirilerek tek bir sinyale dönüştürüldüğü "multiplexing" tekniğini kullanarak bu işlemi hızlandırıyor.

SPDYCheck.org'a bir web adresi girerek SPDY'yi destekleyip desteklemediğini öğrenebilirsiniz.

Google'ın yakın tarihli bir blog yazısına göre SPDY'de yapılan geliştirmeler sayesinde Google Haberler'i (news.google.com) yüklemek artık ortalama %45 daha az zaman alıyor. SPDY daha şimdiden büyük tarayıcıların çoğu (Chrome, Firefox, Opera ile Windows 8 ve 8.1 üzerinde IE11) tarafından destekleniyor.

Nerede deneyebilirim?

SPDY tarayıcı üreticileri tarafından yaygın olarak desteklense de çoğu web sitesinde kullanılmıyor. Hangi sitelerin SPDY desteklediğini görmek için spdycheck.org adresindeki araca site adreslerini girip test edebilirsiniz. Biz denediğimizde Facebook, Twitter ve WordPress'in bu desteği sunduğunu ama Hürriyet, Hepsiburada ve Wikipedia gibi birçok büyük sitenin desteklemediğini gördük.

Bununla beraber SPDY şu anda geliştirilmekte olan yeni HTTP2 standardına büyük olasılıkla dahil edilecek. Ne yazık ki büyük web standartlarını geliştirmek yıllar sürüyor fakat HTTP2 bir kez onaylandı mı web sitelerinden daha büyük destek görecektir ve bu da web'in hızlanmasına yol açacak.

NESNELERİN İNTERNETİ – sanalı fiziksele bağlıyor

IFTTT, Nesnelerin İnterneti'nin hayatlarımızı nasıl bağlayacağına güzel bir örnek.

Nedir?

Web en çok otomatik olarak sizin yararınıza çalıştığında faydalı olabilir. Nesnelerin İnterneti (Internet of Things) denilen çağa girerken, otomatik internet hizmetlerinin bizim için neler yapacağını görmeye daha yeni başlıyoruz. Bu çağda, en basit gördüğünüz aygıt bile internete bağlı olacak.

Ne yapıyor?

Nesnelerin İnterneti'nin en iyi örneklerinden biri IFTTT (ifttt.com). IFTTT, "if this then that" yani "bu olursa şunu yap" anlamına geliyor. Bu harika web hizmeti belli tetikleyicilerin bir şeyleri otomatik olarak gerçekleştirmesini sağlıyor. Sözelimi, etiketlendiğiniz tüm Facebook fotoğraflarını Dropbox hesabınıza kaydedebiliyor ya da her

Belkin'in WeMo ailesindeki ev ürünleri IFTTT ile uyumlu.

sabah saat 7'de en son hava durumunu cep telefonunuza mesajla gönderebiliyor.

IFTTT ve benzer hizmetler asıl gücüne aygıtlarla birleştirildiklerinde ulaşıyor. IFTTT şimdiden Belkin'in WeMo ailesindeki hareket algılayıcıları ve güç anahtarlarını (bit.ly/wemo203) destekliyor, yani hafta sonu evden uzaktaiken hareket algılayıcı tetiklenirse telefonunuza kısa mesaj gönderilmesi için bir "tarif" yaratıp hırsızdan haberdar olabilirsiniz ya da çocuklar okuldan eve dönünce bir e-posta alabilirsiniz.

IFTTT kısa süre önce ABD'li akıllı aygıt üreticisi Smart Things (smartthings.com) ile de işbirliği yaptığını duyurdu. Smart Things, internete bağlı kapı kilitleri, ışık anahtarları ve benzer algılayıcılar satıyor. Uyumlu aygıtlar sayesinde, artık ışıkları telefonunuzdan attığınız mesajla yakabilir

Nesnelerin İnterneti anahtarlık gibi sıradan nesneleri bile internete bağlayacak.

ya da siz eve gelmeden arkadaşınızın girebilmesi için kapının kilidini açabilirsiniz.

Ev aletlerini yönetmek için her gün bu tür basit ve ücretsiz web hizmetlerini kullanmamız, trenden indiğimizi GPS'ten anlar anlamaz akıllı telefonunuzun kombiyi çalıştırması ya da siz sabah işe gitmek için çıkarken otomobilin buz çözücü rezistanslarının beş dakika önceden ısıtılması gibi şeyler pek yakın.

Nerede deneyebilirim?

IFTTT'te hesap açarak Nesnelerin İnterneti'nin nasıl çalıştığına ilişkin fikir edinebilirsiniz. IFTTT'i bilgisayarınızın dışında ücretsiz iOS ve Android uygulamalarıyla (ifttt.com/mobile) telefon ve tabletinizde de kullanabilirsiniz.

SRCSET – yüksek çözünürlüklü aygıtlara yüksek çözünürlüklü görüntü

Nedir?

Eğer internette yüksek çözünürlüklü bir ekranla dolaşırsanız (yeni nesil iPad'lerin Retina ekranı ya da yeni Ultrabook'lar gibi)

web sitelerindeki görüntülerin bulanık ve grenli olduğu gözünüze hemen çarpacaktır. Açılımı "source set" (kaynak kümesi) olan srcset, HTML5 standardının, web tasarımcılarının farklı aygıtlar için farklı boyutta görüntü kullanmasına izin vererek sorunu çözen bir uzantısı.

Ne yapıyor?

Web tasarımcıları web sitelerinde eskiden beri sadece kısıtlı çözünürlüğe sahip görüntüler kullanıyor çünkü ekranlarda görüntünün hakkını verecek kadar piksel yoktu. Yüksek çözünürlüklü görüntü kullanmak kullanıcının gereğinden fazla veri indirmesine yol açtığı, böylece hem sayfanın yüklenme süresini uzattığı hem de kullanılan veri miktarına para ödendiği mobil aygıtlarda maliyeti artırdığı için hoş karşılanmazdı. Tarayıcı üreticisi Opera'da (www.opera.com) bir açık kaynak savunucusu olan Bruce Lawson, "Bu,

srcset yüksek çözünürlüklü ekranların web sitelerindeki yüksek çözünürlüklü görüntülerden faydalanmasını sağlıyor.

tasarımcılar için bir ikilem yaratıyor." diyor.

"Kullanıcıya sadece tek bir görüntü yollama hakkınız var. Zayıf bir telefonun gereksiniminden çok daha yüksek kalitedeki Retina görüntüsünü mü yollarsınız yoksa Retina ekranlarda çamur gibi görünen düşük kaliteli görüntüyü mü? Herkese yüksek DPI'lı (inç başına nokta) görüntü göndermenin sorunu, bunların normalden dört kat fazla yer kaplaması. Özellikle mobil şebekelerde bu durum dosya indirme süresini aşırı uzatabilir ve telefonun da ekrana sığdırmak için görüntüyü küçültmesi gerekir."

Önde gelen tarayıcı şirketleri bu sorunun ilk ultra yüksek çözünürlüklü ekranlar piyasaya çıktığından beri boşuuyor. Her zamanki gibi en iyi çözümün hangisi olduğu konusunda fikir birliğine varamıyorlar.

Bir web sayfasında, bir görüntüye srcset

öznetiliği eklendiğinde iPad Air'de bakan kişi ucuz bir Android telefonu kullananıkinden iki kat yüksek çözünürlüklü görüntüyü görüyor.

Nerede deneyebilirim?

srcset, Webkit motorunu kullanan tarayıcılarda şu an çalışıyor. Bunların en bilineni Apple'ın Safari'si. Ama henüz yaygın kabul görmüş değil ve başka alternatifler de var. Lawson, "Tüm tarayıcılar anlaşış uygulamaya koyduğu sürece, sonunda kimin kazandığı önemli değil." diyor. "Mevcut tüm öneriler 'geçmişle uyumlu', yani eski tarayıcılar da görüntüleri gösteriyor ve hiçbir kullanıcının durumu şimdikinden daha kötüye gitmiyor." srcset'in tanıtımını bit.ly/srcset203 adresinde görebilirsiniz.

srcset'in çevrimiçi tanıtımında web görüntülerinde yarattığı farkı görebilirsiniz.

NATIVE CLIENT – tarayıcınızda çalışan güçlü uygulamalar

Nedir?

Günümüzde tarayıcınız üzerinden erişebildiğiniz web uygulamalarının (örneğin Google Dokümanlar) gücü ve performansı bilgisayarınıza yüklenerek çalışan masaüstü uygulamaları (mesela Microsoft Office) arasında dağlar kadar fark var. Bu ayrım, masaüstü için yazılmış uygulamaların tarayıcı içinde çalışmasına izin veren Native Client girişimi tarafından ortadan kaldırılabilir.

Ne yapıyor?

Google'ın Native Client teknolojisi (code.google.com/p/nativeclient) C ve C++ programlama dillerinde yazılmış uygulamaların (örneğin Microsoft Word veya Adobe Photoshop) bir web sitesi üzerinde barındırılmasına ve tarayıcıyla ulaşılmasına olanak tanıyor. Kısa süre öncesine kadar bu uygulamalar sadece belli bir tür işlemci üzerinde, örneğin çoğu PC'de bulunan Intel x86 işlemcilerde çalışabiliyordu. Bu da örneğin Intel işlemciler için kodlanmış uygulamaların, çoğunlukla ARM tabanlı işlemciler içeren Android'li tabletlerde çalışmayacağı anlamına geliyor.

Ne var ki Google kısa süre önce, bu uygulamaların hangi işlemci ailesi için yazılmış olursa olsun çalıştırılabilmesini sağlayan Portable Native Client teknolojisini duyurdu. Şu anda sadece Chrome tarayıcısı tarafından desteklenen de ARM temelli Chromebook sahipleri de (mesela Samsung Series 3 Chromebook) bugüne kadar sadece Intel temelli aygıtlarda kullanılan yazılımları çalıştırabilecekler. Google, Chromium Blog'daki "Taşınabilir Yerli İstemci: hızın, güvenliğin ve taşınabilirliğin doruğu" başlıklı yazıda daha fazla ayrıntı veriyor (bit.ly/native203).

Nerede deneyebilirim?

Native Client web uygulamalarının ne kadar güçlü olabileceğini görmek mi istiyorsunuz? Chrome tarayıcısını çalıştırıp 3B platform oyunu Bastion'un büyüleyici grafiklerinin tadını çıkarın (bit.ly/bastion203) veya bit.ly/kure203 adresindeki harika 3B Yerküre gibi tanıtım uygulamalarıyla oynayın. Web giderek daha ilginç bir yere dönüşüyor.

Portable Native Client, Bastion gibi 3B oyunları tarayıcınızdan oynamanıza izin veriyor.

Bu dönen Dünya'yla oynarken Native Client'a hayran kalacaksınız.

HTML5 – web'in bugününün geleceği

Nedir?

HTML5 web üzerinde içerik oluşturma ve sunma için kullanılan bir işaretleme dili. Halihazırda birçok sitede zaten kullanılıyor ama yıllardır geliştirilen bu dilin ancak 2014 sonlarında World Wide Web Konsorsiyumu'ndan (W3C) resmi onay alması bekleniyor.

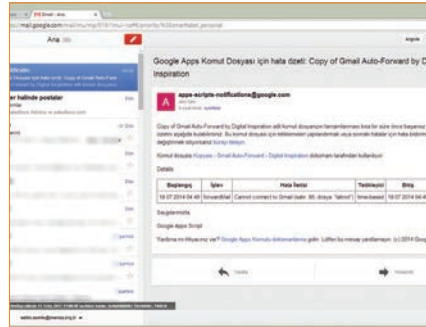
Ne yapıyor?

Diğer işaretleme dillerinden farklı olarak HTML5'te web tasarımcılarının Adobe Flash gibi ek yazılımlara ihtiyaç duymadan sayfalara video, müzik ve animasyon gömmesine izin veren <video>, <audio> ve <canvas> etiketlerine sahip. Teknoloji platformlar arasında çalışabiliyor; yani tarayıcı HTML5 desteklediği sürece her tür PC'de, tablette, akıllı telefonda ve diğer aygıta kullanılabiliyor. HTML5 ile internete bağlı kalmanızı gerektirmeyen Gmail Çevrimdışı (bit.ly/gmail203) gibi uygulamalar da oluşturulabiliyor.

Nerede deneyebilirim?

Tüm büyük tarayıcılar HTML5'i destekliyor ve teknolojinin ne kadar iyi çalıştığını deneyip görebileceğiniz bazı çevrimiçi testler var. Bizim favorimiz tarayıcınızda bir dizi HTML5 grafiği, videosu ve oyunu çalıştıran Peacekeeper testi (peacekeeper.com).

futuremark.com). Böylece içeriğin ne kadar hızlı ve akıcı gösterildiğine kendiniz tanık olabilirsiniz. Testi herhangi bir platformda (tabletler ve telefonlar dahil) ve tüm tarayıcılarla yapabilirsiniz.

Bu dönen Dünya'yla oynarken Native Client'a hayran kalacaksınız.

Peacekeeper ile tarayıcınızın HTML5 becerilerini test edin.

UYGULAMALAR TARAYICILARININ YERİNİ ALACAK MI?

Günümüzde her büyük web hizmetinin akıllı telefon ve tablet uygulamaları var ve bu uygulamalar genelde aygıtın tarayıcısıyla web sitesini ziyaret etmekten daha iyi bir deneyim sunuyor. Zite (www.zite.com) ve Flipboard (www.flipboard.com) en sevdiğiniz web içeriğini derleyip depolayan, sonra reklamlar ve sayfa araları olmadan yeniden biçimlendiren, böylece siteleri ziyaret etmeden okumanızı sağlayan uygulamalar. Peki, böylesi uygulamalar web tarayıcılarına olan ihtiyacı ortadan kaldıracak mı? Web kullanılabilirliği uzmanı Jakob Nielsen geçtiğimiz yıl "Uygulamalar, aygıtların eksiklerini giderip özelliklerini değerlendirmede, tarayıcıda çalışan bir web sitesine göre çok daha iyi." diye yazmıştı. Bununla beraber Nielsen web sitelerinin önünde sonunda galip geleceği konusunda iyimser çünkü HTML5 gibi web teknolojileri ve mobil aygıtlar yerinde saymıyor. "Uzun vadede internet küçük ve kapalı çevreleri yenecek." diyor.

Nielsen, "Uygulamalar fotoğraf düzenleme gibi çok özellik gerektiren işler için daha uygun olabilir." diye ekliyor. "Fakat mobil siteler; e-ticaret, m-ticaret, kurumsal web siteleri, haberler, tıbbi bilgiler, sosyal ağ vb. gibi içeriği zengin olan ama yoğun veri manipülasyonu gerektirmeyen tasarım sorunları için biçilmiş kaftan."

GELECEĞİN TARAYICILARI – son teknoloji araçları şimdiden test edin

Bir tarayıcının yeni sürümünün çıkması eskiden büyük olaydı. Yeni sürümler birkaç yılda bir çıkar, beraberinde birçok özellik ve yepyeni tasarım getirirdi. Şimdiye çoğu tarayıcı şirketi, kullanıcı farkına bile varmadan yeni özellikleri otomatik güncellemeyle tarayıcıya ekliyor.

Örneğin Google'ın Chrome tarayıcısı sadece beş yaşında olduğu halde yazının yazılma tarihinde 35. sürüme ulaşmıştı. Öte yandan, Microsoft'un 1995'te çıkan Internet Explorer'ı daha 11. sürümde. Bununla beraber Microsoft gelecekte tarayıcıyı daha sık güncelleme planı olduğunu açıkladı.

Önde gelen tarayıcı üreticilerinin birçoğu, geliştiricilerin yeni özellikleri daha halkla buluşmadan sınavabilmesi için ön izleme sürümü yayınlıyor. Bu deneysel tarayıcıları indirip kurcalamaktan sizi alıkoyan yok. Yine de genelde stabil çalışmayıp hatalar içerdiklerini unutmamalısınız.

Önde gelen iki tarayıcının çıkacak sürümlerini deneyip yenilikleri görmeniz için yapmanız gerekenler şöyle:

Chrome

Google Chrome'un geliştirme sürecinin farklı aşamalarındaki sürümlerini kurmanızı sağlayan birkaç "beta kanalı" var. Bunlardan en ilginç tarayıcının her gün güncellenen ve en yeni özellikleri barındıran Canary adlı sürümü. Diğer Chrome betalarının aksine Canary mevcut tarayıcınızın üstüne kurulmuyor, böylece sadece yeni özellikleri test edip günlük internet geziniz için Chrome'un stabil ve normal sürümüne dönebiliyorsunuz. Chrome Canary'yi bit.ly/canary203 adresinden indirebilirsiniz.

Firefox

Firefox'un da deneyebileceğiniz birkaç deneysel sürümü var. Standart masaüstü tarayıcısının beta sürümü (www.mozilla.org/beta) neredeyse tamamen sorunsuz çalışıyor ve en yeni özellikler final sürümden 6 hafta önce test edip yorum yapmanıza olanak tanıyor. Örneğin Firefox

32 Beta'da İngilizce sayfaları Türkçeye çeviren bir özellik yer alacak. Beta kullanıcılarının yorumlarına göre bu özelliği final sürüme eklenmesine, geliştirilmesine veya bekletilmesine karar verilecek. Aurora (www.mozilla.org/aurora) ise Firefox'un en güncel yeniliklerine daha deneysel bir ortamda bakmanın yolu. Aurora sürümü hemen hemen her gün güncelleniyor, yeni özellikler eklenip çıkarılabiliyor, görüntüleri değişebiliyor. Aurora'da karşınıza çıkan değişiklikler bazen hiçbir zaman final sürüme aktarılmıyor. Ayrıca Firefox'un çeviriler de Aurora üzerinden yapıldığı için bazen İngilizce metinlerle karşılaşabilirsiniz.

Firefox'taki diğer değişiklikleri sadece geliştiricilerin kullanması önerilen ve kararsız çalışan Nightly kanalından (nightly.mozilla.org) indirebilirsiniz. Türkçe desteği olmayan Nightly'nin Windows, Mac, Linux ve Android sürümleri bulunuyor. ■

ÇÖP TENEKESİNİ BOYLAYACAK TEKNOLOJİLER

Miadını dolduran bazı web teknolojileri var. Yakın gelecekte soylarının neden tükeneneğini açıklıyoruz.

FLASH

Apple, iPhone'da desteklememe kararı aldığı anda Flash'ın düşüşü başlamıştı. Bunu Apple CEO'su Steve Jobs'ın neden Flash'ı istemediğini belirten, halka açık zehir zemberek mektubu izledi. Gevşek güvenlik, düşük performans ve pil ömrü üstündeki olumsuz etki o günlerde çevrimiçi video, oyun ve reklam dendiği zaman akla gelen ilk şey olan Flash multimedya eklentisinin olumsuz etkilerinden birkaçıydı.

Şimdi, Jobs'ın o sert dilli mektubunun (bit.ly/flash203) üstünden üç yıl geçtikten sonra Flash'ın bir ayağı resmen çukurda. YouTube gibi büyük siteler eklenti gerektirmeden video oynatmaya izin veren HTML5 yüzünden Flash'a sırt çevirdi. Ses siteleri de

aynısını yapıyor ve çevrimiçi oyunlar için de Portable Native Client (Bu yazıda okuyabilirsiniz.) gibi güçlü alternatifler boy gösteriyor.

SILVERLIGHT

Silverlight birçok bakımdan Microsoft'un Flash'a verdiği yanıtı. Adobe'nin yazılımıyla aynı nedenlerden ötürü o da geriliyor. Zaten Apple ürünleri tarafından desteklenmek gibi bir şans hiç olmayan Silverlight'a Jobs mektubunda bir satır bile ayırmaya zahmet etmemişti.

Ne var ki bu yazılımın ipini çeken, Windows 8'deki Internet Explorer'ın dokunmatik sürümünde Silverlight desteğini bırakan Microsoft'un kendisi oldu. Kendi ürününe güven duymamanın en büyük göstergisi bu. Silverlight unsurları hâlâ Windows 8 ve Windows Phone uygulamaları için kullanılıyor ama sofistike web uygulamaları yazmak için kendi başına bir eklenti olarak kullanıldığı günler artık sayılı.

JAVA

Bağımsız web uygulamaları yazmak için kullanılan, "Bir kez yaz, her yerde çalışsın." mantığının ürünü Java programlama dilinin

sevilmediğini söylesek abartmış olmayız. Windows'taki Java yazılımının ikide bir insanları rahatsız edip güncelleme istemesi birçok kişinin, mecbur değilseniz sistemlerinde son derece güvensiz bir uygulama bırakmasına yol açtı. Bu yüzden de Java, zararlı kod yazarlarının bir numaralı hedefi ve sayısız güvenlik açığının merkezi. Güvenlik şirketleri ve hatta hükümetler bile düzenli olarak, mecbur değilseniz makinelerinize Java kurmanızı öneriyor.

Geliştiriciler doğal olarak başka alternatifler arıyor. Bu da birkaç yıl önce Sun Microsystems'i satın aldığından beri Java'ya istenmeyen üvey evlat muamelesi yapan Oracle'in ekmeğine yağ sürüyor. Hiç kimse Java'yı özlemeyecek!

İnternet kitapçıları

Fiziksel bir kitapçada dolaşmak gibisi yok ama hem ucuza hem de daha hızlı kitap alışverişi yapmak istiyorsanız sanal kitapçılara göz atmayı unutmayın.

İnternette her istediğimiz şeyi çok kolay bir şekilde alabiliyoruz. Online satışın başladığı ilk dönemlerde ürünü görmeden, elimle hissetmeden, üzerime giymeden hiçbir şey alamam diyenler bile şimdi mutfak alışverişini, ayakkabıları, elektronik aletler gibi birçok ihtiyacını internetteki alışveriş sitelerinden karşıyorlar.

Kitap almayı sevenler, evde onlarca kitabı olduğu halde kitapçıları dolaşırken kendilerini üç beş kitapla kasada bulurlar. Kitapseverler için kitapçılar cennet gibidir, kitapların arka kapak yazılarını ya da merak ettiği kitabın birkaç sayfasını okumak, belki de hiç almayacağı kocaman sanat ansiklopedileri incelemek gibi boş zamanını değerlendirebileceği daha birçok şey vardır.

Meg Ryan ve Tom Hanks'in oynadığı "You've Got Mail" filminde, küçük, kendi halinde bir kitapçının büyük bir kitapçı zinciriyle olan rekabetini izlemiştik. Günümüzde ise bütün kitapçılar internet kitapçılarıyla rekabette. Mağazaları olsa dahi internette daha uygun fiyata kitap satıyorlar. Avantajlı fiyatlar, kampanyalar, aradığını bulma kolaylığı, bedava kargo ve taksit seçenekleri sayesinde internette kitap alma oranı gün geçtikçe artıyor.

Dikkat çekenler

Elektronik ticaretin öncüsü olan www.amazon.com 1994'te sadece kitap satmakla işe başlamış, günümüzde ise elektronik eşyadan mobilyaya, mücevherden gürme yiyeceğe kadar birçok ürünü aynı anda alabileceğiniz bir internet sitesine dönüşmüştür. Aradığınız, almak istediğiniz ürünlerin altında ikinci el seçenekleri de var. Örneğin "100 Edible Mushroom" kitabının etiket fiyatı 19,41 dolarken, kullanılmış olanı 13,45 dolara bulabiliyorsunuz. Türkiye'ye de gönderim

yapılıyor ama gönderim fiyatlarına dikkate etmekte fayda var.

1999 yılında Türkiye'de kitap satmaya başlayıp, daha sonra film ve müzik ürünlerini de veritabanına ekleyen www.idefix.com, sitesinin de kullanışlı ve güncel olması nedeniyle popüler kitap sitelerinden biri. Belli bir miktarın üzerinde alışveriş yaptığınızda bedava kargo seçeneğinin olması sitenin sunduğu avantajlar arasında. Ayın temasına uygun olarak alabileceğiniz kitaplar, ödüllü anket ve yarışmalar, önemli yazarların seçtiği kitap listeleriyle kitap

almazsanız bile zevkle zaman geçirebileceğiniz bir site. Aylık olarak çıkardıkları Sabit Fikir edebiyat dergisi de siparişinizin yanında hediye olarak gönderiliyor.

2000 yılından beri faaliyette olan www.kitapyurdu.com yaptığınız alışverişlerden puan kazanma sistemi ile öne çıkıyor. Üye olmanızla birlikte ve aldığınız her kitapla kazandığınız puanlarla puan kataloğundan kitap alabilir, hatta bu puanlarla veya kargo ödeyen kitaplarla kargonuzu bedavaya getirebilirsiniz. Elinizdeki kitapları satmak isterseniz veya arayıp bulamadığınız kitaplar varsa Sahaf bölümüne göz atmanızı tavsiye ederiz. Çeşitli kampanyaların yanı sıra size özel indirimlerin de yapılması dikkat çekici. Ancak bizce sitenin tasarımının biraz daha okuyucuya hitap etmesi gerekiyor. Yenilenmesi ve daha güncel bir görüntüye sahip olması gerektiğini düşünüyoruz.

"Ardığınız kitapları bize sorun, kendinizi değil bizi yorun" sloganıyla yola çıkan www.okuoku.com 2010'da kurulmuş. Kelepir veya set halinde daha uygun fiyatlı kitaplar bulabileceğiniz, anlık ve günlük kampanyalarla dikkat çeken bir kitap sitesi. %50 indirimli kitaplar bulabileceğiniz "indirimdekiler" köşesine de bir göz atmayı unutmayın. Hobi bölümünden puzzle, maket, kutu oyunları ve hatta kitaplık dahi alabilirsiniz. Hobi köşesini bölümlere ayırmaları kullanıcı açısından kolaylık sağlayacaktır. 1984'ten beri piyasada olan Nobel Akademik Yayıncılık, herkese kolay ulaşmak adına ve korsan ya da fotokopiyle kitaplarının çoğaltılmasının karşısına geçmek için www.nobelkitap.com sitesini yayına almış. Matematik, fen bilimleri, mühendislik ve sınav kitapları gibi akademik alanda aradıklarınızı bu sitede bulabilirsiniz. Sadece akademik değil, diğer alanların da kitaplarını bulmanız mümkün. Hukuk bölümünde olan "Örgüt Kuramları" kitabının yanında X-Men çizgi romanınızı da satın alabilirsiniz.

Henüz Nisan 2014'te kurulmuş olan www.babil.com yeni çıkanlar, çok satanlar gibi genelde bütün kitap sitelerinde olan ayrımlar dışında hesaplı kitaplar, kampanyalar, film, müzik ve kenderlerinin "güzel şeyler" olarak adlandırdıkları defterler, kitap tutucuları, ayraçlar gibi çeşitli tasarım ürünlerini de bulabileceğiniz

bir site. Uzun süredir piyasada olan kitapçılardan sonra yeni bir soluk getireceğine eminiz.

www.evekitap.com özellikle korsan kitapçılığın önünü almak için, uygun fiyatlı kitap satmak amacıyla kurulmuş bir site. Amaca yönelik, basit bir tasarımı var. "Okumadan Ölme" başlığı altında okuyacak kitap bulamadığınızda, burada seçilmiş olanlardan alabilirsiniz. Dikkatiniz dağılmadan, sadece kitap almak istiyorsanız bu siteyi öneririz.

Avantajlı kitaplar alabileceğiniz, "365 gün fuar" sloganıyla ön plana çıkan www.kitapzen.com okuyuculara sunduğu kampanyalarla dikkat çeken sitelerden biri. 1 TL'den başlayan ikinci el ve yeni sahaf kitaplarını da bulabilirsiniz. Tasarımı biraz karışık, ana sayfada gereğinden çok bilgiye ulaşıyoruz. Kullanıcı odaklı olması için biraz sadeleşmesi gerek.

Kitapçı mı, internet mağazası mı?

D&R, 1997'de ilk mağazasını açtıktan sonra önünden geçerken mutlaka girilmek istenen mağazalardan biri oldu. Kitap, elektronik eşya, film, oyun, oyuncak, müzik gibi pek çok ürünü bulabileceğiniz bu mağazayı internetten takip etmek de çok keyifli. www.dr.com.tr üzerinde kitapları mağaza fiyatlarına kıyasla %15-30 indirimli olarak bulmanız mümkün. Yaptıkları kampanyalarda çok satan kitapları 5-10 TL'ye bulabilirsiniz. Fiziksel D&R mağazalarında gezerek alışveriş yapmanın eğlenceli ama zaman ve paradan tasarruf yapmak istiyorsanız web sitesine de mutlaka göz atın. Belli bir tutarın üzerinde kargo bedava ve taksit seçenekleri de mevcut.

Kitapçı çıkışlı olan www.pandora.com.tr Türkçe kitapların yanı sıra İngilizce kitapları ve üniversite kitaplarını da kolaylıkla bulabileceğiniz bir site. "Günün Fırsatı" köşesinde yapılan kampanyalar, kitaplar dışında alabileceğiniz defter, kalem, ajanda, zarflar, mektup kâğıtları gibi yazmayı sevenlerin hoşuna gidebilecek ürünler var. Kargo ücreti ödemek istemiyorsanız aldıklarınızı Beyoğlu, Boğaziçi Üniversitesi ve Koç Üniversitesi'nden de temin edebilirsiniz.

Beşiktaş ve Kadıköy olmak üzere iki şubesi bulunan Kabalçı'ya web sitesinden de ulaşmanız mümkün. www.kabalci.com.tr internet sitesinden yaptığı kampanyaların yanı sıra mağazalardaki indirimleri de buradan takip edebilirsiniz. Mağazalarının aksine sadece kitap satan web sitesinde kelepir kitaplar, üniversiteye hazırlık kitapları ve avantajlı kitap setleri de bulabilirsiniz.

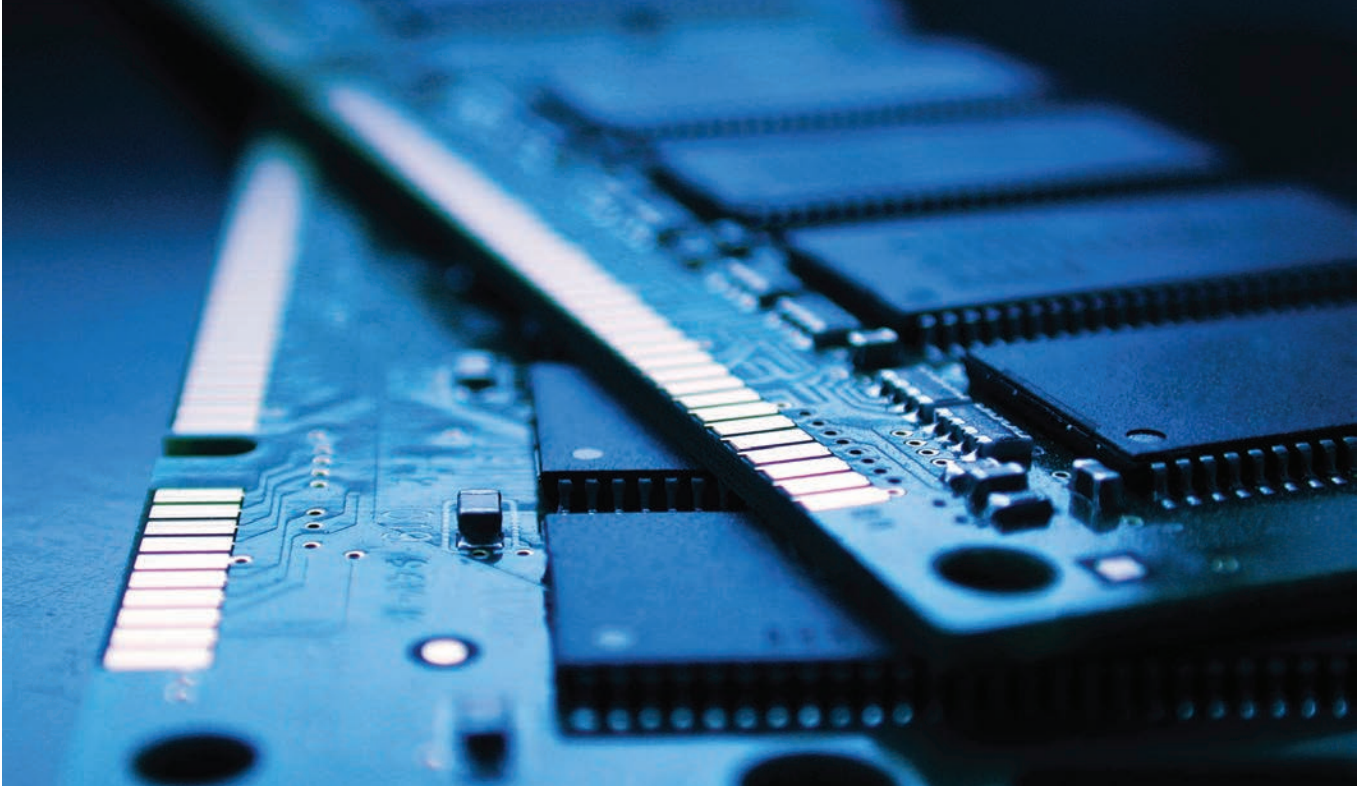
Nadir Kitap

Sahaf, özellikle eski ve anısı olan kitapları sevenler için mabet gibidir. Beyazıt veya Kadıköy'deki sahafı gezerken kitapları açıp koklayanlara, özellikle başında yazısı varsa daha da sevenlere rastlamışsınızdır. Yenisiyle aynı fiyat olsa bile eskisini, okunmuş olanı tercih ederler; sevdikleri bir kitabın birinci basımı için yüksek bir meblağı bile göze alabilirler. Bu kişileri diğer kitap siteleri pek memnun edemez. Koklayarak alımlar olmasa en azından eski kitapları bulabilecekleri www.nadirkitap.com sitesini ziyaret etmelidir. Değerli kitapların ilk baskıları, Osmanlıca, el yazması gibi kitaplar bulabileceğiniz, internetteki sahafınız.

Nevra İLHAN / nevraihan@gmail.com

E-kitaplar

Akıllı telefonlar ve tabletler sayesinde, kâğıda olan ihtiyacımız gün geçtikçe azalıyor. Dergileri ve gazeteleri elimizdeki elektronik aletlerden okuyoruz. Hal böyle olunca kitaplar da "e-kitap" haline geldi. İnternet kitapçılarından, yazılı olanından daha uygun fiyata e-kitap satın alabiliyoruz. Elektronik alışverişin ilk başladığı zamanlardaki kaygılar gibi "Kâğıdı hissetmeden kitap okunmaz!" diyenler çok oldu ama gün geçtikçe ellerindeki tableten kitap okuyan insanların e-kitap satışlarının arttığını görüyoruz. Tıpkı pikapları ve manuel fotoğraf makineleri gibi basılı kitaplar gibi basılı kitapları da hiçbir zaman kaybolmayacak ama e-kitapların da değerlendirilmesi gereken, kendilerine has avantajları var.

Gerçekte ne kadar RAM'e ihtiyacınız var?

Daha fazla bellek, her zaman yüksek performans anlamına gelmiyor. Gerçekte, sandığınızdan daha az belleğe ihtiyacınız olabilir.

Günümüzde giriş seviyesi bilgisayarlar 4 GB fiziksel bellekle (RAM) geliyor. Orta seviye bir konfigürasyonda bu değer iki katına ve üst seviye bir oyun bilgisayarı ya da iş istasyonunda 16 GB'ye kadar çıkıyor.

Eğilimin hangi yönde ilerlediği apaçık ortada. Windows 8'de 128 GB'ye kadar fiziksel bellek (64 bit sürümü kullandığınız sürece) desteği var ve Windows 8 Pro'da bu sınır 512 GB'ye çıkıyor. Peki gerçek hayatta bir kullanıcı bu kadar fazla belleğe ihtiyaç duyabilir mi? Bellekler artık eskisi kadar pahalı değil ama avantajını göremeyeceğiniz yüksek kapasiteli belleklerin anlamı yok.

Daha fazla bellek, daha hızlı bilgisayar mı demek?

Bazı kullanıcılar bilgisayara daha fazla bellek eklemenin belirgin biçimde hız artışı getireceğini düşünüyor ve

gerçekten de bazı durumlarda böyle bir sonuç alınabilir. Anakarttaki boş yuvaya bir tane daha bellek modülü eklediğinizde hesaplama hızı değişmez ama başka açılardan ve özellikle de 2 GB ve daha düşük belleğe sahip olan sistemlere yardımcı olur çünkü sanal bellek kullanmaktan kurtulan Windows daha akıcı çalışmaya başlar.

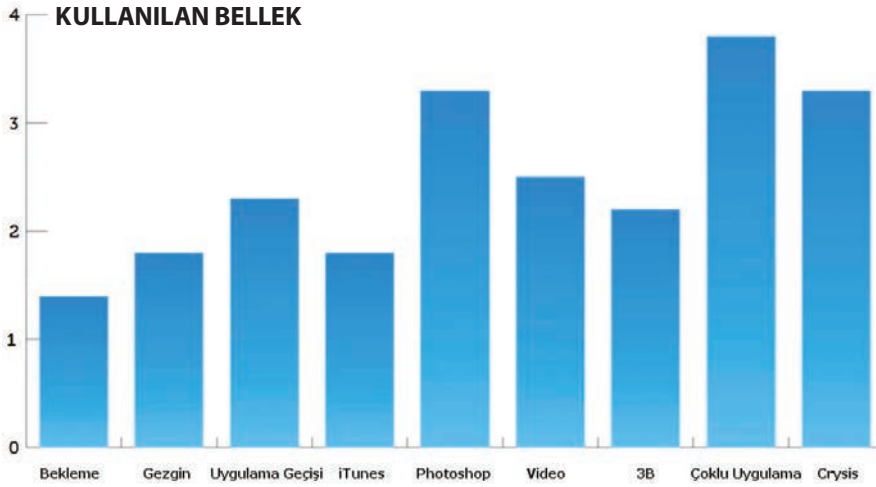
Sanal bellek, basit bir ifadeyle bilgisayarınızdaki fiziksel bellek yetersiz kaldığında sabit diskte geçici olarak oluşturulan ve ek bellek görevi yapan bir dosyadır. Sanal bellek sayesinde fiziksel belleğiniz yetersiz gelse bile aynı anda birden çok ağır uygulama çalıştırılabilir. Birinden diğerine geçtiğinizde Windows hızlı biçimde gerekli bilgiyi sanal bellekten fiziksel belleğe aktarır, bu yüzden sanal belleğe kimi zaman "takas dosyası" da denir. Windows Gezgin'i'nin gizli dosyaları gösterecek şekilde ayarladıysanız sistem diskinizin köküne indiğinizde takas

dosyasını görebilirsiniz. Kullandığınız Windows sürümüne bağlı olarak adı swapfile.sys veya pagefile.sys olacaktır.

Verilerin takas dosyasından belleğe taşınması, özellikle de eski nesil bir mekanik sabit diske sahip bilgisayar kullanıyorsanız işleri yavaşlatır. Bellek doluyken başka bir uygulama açmak isterseniz işler iyice kötüleşir. Sabit disk kafası plaka üstünde bir oraya bir buraya gitmek zorunda kalır, yeni verileri okuyup belleğe göndermeye çalışırken bir yandan da eski bilgileri yeniden takas dosyasına yazmak zorunda kalır. Sonuç olarak yavaşlayan ve gereken hızda tepki veremeyen bir bilgisayar karşınıza çıkar.

90'ların sonlarından veya 2000'lerin başlarından kalan bir bilgisayarda Windows XP kullandıysanız anlattıklarımız hâlâ kâbuslarınıza giriyor olabilir. Her ne kadar o zamanki 32 bit PC'ler teorik olarak 4 GB'ye kadar RAM desteği sunsa da bellek hayli pahalıydı ve üst seviye

KULLANILAN BELLEK

sistemler çoğu zaman 256 MB RAM ile geliyordu. Sanal bellek kullanımı yaşamın bir parçasıydı ve o dönemde ne kadar çok bellek eklerseniz o kadar iyiydi, fazla bellek diye bir şey yoktu.

Marjinal fayda

“Fazla bellek diye bir şey yoktur.” deyişi günümüzde on yıl öncesi kadar geçerli değil. Günümüzde yeni bir PC ile gigabaytlarca bellek geliyor ve Windows’un sanal bellek kullanımı azalıyor. Hatta işletim sistemi sabit disk yerine SSD’ye kurulmuşsa sanal bellekle RAM arası geçiş çok daha akıcı hale geliyor. Aynı zamanda SSD’ler aynı anda yazma ve okuma işlemlerini bekleme olmadan yapabildikleri için bekleme süresi ortadan kalkıyor.

Ancak hiç değişmeyen bir durum, RAM’in hâlâ en hızlı geçici veri depolama seçeneği olması. Üst seviye SSD’lerde okuma ve yazma hızı 600

MB/saniyeye yaklaşırken 1333 MHz bellekler 10 GB/saniye hızında aktarım yapabiliyor. Belleklerin aktarım hızını hesaplamak için çalışma frekansını sekizle çarpmayı deneyebilirsiniz. Demek oluyor ki tüm uygulamaları ve dosyaları fiziksel belleğe yerleştirebilseydik sisteminiz çok daha çevik olabilirdi.

Daha fazla belleğe sahip olmanın bir avantajı daha var. Vista’dan beri Windows’la birlikte SuperFetch denen ve sık kullanılan uygulamalarla dosyaları tahmin etmeye odaklanan bir özellik geliyor. Bu özellik, sistem boştaiken arka planda bu uygulamaları RAM’e yüklüyor. Ne kadar fazla belleğiniz varsa, az sonra başlatacağınız

uygulamanın ön belleğe alınmış olma ihtimali yükseliyor. Böylece uygulama diskten yüklenmek yerine hemen açılabilir.

Ne kadar bellek yeter?

SuperFetch, boşta ne kadar bellek varsa hepsini kullanabilir ama muhtemelen açacağınız bir sonraki programı akıllıca analiz ettiğinden etkili olabilmesi için onlarca GB RAM gerekmez. Ayrıca tüm iş yükünü sığdıracak kadar fiziksel belleğe sahip olduğunuzda sanal bellek sorunu ortadan kalkar. Bu durumda asıl merak edilen soru şu: Gereksiz masraf yapmadan ne kadar bellek en yüksek performansı sağlar?

Bu soruya verilecek tek bir uygun

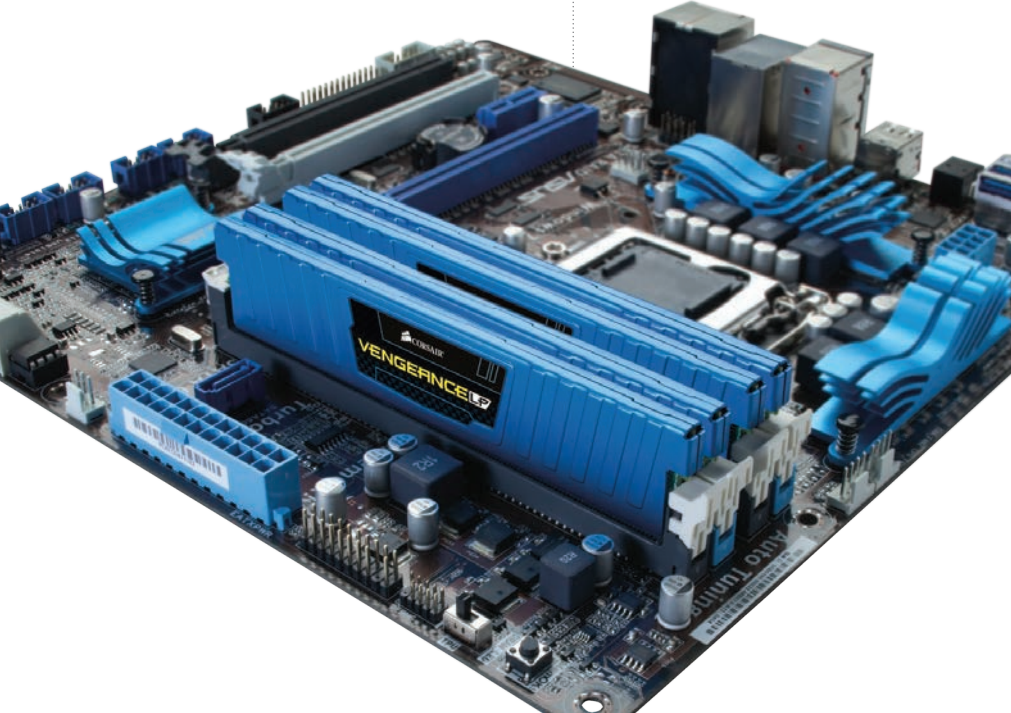
WINDOWS MAĞAZASI

Windows Mağazası uygulamaları, Windows 8’de ve Windows RT’de çalışacak biçimde geliştiriliyor. Microsoft en düşük RAM gereksinimini açıklamamış olsa da az bellekli tabletlerin de hedeflendiğini düşünürsek Windows Mağazası uygulamalarının çok fazla bellek işgal etmesi beklenmiyor. Bekleme anında 1,4 GB RAM kullanan Windows 8.1 test sistemimizde Takvim, E-posta, Harita, Mağaza ve Internet Explorer aynı anda açılırsa bile RAM kullanımı en çok 2,4 GB’ye çıktı. Yani sadece 1 GB artıştan söz ediyoruz.

cevap yok. Tüm kullanıcıların iş yükü ayrı ve ihtiyaçlarınızla ilgili iyi bir tahmininiz olsa da kısa süre sonra nelere gerek duyacağınızı bilmeniz güç. Bununla birlikte farklı senaryolarda ne kadar belleğin kullanıldığını analiz ederek kullanımınızla ilgili değerlendirmeler yapabilirsiniz.

Faydalı bir Windows aracı olan Performans İzleyicisi ile sistem performansını etkileyen birçok değeri takip edebilirsiniz. Örneğin tüm uygulamalar ve işletim sistemi tarafından kullanılan bellek miktarını izlemek istiyorsanız Başlat/Başlangıç’a tıklayıp perfmon.exe yazın, “+” düğmesine tıklayın, listeden “Bellek > Kaydedilmiş Bayt Sayısı”nı seçip Ekle’ye ve ardından Tamam’a tıklayın. (Bu değere SuperFetch ön belleği dahil edilmez çünkü gerçek bir program RAM’e gerek duyunca ön bellek kendiliğinden boşaltılır.)

Yandaki grafikteki mavi çizgi, bellek

testlerimiz sırasında Performans İzleyicisi tarafından kullanım yüzdesini gösteriyor.

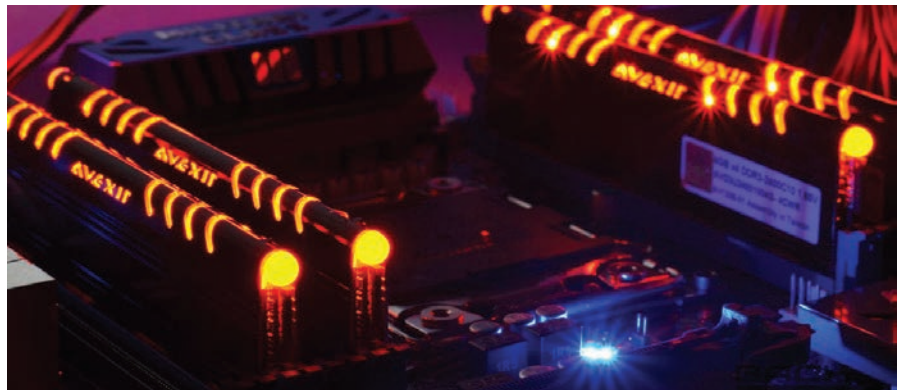
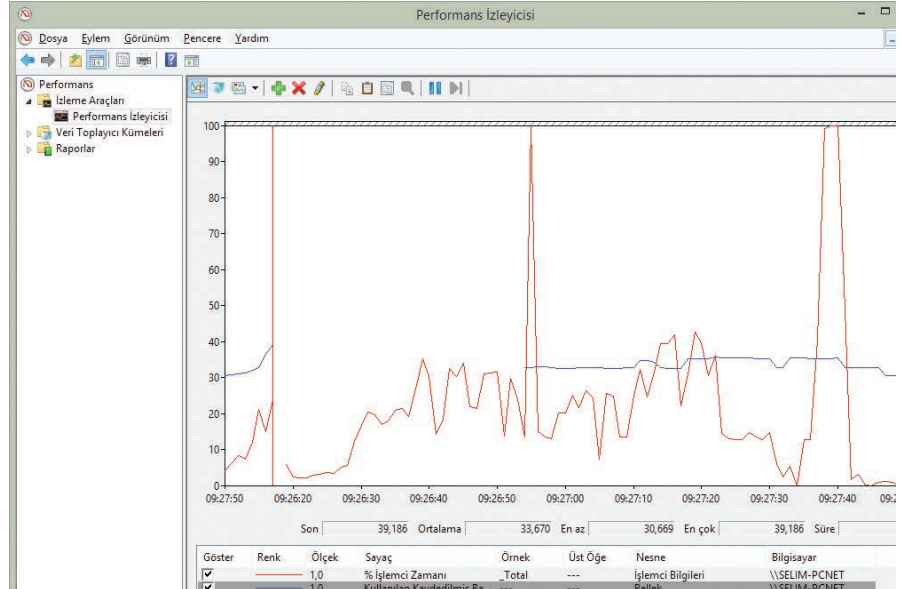
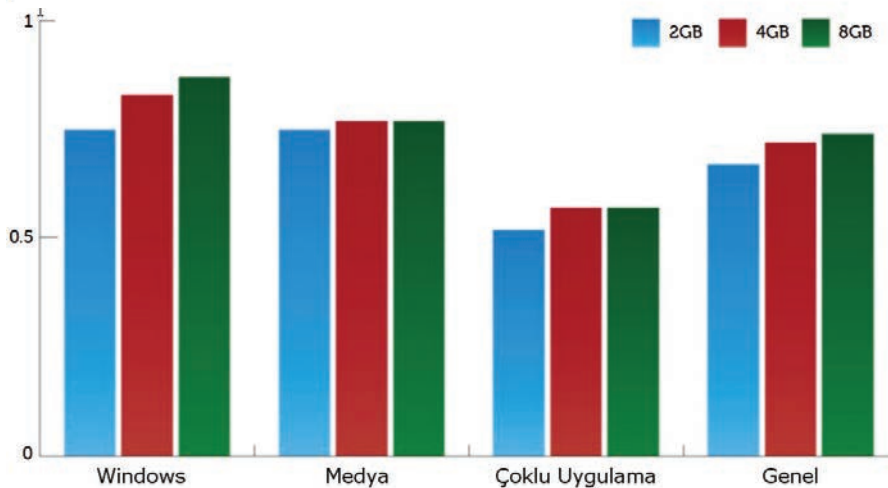
Sonuç

8 GB DDR3 RAM'e sahip sistemimizde bazı uygulamalar açıldığında dalgalanmalar gerçekleştiğini gözlemledik ama aynı anda çok fazla program çalıştırmamıza rağmen doğal kullanımda %100'ü gördüğümüz olmadı. Aslına bakarsanız gerçek uygulamaları içeren benchmark'ları çalıştırdığımızda bile bellek kullanımı 4 GB'nin üstüne çıkmıyor. Bu yüzden Windows hiçbir durumda sanal bellek kullanmak zorunda kalmadı. Böyle bir durumda daha fazla bellek eklemenin hissedilir bir avantajı olmayacak.

Öte yandan, bu demek değil ki 4 GB'den fazla bellek almak herkes için gereksiz. İşleriniz sırasında 4K video işleme, büyük veritabanlarıyla çalışma gibi işlemler yapıyorsanız bundan daha fazla belleğe gerek duyacağınız ortada. Ayrıca bellek fiyatlarının düşmesi bekleniyor ve buna paralel olarak günlük uygulamalar daha fazla bellekten faydalanmak için gerekli güncellemeler alabiliyor. Günümüzde bazı ultra ince dizüstü bilgisayarda kullanıcı tarafından bellek terfisi yapılamıyor. O yüzden yeni bir sistem alıyorsanız 8 GB bellek tercih etmek geleceğe yatırım açısından da mantıklı olacaktır.

Ancak sadece günümüz için konuşacak olursak sıradan bir bilgisayar kullanıcısı için 4 GB'nin üstüne çıkmanın getirisi oldukça az. Özel tip veri işleme uygulamaları kullanmıyorsanız ve size özellikle tavsiye edilmediyse 16 GB'ye çıkmayı düşünmeyin bile. Görünüşe bakılırsa "ne kadar bellek, o kadar performans" deyişinin geçerliliğini yitirdiği günlerdeyiz.

GERÇEK KULLANIM TESTİ

Bellek ve performans

Modern SSD'lerin sunduğu yüksek aktarım hızları sayesinde sanal bellek kullanımı eskisinden çok daha sıkıntısız ama bu durum pratikte nasıl sonuçlar doğuruyor? Bunu anlamak için test sistemimizde 2, 4 ve 8 GB RAM takılı olarak birtakım testler gerçekleştirdik.

Görünüşe bakılırsa SSD olsa bile daha fazla bellek eklemek işlemleri hızlandırıyor. En ciddi etkiyi, sürekli olarak uygulama açmaya ve uygulamalar arasında geçiş yapmaya dayalı Windows testimizde gördük. Sadece 2 GB bellekle çalışan Windows sıklıkla sanal bellek kullandı. 4 GB belleğe geçince içerik bellekte saklanabildi ve Windows %11 hızlandı. 8 GB'ye çıkınca SuperFetch için uygun alan doğdu ve fazladan %5 performans artışı görüldü.

Çoklu uygulama testinde durum biraz daha karmaşık. 2 GB'den 4 GB belleğe geçince sistem performansını %10 arttı ama bu noktadan sonra daha fazla bellek eklemenin getirisi olmadı ama bunun sebebi yoğun test sırasında sistemin SuperFetch yapacak vakit bulamaması olabilir.

Dosya erişiminden çok hesaplamaya ağırlık veren çoklu ortam testlerimizde bellek eklemenin hemen hemen hiçbir getirisi olmadı. Genel olarak, 4 GB ile 8 GB bellek arasındaki fark sadece %3. Bu farkı terfi için yeterli bir kazanım olarak görebilirsiniz ama bizce sandığınız kadar fark edilir bir değişim olmayacak. ■

TABLET

Lenovo Miix 2 11

Dizüstü bilgisayar olarak da kullanılabilecek bir tablet arayanlar için.

1 1 inç boyutunda Full HD ekran içeren Miix 2 11, böylece daha küçük boyutlu ekranlı tabletlere iyi bir alternatif olarak tercih edilebilir. Diğer yandan dokunmatik ekranıyla dizüstü bilgisayar kullanımda da büyük rahatlık sağlayan cihaz, AccuType klavyesiyle rahatlık sunuyor. Touchpad yüzeyine hiç dokunmadan, dokunmatik ekranı kullanarak Windows 8.1 içinde rahatlıkla hareket edebilirsiniz. Miix 2 11 tasarım olarak da oldukça güzel görünüyor. Alüminyum renkli gövdesiyle şık görünen cihaz, plastik malzemeye sahip olması sayesinde 780 gram ağırlığında. 11 mm kalınlığında olan Miix 2 11, klavye aparatıyla birlikte taşındığında 1380 gram ağırlığına ulaşıyor.

Ekranın üzerinde 2 MP çözünürlüğünde ve HD kayıt yapabilen bir ön kamera var. Ekranın altındaki dokunmatik Windows tuşuyla Windows 8.1'in Başlangıç ekranına geçebiliyorsunuz. Miix 2 11'in çevresine baktığımız sağ ve sol

kenarlarda JBL destekli hoparlörleri görüyoruz. Yine sol kenarda güç düğmesi, alt kısımdaysa bir kapağın altında microSD kart girişi bulunuyor. Aynı bölgede bir SIM kart girişi var ama incelediğimiz modelde bu giriş aktif değil. Miix 2 11'nin tercihe bağlı olarak seçilebilen 3G destekli modelleri de var ki bu giriş onlar için. Bu bölümün altında ise mini HDMI, USB ve kulaklık bağlantıları yer alıyor.

Miix 2 11'in Intel Core i3 işlemcisi 1,5 GHz hızında çalışıyor. Bu işlemci cihazdan iyi performans almanıza olanak tanıyacak kapasitede. Miix 2 11, ayrıca 2 GB RAM'le donatılmış. Hatırlatalım ki cihazın 8 GB RAM'li modeli de mevcut. Cihazda bütünleşik Intel HD Graphics 4200 grafik birimi kendine yer buluyor. Miix 2 11'in depolama kapasitesi 64 GB ki bizce çok yeterli değil. Eğer bu kapasite size yetersiz gelirse Miix 2 11'nin 256 GB'lık SSD seçeneği de mevcut. Miix 2 11'i tek şarjla 6 saate kadar kullanabiliyorsunuz.

AKILLI TELEFON

Sony Xperia M2

Teknik özellikleriyle orta seviye kullanıcılara hitap ediyor.

Sony geçtiğimiz aylarda kullanıcıların eleştirilerine kulak vererek, diğer üreticilerin orta segment modellerinin karşısına çıkabilecek modeli Sony Xperia M2'yi tanıttı. Xperia M2'de, Xperia serilerinden aşikâr olduğumuz tasarım tercih edilmiş. Bu kasanın içinde dört çekirdekli işlemci, 8 MP kamera ve henüz ülkemizde kullanılmayan 4G LTE desteği bulunuyor. Xperia M2'de Sony'nin Omnibalance tasarım estetiği öne çıkıyor. Sony, Xperia M2'de, Xperia Z1, Z1 Compact ve Xperia Z2'de kullanılan 20,7 MP algılayıcı yerine 8 MP algılayıcı tercih etmiş. Aynı zamanda bu kameranın yanında LED flaş bulunuyor. 4,8 inç boyutundaki ekran 540 x 960 piksel çözünürlükte.

Sony Xperia M2'de Qualcomm'un Snapdragon 400 yonga seti kullanmış. Bu yonga setinin işlemcisi dört çekirdekli ve 1,2 GHz saat hızında çalışabiliyor. Aynı zamanda M2'de bu yonga setiyle birlikte Adreno 305 grafik işlemcisi de geliyor. Xperia M2 çok etkileyici bir per-

formansa sahip. Ana ekranlar arasındaki geçişlerin ve oyunların çok akıcı olduğu cihazda hiç bir zorlanma hissetmedik. Sony Xperia M2'yi aynı yonga seti kullanan telefonlarla karşılaştırdığımız zaman M2'nin daha akıcı olduğunu söylemek yanlış olmaz ama bunda düşük ekran çözünürlüğünün de etkisi var. Xperia M2'nin enerjisini 2300 mAh'lık pil sağlıyor. Bu pil cihazın içinde bulunduğu için ve kasa kapaklı olmadığı için pili değiştirme imkanı yok. Sony'nin Stamina modu M2'de de yer alıyor.

Xperia M2'nin kamerası genel olarak başarılı bir görüntü sergiliyor. Diğer rakiplerini geride bırakan telefonda bizi üzen tek nokta, ön kamerasının çözünürlüğünün biraz düşük olması oldu. Sony'nin orta segment modelinin, bize yüksek amiral gemisi kalitesini biraz eksikle de olsa hissettirdiğini söyleyebiliriz. M2'nin bizi en çok etkileyen özelliği ise pil tüketimi oldu. Normal kullanımlarda şarjı iki gün giden M2 sizi asla yarı yolda bırakmayacaktır.

Bilgi

Lenovo Miix 2 11
Fiyat: 1.599 TL
Web: www.lenovo.com.tr
Dağıtıcı: Arena, Datagate, Koyuncu, Penta
Öne çıkanlar: Şık görüntü, Windows 8.1 işletim sistemi, Full HD dokunmatik ekran, JBL hoparlörler

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

Sony Xperia M2
Fiyat: 979 TL
Web: www.sonymobile.com/tr
Dağıtıcı: Sony Türkiye
Öne çıkanlar: 4G desteği, 4,8 inç ekran, dört çekirdekli işlemci, STAMINA modu

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

TELEVİZYON

Samsung UE55H8000

Kavisli yapısı, üç boyut desteği ve Smart TV özelliğiyle görenleri kendine tutsak ediyor.

Samsung bu yıl çıkardığı UE65HU8500 UHD televizyonuyla çitayı zaten çok yukarılara çıkarmıştı. Şimdiye dikkatini tekrar Full HD piyasasına yöneltiyor ve 55 inçlik HD amiral gemisi UE55H8000'i piyasaya çıkarıyor. UE55H8000'in arkasındaki bağlantı yuvaları çok zengin ama HU8500 serisindeki gibi harici bir bağlantı kutusu yok. Arkasındaki bağlantıların başlıca olanlarını sayacak olursak, dört HDMI, üç USB, bir Ethernet, dahili Wi-Fi ve ileride Samsung Evolution Kit'i ekleyebilmek için büyük bir bölme var. Samsung Evolution Kit (Gelişim Kiti) tahmin edildiğinden çok daha etkili. Yani bir Gelişim Kiti ile televizyonunuzun donanımını tümüyle yükselterek onu ilk aldığınızdan bambaşka bir hale getirebiliyorsunuz. Başka bir deyişle, UE55H8000, diğer hiçbir markada olmadığı kadar yükseltilebilir bir TV. UE55H8000'in çoklu ortam desteği de muazzam. Zaten resim ve müzik akışı yapabildiğinizi söylemeye bile gerek yok. Bunların yanında Bluetooth bağlantılarını ve akıllı

cihazlarla ekranı çoklamayı destekliyor, ayrıca Samsung'un en son Smart TV platformuyla bağlantı kurabiliyor. Bulabileceğiniz çevrimiçi uygulamaların sayısı da oldukça fazla. Smart Hub'ın yapısı 2013 TV'lerinin neredeyse aynısı. Beş farklı içerik merkezi bulunuyor. UE55H8000'deki görüntü teknolojisi UHD HU8500 serisindeki kadar gelişmiş değil. Özellikle LED aydınlatma sistemi, UHD modellerdeki tam bölgesel karartma teknolojisinin gerisinde. Yine de Samsung'un mikro karartma sisteminin en iyisine sahip. Televizyonun siyah renkleri, LCD teknolojisini kullanmasına rağmen son derece doğal ve gerçekten siyah görünüyor. Arka ışık ayarını 7-9 arasında tuttuğunuz sürece bir LCD'de görebileceğiniz en iyi siyah renk performansını alabilirsiniz. Kavisin seyretme açısını çok fazla etkilemediğini belirtmekte fayda var. Yine de 35 dereceden fazla açı olduğunda ekrana bakmak biraz rahatsız edici bir hal alıyor, tam karşıdan bakmak daha keyifli.

Bilgi

Samsung UE55H8000
Fiyat: 4.372 TL
Web: www.samsung.com.tr
Dağıtıcı: Samsung Türkiye
Öne çıkanlar: Kavisli yapı, akıllı kumanda, Smart Hub, görüntü netliği, genişleme imkânları

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

AKILLI TELEFON

LG G3

Quad HD ekranıyla rakiplerine çalım atan G3'ü beğenmemek güç!

LG'nin uzun zamandır beklenen yeni amirali G3 elbette 2560x1440 piksel çözünürlüklü ekranıyla ses getirdi. Tam 538 ppi piksel yoğunluğuna sahip ekranıyla G3, günümüz amirallerinin Full HD ekranlarına fark atacak cinsten bir çözünürlük sunuyor. Şu an piyasadaki en başarılı telefon ekranlarından birisi bu.

Elbette LG'nin yeni amiralinin daha pek çok özelliği var. G3, sefine göre büyük bir telefon. G2'nin 5,2 inçlik ekranının yerine G3'te tam 5,5 inç büyüklüğünde bir ekranla karşılaşıyoruz. Ekrandaki boyut değişimi elbette telefonun boyutlarına da yansımış ama telefonun ağırlığı sadece 6 gram artarak 149 grama ulaşmış. G3'ün tasarımı, G2'ye göre çok daha şık görünüyor.

Güç ve ses düğmeleri yine G2'de olduğu gibi arka yüze yerleştirilmiş. Bunlara bir türlü alışamadığımızı ve özellikle küçük ellerle kullanmanın biraz zor olduğunu belirtmeliyiz. Kapağını kolay bir şekilde

çıkartabildiğiniz telefonun pili de sökülebiliyor. İç kısımda microSD ve Micro SIM kart yuvaları bizi karşılıyor. G3 her ne kadar büyük bir boyuta sahip olsa da ince ekran çerçevesiyle dikkat çekici görünüyor. Elbette güçlü ekran yalnızca yüksek bataryaya değil, aynı zamanda güçlü bir işlemciye ihtiyaç duyuyor. Snapdragon 801' işlemcisi 2,5 GHz saat hızına sahip. Telefonun 16 GB modelinde 2 GB RAM, 32 GB modelinde ise 3 GB RAM var.

Android 4.4.2 işletim sistemiyle çalışan G3, arayüzüyle de Optimus'un son sürümünü sunuyor. 3000 mAh'lık bir pil içeren telefon bu açıdan da çoğu rakibine fark atıyor.

13 MP kamerada OIS+ optik titreşim önleme sistemi de var. Yeni lazer odaklama sistemi sayesinde istediğiniz noktaya çok hızlı bir şekilde odaklanılıyor. Fotoğraf kalitesini çok başarılı bulduk. Üstelik G3 ile 4K video çekmek bile mümkün!

Bilgi

LG G3
Fiyat: 1.849 TL
Web: www.lg.com/tr
Dağıtıcı: LG Türkiye
Öne çıkanlar: Müthiş Quad HD ekran, kaliteli görünüm, yeni Optimus arayüzü, Android 4.2.2, LTE

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

3G YÖNLENDİRİCİ

Netmaster W3G-150

İnternet sıkıntısı yaşayan tatilciler için kullanışlı olacak bir aksesuar.

Mobil ortamlarda kullanılabilecek bir 3G mobil yönlendirici (router) ile konuştuğumuz olan Netmaster, bu ürününü özelliklerle tatilcilerin yardımına koşacak gibi görünüyor. 3G mobil yönlendiricilere mobil kullanımlarda olduğu kadar tatil dönemlerinde de oldukça ihtiyaç duyuyoruz. Tatillerde yaşanan her cihazı kolayca internete bağlayamama sıkıntısı bu tür mobil cihazlarla rahatlıkla aşılabiliyor. Oldukça küçük diyebileceğimiz W3G-150 yalnızca parmak boyutunda. Bir ucunda USB, diğer ucunda ise Ethernet bağlantısı bulunduran cihaz, operatörlerden alabileceğiniz 3G modemlerle rahatlıkla çalışabiliyor. 3G modemi USB üzerinden W3G-150'ye bağlayarak 3G interneti 20 kullanıcıya kadar paylaştırabilmeniz mümkün. Cihazın diğer yanındaki Ethernet bağlantısını kullanarak aynı bağlantıyı kablolu bağlantısı olmayan masaüstü bilgisayara veya Ethernet yoluyla çalışan diğer cihazlara da aktarabilirsiniz.

Hatırlatalım ki W3G-150 ile benzer ürünlerin bazılarında SIM kart girişi de oluyor ama W3G-150'de böyle bir giriş mevcut değil. Bu nedenle 3G'li SIM kartınızı cihaza doğrudan takamıyorsunuz. W3G-150, yalnızca USB üzerinden çalışan 3G modemlerle çalışan bir ürün.

Netmaster W3G-150, bağlantı konusunda herhangi bir sıkıntı yaşatmıyor. Kurulumu ve kullanımı oldukça kolay. 802.11b/g/n kablolu standartlarını destekleyen ürün, ayrıca 150 Mbps hız sunuyor. Ayrıca güvenlik desteği de sunan cihaz, WPA-PSK ve WPA2-PSK şifreleme standartlarını kullanıyor.

Boyutu itibarıyla sürekli yanınızda taşıyabileceğiniz W3G-150 bir işlev daha sunuyor: Üzerinde Micro USB bağlantısını bulunduran cihaz, aynı zamanda taşınabilir şarj cihazı olarak da hizmet görebiliyor. 1800 mAh kapasiteli bir pil içeren W3G-150, böylece mobil ortamda gün içinde cep telefonunuzun şarjı tükendiğinde bu konuda da yardımcı olabilir.

Bilgi

Netmaster W3G-150
Fiyat: 60 TL
Web: www.netmaster.com.tr
Dağıtıcı: Teknotel
Öne çıkanlar: Uygun fiyat, kolay kullanım, 20 kullanıcıya kadar destek, tak-çalıştır yapısı

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

AKILLI TELEFON

Turkcell T50

Turkcell'in yeni akıllı telefonu T50 ile 4G hızlarına merhaba deniliyor.

Teknik özellikleriyle orta düzey kullanıcılara hitap ettiğini söyleyebileceğimiz T50, son Android sürümü olan 4.4.2 KitKat ile birlikte geliyor. İlk bakışta söyleyebileceğimiz özelliklerden biri –henüz Türkiye’de işe yaramasa da– 4G desteği sunması ve oldukça avantajlı bir fiyatta sahip olması. T50, 142 mm uzunluğunda bir akıllı telefon. Buna karşın yalnızca 7,8 mm’lik kalınlığı sayesinde oldukça ince bir yapıya sahip. Şık bir tasarıma sahip olan telefonun gövdesi plastik. Malzemenin plastik olması telefonun ağırlığına da olumlu katkıda bulunuyor: T50 yalnızca 130 gram ağırlığında. Telefonun sol yüzünde ses ve güç düğmelerini görüyoruz. Alt kenarda kulaklık girişi, sol kenarda SIM kart yuvası ve üst kenarda da Micro USB bağlantısı bulunuyor. Telefonun etrafında başka bir bağlantı noktası yok. Telefonun arka kapağı da açılmıyor ve pili değiştirilemiyor. Alt kısımda hoparlörü ve arka kameralı görebiliyoruz. Kamera-

nın LED flaşla desteklendiğini belirtelim. Elbette ön yüzde bir ön kameraya yer verilmiş.

Android arayüzü, T40'ta da olduğu gibi, Turkcell tarafından epey özelleştirilmiş. İşinize yarayacak birçok Turkcell uygulaması da yüklü halde geliyor. Kolay ve akıcı bir kullanıma sahip olan telefon, teknik detaylarıyla da dikkat çekiyor. 5 inç büyüklüğünde bir ekrana sahip olan Turkcell T50'nin bu ekranı 1280x720 piksel çözünürlüğünde. IPS LCD panel ekranın gayet iyi görüldüğünü söylemeliyiz. Dört çekirdekli Qualcomm Snapdragon 8926 işlemcisi 1,2 GHz hızında çalışıyor. Adreno 305 grafik birimini içeren telefonda 1 GB belleğe yer verilmiş. Performans açısından hiçbir sorun yaşamadık ve telefonda 3B oyunları rahat bir şekilde oynayabildik.

Dahili depolama alanı 16 GB. Bu alanı genişletmemek üzücü. Telefonun kameraları gayet işlevsel. 13 MP arka kameralı başarılı fotoğraflar çekebiliyor.

Bilgi

Turkcell T50
Fiyat: 699 TL
Web: www.turkcell.com.tr
Dağıtıcı: Turkcell
Öne çıkanlar: Fiyat/performans, şık tasarım, ideal performans, 4G desteği

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

PROJEKTÖR

Epson EH-TW5200

Evinizin duvarında dev boyutta film izlemek ve oyun oynamak kolaylaşıyor.

2 B ve 3B projeksiyon olanağı sunan cihazla birlikte "active shutter" 3B gözlük de geliyor. Kolay bir kurulumla sahip olan projektörü kutusundan çıkarttıktan sonra dakikalar içinde kullanıma hazır hale getirebilirsiniz. Ev tipi bir projektör olan EH-TW5200, oyun ve sinema keyfini büyük ekrana taşımak isteyenleri mutlu edecek. Özellikle MHL desteğiyle cep telefonu ve tablet gibi cihazların içeriklerini büyük ekrana taşıyabilen cihaz, 30 inçten 300 inçe kadar değişen boyutlarda görüntü sağlayabiliyor. EH-TW5200, lensin çevresinde yer alan modülleri kullanarak görüntüyü istediğiniz gibi düzeltmenize de olanak tanıyor. Projektörün üzerinde bir tuş takımı bulunuyor. Bu tuş takımını kullanarak veya beraberinde gelen uzaktan kumanda vasıtasıyla tüm ayarları yapılabiliyorsunuz. Arka yüzündeki bağlantılarıyla da geniş bir kullanım alanı sağlayan cihaz; iki HDMI, VGA, USB ve ses bağlantıları içeriyor.

HDMI – MHL portuyla cep telefonunuzu ve tabletinizi projektöre bağlayabiliyorsunuz. Böylece mobil cihazınızdaki resim, müzik veya videoları aktarabilirsiniz. Bu sırada bağlandığınız cihaz şarj da olabiliyor. Projektör, 2B ve 3B görüntüler için 3LCD teknolojisini destekliyor. 2000 lümenlik eşit derecede yüksek beyaz ve renkli ışık çıkışı sağlayan cihazın görüntü kalitesi genel olarak iyi ve renkler çok canlı ama siyahın yoğun olduğu sahnelerde işler değişiyor: Siyahlarda yeterli derinlik sağlanamıyor siyah yoğun sahnelerde kontrast düşüyor. Bu durumun oyun ve televizyon yayınlarında değil ama filmlerde bazen can sıkıcı olduğunu fark ettik. Hızlı Mod özelliği sayesinde hızlı görüntülerde performans kaybı yaşamayan cihaz, oyun severler tarafından da beğenilecektir. Ortalama 5000 saatlik ömür sunan cihaz, tasarruf modunda kullanırsanız bu süreyi 1000 saat kadar yukarı taşıyabiliyor.

Bilgi

Epson EH-TW5200
Fiyat: 2.499 TL
Web: www.epson.com.tr
Dağıtıcı: Boğaziçi, Index
Öne çıkanlar: Harika görüntüler, kolay kurulum, tasarım

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

AKILLI TELEFON

EVOBT RS6 Slim

İnceliği ve başarılı performansı ile beğeni topluyor.

i İlk telefonu EVOBT RS6 ile beğenimizi kazanan Evo Bilgi Teknolojileri, ikinci telefonu EVOBT RS6 Slim ile karşımızda. Adındaki "Slim" takısından da anlaşılacağı üzere, RS6 Slim, önceki modele benzer ama daha ince bir kasaya sahip. 144,1 x 70,2 x 7,9 mm boyutlarındaki telefon 122 g ağırlığında. Ayrıca bazı teknik özelliklerin de kısıldığını görüyoruz ki bunun hem olumlu hem de olumsuz sonuçları var.

Yine 5 inç genişliğinde bir IPS ekran kullanılmış ama bu kez çözünürlük 1280 x 720 piksel. Full HD ekrana kıyasla daha düşük çözünürlük sunsa da ekran hâlâ çok net, parlaklık yüksek, renkler canlı ve bakış açısı geniş. Ekranı beğendiğimizi söylemeliyiz.

İşlemci olarak dört çekirdekli 1,5 GHz Cortex-A7, grafik birimi olarak PowerVR SGX 544 MP ve 1 GB RAM kullanılmış. Önceki modelde de aynı donanım vardı ama Full HD ekran yüzünden oyun performansı düşüyordu. RS6 Slim'de

çözünürlük daha düşük olduğu için 3B oyunlar çok daha rahat çalışıyor.

8 megapiksel arka kamera LED flaş eşlik ediyor. Ayrıca 1080p Full HD video çekmek mümkün. Fotoğraf kalitesinin orta düzeyde olduğunu söyleyebiliriz.

Beyaz plastik kasa açılabilir gibi dursa da açılmıyor. Dolayısıyla 2000 mAh kapasiteli pil değiştirilemeye de oldukça yeterli.

Telefon, Android 4.2.1 Jelly Bean işletim sistemiyle geliyor. Arayüzde ufak değişiklikler yapılsa da büyük bir fark söz konusu değil. Gereksiz ek uygulamalar yüklenmemiş.

Ön yüzde fiziksel bir düğme yok: alt tarafta üç dokunmatik düğme var ve bu kısma dokunduğunuz zaman aydınlatılıyorlar.

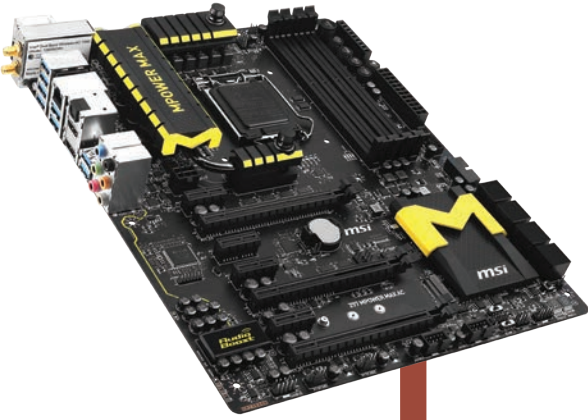
Telefonun kutusundan kulaklık, ekran koruyucu, temizlik bezi ve beyaz bir taşıma kılıfı da çıkıyor. Kılıfın ön yüzündeki pencereden saati ve bildirileri görmeye devam edebiliyorsunuz.

Bilgi

EVOBT RS6 Slim
Fiyat: 699 TL
Web: www.evobt.com
Dağıtıcı: Evo Bilgi Teknolojileri
Öne çıkanlar: Başarılı ekran, oyun performansı, taşıma kılıfı

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

ANAKART

MSI Z97 MPower

Intel'in yeni nesil platformlarına overclock desteği sunuyor.

Gecen yılki Z87 MPower'in ardından bu defa Z97 MPower ile bir kez daha ofisimize konuk olan MSI, Intel'in geçtiğimiz günlerde tanıttığı yeni Haswell'i için uygun bir platform sunuyor. Kartın üzerine baktığımızda elbette LGA 1150 soketli bir işlemci yuvası görüyoruz. Dördüncü ve beşinci nesil Intel Core işlemcileri için uyumlu olan kart, işlemci yuvasının çevresinde ise daha fazla boş alan sunuyor. Yine termal tasarımıyla yüksek soğutma potansiyeline sahip olan kartın üzerinde dört adet DIMM DDR3 yuvası var. 1066 MHz'den 3200 MHz'e kadar hız desteği sunan RAM yuvaları 1866 MHz'den itibaren overclock'la artış gösteriyor. Üç adet PCI Express 3.0 x 16 yuvası, sekiz adet SATA 6.0 Gbps ve altı adet USB 3.0 bağlantı noktası içeren anakartın arka bağlantıları arasında dört adet USB 2.0 girişi var.

Z97 MPower'in kablosuz bağlantıları yok. Wi-Fi 802.11ac ile Bluetooth desteği arıyorsanız Z97 MPower MAX AC anakartı-

na göz atmanızı öneririz. Tıpkı Z87 MPower gibi Z97 MPower da overclock'a hazır olarak geliyor. Anakartlar için askeri sınıf dayanıklılık testi uygulanması sonucu verilen bu sertifika, Z97 MPower'in ileri derecede overclock test süreçlerine tabi tutulduğunun göstergesi. 24 saatten daha uzun süre Prime95 çalışmasına tabi tutulan kart, bu süre içinde hava akımının da kesilmesiyle birlikte dayanıklılığı- nı ortaya koymuş. Böylece kullanıcılar bu kartla rahatlıkla overclock deneyimi yaşayabilirler. Kartın üzerindeki bileşenlere baktığımızda Military Class 4 ile karşılaşıyoruz. İşlemcinin çevresindeki alana bakıldığında görülen Hi-c CAP kapasitörler %93 daha fazla enerji verimliliği sağlarken diğer yandan yine burada bulunan SFC ile anakarttan 35 derece sıcaklıkta %30 daha yüksek akım kapasitesi ve %30 daha yüksek enerji verimliliğiyle çalışarak overclock'ta daha tutarlı güç alabilmek mümkün. Z87 MPower'daki SFC'ler bu kartta daha gelişmiş haliyle karşımızda.

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

Monster Abra A5 v1.1

NVIDIA'nın Maxwell mimarili ilk mobil modelini içeren bir oyun canavarı.

Güçlü oyun bilgisayarlarıyla tanınan Monster, oyun severlere sunduğu yeni dizüstü bilgisayarlarıyla test merkezimize konuk oldu. Özellikle güçlü teknik öğeleriyle dikkat çeken Monster'ın Abra A5 modeli, fiyat/performans oranında oldukça iddialı. Intel'in dördüncü nesil Haswell işlemcisi-ne ve NVIDIA'nın Maxwell mimarili ilk mobil ekran kartı, güçlü soğutma sistemi, Super RAID teknolojisi ve elbette Windows 8 işletim sistemiyle dikkat çeken Monster Abra A5'in incelediğimiz modeli V1.1 sürümü. Aynı dizüstünün V2.1 sürümü de var ki onda bazı özellikler farklı. 15,6 inç büyüklüğünde mat kaplamalı bir ekran taşıyan dizüstü, oldukça kalın bir gövdeye sahip. Full HD çözünürlük sunan ekranın hemen altında uzanan klavye ise arka aydınlatmasıyla dikkat çekiyor. Böylece geceleri oyun oynayan veya bilgisayar başında olanlara büyük kolaylık sağlıyor.

Touchpad'in altında bir par-

mak izi okuyucusu bulunan dizüstü, optik sürücüye de sahip. Abra A5'in bağlantılarına baktığımızdaysa üç adet USB 3.0, HDMI, USB 2.0, Ethernet ve kart okuyucu gibi gerekli arabirimleri görüyoruz. Intel Core i7 4700MQ işlemci 2,40 GHz hızında çalışıyor, ancak 3,40 GHz hızına dek ulaşabiliyor. Özellikle ekran kartıyla dikkat çeken bilgisayarda NVIDIA GeForce GTX 860M var. Buna ek olarak 8 GB'lık DDR3 RAM'leri görüyoruz. Abra A5'in depolama alanı ise tam oyunuculara göre: 256 GB'lık SSD'nin yanı sıra 1 TB HDD'ye de yer verilen bilgisayardaki 2 adet 2,5 inç disk desteğiyle 2 depolama kapasitesi TB'ye kadar genişletilebiliyor. Bioshock Infinite, Call of Duty: Ghosts, DiRT Showdown, Metro: 2033 ve Thief ile denemeler yaptık. Bioshock Infinite'te ortalama 45 fps'yi gördüğümüzü söyleyelim. Oyunda ortam sakınse 60 fps civarında bir performans almanız da mümkün. Call of Duty: Ghosts'ta ise ortalama 30 fps gördük.

Bilgi

MSI Z97 MPower
Fiyat: 745 TL
Web: tr.msi.com
Dağıtıcı: Mascom, Penta
Öne çıkanlar: Yüksek performans, şık tasarım, termal koruma, overclock özellikleri

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

Monster Abra A5 v1.1
Fiyat: 2.500 TL
Web: www.monsternotebook.com.tr
Dağıtıcı: Fokus Bilgisayar
Öne çıkanlar: Fiyat/performans, soğutma sistemi, Full HD ekran, arka aydınlatmalı kamera

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

DİJİTAL KALEM

IRISNotes Executive 2

El yazısını dijitalleştiren IRISNotes Executive 2 hayatınızı kolaylaştırabilir.

Bir kalem ve bir alıcıdan oluşan IRISNotes Executive 2, aldığınız notları bilgisayar yoluyla elektronik ortama taşımasının yanı sıra bu notları Word, Outlook gibi programlarla düzenleyerek kaydedebilmenize de olanak tanıyor. Ürün; iPad, iPhone ve iPod desteğine de sahip. Oldukça ilginç bir ürün olan IRISNotes Executive 2'nin kutusundan üç farklı dijital kalem ucu da çıkıyor. Kutu içeriğinde her iki cihazı da şarj edebilmenizi sağlayan USB kablosu ve iOS tabanlı cihazlar için bir aparat daha bulunuyor. Ancak artık evrensel olarak kullanılmaya başlayan Micro USB girişi yerine Mini USB kullanılması sizi kutudan çıkan kabloya mahkûm ediyor. Diğer yandan, yeni nesil Apple cihazlarında kullanılan ince uçlu Lightning bağlantısı da yok. Peki, cihaz nasıl çalışıyor? Kalem ve alıcı birbiriyle kızılötesi aracılığıyla iletişim kuruyor. Herhangi bir kâğıda kalem kullanarak yazdığınız

yazılar alıcıda kaydediliyor. Daha sonra alıcıyı bilgisayara USB kablosu yoluyla bağladığınızda, cihazın yazılımını kullanarak bu yazıları bilgisayar ortamına geçirebiliyor ve düzenleyebiliyorsunuz. 100 adet A4 sayfaya kadar yazı depolayabilen alıcı, yazdıklarınızı eş zamanlı olarak sanal ortama taşıyabiliyor. Cihazın diğer bir kullanım şekli ise Apple ürünleriyle mümkün. Örneğin kablosuyla cihazı iPad'e bağladığınızda el yazınızla yazdıklarınız iPad ekranına aktarılıyor. Türkçe dil desteği de bulunan IRISNotes Executive 2 bir OCR Tanıma Modülü'ne de sahip. Böylece hata oranını düşüren cihaz, Türkçe dışında otuz dil daha destekliyor. Öte yandan cihazın iPad ve iPhone uygulaması da mevcut. IRISNotes Executive 2'nin kalem ve alıcısının uzun bir pil ömrü var. Alıcı 16 saate kadar, kalem ise 11 saate kadar pil ömrü sunuyor. Böylece tek şarjla uzun bir kullanım süresi sağlayabiliyorsunuz.

Bilgi

IRISNotes Executive 2
Fiyat: 264 TL
Web: www.irislink.com
Dağıtıcı: DataStar
Öne çıkanlar: Kolay kullanım, yazılım desteği, Türkçe dil, üç farklı uç dahil

PC net puanı

KABLOSUZ ERİŞİM NOKTASI

TP-Link M5360

3G üzerinden bağlantı kurup interneti Wi-Fi ile sunan cihaz aynı zamanda bir pil.

TP-Link, M5360 modeliyle kullanıcılara kesintisiz internet ve şarj imkânı sunmayı amaçlamış. Cebe sığabilecek boyutlarda olan bu melez ürün piyasadaki 3G modemlerden daha fazla özellik sunuyor. İlk olarak 3G bağlantısını Wi-Fi üzerinden kolaylıkla dağıtabiliyor. Tek yapmanız gereken, kutu içinden çıkan SIM adaptörlerini kullanarak veya normal boyutlardaki SIM kartınızı cihazın SIM kart yuvasına takmak. Cihazda bir adet USB çıkışı da var ve M5360'ı aynı zamanda 5200 mAh'lık portatif bir şarj aleti olarak da kullanabiliyorsunuz. TP-Link M5360 şık bir görünüme sahip. Ürün diğer 3G modemlere oranla biraz daha büyük ama bu ürünün hem büyük şarj cihazı hem 3G modem olduğunu unutmamak gerek. Bizi iki cihaz taşıma derdinden kurtaran M5360'ın bu yönünü oldukça beğendik.

Üst kısmın tam ortasında cihazın şarj edilebilmesi için Micro USB girişi yer alıyor. Cihazın alt tarafında ise

telefonunuzu veya tabletinizi şarj etmek için kullanabileceğiniz bir USB çıkışı mevcut. Bu çıkış 5 V / 1 A'ya kadar güç sağlayabiliyor. Cihazın sağ tarafında güç ve sıfırlama düğmelerinin yanında SIM ve microSD kart girişlerinin bulunduğu bir kapak var. Bu giriş sayesinde TP-Link M5360'ı bir kart okuyucusu olarak da kullanabilmeniz mümkün. Cihazın ön yüzünde ise trafik istatistiklerini, bağlı kullanıcı sayısı, sinyal seviyesi gibi teknik bilgileri görebilmeniz için bir OLED ekran bulunuyor.

Sadece 3G modem özelliği kullanıldığında 17 saat kesintisiz olarak çalışabilen cihaz, 3G hattınızı aynı anda 10 kullanıcıyla paylaşıyor. Diğer yandan 21,6 Mbps'e kadar indirme ve 5,76 Mbps'e kadar yükleme hızı sunan cihazda IEEE 802.11b/g/n standartları ve HSPA+, HSPA, UMTS, EDGE, GPRS ve GSM ağ tipleri destekleniyor. WPA-PSK/WPA2-PSK şifreleme desteği de sunan cihazla kolay bir şekilde güvenli ağ kurabiliyorsunuz.

Bilgi

TP-Link M5360
Fiyat: 250 TL
Web: www.tp-link.com.tr
Dağıtıcı: Arena, Boğaziçi, DataStar
Öne çıkanlar: Bağlantı performansı, ikisi bir arada çözüm, şık tasarım, yüksek şarj kapasitesi

PC net puanı

Sistem Sihirbazı

Yeni bir bilgisayar alacaklar veya güncelleme yapacaklar için ideal kılavuz.

PC sahibi olmanın en avantajlı yanlarından biri, gerekli olduğunda istediğiniz biçimde güncelleme yapabilmek. Oyunlarda daha akıcı görüntülere mi gerek duyuyorsunuz? Yeni bir ekran kartına geçiş yapın. Başka bir işlem için daha fazla performans mı gerekli? İşlemciyi değiştirin veya eski günlerin favorisi olan bellek eklemeyi deneyin. Bilgisayarınızı canlandıracak çok sayıda farklı alternatif var. Bütçenize uyan biçimde kademeli olarak güncelleme yapabilirsiniz. Bu yüzden bir sistemi uzun süre değiştirmeden kullanmak zorunda değilsiniz. İçinden çıkılmaz bir hâl aldığınızdaysa en iyi yol bilgisayarını camdan

fırlatıp yepyeni bir sistem toplamak.

Ne tür bir bilgisayar oluşturmalsınız? Hangi bileşenler önemli? Hangileri birbiriyle uyumlu çalışabilir? Ne kadar masraf yapmanız lazım? Çok sayıda soru var ve en doğru cevapları almak için tüm eğilimleri araştırıp doğru bir analiz yapmak gerekiyor. Bu iş için kolları sıvamadan önce sayfalarımıza göz atın deriz. Sizler için detaylı araştırmalar yaptık ve üç ayrı bütçeye hitap eden sistemler hazırladık.

En önemlisi, bu sistemlerin her biri DirectX 11 ile uyumlu ve yıllar boyu işinize görecektek temel gereksinimleri karşılıyorlar. Önerdiğimiz sistemlerin tümü birkaç yıl işinizi görecektek kapasitede.

NASIL SEÇİLMELİ? GÜÇ KAYNAĞI

Yıllar önce ekran kartlarının hızla artan gereksinimlerinden ve popüler olan SLI ve CrossFire kurulumlarından ötürü güç kaynaklarının çıkış kapasitesi her geçen gün artıyordu. Yonga üretiminde kullanılan teknikler ilerleyene kadar işlemciler de 100 Watt üstü güç tüketiyordu. Günümüzdeyse normal bir sistem için 500 Watt güç kaynağı rahatlıkla yetiyor, yani üst seviye pahalı modelleri sadece oyun sistemlerinde görüyoruz.

Kasaların ufalmaya başladığı düşünüldürse güç kaynağının çıkış gücü dışında derinliğine ve modüler kablo sistemi içerip içermediğine dikkat etmelisiniz.

Modüler olanlar çok daha iyi sonuç veriyor. Elbette bir diğer önemli unsura verim değeri. 80 Plus onayı olanlar rahatça bulunabiliyor ama Bronze, Silver, Gold, Platinum ve hatta Titanium damgalı modellerde verim değeri kademeli olarak artıyor. Yüksek verim, boşa giden elektriğin azalması ve düşen fatura demek ama üst seviye güç kaynağına fazladan 100 dolar vermenin pek de anlamlı olmadığı ortada. Hangi model olursa olsun sisteminizdeki SATA cihaz ve ekran kartı ek güç girişi sayısına da dikkat etmelisiniz. Elbette modüler olsa bile kabloları çok kısa olan ürünleri tavsiye etmiyoruz. Aksi halde özellikle anakart bağlantılarında sorun yaşanabilir.

**1.055
TL**

EKONOMİK SİSTEM

Bütçe sınırlı olduğunda dikkatli biçimde seçim yapmak daha da önemli.

ANAKART ASRock H81M-DGS Günümüzde giriş seviyesi sistemlerde bile Haswell mimarılı işlemciler kullanabiliyoruz. Bu yüzden Socket 1150 içeren Intel H81 yonga setli bir Micro ATX anakart rahatlıkla işimizi görüyor.	124 TL	İŞLEMCI Intel Celeron G1820 Celeron serisinde olsa da Pentium modellerden pek farkı olmayan Haswell mimarili bu işlemcide çift çekirdek 2,7 GHz görebiliyor. Soket 1150 kullanan işlemcinin güç tüketimi 53 vata aşmıyor.	103 TL
BELLEK 2 x 2 GB DDR3-1600 Bellek fiyatları epey düştü ve artık DDR3 bellek almaktan başka seçenek yok. Çift kanallı bir kit almak en doğru seçim. Giriş seviyesinde 4 GB yeterli ama işletim sisteminiz 64 bit olmalı.	116 TL	EKRAN KARTI Intel HD Graphics Önceden yonga setiyle birlikte anakartla gelen grafik devreleri artık işlemcinin içinde. Celeron'daki bütünsel Intel HD Graphics biraz basit ama Full HD masaüstü yazılımlarında sorun yaşamayacaksınız.	-
SABİT DİSK 500 GB 3,5 inç 7200 devir Yeni anakartlarla gelen SATA 6.0 Gbps bağlantısı değerlendirebilen son nesil sabit diskler SSD performansı sunamıyor olsa da hiç fena değil ve oyunlar için yeterli boş alana sahipler.	114 TL	GÜÇ KAYNAĞI High Power ECO 500W Önerdiğimiz kasada güç kaynağı bulunmadığı için daha kararlı bir sistem ve uzun yıllar sorunsuz kullanım için bu seçeneği öneriyoruz.	95 TL
KASA Zalman Z3 Plus Saydam penceresi, toz filtresi ve vidasız disk takma özelliğiyle beğenimizi kazanan kasanın tepesinde USB 3.0 portu da var.	56 TL	MONİTÖR AOC i2269Vw AOC'nin 21,5 inç genişlikli paneli 1920 x 1080 piksel çözünürlüklü ve hangi masada olursa olsun göz alıcı duruyor. Film ve oyunlar için de ideal olan monitörde giriş DVI.	335 TL
OPTİK SÜRÜCÜ LG GH24NSB0 SATA DVD-RW Optik sürücülerin önemi azalıyor ama onları da olmuyor. Oyunlar ve işletim sistemleri USB bellekte sunulana kadar kullanmaya devam. Yedekleme desteği de cabası.	38 TL	CPU SOĞUTUCUSU Intel standart soğutucu Üst seviye işlemcilerin sınırlarını zorlamak isteyenler için işlemci soğutucuları önemli ama standart OEM soğutucu overclock imkanı vermeyen bu işlemci için uygun.	-

2.170
TL

ORTA SEVİYE SİSTEM

Harika bir sistem oluşturmak için servetinizi ortaya dökmeniz gerekmiyor.

6.264
TL

ÜST SEVİYE SİSTEM

Eğer gerçekten kendinizi şımartmak istiyorsanız aradığınız çözüm burada!

ANAKART 149 TL Gigabyte GA-F2A88XM-DS2

Bu anakartta AMD'nin en yeni Soket FM2+ işlemcilerine de destek veriliyor. A88X yonga setinde SATA 6.0 ve USB 3.0 gibi iddialı özellikler var. PCIe x16, x1 ve PCI yuvaları sunuyor.

İŞLEMCI 445 TL AMD A10 7850K

Son nesil Kaveri mimarisini esas alan dört çekirdekli bu APU, Turbo ile 4 GHz görüyor. 28 nm üretime geçen seride Soket FM2+ şart. 95 vat TDP değeri biraz daha düşük olabilir.

BELLEK 238 TL 2 X 4 GB DDR3-1866

Çok fazla yatırım yapmadan, çift 4 GB bellekten oluşan bu çiftli kitle yüksek performans elde edebilirsiniz. Bellek kitinde özel soğutucu olması şart değil. Duruma göre marka seçebilirsiniz.

EKRAN KARTI - AMD Radeon R7

Eski nesil ekran kartları bir kez daha arka plana düştü ama Kaveri ile gelen yeni bütünleşik GPU gerçekten güçlü ve detayları abartmadıkça Full HD oyun deneyimi elde edilebiliyor.

DEPOLAMA 149 TL SanDisk Ultra Plus 64 GB

SSD pazarının başlangıç noktasında fiyatlar düşmeye devam ediyor. 250 GB kapasiteli Samsung SSD'de GB başına fiyat 1,78 TL ediyor. 250 GB alan çok sayıda uygulama ve oyun için yeterli.

GÜÇ KAYNAĞI 106 TL Cooler Master RS500

Performanslı bir sistem toplamak istiyorsanız güç kaynağını ihmal etmeyin. Güçlü bir PSU almanız şart. 500 var ve üstü seçenekler işinizi görecektir. Bu modelin 80+ Bronze onayı var.

KASA 167 TL CORSAIR Carbide 200R

Çok pahalı olmayan ve USB 3.0 portları gibi yeni nesil özellikler içeren bir kasa arayışları Carbide 200R'den memnun kalabilir. Daha göz alıcı bir kasa arıyorsanız dükkanları dolaşmakta özgürsünüz.

MONİTÖR 579 TL LG 24MA53D IPS

Yıllardır IPS panelli monitörlerin TN panelli ucuz modellerden daha iyi görüntü sunduğunu belirttik. Artık 550 TL civarına böyle bir IPS monitör almak mümkün. Full HD destekli ve DVB-T alıcısı bile var.

OPTİK SÜRÜCÜ 222 TL LG 16X CH10LS28 Kombo

DVD'ye yedekleme yapmak ucuz ama artık kaliteli filmler için Blu-ray sürücü gerekiyor. Film sevenler için ideal olan bu kombo sürücüyle tek ve çift katmanlı filmleri sorunsuz izleyebilirsiniz.

CPU SOĞUTUCUSU 115 TL Cooler Master Hyper 412S

Son nesil Soket 2011 işlemcileri bile destekleyen Hyper T4 ile bakır ısı boruları ve çekirdek temas teknolojisi sunuluyor. Aynı zamanda gürültüsüz çalışmayı başarıyor.

ANAKART 424 TL ASUS Z97-A

Intel Z97 yonga setli anakartlar performans tutkunlarının yeni favorisi. 4770K işlemciyle uyumlu bu anakart, ekstra özellikleriyle de beğenimizi kazandı.

İŞLEMCI 868 TL Intel Core i7-4770K

Altı çekirdekli Intel Core i7-4960X gibi işlemcilerle bile dur diyebilen dört çekirdekli Core 4770K işlemcinin Turbo sınırı 3,9 GHz ve Haswell mimarisinden ötürü Soket 1150 içeriyor. TDP ise 84 watt.

BELLEK 438 TL 2 X 8 GB DDR3-2133

Çift kanallı bellekten öteye gitmenin pek gereği kalmadı. İki tane 8 GB bellek sizi uzun süre ayakta tutacak. 2133 MHz ile gecikme süresini hayli düşürebilirsiniz. XMP onayı tercih edilmeli.

EKRAN KARTI 1.317 TL NVIDIA GeForce GTX 780

Ekran kartları çok hızlı değişim gösteriyor, o yüzden en üst modelin bir altı daha makul fiyat alınabiliyor. GeForce GTX 780 ile elde edilen performans hayli etkileyici. Isınma ve aşırı gürültü sorunu yok.

DEPOLAMA 400 TL Samsung 840 EVO 250 GB

Artık sabit disklerle yaklaşan kapasitelerde SSD'ler bulabiliyoruz. Bazı etkileyici algoritmalar kullanan 840 EVO alan yanında performans konusunda da iddialı.

GÜÇ KAYNAĞI 337 TL Seasonic G-series 750W

Hızlı bir değişim geçiren güç kaynakları verim konusunda ilerledi ve duraklama dönemine girildi. Seasonic'in artışı aşırı sessiz çalışması, 80+ Gold sertifikası ve modül bağlantı desteği.

KASA 512 TL Cooler Master HAF X

Sürekli yeni kasalar geliyor ama Cooler Master'in 2010'da tanıttığı geniş gövdeli ve başarılı soğutmalı HAF X gözden düşmeden yola devam ediyor. Cosmos modelleri de dikkat çekmekte.

MONİTÖR 1405 TL AOC Q2963PM LED

4K Ultra HD monitörler henüz alınabilecek seviyede değil. 21:9 formatındaki bu ultra geniş monitör içerdigi IPS panel, 2560 x 1080 piksel çözünürlük ve üç dijital girişle beğeni kazanıyor.

OPTİK SÜRÜCÜ 275 TL LG BH10LS38

Oyunlar ve filmler eklenince SSD'niz hemen dolabilir. Sabit disk ekleseniz bile yedekleme şart ve en mantıklı yazıp saklamak.

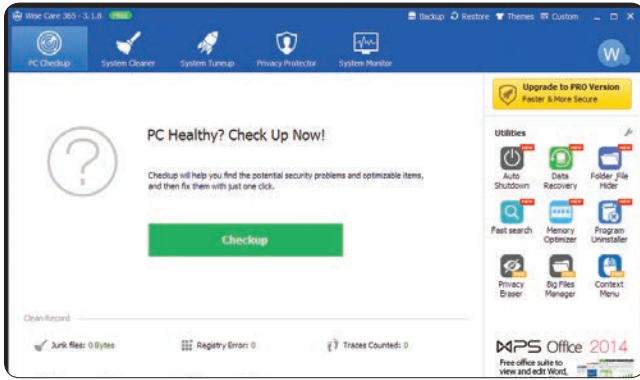

CPU SOĞUTUCUSU 288 TL Thermaltake Water 3.0 Pro

Intel Core i7 4770K işlemcide çarpan kilidi olmadığından işlemciyi 4,7 GHz'e kadar çıkarmak olası. Bu durumda en iyi çözüm hepsi bir arada soğutma sistemi oluyor.

ALİŞVERİŞ REHBERİ

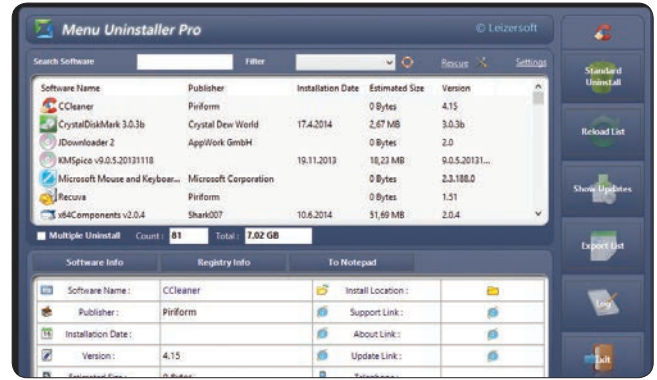
TEMİZLİK ARACI www.wisecleaner.com

Wise Care 365 3

Sisteminizin temizliğini ve bakımını yapmak için gereken tüm araçlar bir arada.

Sisteminizin düzgün çalışması için zaman zaman bakımının yapılması şart. Wise Care 365; sürücüler ve kayıt defterini temizleme, gereksiz dosyaları silme, ayarları düzeltme gibi işleri tek tıklamayla yapabilen bir bakım aracı. Yazılımdaki araçlar tepedeki menüde dört bölüme ayrılıyor: PC kontrolü, sistem temizliği, sistem performansı artırma, gizlilik koruyucu ve

sistem izleyici. Örneğin System Cleaner bölümüne girerek kayıt defterini, gereksiz dosyaları ve bilgisayarınızdaki izleri temizlemek mümkün. Privacy Protector altındaysa disk silme, dosya yok etme ve parola oluşturma araçları var. bazı araçlar çok basit olsa da bedava olduğu için şikayet edecek bir şey yok. Yazılımın sözde Türkçe desteği de var ama makine çevirisi olduğu için çok kötü.

PROGRAM KALDIRICI bit.ly/menu203

Menu Uninstaller Pro

Yazılımları daha kolay kaldırmak için sağ tıklama menülerini kullanın.

Bilgisayarınıza sık sık yeni programlar kurup kaldırılıyorsanız bunları kaldırmak gereğinden fazla vakit almaya başlayabilir. Bu durumda Menu Uninstaller Pro imdadınıza yetişiyor, yerine göre size birkaç saniye birkaç dakika kazandırabiliyor. Programın işlevi basit: Masaüstünüzdeki program kısayollarının sağ tıklama menüsüne bir "Uninstall" komutu ekliyor. Kısaya sağ tıklayıp bu

komutu seçerek hemen o programı kaldırma sürecini başlatabilirsiniz. Bir diğer yöntem de Menu Uninstaller Pro'yu doğrudan çalıştırmak. Arayüzdeki "Multiple Uninstall" kutusunu işaretledikten sonra kaldırmak istediğiniz tüm programları işaretleyip tek seferde kaldırma işlemini başlatabilirsiniz. Ayrıca programlar içinde arama yapmak ve program bilgilerini görmek de mümkün.

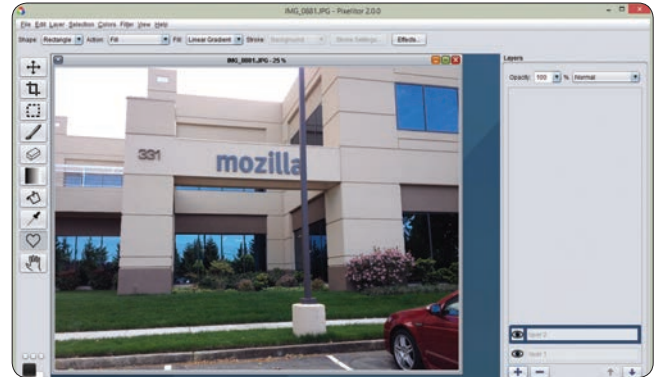
GÜVENLİK ARACI www.malwarebytes.org/antiexploit/

Malwarebytes Anti-Exploit

Sisteminizi son çıkan web tarayıcısı ve Java açıklarına karşı koruma altına alın.

Malwarebytes Anti-Malware en sevdiğimiz zararlı yazılım temizleme araçlarından birisi. Aynı şirket tarafından geliştirilen Malwarebytes Anti-Exploit ise sizi popüler yazılımlardaki olası güvenlik açıklarından korumak için tasarlanmış. Programın ücretsiz sürümünü yalnızca tarayıcı ve Java açıklarına karşı koruma sağlıyor ki bu bile çoğu kişi için yeterli. Anti-Exploit'in kullanımı

çok basit çünkü yapılması gereken hiçbir ayar yok. Yazılımın ana ekranındaki "Running" yazıyorsa çalışıyor demektir. "Stop Protection" a tıklayarak korumayı durdurabilirsiniz. Shields sekmesinde hangi kalkanların etkin olduğunu, Logs sekmesinde ise varsa işlem kayıtlarını görebilirsiniz. Anti-Exploit, diğer güvenlik yazılımlarıyla uyum içinde çalışabiliyor.

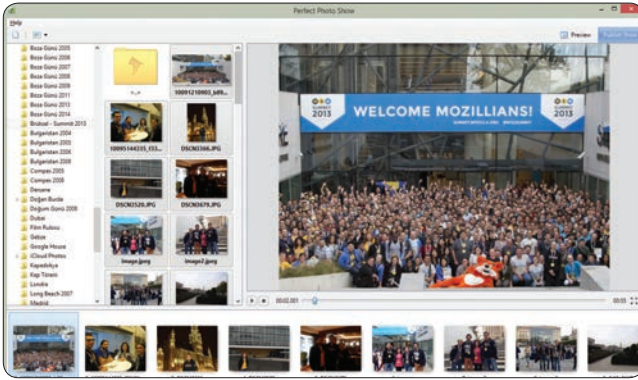
RESİM EDITÖRÜ pixelitor.sourceforge.net

Pixelitor 2

Resim ve fotoğraflarınızı düzenleyin, efektlerle zenginleştirin.

Güçlü bir resim düzenleme aracı olan Pixelitor, pek çok özelliğin yanı sıra 70 fotoğraf filtresi ve renk ayarlama seçenekleri içeriyor. Sol kenardaki araç çubuğunda taşıma, kırpma, fırça, renk geçişi ve şekiller gibi en sık kullanılan araçlar yer alıyor. Yazılımın katman desteği de var. Ayrıca Pixelitor ile fotoğrafların renk dengesini, parlaklığı, kontrastı ve doygunluğu düzenlemek

mümkün. Tepedeki Filter menüsünden ulaşabileceğiniz filtreler arasında bulanıklaştırma ve netleştirme efektlerinin yanı sıra ışık, eğlence, gürültü, sanatsal ve metin gibi efekt kategorileri mevcut. File menüsündeki "Optimized JPEG save" özelliğini kullanarak JPEG kalitesini düşürdüğünüz fotoğrafın nasıl görüneceğini ve boyutunun ne kadar olacağını görebilirsiniz.

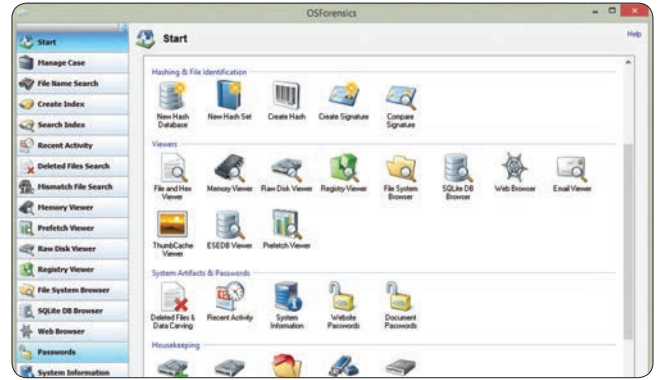
SLAYT GÖSTERİSİ www.perfectphotoshow.com

Perfect Photo Show

Fotoğraflarınızı animasyonlu ve müzikli slayt gösterilerine dönüştürün.

Büyük bir fotoğraf koleksiyonunu tek tek fotoğraflar halinde paylaşmak bazen yavan kalabilir. Perfect Photo Show ile tatil veya düğün fotoğraflarınızı animasyonlar ve müzik eşliğinde ilerleyen şık bir slayt gösterisine dönüştürebilirsiniz. Önce üst kısımdan fotoğraflarınızı bulup slayt gösterisine eklemek istediklerinizi sürükleyerek alttaki banda bırakın. Ardından "Project

Options" düğmesine tıklayın. Buradan en boy oranını, slayt ve geçiş sürelerini ayarlayabilirsiniz. Ayrıca ses dosyası eklemek ve geçiş efektleri seçmek mümkün. Ayarları yaptıktan sonra OK'e basıp ön izleme yapmak için sağ üstteki Preview düğmesine tıklayın. Sonuçtan memnunsanız "Publish Show" a tıklayıp videoyu AVI dosyası olarak kaydedebilir veya YouTube'a yükleyebilirsiniz.

ANALİZ ARACI www.osforensics.com

OSForensics

İşletim sisteminizin derinliklerinde gizli kalan verileri ve bilgileri ortaya çıkarın.

Deneyimli kullanıcılara hitap eden OSForensics, bilgisayarınız hakkında birçok ayrıntıyı tek bir arayüzde görmenize olanak tanıyor. Yazılım, dijital delilleri toplamak ve analiz etmek için de kullanılıyor. Örneğin Prefetch Viewer bileşeni, hangi uygulamaları kaç kez çalıştırdığınızı gösteriyor. ThumbCache Viewer ise Windows Gezgin tarafından ön belleğe alınmış

küçük resimleri gözler önüne seriyor. File System Browser, dosya sisteminizi silinmiş dosyalar ve onların özet bilgileriyle birlikte gösterebiliyor. Email Viewer ile bir Outlook dosyasını açarak e-postalar içinde arama yapmak mümkün. Tarayıcılara kaydedilmiş şifreler, bellekte depolanmış veriler ve birçok ayrıntılı Windows bilgisi de kolayca edinilebiliyor.

OYUN bit.ly/madden203

Maddening Relapse

Sonu gelmeyen koşu parkurunda engeller aşarak ilerlemeye ne kadar dayanabileceksiniz?

Sonu olmayan bu koşu oyununda amacınız, dönen bir çemberin etrafında koşmak. Bunu yaparken karşınıza gelen engelleri üzerinden atlamaz, boşluklara düşmemeniz gerekiyor. Koşmak ve sol ve sağ ok tuşlarını, zıplamak için yukarı ok tuşunu kullanabilirsiniz. Ne zaman koşup ne zaman duracağınızı siz belirliyorsunuz ama aynı yerde fazla durursanız peşinizdeki

kırmızı duvar sizi yakalayarak ölmenize sebep oluyor. Oyun ilerledikçe duvar da hızlanıyor, sizin engellere daha hızlı tepki vermeniz gerekiyor. Menüde dolaşmak için sol-sağ ok tuşlarını, seçip yapmak için boşluk tuşunu kullanabilirsiniz. Oyundaki renkleri değiştiren tema seçenekleri de var. Ayrıca rekorunuzu internete yüklemek mümkün. Mantığı çok basit ama keyifli bir oyun.

EKRAN KAYDEDİCİ bit.ly/ocam203

oCam

Masaüstünüzde yaptıklarınızı video olarak kaydedip paylaşın.

Masaüstünüzdeki yaptıklarınızı video olarak kaydetmenin pek çok faydası olabilir: Bir eğitim videosu kaydedebilir, yaşadığınız bir sorunu göstererek anlatabilir veya kısa "Nasıl yapılır?" videoları çekebilirsiniz. oCam bunları yapabileceğiniz bir ekran kaydedici. Programı çalıştırdıktan sonra ilk yapmanız gereken, yeşil çerçeveyi taşıyıp boyutlandırarak kaydetmek istediğiniz bölgeyi

seçmek. İsterseniz "Resize" düğmesiyle de boyutlandırma yapabilirsiniz. "Record" düğmesine bastığınızda kayıt başlıyor. "Options" a tıklayarak kare hızı, ses kalitesi, fare efekti gibi ayarları yapmak ve videoya zaman sınırı koymak mümkün. "Codec" düğmesine tıklayarak farklı video codec'leri arasından seçim yapabilirsiniz. "Capture" ile ekran görüntüsü de alabilirsiniz.

SOSYAL AĞ www.sling.me

Slingshot

Facebook imzalı Snapchat alternatifi.

Dünyanın kasıp kavuran Snapchat gibi bir fotoğraf uygulamasına Facebook'un karşılık vermemesi beklenemezdi. Facebook'un yanıtı Slingshot oldu. Uygulama kesinlikle Snapchat'le aynı şekilde çalışmıyor ama birçok açıdan benzerlik gösterdiğini de söylemeliyiz. Slingshot'ın mantığı basitçe şöyle: Çektiğiniz bir fotoğraf veya videoyu arkadaşınıza gönderiyorsunuz, gönderdiğiniz şeyi görebilmesi için onun da size bir fotoğraf göndermesi gerekiyor. Bu gönderme işlemine "sling" deniyor.

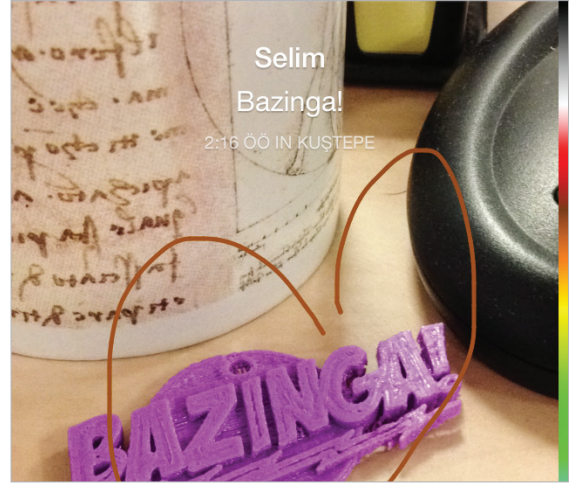
Uygulamaya kaydolurken telefon numaranızı, rumuzunuzu ve gerçek adınızı giriyorsunuz. Ardından karşınıza kamera görünümü geliyor. Slingshot'ı her açtığınızda karşınıza bu çıkacak. Altındaki düğmelerle flaşı açabilir ve selfie moduna geçebilirsiniz. "Shoot" düğmesine basarsanız

fotoğraf, basılı tutarsanız video çekiliyor.

Fotoğraf veya videonuzu çektikten sonra ekrana dokunarak bir başlık yazabilir, "Draw" düğmesine dokunarak fotoğraf üzerinde çizim yapabilirsiniz. Sağ kenardaki çubukta parmağınızı gezdirerek renk seçmek mümkün. Fotoğraftan memnunsanız "Use" düğmesine dokunup fotoğrafı sling'leyeceğinizi kişiye seçebilirsiniz. Deneme amacıyla ilk sling'inizi Slingshot Crew'a göndererek sürecin nasıl işlediğini görebilirsiniz.

İncelememiz sırasında sadece bir arkadaşımız Slingshot'ı kullanıyordu. Oysa bu, çoğu arkadaşınız kaydolursa eğlenceli hale gelece bir uygulama. Dolayısıyla arkadaşlarınızı da davet etmekte fayda var.

Snapchat'te olmayan bir özellik, gelen fotoğraflara "tepki" verebilmek. Fotoğrafı yok etmeden önce üzerine

dokunursanız o fotoğrafa nasıl tepki verdiğinizi gösteren kendi fotoğrafınızı çekip gönderebilirsiniz.

Bilgi

Platform: iPhone, Android
Fiyat: Bedava
Geliştirici: Facebook

PC net puanı

OYUN www.ingress.com

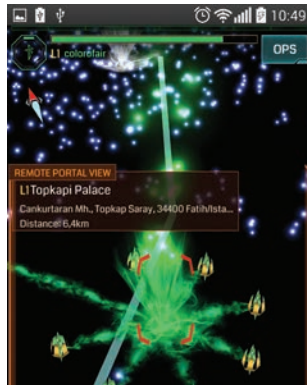
Ingress

Etrafınızdaki dünya görüldüğü gibi değil.

Platform: iPhone, Android Fiyatı: Bedava Geliştirici: NianticLabs

Gerek dünyadaki öğeleri sanal görüntüler ve verilerle birleştiren "artırılmış gerçeklik" oyunları giderek popüler hale geliyor. Google tarafından geliştirilen ücretsiz artırılmış gerçeklik oyunu Ingress, Android'den sonra iPhone'da da oynanabilir hale geldi.

Oyunun konusuna göre, Avrupalı araştırmacılar Egzotik Madde adını verdikleri ve insan düşüncelerini etkileyebilen gizemli bir güç keşfetmişlerdir. İnsanların bir kısmı bu Egzotik Madde'yi insanlığı ilerletmek adına kullanmak istemekte, bir kısım insan da Egzotik Madde'nin tehlikeli olduğunu düşünmektedir. Oyuncular "Aydınlanma" veya "Direniş" gruplarından birini seçerek oyuna başlıyor, gerçek dünyadaki mekânları ziyaret ederek Egzotik Madde

topluyor, ittifakla kuruyor ve şehirleri ele geçirmeye çalışıyor. Türkiye'de de oynanabilen oyunun ilginç yanı, Egzotik Madde'nin daha çok tarihi ve mimari eserler etrafında toplanması. Böylece kültürel geziler de teşvik ediliyor.

FOTOĞRAF ARACI www.kreix.com

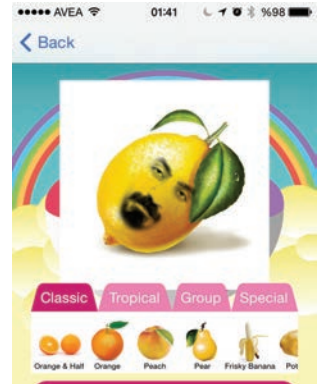
Fruitify

Suratınızı bir meyveye dönüştürün.

Platform: Android, iPhone, iPad Fiyatı: Bedava Geliştirici: Göktuğ Yılmaz

ODTÜ'lü girişimciler tarafından geliştirilen Fruitify, insan yüzlerini çeşitli meyvelere ekleyerek eğlenceli görüntüler ortaya çıkarıyor. Hem Android hem iOS cihazları ile uyumlu olan uygulama şimdiden "trolleme" amaçları için kullanılmaya başlanmış bile. Geliştiricilerin deyişiyle "Fruitify, içinizdeki meyveyi keşfetmenize yardımcı oluyor". Kendinizi ve arkadaşlarınızı meyveleştirerek eğlenebilirsiniz, hatta grup resimleri bile yapabilirsiniz.

Uygulamanın kullanımı çok kolay: Yüzünüzün fotoğrafını tam karşından çektikten sonra istediğiniz meyveyi seçerek bir anda ona dönüşebilirsiniz. Uygulamada şu an 25 çeşit meyve bulunuyor ve sürekli olarak yenileri ekleniyor. Elma, şeftali, kiraz, portakal, armut, karpuz gibi birçok popüler meyve üç-

retsiz olarak kullanılabilir. Ceviz, patates, altın ananas gibi daha sonuçlara yönelmek isterseniz bunları da 1,99 TL karşılığında satın alabilirsiniz. PCnet ofisinde kahkahaların yankılanmasına yol açan uygulamayı mutlaka denemenizi öneririz.

MEKÂN KEŞFİ www.noktala.net

Noktala

İstanbul'da yeni mekânlar keşfedin.

2 013 yılında kullanıcıların mekânları keşfedip değerlendirmesi ve "noktalayıp" favori listeleri oluşturabilmesi için kurulan Noktala, iPhone uygulamasını yayına aldı. Şimdilik yalnızca İstanbul'dan içerik sunan iPhone uygulamasının yakında diğer şehirlere de genişlemesi planlanıyor.

Alışveriş, kafeler, gece hayatı, halka açık alanlar, konaklama, restoranlar, sanat ve eğlence, spor alanları ve tarihi yerler gibi kategorilere dağılmış 5.000'den fazla mekân barındıran Noktala, aynı zamanda kullanıcı yorumlarına da yer veriyor.

Noktala'nın iPhone uygulaması kullanıcılara Keşfet özelliğiyle öne çıkan içerikleri sunuyor, Akış özelliğiyle diğer kullanıcıların ve takip edilen kullanıcıların son

aktivitelerinin görüntülenmesini sağlıyor, Etrafımda özelliğiyle yakın mekânları listeliyor ve daha birçok özelliğiyle iPhone kullanıcılarına keyifli bir keşif olanağı sağlıyor.

Ayrıca özel olarak oluşturulmuş listeler ve blog yazılarıyla da kullanıcılara zengin bir içerik sunan Noktala, her ay yayımlanan kahvaltılık listeleri, "Gözleme nerede yenir?", "Mantı nerede yenir?" gibi listeleri ve inceleme yapılan mekânları kullanıcılarla buluşturmayı amaçlıyor.

Uygulamayı kullanmak için üye olmak şart ki böyle bir zorunluluktan pek hoşlanmadığımızı belirtmeliyiz. İncelememiz sırasında Noktala, etrafımızdaki birçok mekânı doğru bilgilerle gösterdi ama henüz çok fazla kullanıcı yorumu bulunmadığını fark ettik. Elbette bu içerikler kullanıcıların katkılarıyla gelişecek.

Daha fazla kullanıcıya ulaşılması için Android uygulamasını da görmeyi diliyoruz.

PC net puanı

Bilgi

Platform:
iPhone
Fiyat: Bedava
Geliştirici:
21 Renk

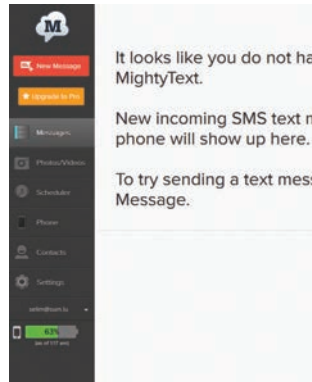
SMS ARACI mightytext.net

MightyText

Bilgisayarınızdan kısa mesaj gönderin.

Platform: Android Fiyatı: Bedava Geliştirici: MightyText

Masa başındayken kısa mesajlarınızı bilgisayarınız üzerinden alıp göndermek büyük kolaylık olmaz mıydı? Android telefonlara kurulabilen MightyText bu avantajı sağlıyor. Uygulamayı telefonunuza kurduktan sonra tek yapmanız gereken bilgisayarınızdan mightytext.net/app adresine girmek ve Google hesabınızla oturum açmak. Mevcut mesajlarınız ekranda görünecek, ayrıca "New Message" düğmesine tıklayarak yeni SMS veya MMS gönderebileceksiniz. Gönderim kendi numaranız üzerinden yapılıyor ve normal SMS/MMS gibi fiyatlandırılıyor. Bilgisayardan gönderdiğiniz mesajlar telefonunuza da kopyalanıyor. "Photos/Videos" düğmesine tıklayarak telefondaki fotoğraf ve videoları da bilgisayar ekranında görmeyi mümkün. Ayrıca istediğiniz

numarayı arayabilir, dosya gönderebilir, kendi telefonunuza çaldirabilir ve pil düzeyini görebilirsiniz. Aylık 3,33 dolarlık Pro pakete geçerseniz zamanlanmış mesaj gönderme ve toplu mesaj gönderme gibi özelliklere de kavuşabilirsiniz.

SPOR www.nike.com/riskeverything

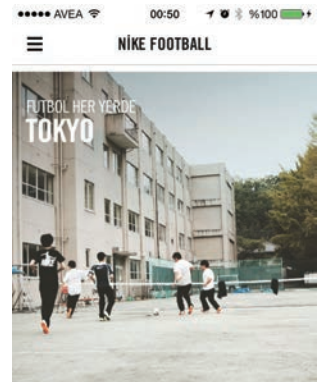
Nike Football

Amatör futbol takımınızı daha kolay yönetin.

Platform: iPhone, Android Fiyatı: Bedava Geliştirici: Nike, Inc.

Nike Football uygulaması oyuncuların kendi maçlarını organize etmesine, dostları ve takım arkadaşlarıyla sohbet etmesine ve ayrıcalıklı Nike ürünlerine herkesten önce erişim sağlamasına olanak veriyor. Daha da önemlisi, uygulama aynı zamanda öncül kulüplerle yapılan müsabakalarla oyuncularına profesyonel oyun için yol gösteren, genç oyunculara yönelik İngiltere menşei bir akademi olan Nike Akademi yoluyla profesyonel oyuna bir geçiş özelliği taşıyor.

Uygulama oyuncuların kendi futbol çevrelerini oluşturmalarını sağlıyor ve böylece oyuncular "Takım" kısmı sayesinde kendi takım arkadaşlarıyla bağlantıda kalarak mücadele şansını hiçbir zaman kaçırmıyor. "Oyna" kısmı yer ve zaman ayarlamalarını ve kimlerin oyun oynamak istediği-

ni görmelerini sağlıyor. Nike Football, oyuncuların Nike ve kahramanlarıyla kamera arkasında da bir araya getiriyor. Ayrıcalıklı içerikler, ürünler ve etkinliklerle ilgili bilgiler diğer kanallardan önce uygulamanın kullanıcılarına ulaştırıyor.

AYIN WEB SİTELERİ

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

SİTE KURMA ARACI

Webnode

www.webnode.com.tr

Yazılım yüklemeyen web sitesi kurun.

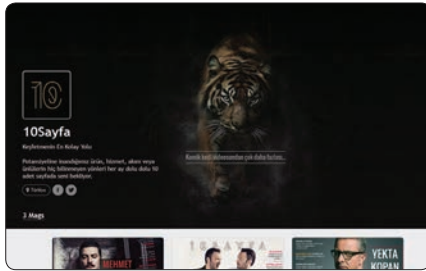
Webnode, kullanıcılarının ücretsiz olarak web sitesi oluşturabilmeleri için hazır temalar sunuyor. Sitede bilgisayar bilgisi kısıtlı olan kullanıcıların bile kendi internet sitelerini kısa sürede kurmaları için sunulan yüzlerce tema bulunmakta. Ücretli ve ücretsiz temaların bulunduğu Webnode ile özgün kişisel web siteleri, bloglar, e-mağazalar ve şirket siteleri oluşturabilirsiniz. Hem kişisel hem de kurumsal kullanımlar için birçok tema arasından size uygun olanları seçebilirsiniz. Örneğin bir eczaneniz varsa bu işkolu için hazırlanmış temalardan birini seçip özelleştirebilirsiniz ya da bebek bakımıyla ilgili bir blog hazırlamak istiyorsanız kısa sürede özgün bir tema oluşturabilirsiniz.

Webnode'da bulunan hazır temaların bazıları ücretsiz, bazıları ise ücretli olarak sunuluyor. Ücretli temalar kullanıcıların ihtiyaçlarına yönelik olarak üç farklı ücret modeliyle sunuluyor.

Webnode'daki temaları yeni bir web sitesi açarak ya da güncel temanızdan memnun değilseniz alan adınızı hazırladığınız temaya taşıyarak kullanabilirsiniz. Kısacası Webnode'daki hazır temalara küçük dokunuşlar yaparak sitenize özgün bir temayı kısa sürede hazırlayabilirsiniz.

TEKNİK BİLGİ GEREKMİYOR

Teknik bilginiz sınırlı bile olsa Webnode'da ücretsiz şekilde üye olarak bir tema seçebilir ve kolayca değiştirerek özgün bir tema oluşturabilirsiniz. Webnode'un web sitesinde teknik bilginin gerekli olmadığı özellikle belirtilmiş ve bu konuda oldukça iddialılar.

E-DERGI

10Sayfa

www.10sayfa.com

Mayıs ayında yayın hayatına başlayan ve bu ay dördüncü sayısını çıkaracak olan e-dergi 10Sayfa, kısa ama keyifli konularla yaşam tarzına yönelik yazıları seven okuyuculara hitap ediyor. "Potansiyeline inandığımız ürün, hizmet, akım veya ünlülerin hiç bilinmeyen yönleri her ay dolu dolu 10 adet sayfada seni bekliyor." şeklinde tanıtilen e-dergide az ama gerçekten ilginizi çekecek konular var. 10Sayfa'nın ilk üç sayısındaki kapak konuları ise yazar ve yayıncı Yekta Kopan, oyuncu Ali Sunal ve fotoğrafçı Mehmet Turgut ile ilgiliydi. Tasarım açısından bir tablet dergisini andıran 10Sayfa'nın henüz mobil uygulaması bulunmuyor ama tabletinizin web tarayıcısından e-dergiyi okuyabiliyorsunuz.

TEKNOLOJİ

Teknobilizma

www.teknobilizma.com

Temiz tasarımıyla dikkat çeken Teknobilizma, hızlı değişen teknoloji piyasasıyla ilgili haberleri okuyucularına ulaştırıyor. Android, iOS, telefon, donanım, bilgisayar, oyun, sosyal medya, Windows ve otomobil kategorileri altında kümelenen haberlerle teknolojiyi seven okuyucular için her türlü son dakika haberi derlenerek sitede yayına alınıyor. Sosyal medyada da oldukça aktif olan Teknobilizma; bloglar için üçra sayılabilecek Pinterest ve Google+ gibi kanallarda bile aktif olarak yer alıyor. Takipçi sayılarından anladığımız kadarıyla da sosyal medyada ilgi çeken teknoloji bloglarından biri olma başarısını gösteriyor. Teknoloji dünyasındaki sıcak gelişmeleri anı anına takip etmek istiyorsanız Teknobilizma'yı inceleyebilirsiniz.

PRATİK BİLGİLER

İpuçlarım

www.ipuclarim.com

İpuçlarım, özellikle kadınlara ve ailelerinden farklı şehirde yaşayan üniversite öğrencilerine karşılaştıkları sorunlara kolay çözümler sunan faydalı bir internet sitesi. İpuçlarım'da çoğunlukla acil durumlarda ne yapılması gerektiğiyle ilgili bilgiler yer alıyor. "Kene ısırmasında ne yapmalı", "mum lekesi nasıl çıkarılır", "danteller nasıl temizlenir" gibi birbirinden çok farklı ipuçları yer alıyor. Çoğu okuyucumuzun sıradan bir günde ziyaret etmeyeceği bir site olacağını düşünsek de kıyafetlerinde meyve lekesiyle karşılaşarlarsa ya da yanlışlıkla bir yeri tükenmez kalemle çizelerse hayat kurtaracak bir site olacağını da kesinlikle belirtelim. Dolayısıyla acil durumlarda kullanmak için İpuçlarım'ı bir kenara not etmekte fayda var.

15 MİLYON KULLANICI

25 farklı dilde hizmet veren Webnode'un global ölçekte 15 milyondan fazla kullanıcısı bulunmakta. Şirket, Türkiye pazarına yeni adım attı.

Ücretsiz web sitesi oluşturun!

Watch video
1 minute

Tam ad

E-posta adresi

Şifre

Kayıt ol ve web sitesi oluşturun!

TASARIMI KENDİNİZ SEÇİN

Farklı ihtiyaçlara uygun yüzlerce tema seçeneği var. Ücretsiz şekilde kişisel blogunuzu oluşturabilir, şirketinizin kurumsal sitesi için işkolunuza özel temalardan birini seçebilirsiniz ya da bir girişiminiz varsa e-ticaret sitesini oluşturabilirsiniz.

SPONSORLUK

Ana Sponsor

www.anasponsor.com

Sponsor olmak isteyen ve sponsor arayanları bir araya getiren Ana Sponsor, Kickstarter ve benzer sitelerin sponsor bulma hizmetinden farklı olarak ücretsiz danışmanlık hizmeti de sunuyor ve fikri internet kullanıcılarına sunmak yerine sponsor olma amacındaki firmalara götürüyor. Ana Sponsor kurumlarla ortak çalışmalar yaparak onların aradığı girişim ya da etkinlikleri sunarken kurumların sponsorluk bütçelerini doğru organizasyonlara aktarmalarını sağlıyor ve daha da önemlisi sponsor arayanlara da uygun ve kurumsal bir sponsor bulmak için çalışıyor. Ana Sponsor, ücretsiz danışmanlık sunarak da bu işlemin daha profesyonelce gerçekleşmesini sağlıyor. Site, tarafları buluşturması ve girişimin temellerinin atılması halinde ise sabit bir ücret alıyor.

GEZİ

Keşfetsene

www.kesfetsene.com

2009 yılında Interrail ile yolculuğa çıkan ev arkadaşları Barış Evrûke ve Taflan Kandemir tarafından açılan Keşfetsene, okuyucularına "ekonomik seyahat rehberi" sunma hedefinde. Gezdikleri, gördükleri ve araştırdıkları yerleri kaleme alan yazarlar kendi tutkuları olan seyahatin inceliklerini okuyucularıyla da paylaşıyorlar. Almanya, Çek Cumhuriyeti, İskoçya, Monaco, Nepal, Tayland gibi birçok ülkeyle ilgili yazıları, birçok okuyucuya ilham verecektir. Çok beğendiğimiz Keşfetsene sitesiyle ilgili küçük bir eleştiriyi yapmadan da geçmeyelim: Sitede Türkiye ile ilgili yeterli sayıda makale göremedik. Tarihi ve doğası bu kadar zengin olan bir ülkede yaşarken yazarlar kesinlikle ülkemizin güzelliklerini okuyucularıyla daha çok paylaşmalılar.

DEKORASYON

Dekor Store

www.dekorstore.net

2013 yılında kurulan Dekor Store, güncel mobilya modellerini okuyucularıyla paylaşıyor. Çoğu dekorasyon sitesi modelleri yurtdışındaki tasarım sitelerinden alıp paylaşıırken, gözlemlediğimiz kadarıyla Dekor Store'daki modellerin Türkiye'de satışı bulunmakta. Dolayısıyla yeni mobilya arayışınızda bu sitedeki modelleri beğenirseniz satın alma imkânınız olabilir. Dekor Store'daki galerileri incelerken hoşunuza giden bir özellik de foto galerilerde QR kod kullanılmış olması. Bu sayede beğendiğiniz bir modeli başkalarıyla paylaşmak istediğinizde hızlıca QR kodu paylaşabiliyorsunuz. Dekorasyon, çocuk odası, bahçe tasarımı, eviniz için yaratıcı fikirler aradığınızda Dekor Store tam da ihtiyacınız olan site olarak imdadınıza yetişecek.

Nasıl yapılır? Eski parçaları değerlendirin

ESKİ PARÇALARI DEĞERLENDİRİN

Sistem terfisi yaparken saklamanız veya atmanız gereken parçaları belirliyoruz.

Yeni bir PC toplarken hayli harcama yapacağınız apaçık ortada. Şu anda kullandığınızdan daha hızlı, güçlü ve güncel olan bir sisteme sahip olmak istiyorsanız zorlukla kazanıp biriktirdiğiniz paraları bir anda kaybetmeniz muhtemel.

Elbette her şeyin bir sınırı var. Kimse sistem toplarken gereğinden fazla harcama yapmak istemez, dolayısıyla elinizdeki mevcut parçaların bir kısmını kullanmaya devam etmek ciddi avantaj sağlayabilir. Yeni bir bilgisayar toplarken meteliksiz kalmanızı engelleyecek başarılı bir çözüm var: Hayli mantıklı ve verimli olan bu çözümde mevcut sisteminizdeki bazı parçaları yeni sistemde kullanmanızı öneriyoruz.

Peki, eski sistemdeki parçaları kullanırsanız sistemin daha iyi performans vermesini bekleyebilir misiniz? Yanıt belli: Evet, biraz özenle çoğu eski parça tekrar kullanılabilir. Bazılarıysa hiçbir işlem gerektirmeden yeniden kullanılabilir. Elbette bazı parçaların işe yarayabilir olması sisteminizin yaşıyla bağlantılı ama bir, üç veya daha fazla

seneden beri hizmet vermekteyse belirli parçaları rahatça aktarıp kullanabilirsiniz. Yeni bir PC toplarken maliyeti düşürmek adına kullanılabileceğiniz ya da kullanamayacağınız parçaları listeleyen, kullanılabilir olanları güvenli ve sorunsuz biçimde aktarma yolları anlatan bu rehber sayesinde zamandan veya paradan tasarruf edebilirsiniz ki ikisi de kolay elde edilmiyor!

İŞLEMCI

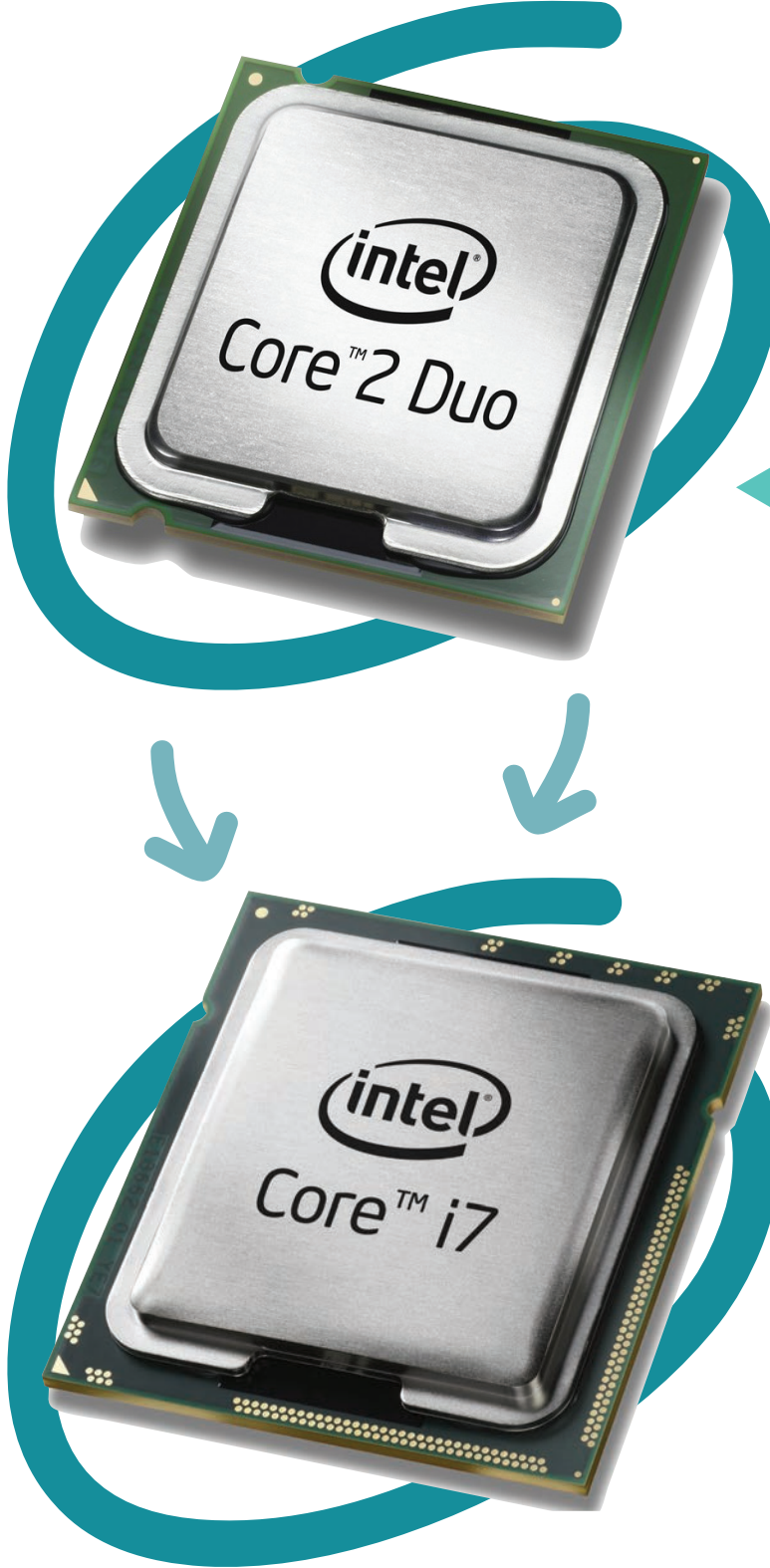
Bir bilgisayar için alacağınız en pahalı parçalardan biri olan işlemciyi birkaç yıl daha kullanabilme fikri kulağa son derece hoş geliyor. Peki ne gibi seçenekler var? Sisteminizde uyumlu bir anakart yer alacaksa bir işlemciyi yeniden kullanmak teknik olarak mümkün ama bunun için nispeten yeni bir işlemciye sahip olmanız gerekiyor.

İşlemciyi yeniden kullanmayı kafanıza koyduysanız yeni bir PC'ye eski bir işlemci takmanın artılarına bakalım. Hiç olmasa bile en azından yüzlerce TL ek masraftan kurtulacaksınız. Bu masraftan kurtulduktan sonra ileride biraz daha para biriktirip sadece işlemciyi terfi edebilirsiniz.

Öte yandan, ister şimdi ister birkaç ay sonra olsun, işlemci terfisi kaçınılmaz hale gelecek. Sistem terfisi söz konusu olduğunda eski bilgisayardaki işlemciyi kullanmaya devam etmek cazip görünmüyor çünkü sistem performansını en az diğer parçalar kadar etkileyen bir unsur işlemcinin hızı. SSD sürücü ya da daha iyi RAM kullanarak sistemi hızlandırabilirsiniz ama işletim sistemi, oyun ve uygulama performansı söz konusu olduğunda performansı en fazla etkileyen parça işlemci oluyor. Bu yüzden işlemciyi değiştirmedeyseniz eski sisteminizi kullanmaya devam ediyor gibi hissedebilirsiniz.

Yeni bir sisteme eski bir işlemci takarken dikkate almanız gereken birkaç şey daha var. En önemlisi, yaşam döngüsünün sonuna ulaşmış olmaması. Özellikle de önceden overclock edilmişse benchmark'lar ve sistem kontrolleriyle durumunu kontrol edin. İşlemciler hassas olduğundan sadece eski sistemden çıkarıp yeni sisteme takmak bile onu bozmana neden olabilir. O yüzden aktarım esnasında son derece dikkatli olmalısınız.

Aynı zamanda bir sonraki güncellemeyi düşünmelisiniz. Eski bir işlemciyi esas alarak yeni bir sistem topluyorsanız eski nesil teknolojiler içeren eski model bir anakart kullanmanız gerekebilir. İlerleyen sayfalarda açıklayacağımız üzere bu durum, en yeni donanım ve çevre birimlerinden en yüksek verimi almanıza engel olabilir. İşlemciniz nispeten yeniyse ve onu kullanmaya devam ederseniz bir iki yıl sonra başka parça değiştirmeden sadece işlemciyi terfi edebilirsiniz. İşlemciniz çoktan bir ya da iki nesil geriye düşmüşse ne kadar kısa sürede yeni bir işlemci alırsanız o kadar iyi edersiniz.

Nasıl yapılır? Eski parçaları değerlendirin

BELLEK (RAM)

Günümüzde bellekleri yeniden kullanmak mümkün ve sadece bu olasılığı belirtmekle kalmayıp belleği kullanmaya devam etmenizi şiddetle öneriyoruz. Mantıklı bir yol olduğunu gösteren birden fazla sebep var. En büyük sebepten gelecek nesil DDR4 belleklerin önümüzdeki yıl (belki bu yılın sonlarında) piyasaya çıkacak olması. Demek oluyor ki şimdi alacağınız yeni DDR3 bellekler bir yıl sonra demode olacak. Böyle kısa bir kullanım süresi kimseyi memnun etmeye gerek.

DDR3 belleklerle devam edeceğim diyorsanız bile DDR4 bellekler çıktığında DDR3 fiyatları ciddi biçimde düşebilir. DDR3 bellekler şu anda 2012'den beri en yüksek fiyat değerine çıkmış durumda. Şu aşamada ihtiyacınız olmamasına rağmen yeni bir belleğe yatırım yaparsanız paranızı çöpe atmış olacaksınız çünkü muhtemelen yıl sonundan itibaren fiyatlar düşmeye başlayacak.

Bellekleri yeniden kullanırken dikkat edilmesi gereken iki nokta var. Eski bir DDR3 belleği kullanırsanız yeni sisteminizdeki anakart ideal performansı gösteremeyebilir. Eğer üst seviye bir sisteme terfi ediyorsanız farkı hissedebilirsiniz. Bununla birlikte oyunlardaki kare sayısını tek haneye kadar sayan biri değilseniz yavaş bellekler bile yeni sisteminizi akıcı biçimde çalıştıracak kadar hızlı gelecek.

Daha önemli olan noktaysa yeniden kullanılan belleklerin sağlamlığı. Eski belleklerde yer alan hatalı ya da hasarlı sektörler sistemin aniden donmasına ya da yeniden başlamasına neden olabilir. Yeni bir sistem toplayanların görmek isteyeceği son şey "mavi ekran" olsa gerek. Yeni bir bellek aldığınızda bile bunları test etmeniz uygun olacaktır ama yeniden kullanıyorsanız yeni sisteminize takmadan ve önemli işlere girişmeden önce test etmenizi şiddetle öneriyoruz.

RAM testi için sistematik biçimde tüm sektörleri veri yazıp geri okuyan ve bu değerleri kıyaslayıp hata olup olmadığını kontrol eden bir programa gereksinim var. Çok sayıda seçenek olsa da önerimiz www.memtest.org adresinden ücretsiz indirebileceğiniz Memtest86+. Kullanmak için boş bir CD'ye yazıp sistemi o CD'den başlatmanız gerekiyor. RAM'de yer alabilecek tek bir hatalı sektör bile sistem kararlılığını bozabilir, dengesizlikler doğurabilir. Elinizdeki belleği ya da yeni bir belleği kullanacak olsanız bile öncelikle sağlam olduğunu teyit etmeniz de fayda var.

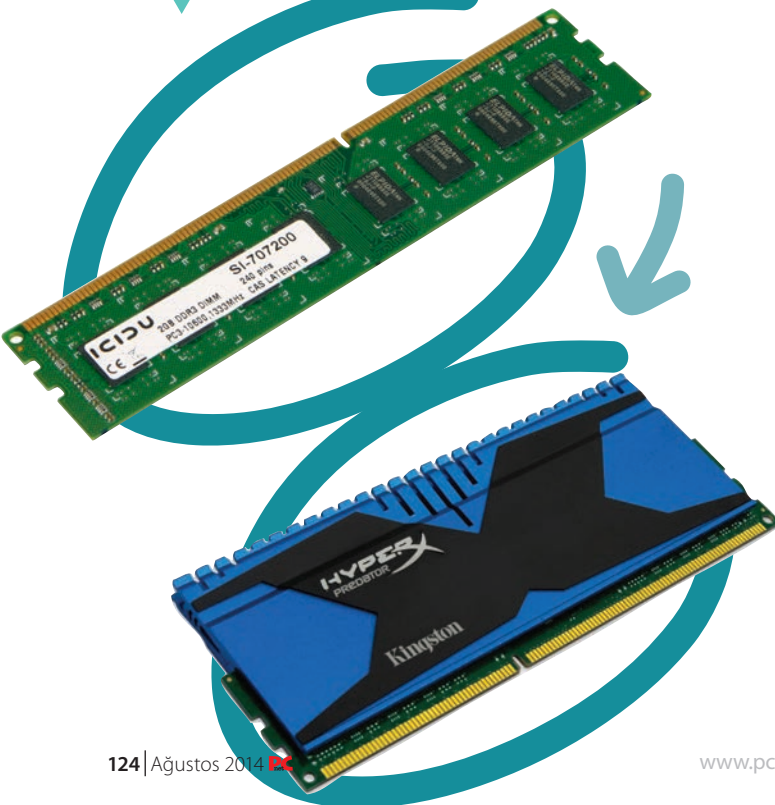
EKRAN KARTI

Sisteminizde işlemciden de pahalı olan bir parça varsa bunun ekran kartı olması yüksek ihtimal. Modern sistemlerin büyük kısmında bütünleşik grafik yongası yer alıyor. Bu durumda ortaya çıkan soru şu: Yeni sisteminizde yer alacak grafik çözümü ne gibi alternatifler sunuyor ve mevcut ekran kartınıza kıyasla ne oranda ilerleme vad ediyor?

Eğer ekran kartınız belirgin biçimde (birkaç nesilden fazla) eskiyse bu durumda bütünleşik grafik yongaları harici ekran kartınıza benzer sonuçlar verebilir, hatta kimi zaman daha iyisini sunabilir. Ekran kartınız biraz daha yeniyse internetteki test sonuçlarını ve benchmark puanlarını inceleyerek performansını yeni nesil GPU'larla kıyaslayın. Hangisinin daha iyi olduğunu anlayıp buna göre karar verebilirsiniz.

Ekran kartınız bütünleşik grafik yongasından daha düşük sonuç verecekse artık onu kullanmanın bir anlamı yok. Az sayıda örnekte karşımıza çıksa da bazı AMD işlemcilerle Radeon grafik yongaları birlikte çalışarak CrossFire modu gibi daha iyi sonuçlar sunabiliyor ama farklı tip grafik yongalarını aynı sistemde kullanmanın getirisi yok: Sisteminiz ikisinden birini kullanıp diğerini görmezden gelecektir. İkisini birden takarsanız sadece boşuna elektrik harcamış olursunuz. Bu rakamı hiç de hafife almayın. Ekran kartları genelde sistemin en çok güç çeken parçaları ve kullanmadığınız ekran kartını takmanız boşuna masraf doğurur.

Ekran kartınızın kullanmaya değecek bir model olduğuna karar verdiyseniz kafanıza takmanız gereken pek sıkıntı olmayacak. Kartı yeni kasaya aktardığınızda yeterli havalandırmayı alacağını emin olun ve doğru genişleme yuvasına yerleştirin. Basınçlı hava spreyiniz varsa fanlara yerleşmiş tozları temizlemekte fayda var. Temiz bir ekran kartı ısıyla daha iyi başa çıkar ve sessiz çalışır. Birkaç saniyelik temizlik sayesinde ekran kartınız yeniymiş gibi görevine devam edebilir.

SABİT DİSK

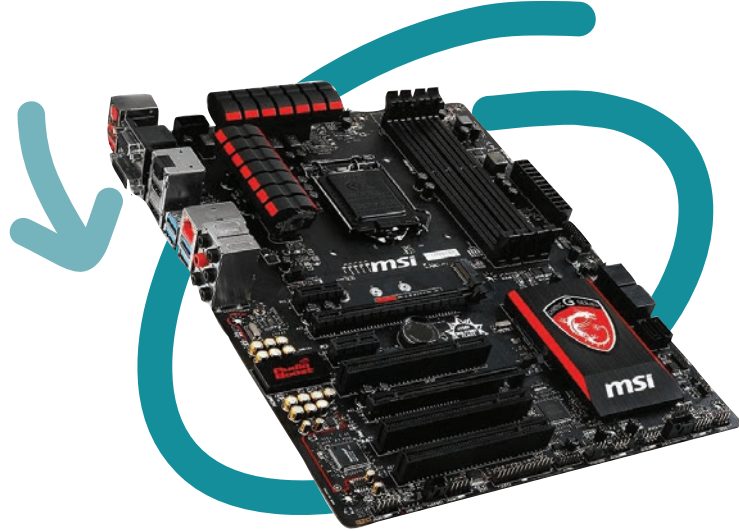
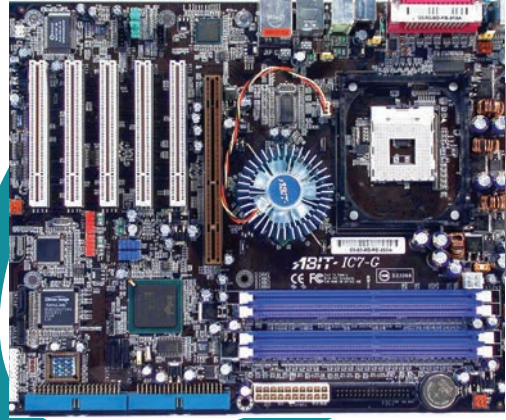
Tüm olası terfi kazanımları arasında muhtemelen en değerli olanı sabit diskler. Her ne kadar sabit diskler ucuzlamış olsa ve bunları yeniden kullanarak elde edilen masraf düşüşü az kalsa bile mevcut diskinizde hayli boş alan varsa depolama birimini yenilemek son derece gereksiz.

Yeni nesil SATA bağlantısını kullanan bir sabit disk çıkartıp yeni sisteme monte etmek fiziksel anlamda basit bir işlem, ama eski nesil bir IDE diskini yeni bir sisteme taşıyama çalışıyorsanız bu işlem mümkün olsa da en iyisi hiç uğraşmayın. Zor olan şey kablo yerleşimi ya da montaj değil. Belleklerde olduğu gibi, asıl mesele, yeniden kullanacağınız sabit diskin sağlam durumda olup olmadığını anlamak. IDE standardını kullanacak kadar eski bir sabit diskin hâlâ sağlıklı çalışma ihtimali düşük. Sabit diskler sistem içinde en hızlı yıpranan parçalardır. Zaman içinde yaşanan mekanik parçalar arızalanmaya meyilli hale gelir ve önemli verilerinizi riske sokar. Veri kaybetmeye katlanamayacaksınız o beş yıllık sabit diskinizi değiştirmenizi öneriyoruz.

Buradaki sorun, sabit diskin bozulmaya meyilli olup olmadığını söylemenin çoğu zaman mümkün olmaması. Dosyaları taşımadan önce bir analiz programlarıyla (hatta Windows'un dahili Hata Denetimi aracıyla) test edebilirsiniz ama mükemmel bir sonuç alsanız bile birkaç hafta sonra diskiniz iflas edebilir. Aıza sinyalleri geldiğinde hızlı biçimde kötü sona ulaşırlar. Bir diğer sıkıntı, diskinizi yeni sisteme takınca verilerinize ne olacağı. İki seçenekten biri olduğu gibi bırakmak, ikincisi diski biçimlendirip temizlemek.

Önemli olan her şeyi yedekleme olanağınız varsa biçimlendirmeyi (format) öneriyoruz. Windows, lisansını doğrulamak için anakartınızda yer alan parçalara bakar. Yeni bir sistemde başlatıldığını anlayınca işletim sistemi lisansınız geçersiz olur ve iyi ihtimalle yeniden etkinleştirme yapmanız gerekir. Ardından çok sayıda yeni sürücü yüklenir. Ama bazen çakışmalar olur ve Windows açılmayabilir.

Tüm bunlar bir yana, diskiniz beş yıldan yeniyse en mantıklı yol, onu yeni sistemde ikinci disk olarak kullanmak. Bu disk önemli iş dosyaları yerine medya, oyunlar gibi çok önemli olmayan verileri saklamak için kullanın. Böylece diskin ömrü uzar ve arıza yaşanırsa kayıplar azalır. Çok fazla kazanç elde etmezsiniz ama en düşük masrafla en geniş depolama alanına sahip olursunuz.

ANAKART

Anakartı yeniden kullanmak tehlikeli sularda yüzmeye benzer. Yeni sisteminizdeki tüm parçalar takıldıkları anakarta bağlı kahrılar. İşlemciniz ne kadar hızlı olsa da anakartınız belirleyici olur. Windows açısından bakıldığında sadece anakart değişse bile yeni bir sisteme geçmiş olarak kabul ediliyorsunuz.

Sisteminizi baştan aşağı parçalayıp yeniden toplamadan anakartı değiştirmeniz mümkün değil. Bu yüzden seçim yapmadan önce iyice düşünün ve doğru bir tercih yapın. Eski anakartınızın vadesi dolmuşsa ya da SATA 6.0 Gbps, USB 3.0 gibi yeni nesil teknolojilerden mahrumsa gelecekteki güncelleme planlarınız ciddi anlamda kısıtlanmış olacak. Diğer parçaların terfisinde uyum sorunu ve yetersizlikle boğuşacaksınız anakarttan elde edeceğiniz 250 TL kârın ne anlamı var?

Özellikle anakartınız 2011'den önce üretilmişse terfi planınızda yeni bir anakartı da dahil etmelisiniz. O zamandan bu yana özellikler açısından ciddi ilerlemeler oldu. Anakartı değiştirmeden terfi yaparsanız alacağınız işlemci ve RAM olması gerekenden çok daha yavaş çalışacak, paranız ve kaynaklarınız çöpe gidecek!

Anakartı değiştirmeden kullanmanızı önerebileceğiniz tek durum, iki yıldan eski olmayan bir anakartınızın ve orta seviye bir işlemcinizin olması. Anakartınız ilerleme seçenekleri sunabiliyor olmalı. Eski bir anakart çoğu durumda sizi paçanızdan aşağı çeker, yeni teknolojileri kullanamazsınız.

OPTİK SÜRÜCÜ

En sonunda hiçbir kayıp olmayan alana geldik! Yeni bir optik sürücü almanızı gerektirecek durumları enine boyuna düşündük ve bulduğumuz tek sonuç, Blu-ray oynatıcı ya da yazıcı olarak DVD/DVD-RW sürücüsünü yükseltmek isteyenler. Bu durumda bile çoğu sistem ikisini birden idare edecek alana sahip ve ikinci bir optik sürücü sisteme avantaj katar (kasada yeterli boş alan oldukça!).

Aslına bakılırsa artık sorulacak soru “Eski optik sürücümü yenilemeye gerek var mı?” değil, “Optik sürücüye gerek var mı?” olmalı. Tablet ve Ultrabook gibi çok sayıda sistem artık optik sürücüsüz satılıyor. Bu durumda yeni sisteminizde optik sürücü olmalı mı? DVD’den film izlemek, boş DVD’ye yedek almak veya CD’den yazılım kurmak gibi bir işi en son ne zaman yaptınız? Bunları internet üzerinden veya harici disk kullanarak yapabileceğinizi de biliyorsunuz, değil mi?

Elbette donanımınız destek veriyorsa optik sürücüden zarar gelmez. Çok fazla güç harcamayan optik sürücüler açılmayan bir sistemi kurtaracak önyüklemeli (bootable) DVD’lerle sisteminizi kurtarmanızı sağlayabilir, sadece bu yüzden bile kullanılabilirler. Teknolojik anlamda son yıllarda hiç ilerlemiş değiller ve pahalı sayılmazlar. Sahip olduğunuz optik sürücü çalışıyorsa kullanmaya devam edebilirsiniz. Eski optik sürücüyle yola devam etmenin hiçbir riski yok.

MONİTÖR

İşlemciler ve ekran kartlarında olduğu gibi sistemin geri kalan kısmına kıyasla hayli pahalı olabilen monitörler genelde birkaç yüz TL’den ucuz değil ve ucuz olanların büyük kısmı satın alınmayı hak etmiyor.

Pahalı olduklarına göre yeni bir monitör mü almalı, yoksa eskisini kullanmaya devam mı etmeli? Bu soruya basit bir cevap vermek imkânsız. Yeni modeller çok çekici görünüyor. Üstelik sadece monitörü değiştirdiğiniz bile yeni bir bilgisayara geçtiğiniz havası oluşabilir, eski monitörü kullanmaya devam ederseniz bilgisayarınızı terfi ettiğiniz hissini yeterince yaşayamayabilirsiniz.

Günümüzün koşullarına bakarsak bizce bir monitörü sadece çözünürlüğü Full HD’nin altındaysa değiştirmeniz anlamlı. Sonuç olarak monitörünüzün çözünürlüğü 1920 x 1080 pikselden azsa trendin gerisinde kalmışsınız demektir ve bu durumda yeni bir monitöre ihtiyacınız var. Üç boyutlu görüntü, dokunmatik ekran, yüksek hızlı tazeleme gibi uçuk özellikler bizce çok önemli değil ama yeni nesil yazılımlar ve filmler en iyi sonucu HD ekranlarda gösteriyor. Bu yüzden sisteminizin verim kaybı yaşamasını istemiyorsanız Full HD’ye terfi edin.

Bunu söylemişken belirtelim ki monitörü istediğiniz an kolayca değiştirebilirsiniz. Sürücüye gerek kalmadan, sadece yeni monitörü masaya yerleştirip kablolarını bağlamanız yeter. Monitör anında çalışır hale gelir. En kötü ihtimalle bilgisayarınızı yeniden başlatmanız gerekir ki sisteminiz yeni monitörü tespit edip uygun çözünürlüğe geçiş yapsın.

Listemizde yer alan parçaların çoğu öyle ya da böyle güncellenmek zorunda kalacak. Bazı terfileri yapmamak imkânsız ama monitör terfisi ertelenebilir. Aslına bakarsanız, Full HD’den daha düşük bir çözünürlükte çalışıyorsanız genel sistem performansı biraz daha iyi olacaktır. Örneğin günümüzde çoğu oyunu Full HD (1920 x 1080) çözünürlükte oynayacağınız varsayılır ama 1280 x 720 piksel gibi düşük bir çözünürlükteyseniz daha iyi oyun performansı elde edebilirsiniz. İdeal bir durum değil ama en azından sizi yeni monitör almak zorunda bırakmıyor.

Uzun vadede elbette “idare eder” görüntülerle karşılaşmaktan bıkacaksınız ve bunu telafi etmenin tek yolu yeni bir monitöre geçmek olacak. Çok eski monitörler bile ikinci el pazarında alıcı bulabiliyor. Gerçekten masraf kısmak istiyorsanız yeni bir monitör alıp eskisini satabilirsiniz.

Disket sürücü, önyükleme sürenizi birkaç saniye uzatmaktan başka bir işe yaramaz.

DİSKET SÜRÜCÜ

Yeni nesil hiç disket sürücü görmemiş olsa da siz hâlâ disket sürücü içeren bir bilgisayar kullanıyorsanız yeni bir sistemde bunu kullanmaya devam etmek size cazip görünüyor olabilir. (Hemen gülmeyin, bu tür sistemlere sahip kullanıcılar hâlâ var.) Ne de olsa yerinde duruyor ve bir gün lazım olabilir, değil mi?

Değil. Çok özel bir sebeple disket sürücüyü aktif olarak kullanmıyorsanız bilgisayarınıza disket sürücü takmanız, bilgisayarın belirli aralıklarla durup disket sürücüde disket olup olmadığını kontrol etmesinden başka bir işe yaramayacak. Disket sürücü, bilgisayar açılışını ve virüs taramalarını birkaç saniye uzaktan başka hiçbir işe yaramaz. Şu bir gerçek ki disketlerin dönemi bitti. Yeni bir bilgisayar disket sürücü takmanın pratik bir getirisi yok. Disketlerden kurtulmanızın vakti geldi.

KASA

Neredeyse tüm kasalar yeniden kullanılabilir. Elimizde 1999'da alınmış çok sayıda sisteme arka arkaya ev sahipliği yapmış bir kasa bile var. Hasar görme olasılıkları düşük ve üst seviye sistem olmadıkça performansa pek etkileri yok. Masraf kısmak istiyorsanız aynı kasayla devam edebilirsiniz.

Elbette kasa değiştirmek için mantıklı sebepler de yok değil. Daha ufak ya da pratik işlevler sunan bir kasaya geçmek isteyebilirsiniz. Kullanacağınız anakarttan daha ufak anakartlara göre tasarlanmış bir kasanız varsa terfiden başka çareniz kalmıyor. Bununla birlikte çoğu durumda kasaların büyük kısmı hem ATX hem de Micro ATX anakartları destekliyor. Standart tip anakart içeren bir sistem kuruyorsanız zaten bu iki seçenekten biri karşınıza çıkacak.

Bir kasanın yeniden kullanılamayacağı az sayıda durum var. Kasa boyutunu sınırlayıcı bir faktör olarak belirttik (Kasa ufaksa bazı kartları takacak yer bulamayabilirsiniz.) ama diğer sınırlama sıcaklık. Üst seviye bir sistem, giriş seviyesi bir kasada yer alan fan yuvalarından daha fazlasına ihtiyaç duyabilir. Yüksek performanslı bir bilgisayar topluyorsanız buna dikkat etmelisiniz. Kasanın içi çok ısınırsa bileşenlerin zarar görmesini engellemek adına sistem otomatik olarak hız kesebilir ya da sıcaklık uyarıları verebilir, hatta kapanabilir ve bir süre açılmayabilir.

Bununla birlikte kasa içinde yeterli havalandırma ve boş alan varsa sahip olduğunuz kasayı kullanmaya devam edebilirsiniz. Ortalama bir kasa en az 100 TL tutacağı için kayda değer bir tasarruf yapmanız mümkün.

Elbette sistemdeki tüm parçaları ele almadık ama gerisi için fazla açıklamaya gerek yok. Kabloları saklamakta fayda var ve vidalar her zaman işe yarayabilir. Fanlar ve özel tip genişleme kartlarıyla ilgili karar size kalıyor. Sonuç olarak kendinize üç soru sormalısınız: Faydalı mı, hâlâ iş görüyor mu ve masrafları kısabilir mi? Üç evet cevabı alıyorsanız bu parçayı saklamalı ve yeni sistemde kullanmalısınız. ■

DVD'de bu ay

PCnet DVD'si bu ay da dopdolu!

Tam sürüm yazılımlar, güncel oyun demoları, duvar kâğıtları, simgeler ve Linux dağıtımları bu ay DVD'mizde sizi bekliyor.

WebSite X5 Home 10 ile basit web siteleri oluşturmak ve yayımlamak çok kolay! WebSite X5'i kullanmak için hiçbir kod bilgisi gerekmez. Hazır şablonlardan birini seçtikten sonra görsel arayüzü kullanarak web sayfalarınızın içeriğini oluşturabilirsiniz. Yazılımı nasıl kullanacağınızı öğrenmek için 52. sayfaya bakın.

Fotoğraf koleksiyonunuzu yönetecek basit düzeltmeler yapacak bir yazılıma mı ihtiyacınız var? İster basit parlaklık, kontrast ve renk manipülasyonu ister görüntü restorasyonu gibi karmaşık görevler peşinde olun, Ashampoo Photo Commander 11 ihtiyacınız olan her şeyi sağlıyor. 96 TL değerindeki Türkçe yazılım, PCnet'in tüm okurlarına hediye! Yazılımı tam sürüm olarak kullanmak için kurulumdan sonra karşınıza çıkan kayıt formunu doldurarak ücretsiz lisans anahtarınızı alabilirsiniz. Masaüstünüzü her gün eşsiz bir manzara ile süslemeye ne dersiniz? Tamamı 1920x1080 (Full HD) çözünürlükte 400 duvar kâğıdı DVD'mizde sizi bekliyor.

Sunularınızda, belgelerinizde, ödevlerinizde ve tasarımlarınızda kullanabileceğiniz PNG biçiminde ve kategorilere ayrılmış 10 bin simge de DVD'mizde.

DVD'mizde LibreOffice, güçlü ve ücretsiz bir ofis yazılımları paketi. LibreOffice'in size sunduğu Writer (Kelime İşlemci), Calc (Hesap Tablosu), Impress (Sunum), Draw (Çizim), Math (Matematik) ve Base (Veritabanı) uygulamalarının zengin özellikleriyle, bütün belge oluşturma ve veri işleme ihtiyaçlarınızı karşılayabilirsiniz. Türkçe desteği de bulunan özgür ofis paketi LibreOffice ile Microsoft Office belgelerini de açabilir ve düzenleyebilirsiniz.

Boşta duran bir USB flaş belleğiniz mi var? Onu bedava taşınabilir program ve oyunlarla doldurmaya ne dersiniz? Lupo PenSuite, hayatınızı kolaylaştıracak popüler uygulamaları ve basit ama eğlenceli oyunları bir araya getiriyor. USB belleğe yükleyip sürekli yanınızda taşıyabileceğiniz PenSuite'teki hiçbir uygulama kurulum gerektirmiyor, böylece size ait olmayan bilgisayarlarda da programları anında çalıştırabilir, verilerinizi başkalarıyla paylaşmak zorunda kalmazsınız.

PCnet Ağustos DVD'sinin içeriği

TAM SÜRÜM

- WebSite X5 Home 10
- Ashampoo Photo Commander 11

YAZILIM

- LibreOffice 4.2.5
- Lupo PenSuite 2014.05

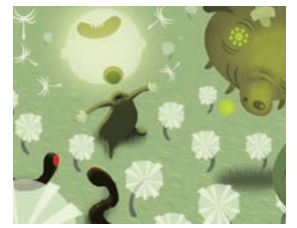
LINUX

- Fedora 20
- Zorin OS 9
- Mageia 4.1

OYUN DEMOLARI

- Tormentum
- Bosch's Damnation
- Ninja Pizza Girl
- InSomnia
- Deadstone
- Munin
- Meridian: New World
- Bulb Boy

ÜCRETSİZ VE İNTERAKTİF TEKNOLOJİ DERGİSİ NEXXT TAMAMEN YENİLENDİ

HER AYIN 1 VE 15'İNDE ÇIKAN TEKNOLOJİ DERGİSİ **NEXXT**'İ
İOS VE ANDROID CİHAZLARINIZDAN OKUYABİLİRSİNİZ.

Avantajlı Abonelik Fırsatları

1. SEÇENEK

10 sayı fiyatına 12 sayı, kargoyla imza karşılığı evinize gelsin!

~~94 TL~~
79 TL

2. SEÇENEK

Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting (40 TL değerinde)

ontek

**Hediyeli
abonelik
82 TL**

3. SEÇENEK

Avira Antivirus Suite (65 TL değerinde)

**Hediyeli
abonelik
89 TL**

ABONE FORMU AĞUSTOS 2014

adı / soyadı:
firma adı:
mesleği / görevi: doğum tarihi:/...../.....
dergi teslim adresi:

posta kodu: semt:
şehir: e-posta:
tel: faks:

ÖDEME ŞEKLİ

☐ havale gönderiyorum: Türkiye İş Bankası
İstanbul Kurumsal şubesi
IBAN : TR13 000 64 00000 11111 00 39936
☐ abonelik bedelini kredi kartımdan çekiniz.
☐ visa ☐ master ☐ eurocard
***dekontunuzu bize ulaştırmayı unutmayınız**

ABONELİK TİPİ

☐ 10 sayı fiyatına 12 sayı: 79 TL ☐ Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting hediyeli: 82 TL ☐ Avira Antivirus Suite hediyeli: 89 TL

kart sahibinin adı / soyadı:

kredi kartı no:

son kullanma tarihi:

fatura bilgileri: ☐ adıma düzenleyiniz

☐ firma adına düzenleyiniz

imza:

fatura adresi:

posta kodu:

semt:

şehir:

vergı no:

vergı dairesi:

Merkezimize her ayın 20'sine kadar ulaşan abone müracatları ilk çıkacak sayıdan itibaren, 20'sinden sonraki kayıtlar ise bir sonraki ay için geçerlidir.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul
tel: (212) 478 0 300 faks: (212) 410 35 12-13 / web: PCnet.com.tr / e-posta: abone@doganburda.com